

Strategia Rozwoju Społecznego Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020

PROJEKT PO KONSULTACJACH SPOŁECZNYCH

I OPINII EKSPERTA MERYTORYCZNEGO

Strategia Rozwoju Społecznego Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020 na lata 2016-2026 z perspektywą do 2030 roku opracowana w ramach projektu pn. „Partnerstwo Nyskie 2020” realizowanego w ramach konkursu Ministerstwa Rozwoju Regionalnego (obecnie MiiR) pn. „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”

Gdańsk, Warszawa, Wrocław, styczeń 2016 roku

Spis treści

Wprowadzenie	6
1. Synteza diagnozy rozwoju społecznego OF PN2020	8
1.1. Podstawowe informacje o OF PN2020	8
1.2. Uwarunkowania demograficzne.....	9
1.2.1. Liczba ludności i gęstość zaludnienia	9
1.2.2. Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym	12
1.2.3. Migracje.....	14
1.3. Infrastruktura mieszkalnictwa	15
1.4. Infrastruktura oświaty	19
1.5. Infrastruktura pomocy społecznej	21
1.6. Stan zdrowia mieszkańców i dostępności usług medycznych.....	25
1.7. Infrastruktura kultury, sportu, rekreacji.....	30
1.8. Podsumowanie obecnej sytuacji społecznej na terenie OF PN2020	34
2. Problemy i potrzeby społeczne – synteza wyników badań CATI/PAPI.....	36
2.1. Charakterystyka próby badawczej.....	36
2.2. Sytuacja materialna i zawodowa mieszkańców OF PN2020	38
2.3. Sytuacja mieszkaniowa OF PN2020	39
2.4. Ocena oferty kulturalno-rozrywkowej oraz sportowo-rekreacyjnej OF PN2020	41
2.5. Aktywność społeczna mieszkańców OF PN2020.....	43
2.6. Priorytety rozwoju społecznego OF PN2020	44
2.7. Wizja rozwoju społecznego OF PN2020 w perspektywie pięcioletniej.....	47
2.8. Podsumowanie wyników badań – wnioski i rekomendacje	48
3. Trendy, prognozy i wyzwania rozwoju społecznego OF PN2020	50
3.1. Aktualne Problemy Społeczne i ich wpływ na przyszłość regionu:	50
3.1.1. Starzenie się społeczeństwa	50
3.1.2. Rosnące zapotrzebowanie na usługi pomocy społecznej	51
3.1.3. Zjawisko bezrobocia i bierności zawodowej	51

3.1.4.	Wykluczenie społeczno-ekonomiczne	53
3.1.5.	Emigracja zarobkowa ludności	54
3.2.	Wyzwania rozwoju społecznego współpracy OF PN2020	56
3.2.1.	Wykorzystanie potencjału dziedzictwa historyczno-turystycznego regionu oraz warunków geograficznych	56
3.2.2.	Zwiększenie aktywności i partycypacji społecznej mieszkańców (w szczególności grup zagrożonych wykluczeniem społeczno-ekonomicznym)	57
3.2.3.	Rozwój infrastruktury oświaty, w tym edukacji ponadgimnazjalnej	59
3.2.4.	Poprawa warunków mieszkaniowych i dostępności usług w regionie	60
3.2.5.	Efektywny system pomocy społecznej dostosowany do aktualnych potrzeb oparty na profilaktyce problemów społecznych	61
3.2.6.	Aktywna polityka prorodzinna	61
3.3.	Podsumowanie – prognoza dotycząca rozwoju społecznego OF PN2020	63
4.	Analiza strategiczna rozwoju społecznego OF PN2020	65
4.1.	Analiza OF PN2020	66
4.1.1.	Analiza SWOT/TOWS	66
4.1.2.	Drzewa Problemów	73
5.	Perspektywy Partnerstwa w zakresie rozwoju społecznego	84
5.1.	Wizja i misja	84
5.1.1.	Drzewo celów	86
5.2.	Cele strategiczne, operacyjne oraz priorytety	89
6.	Plan wdrażania i realizacji Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020	102
6.1.	Zasady wdrażania postanowień Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020	102
6.2.	System finansowania	103
6.3.	System wskaźników	103
6.4.	System monitoringu i ewaluacji	109
6.5.	Harmonogram opracowania, wdrażania oraz monitoringu	109
7.	Podstawowe założenia opracowania Strategii Rozwoju Społecznego	110
7.1.	Podstawowe informacje	110

7.2.	Metodologia pracy.....	110
7.3.	Analiza spójności z innymi dokumentami	125
7.3.1.	Metoda oceny spójności dokumentów	125
7.3.2.	Europa 2020	125
7.3.3.	Długookresowa <i>Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030</i>	127
7.3.4.	Strategia Rozwoju Kraju Polska 2020	133
7.3.5.	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony - miasta - obszary wiejskie	135
7.3.6.	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	137
7.3.7.	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020.....	140
7.3.8.	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020.....	142
7.3.9.	Europejska Współpraca Terytorialna i Europejski Instrument Sąsiedztwa: Polska – Czechy, Interreg Europa, Program Transnarodowy Europa Środkowa.....	143
7.3.10.	Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 [RPO WO 2014-2020].....	146
7.3.11.	Strategia Rozwoju Polski Zachodniej 2020	154
7.3.12.	Regionalna Strategia Innowacji Województwa Opolskiego do 2020 roku	155
7.3.13.	Specjalna Strefa Demograficzna Województwa Opolskiego do 2020 roku	157
7.3.14.	Kontrakt Terytorialny dla Województwa Opolskiego.....	160
7.3.15.	Strategia przewidywania i zarządzania zmianą gospodarczą w Powiecie Nyskim	166
7.3.16.	Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Województwa Opolskiego	172
7.3.17.	Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012-2020	174
7.3.18.	Podsumowanie	176
8.	Spis tabel, rysunków oraz wykresów.....	178
9.	Bibliografia	183
10.	Załącznik nr 1 - Streszczenie dokumentu Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020.....	184
11.	Załącznik nr 2 – Analiza SWOT i problemowa dla gmin i powiatów OF PN2020	211
11.1.	Analiza powiatów OF PN2020	211

11.1.1.	Powiat nyski	211
11.1.2.	Powiat prudnicki	214
11.1.3.	Powiat głubczycki	218
11.2.	Analiza gmin OF PN2020	221
11.2.1.	Gmina Biała	221
11.2.2.	Gmina Branice	224
11.2.3.	Gmina Głubczyce	227
11.2.4.	Gmina Głuchołazy	229
11.2.5.	Gmina Grodków	232
11.2.6.	Gmina Kietrz	234
11.2.7.	Gmina Korfantów	236
11.2.8.	Gmina Lubrza	239
11.2.9.	Gmina Łambinowice	242
11.2.10.	Gmina Nysa	246
11.2.11.	Gmina Otmuchów	250
11.2.12.	Gmina Paczków	252
11.2.13.	Gmina Prudnik	255
11.2.14.	Gmina Skoroszyce	258
12.	Załącznik nr 3 – Raport z konsultacji społecznych	261
13.	Załącznik nr 4 – Raport dotyczący oceny oddziaływania na środowisko	271

Wprowadzenie

Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 jest dokumentem odpowiadającym na potrzeby wypracowania mechanizmów długofalowej współpracy o charakterze ponadlokalnym, w zakresie wspólnego rozpoznawania i rozwiązywania problemów społecznych dotyczących mieszkańców terenu OF PN2020.

Opracowany dokument wyznacza perspektywy i kierunki współpracy partnerskiej, w celu wspólnego rozwiązywania problemów społecznych, w tym demograficznych, zdefiniowanych dla OF PN2020. Stanowi on podstawę do przygotowania opracowań i dokumentów realizacyjnych, podejmowania wspólnych działań (inwestycyjnych i nie inwestycyjnych) oraz wnioskowania o środki zewnętrzne na ich realizację. Strategia społeczna została opracowana w ramach projektu „Partnerstwo Nyskie 2020”. Wyznacza ona ogólne kierunki rozwoju społecznego kompatybilne także z innymi strategiami, planami, programami, w tym: Strategią Rozwoju Społecznego OF PN2020 oraz strategiami sektorowym, tj. Strategią Rozwoju Transportu OF PN2020, Strategią Rynku Pracy OF PN2020. Poniżej przedstawiono krótki opis zawartości Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020:

W rozdziale 1 niniejszego dokumentu przedstawiono syntezę diagnozy społecznej OF PN2020, która została opracowana na podstawie analizy danych zastanych, badań społecznych z mieszkańcami regionu oraz przedstawicielami przedsiębiorstw prowadzącymi swoją działalność na tym terenie. Jest to zestawienie najważniejszych informacji o obecnej sytuacji społecznej na terenie OF PN2020.

Rozdział 2 identyfikuje problemy i potrzeby społeczne mieszkańców OF PN2020. Podstawowym źródłem informacji na temat tych aspektów były badania społeczne realizowane metodami CATI oraz PAPI.

Kolejna część dokumentu stanowi opis trendów rozwoju społecznego OF PN2020 oraz wyzwań, które są najważniejsze, w kontekście współpracy w ramach Partnerstwa Nyskiego. Rozdział drugi jest zatem zestawieniem najważniejszych przesłanek i prognoz odnośnie do sytuacji rozwoju społecznego OF PN2020

Rozdział 4 zawiera analizę strategiczną rozwoju społecznego OF PN2020, w której zastosowano metodę SWOT/TOWS oraz drzew problemów i celów. Pogłębiona analiza została przeprowadzona dla całego OF PN2020 u pozwala na wskazanie wspólnych działań, które mogą podejmować Partnerzy w ramach współpracy. Uzupełnieniem tej części dokumentu jest załącznik nr 2, w którym dokonano identyfikacji słabych i mocnych stron oraz szans i zagrożeń dla rozwoju społecznego poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego należących do OF PN2020, a także określono główne problemy i cele, które ich dotyczą.

Następnym elementem składającym się na dokument jest przedstawienie wizji, misji, oraz celów dla Partnerstwa Nyskiego. Rozdział 5 stanowi zatem opis perspektyw Partnerstwa w zakresie jego rozwoju społecznego. Jest to najważniejsza część dokumentu określająca priorytetowe kierunki działań, które są potrzebne dla skutecznej współpracy w wymiarze ponadlokalnym, przynoszącej efektywną poprawę sytuacji społecznej OF PN2020. Częścią tego rozdziału jest również opis scenariusza rozwoju społecznego OF PN2020 uwzględniający najważniejsze obszary interwencji. Scenariusz zakłada realizację zadań określonych w ramach celów operacyjnych i strategicznych. Jest

to synteza kierunków, w jakich powinien podążać OF PN2020 w sferze społecznej i stanowi podsumowanie prac nad tą Strategią.

Rozdział 6 przedstawia wytyczne dotyczące wdrażania i realizacji Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020. Zakres tej części dokumentu obejmuje: system finansowania, wdrażania oraz opis monitoringu i ewaluacji wraz z harmonogramem.

W ostatniej części dokumentu przedstawiono podstawowe założenia opracowania Strategii Rozwoju Społecznego. w ramach rozdziału 7 opisano zarówno metodologię pracy, jak i analizę spójności opracowanej Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020 z innymi dokumentami na poziomie lokalnym, regionalnym oraz krajowym.

1. Synteza diagnozy rozwoju społecznego OF PN2020

1.1. Podstawowe informacje o OF PN2020

Obszar Funkcjonalny Partnerstwa Nyskiego 2020 położony jest w południowo-zachodniej części województwa opolskiego. Tworzą go 3 powiaty: nyski, prudnicki i głubczycki oraz gmina miejsko-wiejska Grodków (5) z powiatu brzeskiego, przy czym na terytorium ww. 3 powiatów na poziomie gminnym do Partnerstwa nie należą wszystkie, lecz 13 z 17 gmin. Wśród tych 17 gmin w 3 powiatach jest aż 9 gmin miejsko-wiejskich i tylko 4 wiejskie. Do Partnerstwa należy 9 gmin miejsko-wiejskich i 4 wiejskie, nie należą 2 gminy wiejskie w pow. nyskim oraz po 1 gminie miejsko-wiejskiej w pow. prudnickim i głubczyckim (Tabela 1).

Tabela 1 Gminy w powiatach należących do OF PN2020

Powiat	Gminy należące do OF PN2020		Gminy nienależące do OF PN2020	
	miejsko-wiejskie	wiejskie	miejsko-wiejskie	wiejskie
Głubczycki	Głubczyce (3)	Branice (2)	Baborów	-
	Kietrz (6)			
Nyski	Głucholazy (4)	Łambinowice (9)	-	Kamiennik
	Korfantów (7)			
	Nysa (10)	Skoroszyce (14)		Pakosławice
	Otmuchów (11)			
	Paczków (12)			
Prudnicki	Biała (1)	Lubrza (8)	Głogówek	-
	Prudnik (13)			

Źródło: Bank danych lokalnych GUS i obliczenia własne

Rysunek 1 Gminy OF PN2020

W planie zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego 3 powiaty należące do OF PN2020 zostały zaliczone do południowego obszaru problemowego. Gmina Grodków stanowi część brzesko-grodzkiego obszaru problemowego. Według tegoż planu wsparcie i aktywizacja południowego obszaru problemowego ma polegać na restrukturyzacji tradycyjnych funkcji i poprawie dostępności zewnętrznej oraz rozwoju infrastruktury. Plan ustala wzmocnienie funkcji ośrodków węzłowych Nysy, Prudnika i Głubczyc. Nysa jest według tego planu jednym z 4 ośrodków subregionalnych w woj. opolskim.

1.2. Uwarunkowania demograficzne

Czynniki demograficzne stanowią ważne tło dla planowania rozwoju społecznego. Uwzględnienie tendencji demograficznych pozwala przewidywać, kierunki zmian w zakresie potencjału społecznego oraz podstawowych potrzeb ludności. Poniższa analiza przedstawia najistotniejsze aspekty sytuacji demograficznej regionu OF PN2020. Niektóre z opisanych tendencji mają charakter lokalny, jednakże większość jest charakterystyczna dla całego kraju. Należy jednocześnie podkreślić, iż natężenie części opisanych poniżej zjawisk jest silniejsze na terenie województwa opolskiego oraz OF PN2020, aniżeli w innych regionach Polski. Te czynniki stanowią najbardziej istotne wyznaczniki dla kierunków działań, które powinny być podejmowane w ramach Partnerstwa Nyskiego.

1.2.1. Liczba ludności i gęstość zaludnienia

Liczba ludności OF PN2020 na koniec 2013 roku wynosiła 264,6 tys., co stanowiło 26% ludności województwa opolskiego. Powiaty należące do OF PN2020 są zróżnicowane pod względem zaludnienia. Ponad połowa ludności obszaru (53%) zamieszkiwała powiat nyski: prawie 55% ludności miejskiej obszaru i 51,4% jego ludności wiejskiej. Na powiat prudnicki przypadało 21,5% ludności obszaru, na powiat głubczycki – prawie 18%, a na gminę Grodków – 7,4%. w gminach partnerskich zamieszkiwało 86,3% ludności 3 powiatów.

Na terenie OF PN2020 występuje duże zróżnicowanie wielkości gmin mierzonej liczbą ludności. w czterech największych gminach mieszka połowa ludności obszaru OF PN2020. Największa pod względem zaludnienia gmina obszaru – miejsko-wiejska gmina Nysa – 13-krotnie przewyższa zaludnieniem najmniejszą – Lubrzę. Liczba ludności gminy Nysa (58 tys.) jest większa niż powiatu głubczyckiego i prudnickiego.

Jedynym miastem OF PN2020, którego ludność w latach 2004-2013 wzrosła, był Grodków (dynamika 101,6). Natomiast jedynym obszarem wiejskim, którego ludność w tym okresie wzrosła, była wiejska część gminy miejsko-wiejskiej Nysa (dynamika 105,8), co wytłumaczyć można procesem tzw. suburbanizacji powodowanym przez migrację mieszkańców miast na wieś.

Tabela 2. Ludność Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwa Nyskiego według gmin w latach 2004 i 2013

jednostka terytorialna	ogółem		w miastach		na wsi		% w miastach	
	2004	2013	2004	2013	2004	2013	2004	2013
Grodków	19711	19699	8733	8871	10978	10828	44,3	45,0
Branice	7791	6825	-	-	7791	6825	-	-
Głubczyce	24428	23144	13572	12990	10856	10154	55,6	56,1
Kietrz	11954	11292	6440	6136	5514	5156	53,9	54,3
Głuchołazy	25994	24726	15052	14257	10942	10469	57,9	57,7
Korfantów	9905	9242	1923	1893	7982	7349	19,4	20,5
Łambinowice	8264	7775	-	-	8264	7775	-	-

jednostka terytorialna	ogółem		w miastach		na wsi		% w miastach	
	2004	2013	2004	2013	2004	2013	2004	2013
Nysa	60306	58132	47793	44899	12513	13233	79,3	77,2
Otmuchów	14338	13903	5317	5068	9021	8835	37,1	36,5
Paczków	13828	13161	8226	7865	5602	5296	59,5	59,8
Skoroszyce	6526	6387	-	-	6526	6387	-	-
Biała	11730	10827	2687	2511	9043	8316	22,9	23,2
Lubrza	4531	4363	-	-	4531	4363	-	-
Prudnik	29748	27956	23376	21778	6372	6178	78,6	77,9
Razem OF PN2020	278017	264608	142250	135043	135767	129565	51,2	51,0

Źródło: Bank danych lokalnych GUS i obliczenia własne

W powiatach nyskim i prudnickim przeważa ludność miejska, zbliżając się do 53%, a wskaźnik ten, zwany poziomem urbanizacji, we wszystkich powiatach OF PN2020 jest wyraźnie wyższy niż średnio w powiatach ziemskich Polski (41,0), podobnie jak prawie we wszystkich powiatach województwa opolskiego (z wyjątkiem namysłowskiego i oleskiego). Poziom urbanizacji nieznacznie wzrósł w powiatach prudnickim i głubczyckim, co w całym województwie opolskim miało miejsce jeszcze tylko w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim

Tabela 3. Dynamika ludności i poziom urbanizacji powiatów w latach 2004-2013

jednostka	dynamika (2004 rok=100)				udział % ludności miejskiej		
	ogółem	miasto	wieś	udział miasta	2004	2013	dynamika
Powiat nyski	95,8	94,5	97,2	97,2	53,3	52,6	98,7
Powiat prudnicki	93,8	94,0	93,5	100,5	52,8	52,9	100,2
Powiat głubczycki	93,3	95,2	91,7	103,9	45,7	46,6	102,1
Powiaty OF PN2020	94,8	94,5	95,2	99,3	51,7	51,5	99,7
Powiat brzeski	99,3	97,6	101,5	96,2	57,3	56,4	98,3
Powiat strzelecki	93,4	92,0	94,5	97,4	45,2	44,5	98,5
Powiat oleski	95,2	93,9	95,9	97,9	36,9	36,4	98,7
Powiat krapkowicki	95,1	93,6	97,0	96,4	55,3	54,4	98,4
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	94,4	95,6	92,2	103,7	64,2	65,0	101,3
Powiat namysłowski	97,3	97,1	97,4	99,7	37,7	37,6	99,8
Powiat kluczborski	95,1	94,9	95,4	99,5	51,0	50,9	99,7
7 pozostałych pow. peryf.	95,6	95,1	96,2	98,8	51,4	51,1	99,4
10 powiatów peryf. razem	95,4	94,9	95,9	99,0	51,5	51,2	99,5
POLSKA	102,0	99,7	103,6	96,2	42,0	41,0	97,7

Źródło: Bank danych lokalnych GUS i obliczenia własne

Analiza struktury ludności ze względu na płeć wykazuje, iż w całym OF PN2020 nieznacznie przeważają kobiety. Ich udział w populacji wynosił w końcu 2013 roku 51,4%, a średnio w okresie 2004-2013 – 51,5%. w powiecie nyskim udziały te są takie same, w innych powiatach OFPN2020 nieznacznie się różnią, wynosząc w powiecie prudnickim 51,9% (średnio 52,0%), a w głubczyckim – 51,1% (średnio 51,3%). w gminie Grodków udział kobiet jest nieco mniejszy – 50,8% (średnio w latach 2004–2013 – 50,9%).

Występuje różnica w udziale kobiet między miastem a wsią. w miastach udział kobiet w ogóle ludności jest większy i wynosi 52,8% w powiecie prudnickim, a 52,4% w pozostałych powiatach (52,6% w gminie Grodków). Tym samym mniejszy jest udział kobiet w ogóle ludności na wsi: 51% w powiecie prudnickim, niewiele ponad 50% w pozostałych powiatach i 49,1% w gminie Grodków (średnio w latach 2004–2013 – 49,5%).

Tabela 4. Udział % kobiet w latach 2004-2013

udział kobiet	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	średnio
Grodków	50,7	50,8	50,9	50,9	50,9	51,0	50,9	50,9	51,0	50,8	50,9
Powiat nyski	51,4	51,5	51,6	51,6	51,6	51,6	51,4	51,3	51,4	51,4	51,5
Powiat prudnicki	52,0	52,0	52,0	52,1	52,1	52,0	52,0	52,0	52,0	51,9	52,0
Powiat głubczycki	51,0	50,9	51,0	51,0	51,1	51,1	51,3	51,2	51,3	51,3	51,1
RAZEM OF PN2020	51,4	51,4	51,5	51,6	51,6	51,6	51,5	51,4	51,4	51,4	51,5

Źródło: Bank danych lokalnych GUS i obliczenia własne

Tabela 5. Udział % kobiet w roku 2012 i 2013 w podziale na miasto i wieś

jednostka	ogółem		miasto		wieś	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013
Grodków	51,0	50,8	53,1	52,9	49,2	49,1
Powiat nyski	51,4	51,4	52,3	52,4	50,3	50,3
Powiat prudnicki	52,0	51,9	52,9	52,8	51,0	51,0
Powiat głubczycki	51,3	51,3	52,4	52,4	50,3	50,2
RAZEM OF PN2020	51,4	51,4	52,5	52,5	50,3	50,3

Źródło: Bank danych lokalnych GUS i obliczenia własne

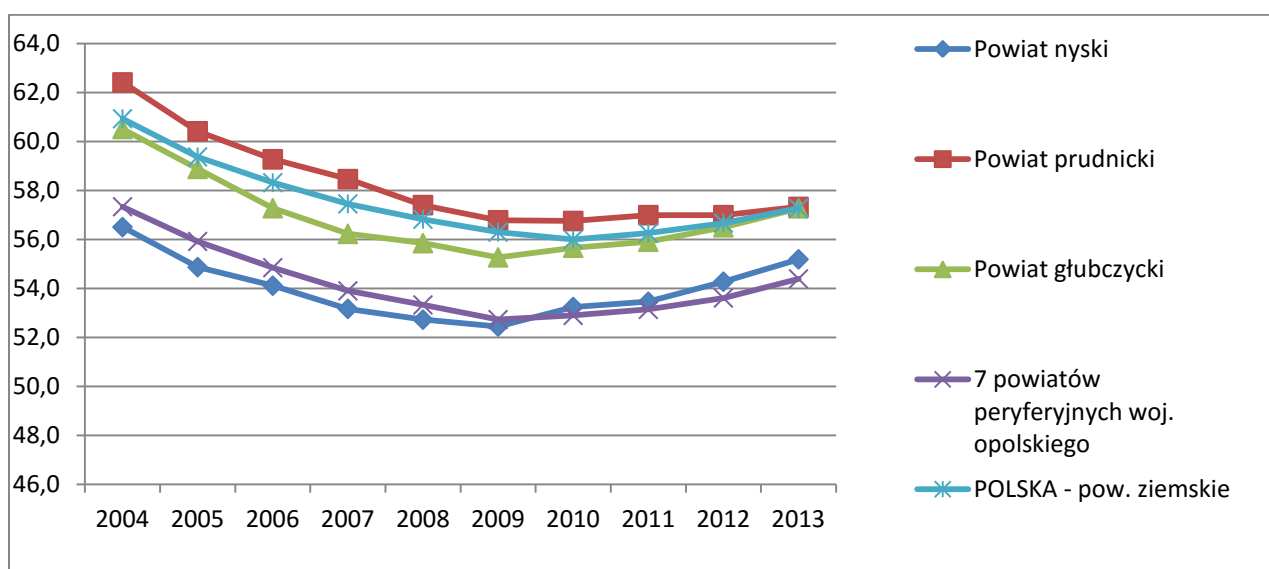
Należy stwierdzić, iż w przypadku terenów OF PN2020 największym problemem pod względem liczby ludności jest opuszczanie mniejszych miejscowości przez rdzennych mieszkańców i przenoszenie się w pobliże lub do ośrodków miejskich. Ponadto na przestrzeni lat obserwuje się spadek liczby mieszkańców całego obszaru. Wpływ na ten stan rzeczy mają zarówno migracje, jak i spadek liczby urodzeń.

1.2.2. Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym

W okresie 2004-2013 we wszystkich powiatach OF PN2020 liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym malała, a rosła liczba ludności w wieku poprodukcyjnym. Liczba ludności w wieku produkcyjnym rosła w pierwszej fazie badanego okresu (do 2007 roku w powiecie nyskim i głubczyckim, do 2008 roku w pow. prudnickim i do 2010 roku w gminie Grodków), po czym miał miejsce spadek.

Obciążenie demograficzne ludności w wieku produkcyjnym, ludnością w wieku poprodukcyjnym we wszystkich 3 powiatach OF PN2020 jest obecnie wyższe, niż średnio w pozostałych 7 powiatach peryferyjnych woj. opolskiego i jeszcze wyższe niż w powiatach ziemskich kraju.

Wykres 1. Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w latach 2004-2013

Źródło: Bank danych lokalnych GUS i obliczenia własne

W poszczególnych gminach partnerskich OFPN2020 maksymalna liczba ludności w wieku produkcyjnym przypadała w różnych latach badanego okresu pomiędzy rokiem 2005 (3 gminy) a 2010 (4 gminy – największa ich liczba w jednym roku). Wielkości minimalne w większości gmin przypadły na rok ostatni – 2013, dla 5 gmin był to rok 2004 lub 2005 (tabela 7). Dynamiki spadku od wielkości maksymalnych do wielkości w 2013 roku były zróżnicowane: przy przyjęciu wielkości maksymalnej za 100, najmniejsza dynamika spadku (99) była w gminie wiejskiej Lubrza, największa (88) – w gminie wiejskiej Branice. Spadki w liczbach bezwzględnych były uzależnione od dynamiki i wielkości gminy: najmniejszy był w gminie Lubrza (42), największe – w największych gminach miejsko-wiejskich: Nysa (2367), Prudnik (1212) i Głubczyce (924) przy dynamice 94, nieco mniejszy spadek był w gminie miejsko-wiejskiej Głuchołazy (681) przy dynamice 96.

Tabela 6. Ludność w wieku produkcyjnym według gmin w latach 2004-2013

Gmina	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013

Gmina	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Grodków	12462	12647	12710	12838	12868	12905	12990	12893	12804	12669
Branice	4885	4905	4898	4897	4796	4832	4591	4541	4462	4336
Głubczyce	15344	15394	15382	15351	15293	15340	15002	14847	14681	14470
Kietrz	7361	7393	7468	7477	7529	7472	7396	7384	7312	7252
Głucholazy	16336	16473	16444	16537	16559	16558	16387	16200	16107	15878
Korfantów	6085	6131	6121	6176	6229	6270	6097	6135	6147	6150
Łambinowice	5302	5304	5312	5300	5274	5285	5116	5126	5095	4999
Nysa	39321	39505	39542	39513	39206	39029	38449	38155	37727	37175
Otmuchów	9000	9128	9066	9140	9168	9160	9179	9140	9059	8941
Paczków	8838	8905	8892	8896	8841	8855	8770	8691	8566	8477
Skoroszyce	4147	4192	4151	4167	4222	4216	4238	4226	4196	4166
Biała	7137	7207	7233	7240	7203	7231	7053	7017	7034	6953
Lubrza	2811	2811	2857	2853	2871	2863	2874	2865	2855	2832
Prudnik	18649	18745	18654	18577	18559	18470	18179	17971	17772	17533
Gminy OF PN2020	157678	158740	158730	158962	158618	158486	156321	155191	153817	151831

Kolorem czerwonym oznaczono wielkości maksymalne, niebieskim – minimalne

Źródło: Bank danych lokalnych GUS i obliczenia własne

Na terenie OF PN2020 obserwuje się niekorzystne tendencje w strukturze ludności pod względem wieku, w kontekście możliwości aktywności zawodowej. Zwiększenie obciążenia demograficznego ludności w wieku produkcyjnym z ludnością w wieku poprodukcyjnym przyczynia się do zwiększenia zapotrzebowania na działalność pomocy społecznej, przy jednoczesnym zmniejszaniu się możliwości finansowania tego typu działalności, poprzez zmniejszenie się dochodów z podatków, na skutek zmniejszenia się liczby osób w wieku produkcyjnym. Szczególnie sytuacja ta dotyczy opieki nad osobami starszymi, których udział w populacji rośnie. Obecnie obciążenie demograficzne osobami w wieku poprodukcyjnym osób w wieku produkcyjnym jest znacznie wyższe aniżeli obciążenie osobami w wieku przedprodukcyjnym. Należy zatem w kontekście rozważań nad sytuacją demograficzną OF PN2020 stwierdzić, iż liczna grupa osób w wieku poprodukcyjnym implikuje konieczność działań w zakresie aktywizacji tych osób oraz stworzenia infrastruktury zapewniającej możliwość jak najefektywniejszego funkcjonowanie w społeczeństwie.

1.2.3. Migracje

Przemieszczanie się ludności jest zjawiskiem naturalnym. w związku z rozwojem globalnym i regionalnym pojawiły się nowe możliwości zmiany miejsca pobytu zarówno na skutek innowacji w infrastrukturze przemieszczania się jak i zmian administracyjno-prawnych. Najbardziej znaczącymi wydarzeniami ostatnich lat, które spowodowały liczne emigracje zagraniczne (przede wszystkim w celach zarobkowych) było wstąpienie Polski do Unii Europejskiej oraz otwarcie granic poprzez zawarcie porozumienia z Schengen.

Należy stwierdzić, że w całym okresie 2004-2013 powiaty OF PN2020 wykazywały ujemne saldo migracji. Odpływ na 1000 ludności był w powiatach nyskim i prudnickim niższy, a w powiecie głubczyckim wyższy niż w powiatach ziemskich kraju, ale od krajowych wskaźników zbytnio nie odbiegał. Natomiast znacznie niższe niż w powiatach ziemskich kraju były wskaźniki napływu na 1000 ludności. Tylko niecałe 60% odpływu było rekompensowanych przez napływ i to należy uznać za główną przyczynę wysokiego ujemnego salda migracji. Jedynym obszarem, na którym saldo migracji było dodatnie, jest obszar wiejski w gminie Nysa. Jest to przejaw procesu suburbanizacji, czyli migracji z miast na obszary podmiejskie.

Duży udział w emigracji ma emigracja zagraniczna. w powiecie prudnickim w latach 2005-2013 stanowiła ona aż 40% ogółu emigracji, w powiecie nyskim 22%, a w głubczyckim 15%. Poza wpływem wstąpienia Polski do Unii Europejskiej wiąże się to zapewne także ze składem narodowościowym ludności. Wśród przybywających na pobyt stały napływ z zagranicy ma udział kilkunastoprocentowy w powiatach nyskim i prudnickim oraz 8% w głubczyckim.

Tabela 7. Migracje na pobyt stały międzypowiatowe krajowe i zagraniczne w latach 2005-2013

Powiat	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Razem
Zameldowania z innych powiatów										
Nyski	545	573	664	577	551	496	509	504	570	4989
Prudnicki	305	342	386	322	317	281	246	245	310	2754
Głubczycki	274	308	259	268	248	255	313	268	292	2485
Powiaty OF PN2020	1124	1223	1309	1167	1116	1032	1068	1017	1172	10228
Wymeldowania do innych powiatów										
Nyski	860	1029	956	889	840	931	838	726	899	7968
Prudnicki	315	384	397	329	363	342	354	395	344	3223
Głubczycki	409	454	451	331	392	428	432	373	439	3709
Powiaty OF PN2020	1584	1867	1804	1549	1595	1701	1624	1494	1682	14900
Zameldowania z zagranicy										
Nyski	50	66	103	104	127	85	79	66	54	734
Prudnicki	66	52	49	67	80	62	49	39	23	487
Głubczycki	19	25	26	28	36	27	26	16	17	220
Powiaty OF PN2020	135	143	178	199	243	174	154	121	94	1441

Powiat	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Razem
Wymeldowania za granicę										
Nyski	177	535	317	312	145	134	169	162	266	2217
Prudnicki	247	357	427	249	203	138	179	110	199	2109
Głubczycki	75	104	93	94	53	41	68	46	106	680
Powiaty OF PN2020	499	996	837	655	401	313	416	318	571	5006

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku danych lokalnych GUS

Migracje, a w szczególności emigracje zagraniczne mają zatem znaczący wpływ na liczbę ludności zamieszkałej na terenie OF PN2020. w związku z faktem, iż najczęściej emigrującą grupą społeczną są osoby w wieku produkcyjnym, co jest wynikiem małej liczby atrakcyjnych ofert pracy w regionie, przemieszczenia ludności wpływają negatywnie na sytuację społeczną regionu.

1.3. Infrastruktura mieszkalnictwa

Znaczenie infrastruktury mieszkalnictwa dla jakości życia mieszkańców danego obszaru jest niepodważalne. Warunki mieszkaniowe oraz dostępność cenowa mieszkań, a także ruch na rynku wtórnym nieruchomości są czynnikami kształtującymi planowanie polityki mieszkaniowej ze strony samorządów terytorialnych. Infrastruktura mieszkalnictwa obejmuje także systemy ogrzewania mieszkań, które w zależności od zastosowanej technologii mogą mniej lub bardziej oddziaływać na środowisko naturalne.

Jednym z najważniejszych problemów infrastruktury mieszkalnictwa na terenie OF PN2020 jest niedostępność ekonomiczna samodzielnych mieszkań dla wielu gospodarstw domowych o dochodach w pobliżu średnich oraz niższych, a więc dla większości gospodarstw. Dotyka to w zdecydowanej większości ludzi młodych (tworzących rodziny czy związki nieformalne oraz pojedynczych dorosłych osób mieszkających z rodzicami), którzy nie tworzą odrębnych samodzielnych gospodarstw domowych głównie z powodu trudności mieszkaniowych. Zjawisko to dotyczy nie tylko niedostępności mieszkań na własność (co byłoby oczywiste), ale i wysokich cen wynajmu mieszkań, m. in. z powodu niewielkiej ich podaży. w odróżnieniu bowiem od wielu bogatszych krajów, w których powszechną formą uzyskiwania dostępu do mieszkania jest wynajem, w Polsce przyjęło się, że mieszkanie powinno być na własność i taką głównie formę dostępu do mieszkań oferuje rynek. Występowanie tego problemu potwierdzają dokumenty planistyczne [np. Program Rewitalizacji Miasta Prudnika 2009-2015], zwracając uwagę na okazjonalność najmu (często bez umowy) i kilkukrotnie wyższe czynsze niż w mieszkaniach komunalnych i spółdzielczych [Program Rewitalizacji Miasta Prudnika 2009-2015]. Krokiem w dobrym kierunku było powstanie TBS, ale i to rozwiązanie było przeznaczone dla osób z dochodami co najmniej średnimi. Dokumenty planistyczne [Program Rewitalizacji Miasta Prudnika 2009-2015, Strategia Rozwoju Gminy Otmuchów na lata 2004-2020, Wieloletni Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy Nysa na lata 2015-2020] stwierdzają następujące problemy związane z infrastrukturą mieszkalnictwa.

Niewystarczający rozwój budownictwa mieszkaniowego [Strategia Rozwoju Gminy Otmuchów na lata 2004-2020], w powiecie prudnickim określany jako regres w budownictwie mieszkaniowym, nawet załamanie się budownictwa mieszkaniowego [Klepacz A.]. Rozwój budownictwa wykazuje wyższą dynamikę w powiecie nyskim. w 2013 roku oddano tam do użytkowania łącznie 281 mieszkań, z czego 182 przypadło na gminę Nysa. w pozostałych powiatach liczba oddawanych do użytkowania mieszkań była znacznie niższa i wynosiła 51 w powiecie prudnickim (z czego 25 w gminie Prudnik) oraz 38 w powiecie głubczyckim (z czego 25 w Głubczycach). w Grodkowie, jedynej gminie OFPN2020 z powiatu brzeskiego, do użytkowania oddano 43 mieszkania. Natomiast najmniej mieszkań oddaje się do użytkowania w gminach: Branice, Lubrza, Kietrz i Łambinowice.

Tabela 8. Mieszkania oddane do użytkowania w latach 2008-2013 w gminach i powiatach OFPN2020

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Grodków	14	38	29	30	23	20	23	28	26	43
Głuchołazy	14	15	8	23	23	24	40	28	36	24
Korfantów	5	2	2	3	8	10	8	7	6	10
Łambinowice	4	3	6	9	2	9	8	8	7	9
Nysa	69	118	87	96	121	119	114	93	116	182
Otmuchów	8	5	3	5	24	8	19	10	19	21
Paczków	10	6	4	10	28	10	13	9	11	14
Skoroszyce	2	5	2	7	6	7	9	10	21	11
Biała	5	7	7	11	8	5	2	6	6	12
Lubrza	6	9	2	7	5	8	1	2	5	5
Prudnik	17	33	45	10	40	18	27	16	19	25
Branice	4	1	0	0	1	1	2	1	2	3
Głubczyce	15	44	13	43	41	18	27	17	15	25
Kietrz	12	6	6	9	9	7	7	9	4	6
Gminy OF PN2020	185	292	214	263	339	264	300	244	293	390
Powiat nyski	114	154	114	155	220	192	219	172	223	281
Powiat prudnicki	40	52	76	41	69	54	32	48	33	51
Powiat głubczycki	32	57	19	53	52	31	36	27	25	38
Powiaty OF PN2020	186	263	209	249	341	277	287	247	281	370

Źródło: Bank danych lokalnych GUS i obliczenia własne

Zły stan techniczny części zasobów mieszkaniowych wynikający z niedostatku remontów, a także wieku zasobów (w Głubczycach 1/3 zasobów pochodzi sprzed II wojny światowej; powoduje to też nieprzystosowanie części mieszkań do współczesnych standardów [Strategia, 2001]), w tym zaniedbane mieszkaniowe zasoby komunalne [Strategia, 2007]. Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy Nysa na

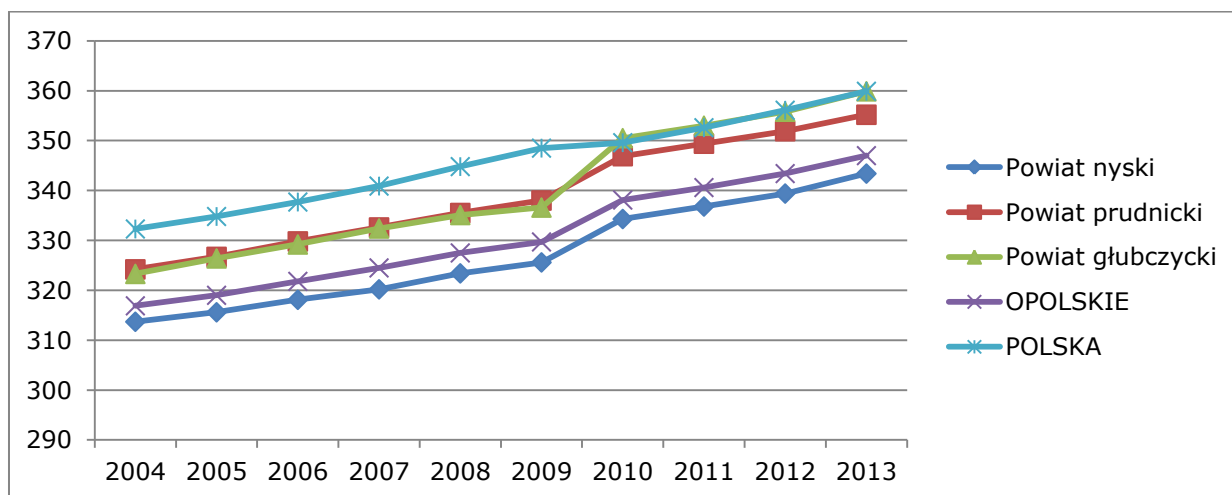
lata 2015-2020 zakłada rokroczne zwiększanie nakładów przeznaczonych na remonty. Związane jest to z faktem, iż stan techniczny budynków będących własnością gminy nie jest zadowalający i wymaga poniesienia znacznych nakładów finansowych. w pierwszej kolejności planowane są prace związane z podłączeniem budynków do miejskiej sieci wodno-kanalizacyjnej. Jednocześnie ze względu na konieczność utrzymywania jakości elewacji i ich technicznej sprawności (właściwości termiczne) planuje się także systematyczne remonty elewacji.

Wiek zasobów komunalnych powoduje konieczność ponoszenia bardzo dużych nakładów finansowych na ich utrzymanie.

Większość gmin OF PN2020 posiada wskaźnik powierzchni użytkowej mieszkań na 1 mieszkańca wyższy niż średnia w kraju. Na wsi wskaźniki są wyższe niż w mieście z powodu dominującego udziału zabudowy jednorodzinnej. Rozwój budownictwa mieszkaniowego jest jednak niewystarczający, nawet oceniany jako regres. Jak w całym kraju, jednym z głównych problemów jest niedostępność ekonomiczna samodzielnych mieszkań dla większości gospodarstw domowych, w tym dla zdecydowanej większości ludzi młodych. Do problemów należą też: zły stan techniczny części zasobów mieszkaniowych wynikający z braku remontów, a także bardzo duże nakłady finansowe na utrzymanie komunalnych zasobów mieszkaniowych, wynikające również z wieku zasobów.

Sytuację mieszkaniową w poszczególnych jednostkach OF PN2020 można porównać za pomocą wskaźnika obrazującego liczbę mieszkań przypadających na 1000 mieszkańców. w powiecie głubczyckim na 1000 mieszkańców przypada 360 mieszkań, co jest równoznaczne ze średnią krajową. w pozostałych powiatach sytuacja jest trudniejsza: w powiecie prudnickim na 1000 mieszkańców jest 355 mieszkań (co jest wartością niższą niż średnia krajowa, ale jednocześnie wyższą niż średnia dla województwa opolskiego), zaś w powiecie nyskim – 342 mieszkania (najniższa wartość wśród analizowanych jednostek). Dane te pozwalają stwierdzić, iż choć jak wskazano powyżej w powiecie nyskim występuje największy rozwój budownictwa mieszkalnego, to, statystycznie, dostęp do mieszkań nadal jest najtrudniejszy.

Wykres 2. Mieszkania na 1000 mieszkańców w latach 2004-2013

Źródło: Bank danych lokalnych GUS

Znacznie większe zróżnicowanie wskaźnika liczby mieszkań na 1000 mieszkańców występuje w przypadku gmin OFPN2020 (tabela 45) – w zależności od jednostki przyjmuje on wartość od 304 (gmina Skoroszyce) do 378 (gmina Prudnik). Jedynie w 4 gminach osiągnięto wskaźnik na poziomie wyższym niż średnia krajowa, wynosząca 360 mieszkań na 1000 ludności. Są to: Prudnik i Głubczyce (377) oraz Głuchołazy i Nysa (po 365), czyli największe ośrodki miejskie OFPN2020. Natomiast wskaźniki znacznie poniżej średniej krajowej, ale również znacznie poniżej średniej opolskiej (wynoszącej 347 mieszkań na 1000 ludności) występują w gminach: Skoroszyce, Łambinowice i Korfantów.

Tabela 9. Mieszkania na 1000 mieszkańców w latach 2004-2013 w gminach OFPN2020

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Grodków	308	309	312	312	313	315	326	327	328	332
Głuchołazy	334	336	339	341	344	346	354	358	360	365
Korfantów	272	275	277	279	281	283	301	303	304	306
Łambinowice	277	279	281	284	286	287	297	299	301	305
Nysa	329	331	334	337	341	343	356	359	361	365
Otmuchów	303	304	307	307	309	312	320	321	323	328
Paczków	307	308	309	311	317	318	311	314	318	320
Skoroszyce	279	279	283	285	283	286	295	298	301	304
Biała	286	287	290	292	296	297	311	314	315	320
Lubrza	299	304	304	310	311	314	314	317	319	322
Prudnik	345	346	350	352	356	357	369	371	374	378
Branice	286	287	291	293	298	300	313	317	322	329
Głubczyce	337	340	343	347	350	350	369	371	374	377
Kietrz	318	321	322	325	325	328	335	336	339	343
Gminy OF PN2020	318	320	323	325	328	330	341	343	346	350

Źródło: Bank danych lokalnych GUS

Ponadto zgodnie z przeprowadzonymi badaniami społecznymi większość mieszkań ogrzewana jest węglem, co wiąże się z silnym zanieczyszczeniem powietrza i ma negatywny wpływ na środowisko. Należy zatem stwierdzić, iż na terenie OF PN2020 infrastruktura mieszkalna jest niewystarczająca, a ponadto jej stan techniczny jest zły, co w połączeniu z oceną zastosowanej technologii grzewczej implikuje konieczność interwencji i poprawy sytuacji w tym wymiarze.

W Gminie Nysa rozważone będą możliwości skorzystania ze środków pomocowych (środki pozyskiwane z funduszy programów rządowych bądź z Unii Europejskiej) lub budownictwo w systemie partnerstwa publiczno-prywatnego. [Wieloletni Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy Nysa na lata 2015-2020]

1.4. Infrastruktura oświaty

Infrastruktura oświaty jest ważnym czynnikiem rozwoju społecznego. z perspektywy zmniejszającej się liczby ludności jej utrzymanie i rozbudowa stanowi poważny problem, w szczególności dla mniejszych gmin. Jednocześnie należy zwrócić uwagę na fakt, że występowanie, różnorodność i jakość tego typu placówek może odgrywać znaczącą rolę dla poprawy wskaźników demograficznych, wpływając na decyzję ludzi o pozostaniu w obecnym miejscu zamieszkania.

Oferta żłobkowa na terenie OF PN2020 jest niewystarczająca, szczególnie mała liczba miejsc w placówkach dla dzieci do drugiego roku życia występuje w miejscowościach Paczków oraz Grodków.

Tabela 10. Żłobki i kluby dziecięce w latach 2012-2013

Jednostka terytorialna	Żłobki	Oddziały żłobkowe	Kluby dziecięce	Miejsca (łącznie z oddziałami i klubami dziecięcymi)		Miejsca na 100 dzieci w wieku 1-2 lat
	2013	2013	2013	2012	2013	2013
Grodków - miasto	0	0	1	15	15	3,7
Głuchołazy - miasto	2	0	0	68	68	17,6
Nysa - miasto	3*	0	1**	165	172	18,1
Otmuchów - miasto	0	1	0	15	40	14,4
Paczków - miasto	0	1	0	8	12	5,3
Prudnik - miasto	1	2	0	84	113	22,6
Branice	2	0	0	15	45	45,0
Głubczyce - miasto	1	0	1	24	29	7,1
OF PN2020	4	4	1	146	239	94,4

* w tym 2 żłobki prowadzone przez Gminę, jeden żłobek prywatny

** klub dziecięcy prowadzony przez osobę fizyczną

Źródło: Bank danych lokalnych GUS i obliczenia własne

W przypadku placówek przedszkolnych sytuacja na terenie OF PN2020 jest znacznie lepsza, jednakże biorąc pod uwagę zapotrzebowanie na tego typu usługi miejsc w placówkach dla dzieci w wieku 3-6 lat jest za mało, w niektórych miejscowościach. Należy zwrócić uwagę na fakt, iż rozmieszczenie placówek jest nierównomierne. Część rejonów dysponuje liczbą miejsc znacznie przekraczającą potrzeby, podczas gdy w innych występują znaczące braki w tym zakresie.

Tabela 11. Przedszkola w latach 2010-2013

Jednostka terytorialna	Ogółem				Miejsca				Miejsca na 100 dzieci w wieku 3-6 lat
	2010	2011	2012	2013	2010	2011	2012	2013	2013
Grodków	3	4	5	5	393	454	456	454	49,3
Głucholązy	3	3	3	3	403	399	399	419	45,5
Korfantów	4	4	3	3	231	260	240	255	72,6
Łambinowice	6	6	6	6	245	265	265	261	92,6
Nysa	15	14	13	13	1375	1378	1378	1507	73,7
Otmuchów	9	9	9	9	476	475	475	475	88,6
Paczków	10	10	10	10	531	527	486	499	95,0
Skoroszyce	3	3	3	3	190	191	214	215	75,4
Biała	5	2	2	3	339	390	393	395	103,7
Lubrza	1	1	1	1	155	155	159	165	91,2
Prudnik	10	11	12	12	851	887	852	898	85,8
Branice	3	3	3	3	320	320	320	300	128,8
Głubczyce	3	3	3	4	465	465	515	570	60,4
Kietrz	2	3	3	3	160	180	190	170	40,2
Gminy OF PN2020	67	65	65	67	5107	5233	5247	5455	935,4

Źródło: Bank danych lokalnych GUS i obliczenia własne

Zasoby infrastruktury dla oświaty ponadgimnazjalnej młodzieży należy uznać za wystarczające w aspekcie ilościowym dotyczącym bazy lokalowej, ponieważ liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych w miastach OF PN2020 w ostatnich kilku latach spadała lub była stabilna, natomiast prognoza bezmigracyjna (zawarta w rozdziale 3) wykazuje spadek liczebności młodzieży w wieku nauki w tych szkołach w przyszłości: w 2020 roku poniżej 80% liczby młodzieży w wieku 16-18 lat według stanu w 2013 roku (w powiecie nyskim 74% stanu z 2013 roku, w prudnickim i głubczyckim po ok. 79%, w gminie Grodków 73%).

Powyższą ocenę potwierdzają gminne dokumenty planistyczne. i tak, stwierdzają że obecnie gminna i powiatowa sieć oświatowa w Nysie jest wystarczająca z punktu widzenia potrzeb i nie przewiduje się w najbliższych latach budowy nowej placówki, natomiast w dłuższej perspektywie należy prowadzić monitoring zmian demograficznych i dostosować inwestycje do potrzeb społecznych [Studium, 2014].

Korzystanie ze szkół ponadgimnazjalnych najdogodniejsze jest w obrębie powiatów, ale są wyjątki: z Głuchołaz jest bliżej do Prudnika, niż do Nysy, a z Głogówka do Głubczyc, niż do Prudnika. Poza tym kształcenie się w zawodzie, który nie jest nauczany w każdym powiecie, może wymagać korzystania z internatu. Programowanie struktury szkół ponadgimnazjalnych i kierunków kształcenia w szkołach zawodowych można uznać za dziedzinę, która wymaga współdziałania partnerów OF PN2020. Są to zadania trudne, ponieważ wymagają prognozowania zapotrzebowania na rodzaje wykształcenia i profile zawodowe absolwentów.

Liczba uczniów szkół ponadgimnazjalnych w latach 2004-2013 systematycznie zmniejszała się, osiągając w 2013 r. 84% stanu z 2004 r. Jako idące w dobrym kierunku należy ocenić zmiany struktury tych szkół: liczba uczniów techników wzrosła 1,5-krotnie, a udział uczniów wszystkich szkół zawodowych wzrósł z 42% do 60%.

1.5. Infrastruktura pomocy społecznej

Infrastruktura pomocy społecznej na terenie OF PN2020 tworzona jest w znacznej mierze przez jednostki publiczne, których działalność wspierana i uzupełniana jest przez inne podmioty.

Na jednostkach samorządu terytorialnego spoczywa obowiązek zapewnienia realizacji zadań pomocy społecznej w określonym zakresie, zgodnie z przypisanymi zadaniami własnymi oraz zadaniami zleconymi¹. Jednostki instytucjonalnej pomocy społecznej (gminne ośrodki pomocy społecznej) funkcjonują w każdej z gmin oraz każdym z powiatów należących do OF PN2020. Największymi trudnościami w działaniach prowadzonych przez te instytucje są:

- Niewystarczająca liczba pracowników i środków finansowych;
- Rosnąca liczba osób pobierających świadczenia (bardzo duży wzrost w perspektywie ostatnich 30 lat);
- Niska efektywność aktywizacji osób zagrożonych wykluczeniem społeczno-ekonomicznym, w związku z niewystarczającym wsparciem pozafinansowym.

Natomiast zadania powiatu wynikające z ustawy o pomocy społecznej, ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, ustawy o cudzoziemcach, ustawy o samorządzie powiatowym oraz innych przepisów prawa na terenie OF PN2020 realizują: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głubczycach, Powiatowe Centrum Pomocy w Nysie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Prudniku oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Brzegu (dla gminy Grodków).

¹ Ustawa o pomocy społecznej, tekst jednolity, Dziennik Ustaw 2015, poz. 163

Dla mieszkańców OF PN2020 ze specjalnymi potrzebami (m.in. dla osób niepełnosprawnych fizycznie lub intelektualnie, w podeszłym wieku, przewlekle somatycznie chorych czy przewlekle psychicznie chorych) dostępnych jest 11 domów pomocy społecznej, świadczących usługi bytowe, opiekuńcze, rehabilitacyjne i wspomagające. Łącznie dysponują one 1 435 miejscami, z czego 793 znajduje się w DPS prowadzonych na terenie powiatu głubczyckiego, 304 w DPS prowadzonych na terenie powiatu nyskiego, 190 – na terenie powiatu prudnickiego, zaś gmina Grodków (powiat brzeski) posiada w DPS na swoim terenie 148 miejsc. Na terenie Gminy Nysa funkcjonuje Noclegownia dla bezdomnych, dysponująca 60 miejscami dla osób potrzebujących schronienia. Poniżej przedstawiono listę placówek znajdujących się na terenie OF PN2020:

- Dom Pomocy Społecznej w Kopernikach (Koperniki 17) prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi Prowincji Św. Józefa, dysponujący 105 miejscami (dla kobiet i mężczyzn), w tym 90 miejscami dla osób w podeszłym wieku i 15 miejscami dla osób przewlekle somatycznie chorych;
- Dom Pomocy Społecznej „Maria” w Korfantowie (ul. 3 Maja 2) prowadzony przez Powiat Nyski, dysponujący 56 miejscami (dla kobiet i mężczyzn), w tym 51 miejsc dla osób w podeszłym wieku i 5 miejsc dla osób niepełnosprawnych fizycznie;
- Dom Pomocy Społecznej w Nysie (ul. Aleja Wojska Polskiego 77) prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Maryi Niepokalanej Prowincja Polska, dysponujący 80 miejscami (dla mężczyzn), w tym 45 miejsc dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie i 35 miejsca dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie;
- Dom Pomocy Społecznej dla Dorosłych w Nysie (ul. Świętojańska 6) prowadzony przez Kongregację Sióstr Miłosierdzia Św. Karola Boromeusza, dysponujący 63 miejscami dla osób przewlekle chorych psychicznie (dla kobiet);
- Dom Pomocy Społecznej w Kietrze (ul. Raciborska 81) prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Franciszkanek Misjonarek Maryi, dysponujący 50 miejscami (dla kobiet), w tym 25 miejsc dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie i 25 miejsc dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie;
- Dom Pomocy Społecznej dla Dorosłych w Grabinie (Grabina 72, gm. Biała) prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Św. Elżbiety Prowincja Nysa, dysponujący 50 miejscami (dla kobiet), w tym 40 miejsc dla osób w podeszłym wieku i 10 miejsc dla osób przewlekle somatycznie chorych;
- Dom Pomocy Społecznej w Klisinie z filiami w Branicach, Boboluszkach, Radyni, Bliszczycach, Dziańcach, Głubczycach i Kietrze, prowadzony przez Powiat Głubczycki, dysponujący łącznie 743 miejscami, w tym 714 miejsc dla osób przewlekle psychicznie chorych i 29 miejsc dla osób w podeszłym wieku;
- Dom Pomocy Społecznej w Prudniku (ul. Młyńska 11), prowadzony przez Powiat Prudnicki, dysponujący 78 miejscami dla osób w podeszłym wieku (dla kobiet i mężczyzn);

- Dom Pomocy Społecznej – Ośrodek Rehabilitacji i Opieki Psychiatrycznej w Raclawicach Śląskich (ul. Zwycięstwa 34, gm. Głogówek), prowadzony przez Powiat Prudnicki, dysponujący 62 miejscami dla osób przewlekle psychicznie chorych (dla kobiet i mężczyzn);
- Dom Pomocy Społecznej w Grodkowie (ul. Mickiewicza 15), prowadzony przez Powiat Brzeski, dysponujący 53 miejscami, w tym 43 miejsc dla osób w podeszłym wieku i 10 miejsc dla osób przewlekle somatycznie chorych (dla kobiet i mężczyzn);
- Dom Pomocy Społecznej w Jędrzejowie (gmina Grodków), prowadzony przez Powiat Brzeski, dysponujący 95 miejscami dla dorosłych mężczyzn niepełnosprawnych intelektualnie [Rejestr domów pomocy społecznej, Wojewoda Opolski].

Dodatkowo, całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku na terenie OFPN2020 zapewniają:

- Dom Świętego Jana Bożego w Prudniku (ul. Piastowska 6), prowadzony przez Konwent OO. Bonifratrów, dysponujący 30 miejscami dla osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych i osób w podeszłym wieku;
- „Spokojna Przystań” (Chomiąża 46a, gm. Głubczyce), działalność gospodarcza, dysponujący 46 miejscami dla osób w podeszłym wieku, niepełnosprawnych i przewlekle chorych [Rejestr placówek zapewniających całodobową opiekę..., Wojewoda Opolski].

Do dyspozycji mieszkańców OF PN2020 są również domy dziennego pobytu i środowiskowe domy samopomocy. Oferta domów dziennego pobytu kierowana jest do osób starszych, szczególnie samotnych oraz niepełnosprawnych. Domy dziennego pobytu często świadczą szereg różnych usług dla swoich podopiecznych: prowadzona jest terapia zajęciowa i organizowane są różnorodne ciekawe zajęcia (np. rękodzieło, nordic walking, zajęcia taneczne czy komputerowe), odbywają się wycieczki i wyjazdy o charakterze kulturalno-rekreacyjnym, prowadzone są zadania z zakresu ochrony i profilaktyki zdrowotnej (np. pomiary ciśnienia, wagi ciała, masaże), w tym podtrzymywanie sprawności fizycznej (gimnastyka zdrowotna i rehabilitacja, fitness) czy spotkania z interesującymi ludźmi. Często działalność tego typu placówek obejmuje także przygotowanie i wydawanie posiłków obiadowych. DDP są miejscami spotkań osób starszych, sposobem na atrakcyjne spędzenie wolnego czasu, ale również wpływają na poprawę samopoczucia osób starszych, często samotnych i wykluczonych z życia społecznego. Choć DDP pełnią ważną rolę (szczególnie w kontekście starzejącego się społeczeństwa i wyzwań demograficznych) w każdym z powiatów, które przystąpiły do OF PN2020 znajduje się przynajmniej jeden dom dziennego pobytu.

Również środowiskowe domy samopomocy są placówkami pobytu dziennego, jednak ich oferta skierowana jest do osób z zaburzeniami psychicznymi i upośledzonych umysłowo. Na terenie OF PN2020 funkcjonują zaledwie 3 takie placówki.

Dodatkowo, usługi reintegracji społecznej i zawodowej świadczone są przez Kluby Integracji Społecznej (KIS). KIS prowadzony jest m.in. w Gminie Nysa [Rejestr Klubów Integracji Społecznej województwa opolskiego, Wojewoda Opolski]. Od stycznia 2016 rozpocznie działalność Centrum Integracji Społecznej w Nysie w formie samorządowego

zakładu budżetowego. Aktualnie, CIS prowadzi Spółdzielnia Socjalna „Parasol” w Nysie. Tym samym, od przyszłego roku, na terenie Gminy Nysa funkcjonować będą dwa Centra Integracji Społecznej. Powiat nyski zamierza wybudować w Nysie przy ulicy Grodkowskiej Centrum Rehabilitacji i Integracji Społecznej. w ramach ww. Centrum funkcjonować będzie sala gimnastyczna, gabinety rehabilitacyjne, , Dzienny Dom Pobytu dla osób starszych oraz Warsztat Terapii Zajęciowej. Warsztaty Terapii Zajęciowej są obecnie prowadzone na terenie OF PN2020 między innymi w gminie Grodków w powiecie brzeskim, przez Grodkowskie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych i ich Przyjaciół oraz w Nysie i w Głuchołazach w powiecie nyskim przez organizację pozarządową..

Placówki opiekuńczo wychowawcze i domy pomocy społecznej funkcjonujące na terenie powiatu nyskiego w przyszłości planują między innymi: otwarcie 14-to osobowej placówki opiekuńczo-wychowawczej w tym utworzenie z osobnym wejściem mieszkania dla usamodzielniających się wychowanków, adaptację strychu na potrzeby świetlicy do zajęć relaksacyjno-terapeutycznych, wykonanie boiska sportowego, mini-boiska i wiaty grillowej, modernizację i wyposażenie placu zabaw dla mieszkańców DPS, odnowienie elewacji budynków DPS.

W obrębie OF PN2020 funkcjonuje również 10 spółdzielni socjalnych:

- Niezapominajka Spółdzielnia Socjalna, Zubrzyce, ul. Słoneczna 17 (powiat głubczycki, gmina Głubczyce);
- Wielobranżowa Spółdzielnia Socjalna „STUDIO DOBREGO SMAKU”, Głubczyce, Boguchwałów 92 (powiat głubczycki, gmina Baborów);
- Młyn Niwnica Spółdzielnia Socjalna, Niwnica, Niwnica 132 (powiat nyski, gmina Nysa);
- Wielobranżowa Spółdzielnia Socjalna „PROFECTUS”, Nysa, ul. B. Prusa 1B/9 (powiat nyski, gmina Nysa);
- Wielobranżowa Spółdzielnia Socjalna „NISSA”, Nysa, ul. Mazowiecka 1 (powiat nyski, gmina Nysa);
- Spółdzielnia Socjalna „Parasol”, Jędrzychów, ul. Słowicza 11 (powiat nyski, gmina Nysa);
- Spółdzielnia Socjalna „MAKOWICE”, Skoroszyce, Makowice 81 (powiat nyski, gmina Skoroszyce);
- Spółdzielnia Socjalna „FENIX” w Głogówku, Głogówek, ul. Szkolna 3/2 (powiat prudnicki, gmina Głogówek);
- Prudnicka Spółdzielnia Socjalna Domowe Smaki, Prudnik, ul. Plac Zamkowy 2 (powiat prudnicki, gmina Prudnik);

- Prudnicka Wielobranżowa Spółdzielnia Socjalna „DOBROMIR”, Prudnik, ul. Piastowska 28 (powiat prudnicki, gmina Prudnik)²;

Placówki opiekuńczo-wychowawcze prowadzone są w każdym z trzech powiatów, które przystąpiły do Partnerstwa Nyskiego, a także w gminie Grodków.

Do najważniejszych instrumentów w ramach zwalczania problemów społecznych na terenie OF PN2020 należą:

- niebieska karta i działania z nią związane,
- działalność świetlic środowiskowych,
- działalność zespołów interdyscyplinarnych ds. przeciwdziałania przemocy,
- działalność gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
- funkcjonowanie poradnictwa psychologicznego,
- prowadzenie środowiskowych domów samopomocy,
- prowadzenie publicznych i niepublicznych domów pomocy społecznej,
- funkcjonowanie domów kultury oraz innych instytucji aktywizujących młodzież,
- prowadzenie mieszkań chronionych i interwencyjnych,
- tworzenie ośrodków wsparcia dla osób wykluczonych społecznie (np. dla osób doświadczających przemocy).

1.6. Stan zdrowia mieszkańców i dostępności usług medycznych

Dostępność usług medycznych na terenie OF PN2020 jest niewystarczająca, w szczególności ze względu na trudności z uzyskaniem konsultacji w poradniach specjalistycznych czy wykonaniem pilnych zabiegów operacyjnych. Jest to spowodowane czynnikiem zewnętrznym (wysokość kontraktów z NFZ).

Na dostęp do usług medycznych oraz ich jakość wpływają także dostępne zasoby kadry medycznej. Dane statystyczne GUS pozwalają stwierdzić, iż w 2013 roku w zakładach opieki zdrowotnej na terenie powiatów, które przystąpiły do Partnerstwa Nyskiego, pracowało łącznie 400 lekarzy (wg podstawowego miejsca pracy). Zdecydowana większość z nich wykonywała swoją pracę na obszarze powiatu nyskiego, co wynika z większego nasycenia tego terenu placówkami ochrony zdrowia (szpitale w Nysie, Paczkowie i Głuchołazach). Dane wskazują trudną sytuację w powiecie prudnickim, gdzie liczba pracujących lekarzy bardzo się zmniejszyła.

² Za: Ogólnopolski Związek Rewizyjny Spółdzielni Socjalnych – Katalog spółdzielni socjalnych według rejestracji w KRS, aktualizacja 4 marca 2015 roku (<http://ozrss.pl/category/katalog/województwo/opolskie/>)

Tabela 12. Lekarze pracujący w placówkach ochrony zdrowia w latach 2006-2013 w powiatach OF PN2020

Lekarze	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Przyrost
	personel pracujący wg podstawowego miejsca pracy ³								
Powiat nyski	229	233	233	272	222	219	-	266	37
Powiat prudnicki	71	67	71	70	68	76	-	56	-15
Powiat głubczycki	60	58	67	61	70	74	-	78	18
Powiaty OF PN2020	360	358	371	403	360	369	0	400	40

Źródło: Bank danych lokalnych GUS i obliczenia własne

OF PN2020 posiada rozwiniętą sieć usług: od podstawowej opieki zdrowotnej, poprzez szpitale i poradnie specjalistyczne, często związane ze szpitalami, po szpital II poziomu referencyjnego i związane z nim wysokospecjalistyczne przychodnie w Nysie. Wskutek restrukturyzacji instytucji ochrony zdrowia, w tym przekształceń własnościowych i powstania wielu nowych, prywatnych podmiotów, obecnie placówki ochrony zdrowia mają różny status właścicielski i organizacyjny.

Sieć podmiotów świadczących usługi medyczne w obrębie OF PN2020 cechuje się znacznym zróżnicowaniem w zależności od powiatu i gminy. Usługi specjalistyczne ofertowane są głównie w największych ośrodkach miejskich OF PN2020 (tj. Nysa, Prudnik, Głuchołazy i Głubczyce, a także Grodków, Paczków oraz Otmuchów). Natomiast w ośrodkach leczniczych poza tymi obszarami dla mieszkańców dostępne są przede wszystkim usługi podstawowej opieki zdrowotnej. Jest to tendencja występująca na terenie całego kraju, związana również z przedstawioną w poprzednich podrozdziałach hierarchią ośrodków usługowych.

Podstawową opiekę zdrowotną (POZ) na terenie OF PN2020 realizują łącznie 64 podmioty. Niemal w całości są to niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej posiadające kontrakty z NFZ na świadczenie określonych usług dla ludności. Usługi z zakresu ambulatoryjnej opieki specjalistycznej w ramach NFZ można uzyskać w 37 podmiotach, zaś leczenie stomatologiczne może być realizowane u 48 świadczeniodawców. Mniej podmiotów wykonuje w ramach podpisanych umów z NFZ zadania z zakresu rehabilitacji leczniczej (19), świadczenia pielęgniarstwa i opiekuńcze (18), leczenie szpitalne czy opiekę psychiatryczną i leczenie uzależnień (po 10).

Łączna wartość kontraktów podpisanych przez NFZ ze świadczeniodawcami z terenu OF PN2020 na rok 2015 wynosi 253 464 661,31 zł. Zdecydowana większość tej kwoty trafi do placówek w powiecie nyskim (niemal 170 mln zł, tj. 67%), znacznie mniej do pozostałych powiatów: głubczyckiego (niemal 54 mln zł, tj. 21,3%) i prudnickiego (25,5 mln zł, tj. 10,1%) oraz gminy Grodków (ponad 4 mln zł, tj. 1,6%).

³Pracujący według podstawowego miejsca pracy – osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze godzin przekraczających pełny etat oraz w niepełnym wymiarze godzin w stosunku do czasu pracy określonego obowiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy. Osoby te, niezależnie od wymiaru czasu pracy, są liczone raz, według podstawowego miejsca zatrudnienia. Dane obejmują osoby pracujące z pacjentem, bez osób pracujących w NFZ, administracji państwowej, uczelniach wyższych; nie obejmują osób, pracujących w MON i MSWiA (wyjaśnienie GUS)

Tabela 13. Liczba świadczeniodawców, z którymi NFZ zawarł umowy na realizację wybranych usług na 2015 rok

		Podstawowa opieka zdrowotna	Ambulatoryjna opieka specjalistyczna	Leczenie szpitalne	Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	Rehabilitacja lecznicza	Leczenie stomatologiczne	Świadczenia pielęgnacyjne i opiekuńcze
	Grodków	5	4	1	2	1	3	2
powiat nyski	Głuchołazy	6	2	2	2	3	2	2
	Kamiennik	1	0	0	0	0	0	0
	Korfantów	5	1	1	0	1	1	0
	Łambinowice	2	0	0	0	0	1	0
	Nysa	14	18	3	3	6	17	3
	Otmuchów	2	1	0	0	1	2	0
	Paczków	2	2	0	0	2	2	0
	Pakosławice	1	0	0	0	0	0	0
	Skoroszyce	1	0	0	0	0	0	0
powiat prudnicki	Biała	4	0	1	0	0	2	1
	Głogówek	4	1	0	0	0	2	0
	Lubrza	0	0	0	0	0	1	0
	Prudnik	5	4	1	1	1	3	5
powiat głubczycki	Baborów	1	0	0	0	0	2	0
	Branice	2	1	0	1	1	2	1
	Głubczyce	7	1	1	1	3	6	2
	Kietrz	2	1	0	0	0	2	2
Gminy OF PN2020		64	36	10	10	19	48	18

Źródło: Obliczenia własne na podst. danych NFZ (<https://aplikacje.nfz.gov.pl/umowy/Search.aspx>) – stan na 23.02.2015

Tabela 14. Sumaryczna kwota zobowiązań NFZ wynikająca z zawartych umów na 2015 rok (bez POZ)

		Kwota
	Grodków	4 077 250,86 zł
powiat nyski	Głuchołazy	34 047 511,28 zł
	Kamiennik	-
	Korfantów	17 205 666,08 zł
	Łambinowice	187 872,00 zł
	Nysa	116 803 313,98 zł
	Otmuchów	664 028,58 zł
	Paczków	992 307,41 zł
	Pakosławice	-
	Skoroszyce	-
	powiat prudnicki	Biała
Głogówek		569 674,62 zł
Lubrza		90 928,32 zł
Prudnik		20 466 833,84 zł
powiat głubczycki	Baborów	624 442,88 zł
	Branice	26 460 243,31 zł
	Głubczyce	25 928 430,63 zł
	Kietrz	963 948,36 zł
Gminy OF PN2020		79 486 711,12 zł

Źródło: Obliczenia własne na podst. danych NFZ (<https://aplikacje.nfz.gov.pl/umowy/Search.aspx>) – stan na 23.02.2015

W każdym z powiatów OF PN2020 mieszkańcy mogą poddać się leczeniu szpitalnemu w miejscu zamieszkania. Opiekę szpitalną oferują największe placówki zlokalizowane w Nysie, Prudniku, Głubczycach i Głuchołazach, a także mniejsze szpitale w Paczkowie czy Białej i szpital psychiatryczny w Branicach. Większość placówek prowadzących leczenie szpitalne w obrębie OF PN2020 to samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, tworzone przez odpowiednie jednostki administracyjne, tj. powiaty (ZOZ w Nysie, ZOZ w Białej, SP ZOZ ZOZ w Głuchołazach, SP ZOZ w Głubczycach) lub województwo (OCR w Korfantowie, szpital w Branicach). Dodatkowo w Głuchołazach znajduje się szpital specjalistyczny MSW. Dwie placówki szpitalne znajdującego się na terenie OF PN2020 mają formę spółki akcyjnej, przy czym jedna z nich (PCM w Prudniku) to spółka akcyjna z większościovym udziałem powiatu prudnickiego.

Pacjenci potrzebujący kompleksowej opieki w miejscu zamieszkania mogą skorzystać z oferty Stacji Opieki Caritas Diecezji Opolskiej. Opieka świadczona przez zespoły pielęgniarek środowiskowych ukierunkowana jest na wykonywanie zabiegów pielęgnacyjno-leczniczych, promocję i profilaktykę zdrowotną czy ocenę wydolności

pielęgnacyjno-opiekuńczej rodziny. Siedziby Stacji Opieki Caritas Diecezji Opolskiej na terenie OF PN2020 znajdują się w:

- Baborowie (Rynek 3);
- Białej (ul. Stare Miasto 24);
- Głogówku (al. Lipowa 5A);
- Głubczycach (ul. Kościuszki 24);
- Głuchołazach (ul. Gen. Andersa 74/76);
- Kamienniku (ul. Kościuszki 2);
- Kietrze (ul. Wojska Polskiego 21);
- Korfantowie (ul. 3 Maja 4);
- Łambinowicach (ul. Zawadzkiego 29);
- Nysie (ul. Głuchołaska 8);
- Otmuchowie (ul. Żeromskiego 1);
- Paczkowie (ul. Kościelna 11)⁴.

Ponadto w Nysie znajduje się jedyne na terenie OFPN2020 hospicjum stacjonarne prowadzone przez Stowarzyszenie Auxilium „Hospicjum św. Arnolda Janssena w Nysie” (ul. Sienkiewicza 7b). Nyskie hospicjum (NZOZ Hospicjum św. Arnolda Janssena w Nysie) sprawuje opiekę nad pacjentami i ich rodzinami w trzech obszarach: hospicjum stacjonarne, hospicjum domowego oraz poradni opieki paliatywnej. Hospicjum stacjonarne dysponuje dwunastoma łózkami, przeznaczonymi dla pacjentów znajdujących się w terminalnym stadium choroby nowotworowej, zaś hospicjum domowe dysponuje dwoma samochodami, przy pomocy których realizowane są wizyty domowe lekarsko-pielęgniarskie i pielęgniarskie⁵.

Do stacjonarnych zakładów udzielających całodobową opiekę medyczną obejmującą: leczenie, pielęgnację i rehabilitację osób niewymagających hospitalizacji należą Zakłady Opiekuńczo-Lecznicze. Na terenie OF PN2020 funkcjonuje tego rodzaju placówek należą do nich:

- Zakład Opiekuńczo-Leczniczy w Paczkowie (51 łóżek),
- Zakład Opiekuńczo-Leczniczy Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Głuchołazach (43 łóżka na oddziale o profilu ogólnym oraz 36 łóżek na oddziale o profilu psychiatrycznym),
- Zakład Opiekuńczo-Leczniczy w Głogówku (48 łóżek) – Prudnickie Centrum Medyczne S.A. w Prudniku,
- Zakład Opiekuńczo-Leczniczy w Głubczycach (89 łóżek),
- Niepubliczny Zakład Opiekuńczo – Leczniczy w Grodkowie, przy Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej "PROMED,

Wszystkie gminy OF PN2020 dysponują placówkami aptecznymi – niemal w każdej gminie jest ogólnodostępna apteka. Jedyne odstępstwo dotyczy gminy Lubrza, w której znajduje się punkt apteczny. Liczba aptek zlokalizowanych w poszczególnych jednostkach administracyjnych jest wyraźnie zależna od wielkości gminy, stąd też najwięcej takich placówek mieści się w głównych miastach obszaru.

⁴ Za: http://caritas.diecezja.opole.pl/index.php?option=com_content&view=category&id=42&Itemid=242

⁵ Za: <http://www.hospicjum-auxilium.pl/hospicjum.php>

Poprawa dostępności usług medycznych jest wskazana w szczególności w zakresie długiego czasu oczekiwania na realizację usług medycznych i zadłużenia niektórych placówek. Ze względu na brak rejonizacji w ochronie zdrowia (możliwość korzystania z usług w innej gminie, innym powiecie) w dziedzinie tej może być pożądane współdziałanie partnerów w ramach OF PN2020.

1.7. Infrastruktura kultury, sportu, rekreacji

Jednostki administracyjne należące do Partnerstwa Nyskiego 2020 charakteryzują się zróżnicowaną infrastrukturą kulturalną i sportowo-rekreacyjną. **Głównymi centrami tego rodzaju usług są miasta powiatowe, tj. Nysa, Prudnik i Głubczyce**, ale podstawowe obiekty kulturalne (domy kultury, biblioteki publiczne) czy sportowe (np. ośrodki sportu i rekreacji, boiska czy orliki) funkcjonują we wszystkich gminach OF PN2020. Odrębną kwestią pozostaje stan techniczny obiektów oraz dopasowanie oferty placówek do potrzeb i oczekiwań mieszkańców. Natomiast z usług kultury wyższego rzędu (np. teatry, opery, filharmonie, galerie, wystawy, itp.) mieszkańcy OF PN2020 korzystają poza jego granicami, głównie w Opolu i we Wrocławiu, dlatego właśnie może być pożądane współdziałanie partnerów w rozwijaniu unikalnych usług ponadregionalnych.

Organizacją aktywności sportowo-turystycznej w Nysie zajmuje się Nyski Ośrodek Rekreacji (NOR) z siedzibą w Skorochowie. Dysponuje on bazą obejmującą następujące obiekty:

- Stadion Miejski z widownią na 1500 miejsc oraz infrastrukturą towarzyszącą (korty tenisowe – 5 boisk do tenisa, ściana treningowa oraz widownia na 100 miejsc, bieżnie, w okresie zimowym sztuczne lodowisko);
- Kryta pływalnia;
- Kąpielisko Miejskie przy ul. Ujejskiego z piaszczystą plażą, terenami zielonymi (boiska do koszykówki i siatkówki, korty tenisowe) i zapleczem gastronomicznym;
- Infrastruktura rekreacyjno-turystyczna przy siedzibie NOR w Skorochowie: plaża, kąpielisko, przystań, stanowiska wędkarskie, obiekty noclegowe i gastronomiczne, pole namiotowe;
- Kompleks boisk „ORLIK 2012” przy ul. Kordeckiego;
- Skatepark przy Al. Lompy.

Infrastrukturę sportową uzupełniają obiekty zlokalizowane przy placówkach szkolnych (np. nowopowstałe wielofunkcyjne boisko przy Gimnazjum nr 1 w Nysie).

Planuje się przebudowę obecnych lub budowę nowych obiektów w Nysie, m.in. budowę kompleksu sportowego wraz z halą widowiskowo-sportową w Nysie przy ul. Sudeckiej, zagospodarowanie obiektu kąpieliska miejskiego w Nysie, modernizację stadionu miejskiego w Nysie przy ul. Kraszewskiego, budowę ścieżek rowerowych w mieście i gminie, budowę boiska przy Szkole Podstawowej Nr 5 oraz przebudowę strzelnicy sportowej.

W mieście i gminie Nysa organizowane są liczne imprezy kulturalno-rekreacyjne o randze nie tylko lokalnej, ale i regionalnej i międzynarodowej. Organizatorami tych imprez jest Urząd Miejski w Nysie, podległe jednostki organizacyjne oraz stowarzyszenia działające na terenie Gminy. Do najważniejszych cyklicznych imprez kulturalno-rekreacyjnych w Gminie Nysa zaliczyć można m.in.:

- Uroczysta Gala wręczenia Trytona Nyskiego (luty);
- Dni Nysy (maj);
- Salon Nyski – wystawa artystów plastyków (maj);
- Widowisko Plenerowe „Noc Świętojańska” (czerwiec);
- Festiwal Ognia i Wody (sierpień);
- Mistrzostwa Skuterów Wodnych (lipiec);
- Dni Twierdzy Nysa (lipiec);
- Wakacyjny Kurs Big-Bandów (lipiec);
- Międzynarodowy Festiwal Folklorystyczny „Folk Fiesta” (sierpień);
- Regaty Żeglarskie o Błękitną Wstęgę Jeziora Nyskiego (sierpień);
- Zawody Motorowodne o Złotą Śrubę Jeziora Nyskiego (sierpień);
- Bieg Uliczny „Szlakiem Zabytków Nysy” (wrzesień);
- Festiwal Muzyczny „Muzyka w zabytkowych kościołach i wnętrzach Księstwa Nyskiego” (wrzesień-październik);
- Turniej Poetycki „Orzech” im. Jerzego Kozarzewskiego (październik).

Obiektami sportowymi znajdującymi się na terenie gminy Prudnik zarządza Ośrodek Sportu i Rekreacji. Na miejską bazę sportową składają się następujące obiekty:

- Hala sportowa przy ul. Łucznicznej 1, której rozmiary i konfiguracja umożliwiają w stworzenie zamiennie np. 3 boisk do piłki siatkowej lub 2 boisk do koszykówki lub 2 kortów tenisowych lub 1 boiska do piłki ręcznej nożnej;
- Kryta pływalnia przy ul. Parkowej 4;
- Kąpielisko miejskie przy ul. Zwycięstwa z 2 basenami oraz boiskami do siatkówki plażowej, miniboiskiem do gry w piłkę nożną;
- Stadion sportowy przy ul. Kolejowej 7 posiadający 2 boiska do piłki nożnej, w tym jedno główne z siedziskami dla widowni, urządzeniami lekkoatletycznymi (bieżnię, skocznię, rzutnię) oraz dwa boiska do koszykówki o podłożu asfaltowym, korty tenisowe i pawilon sportowy z szatniami i sanitariatami dla sportowców i kibiców;
- Stadion sportowy przy ul. Włoskiej 10 (byłe koszary) posiadający boisko piłkarskie, bieżnię, trybuny betonowe bez siedzisk oraz lokal użytkowy składający się z 6 sal, kotłowni i pomieszczenia WC;
- Kompleks boisk na Jesionowym Wzgórzu – obiekt wybudowany w 2009 roku, obejmujący boiska do gry w piłkę nożną, koszykówkę, siatkówkę, a także bieżnię i kort tenisowy;
- Kompleks sportowy „Orlik” w Parku Miejskim składający się z boiska do gry w piłkę nożną o nawierzchni z trawy syntetycznej, wielofunkcyjnego boiska do gry

w siatkówkę lub koszykówkę o nawierzchni poliuretanowej, budynku zaplecza. Obiekt jest ogrodzony i oświetlony.

Ponadto w Prudniku znajdują się przyszkolne (PSP Nr 3 oraz PSP Nr 4) kompleksy boisk o nawierzchni poliuretanowej i 8 przyszkolnych hal sportowych [Program ... Prudnika]. Rozbudowana infrastruktura sportowa stworzona została przy Zespole Szkół Rolniczych w Prudniku: powstał tam Powiatowy Kompleks Sportowy im. Tradycji „Pogoni” Lwów i „Polonii” Bytom (powiatowy orlik, siłownia zewnętrzna z dziesięcioma stanowiskami sportowymi, zmodernizowane boisko z nowoczesną nawierzchnią trawiastą, trybunami na 80 osób, ogrodzeniem, bramkami, piłko chwytaami i ławkami rezerwowych).

Dodatkowo funkcjonują boiska LZS w Łące Prudnickiej, Moszczance, Szybowicach, Rudziczce, Czyżowicach, Mieszkowicach i Niemysłowicach, a także Centrum Sportowe w Niemysłowicach. Wśród działających w Prudniku klubów sportowych można wyróżnić: Klub Sportowy Karate WKF/Shotokan Zarzewie Prudnik, MKS Sparta Prudnik, KS Pogoń Prudnik, MKS „Meble” Pogoń Prudnik, KS „Obuwnik” Prudnik czy MKS Smyk Prudnik.

Prudnicki Ośrodek Kultury organizuje m.in. następujące imprezy kulturalne:

- Prudnicka Wiosna Kulturalna, w ramach której organizowanych jest każdorazowo 46 imprez;
- Dni Prudnika – Święta Młodości i Muzyki;
- Prudnicka Jesień Kulturalna, w ramach której organizowane są każdorazowo 32 imprezy;
- Wesoła zima w mieście oraz Kolorowe lato w mieście;
- imprezy publicystyczno-artystyczne: Festiwal Jazzowy, Biesiady śląskie i góralskie „Dzień dobry co słyhać?”, „Poznaj świat”, „Tajemnice ziemi- tajemnice ludzkości”, warsztaty wokalne, warsztaty poetyckie, warsztaty plastyczne, plenery malarskie [Program ... Prudnika].

Infrastrukturę sportu i rekreacji w Głubczycach tworzą:

- Obiekt Ośrodka Przygotowań Olimpijskich, w którym siedzibę ma Centrum Szkolenia Polskiego Badmintona. Hala sportowa o wymiarach 34 m x 50 m mieści 12 boisk do badmintona. Obiekt służy mieszkańcom miasta i gminy do uprawiania różnych dyscyplin sportowych (badminton, siatkówka, piłka ręczna, nożna, koszykówka), jak też organizacji masowych imprez sportowych oraz kulturalno-rozrywkowych, w tym imprez o międzynarodowym charakterze (widownia na około 500 osób). Na terenie ośrodka znajduje się również siłownia, sauna, szatnie oraz sale konferencyjne;
- Miejski basen kąpielowy – w skład kąpieliska wchodzi 5 basenów: sportowy (olimpijski) - o wymiarach 50 m x 25 m (głębokość 2 m), średni - 69 m x 24 m (głębokość 0,6 m - 1,7 m), dwa płytkie (69 m x 12 m (głębokość 0,4 m - 1 m) oraz brodzik o wymiarach 54 m x 14 m. Na terenie basenu znajduje się także zaplecze logistyczno-gastronomiczne, plaże trawiaste, boisko do siatkówki, plac zabaw czy zjeżdżalnia, fontanna.

W Głubczycach znajdują się także inne obiekty rekreacyjno-sportowe: stadion miejski, korty tenisowe, szkolne sale gimnastyczne oraz kompleks boisk sportowych, który powstał w ramach programu „Moje Boisko – Orlik 2012” (+biały orlik). Wśród

klubów sportowych działających w Głubczycach można wyróżnić KS Polonia Głubczyce, LKS Miraż Głubczyce czy LKS Technik.

W **Głubczycach** organizowane są m.in. następujące imprezy:

- Festiwal Chórów Szkolnych Opolszczyzny,
- Głubczyckie Dni Kultury,
- cykle koncertów charytatywnych,
- Przeglądy Szkolnych Zespołów Artystycznych,
- Przeglądy Zespołów Tanecznych,
- Półmaraton Głubczyce – Krnów,
- biegi 3-cio majowe,
- Dożynki gminno-dekanalne,
- Dzień Unii Europejskiej w Głubczycach,
- Festiwal Piosenki Harcerskiej,
- Międzynarodowy Festiwal Młodych Pianistów (co trzy lata),
- Międzynarodowy Festyn Górnośląski (co dwa lata).

Ważnym corocznym wydarzeniem kulturalnym jest ukazujący się od 1994 r. „Kalendarz Głubczycki”, prezentujący twórczość lokalnego środowiska literackiego, plastycznego i fotograficznego

Oferta muzealna OF PN2020 obejmuje placówki muzealne zlokalizowane: w Nysie, Prudniku, Głogówku, Głubczycach, Paczkowie i Łambinowicach. Oprócz udostępniania swoich bogatych zbiorów, placówki muzealne angażują się w szeroką działalność edukacyjną i naukową (poprzez lekcje muzealne, konferencje, konkursy, publikacje), a także uczestniczą aktywnie w życiu kulturalnym i artystycznym społeczności lokalnych.

Oferta stałych kin dostępna jest w 5 miastach OF PN2020: Grodkowie, Głuchołazach, Nysie, Otmuchowie i Paczkowie. w większości są to kina prowadzone przez lokalne ośrodki kultury, przy czym, oprócz kina Grodkowie, wszystkie zlokalizowane są w powiecie nyskim.

Na terenie każdej gminy OF PN2020 prowadzi działalność przynajmniej jeden ośrodek kultury. Najwięcej podmiotów typu: domy/ośrodki kultury, kluby i świetlice zlokalizowanych jest w Powiecie Nyskim (33), znacznie mniej w Powiecie Prudnickim (18 obiektów) czy Powiecie Głubczyckim (6 obiektów). Sytuacja w poszczególnych gminach OF PN2020 jest zróżnicowana; liczba podmiotów prowadzących działalność kulturalną (domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice) waha się od pojedynczych obiektów (gminy: Grodków, Skoroszyce, Biała, Głubczyce) do około dziesięciu (11 obiektów w gminie Korfantów, 10 w gminie Prudnik i 9 w gminie Głuchołazy).

W każdej gminie OF PN2020 funkcjonują biblioteki, przy czym jedynymi gminami, w których znajduje się po 1 tego typu placówce są gminy Skoroszyce i Głubczyce (tabela 62). w pozostałych gminach liczba placówek bibliotecznych waha się od 2 (gmina Biała) do 11 (gmina Nysa). o stabilności infrastruktury bibliotecznej świadczy fakt, iż na przestrzeni lat 2004-2013 liczba tego typu placówek w jednostkach OF PN2020 niemal się nie zmieniła. Analiza kolejnego wskaźnika, liczby czytelników bibliotek publicznych na 1000 ludności, pozwala stwierdzić, że większość jednostek administracyjnych OF PN2020 doświadcza spadku czytelnictwa w bibliotekach publicznych.

Gminy należące do OF PN2020 charakteryzują się również zróżnicowanym nasyceniem klubami sportowymi. Pozytywnie wyróżniają się pod tym względem gminy Nysa (25 klubów sportowych) i Głubczyce (20 klubów), zaś pojedyncze kluby sportowe funkcjonują w gminie Korfantów oraz Skoroszyce. w pozostałych gminach liczba klubów sportowych kształtuje się w przedziale od 4 (gminy: Biała i Prudnik) do 17 (gmina Głuchołazy). w przypadku powiatów liderem, z 67 klubami sportowymi, jest powiat nyski. w powiecie głubczyckim liczba klubów sportowych w 2012 roku kształtowała się na poziomie 39, zaś najniższa była w powiecie prudnickim i wynosiła 15.

1.8. Podsumowanie obecnej sytuacji społecznej na terenie OF PN2020

Sytuacja społeczna OF PN2020 ukształtowana jest przez szereg czynników. Najważniejszymi z punktu widzenia dalszego rozwoju regionu są:

- Niekorzystne tendencje demograficzne;
- Wysoki poziom bezrobocia;
- Zły stan techniczny niektórych obiektów infrastruktury sportu i rekreacji oraz instytucji kultury;
- Zły stan techniczny niektórych obiektów pomocy społecznej i ich nierównomierne rozłożenie na terenie OF PN2020;
- Braki w infrastrukturze oświaty, szczególnie w mniejszych miejscowościach;
- Niski dostęp do usług medycznych;
- Niekorzystne warunki mieszkaniowe zarówno w perspektywie pierwotnego i wtórnego rynku nieruchomości, jak i aspektu technicznej wartości zamieszkanymi obiektów.

Charakterystyka terenów OF PN2020 wskazuje na zróżnicowanie pod względem wymienionych wyżej czynników w zależności od danego regionu. Szczególnie widocznym podziałem jest wyróżnienie na rejony wiejskie i miejskie. Pogłębienie zróżnicowania społecznego pomiędzy tymi strukturami następuje także na skutek braku dobrze prosperującej komunikacji publicznej, likwidacji połączeń kolejowych i słabo rozwiniętej sieci połączeń PKS.

Do najważniejszych problemów społecznych, które występują na terenie OF PN2020 należy zaliczyć wysoki poziom bezrobocia oraz niekorzystne tendencje demograficzne. Efektem tych zjawisk jest wzrost bierności społecznej, pogłębiające się wykluczenie społeczno-ekonomiczne coraz większej liczby mieszkańców i zwiększone zapotrzebowanie na usługi pomocy społecznej. w związku z postępującymi zmianami struktury liczby ludności, w której zaczynają przeważać osoby starsze w gminach należących do OF PN2020 pojawił się zwiększony popyt na usługi skierowane dla seniorów. Pomimo rozbudowanej sieci infrastruktury społecznej w większych miejscowościach dostępność tego typu usług na wsiach jest utrudniona.

Istotną kwestią jest także niewystarczająca dostępność usług medycznych. Pomimo rozwiniętej infrastruktury medycznej w ośrodkach miejskich, funkcjonujące placówki nie

są w stanie zapewnić odpowiedniej opieki medycznej wszystkim mieszkańcom regionu. Największy deficyt odnotowano w zakresie usług lekarzy specjalistów. Zidentyfikowano również potrzebę utworzenia nowych Zakładów Opiekuńczo-Lecznicznych ze względu na zwiększającą się liczbę osób wymagających usług świadczonych przez tego rodzaju placówki.

W świetle diagnozy społecznej i przeprowadzonych badań sytuacja społeczna OF PN2020 wymaga działań rewitalizacyjnych. Najważniejsze aspekty, które powinny zostać uwzględnione przy planowaniu działań przedstawiono w niniejszym podsumowaniu. Należy jednocześnie pamiętać, że zakres interwencji nie powinien ograniczać się do niwelowania istniejących problemów, ale także wskazywać na profilaktykę problemów społecznych, które mogą pojawić się podczas realizacji Strategii Rozwoju Społecznego.

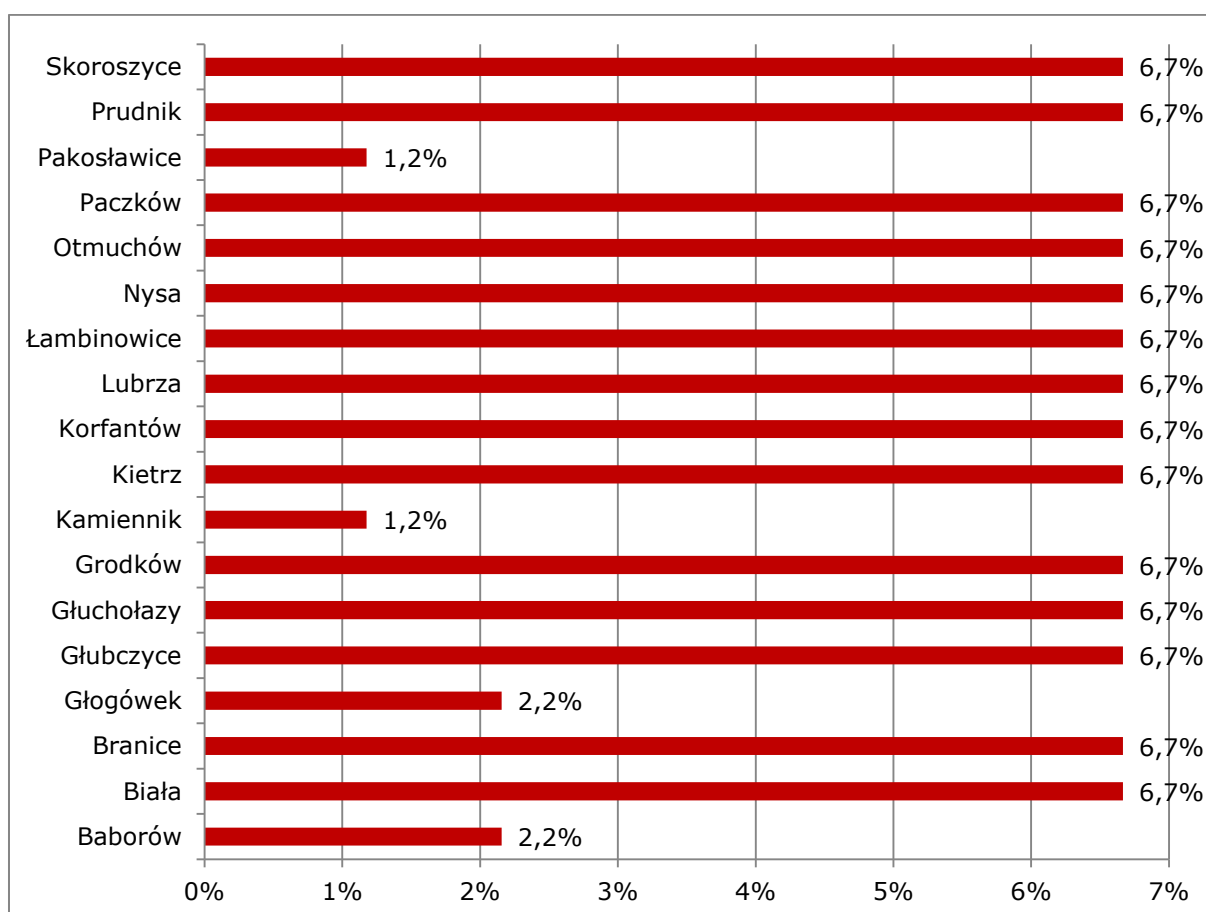
2. Problemy i potrzeby społeczne – synteza wyników badań CATI/PAPI

Podczas prac nad Strategią Rozwoju Społecznego przeprowadzono badania społeczne wśród mieszkańców OF PN2020. Rozdział ten zawiera podsumowanie wyników tych badań w kontekście problemów i potrzeb społecznych, które zostały zidentyfikowane na podstawie opinii mieszkańców na tematy związane ze społecznym funkcjonowaniem OF PN2020. w ramach procesu badawczego stosowano metodą CATI oraz PAPI. Łącznie swoją opinię wyraziło 2040 mieszkańców. Poniżej znajduje się synteza wyników obu badań.

2.1. Charakterystyka próby badawczej

W badaniu wzięło udział 2040 mieszkańców (metoda CATI:1020 oraz metoda PAPI:1020). w większości gmin na pytania z kwestionariuszy odpowiedziało 136 osób (6,7%). w przypadku gminy Baborów oraz Głogówek w badaniu wzięło udział 44 respondentów (2,2%). Badanie objęło również 24 mieszkańców gminy Pakosławice oraz Kamiennik (1,2%).

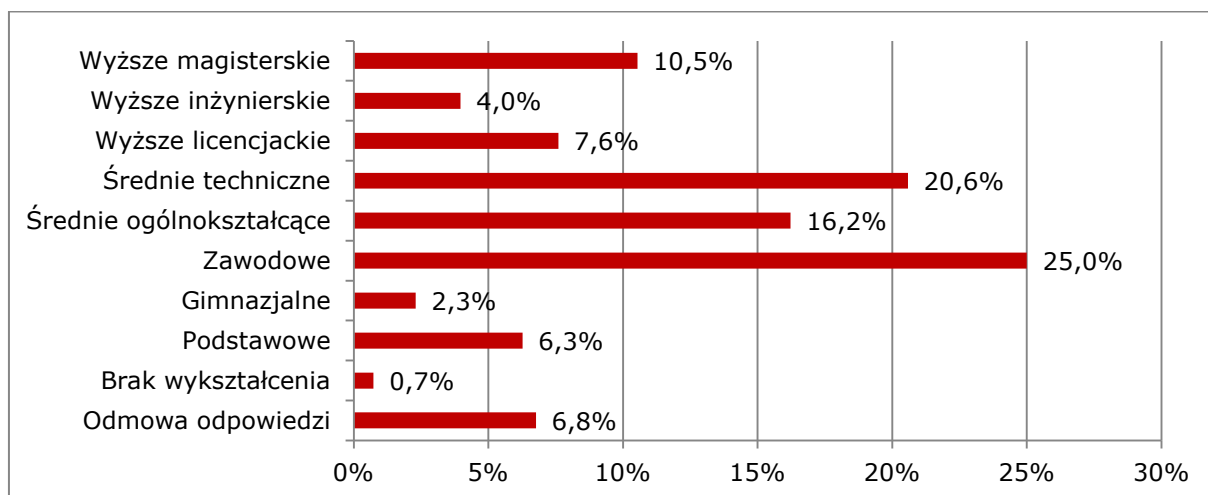
Wykres 3 Struktura próby pod względem miejsca zamieszkania

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Największą część mieszkańców OF PN2020 biorącą udział w badaniu to osoby z wykształceniem zawodowym (25%). Jeden na pięciu badanych posiada wykształcenie średnie techniczne (20,6%). Jedna dziesiąta badanych osób jest absolwentem uczelni wyższej z tytułem magistra (10,5%). Wykształcenie wyższe licencjackie oraz inżynierskie posiada mniejszość badanych (kolejno 7,6% oraz 4%). Osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym stanowiły stosunkowo liczną grupę (16,2%). Zdecydowana mniejszość osób posiada wykształcenie gimnazjalne (2,3%) lub podstawowe (6,3%). Część badanych odmówiła odpowiedzi na pytanie o wykształcenie (6,8%).

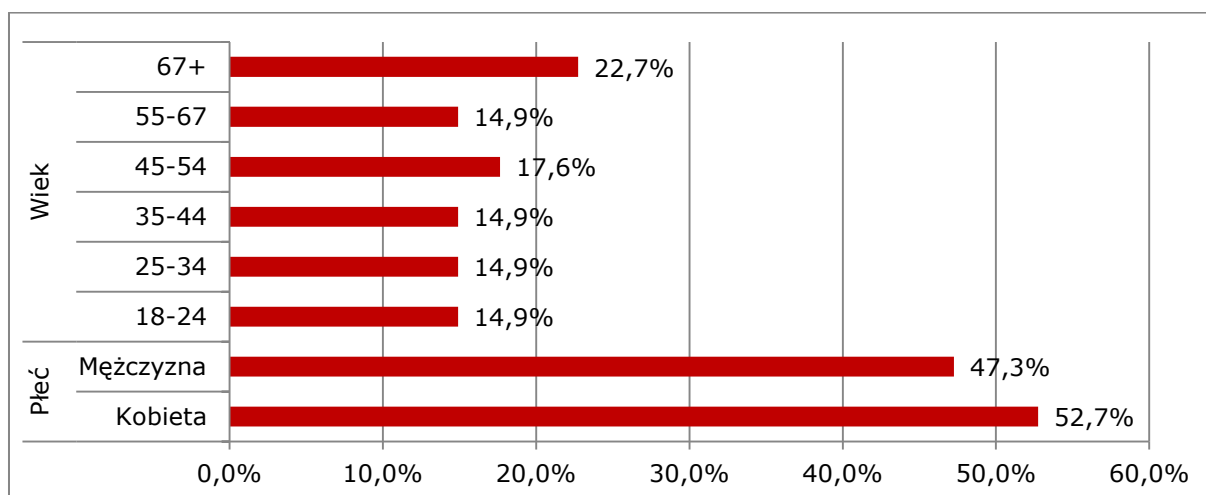
Wykres 4 Struktura próby pod względem wykształcenia

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

W badaniu wzięła udział większa liczba kobiet, aniżeli mężczyzn (różnica 5,5 punktów procentowych). Struktura wieku była zrównoważona większość kategorii wiekowych było reprezentowanych przez taką samą liczbę badanych (14,9%). Jedynie respondenci w wieku 67+ oraz 45-54 byli reprezentowani liczniej (kolejno 22,7% oraz 17,6%).

Wykres 5 Struktura próby pod względem płci i wieku

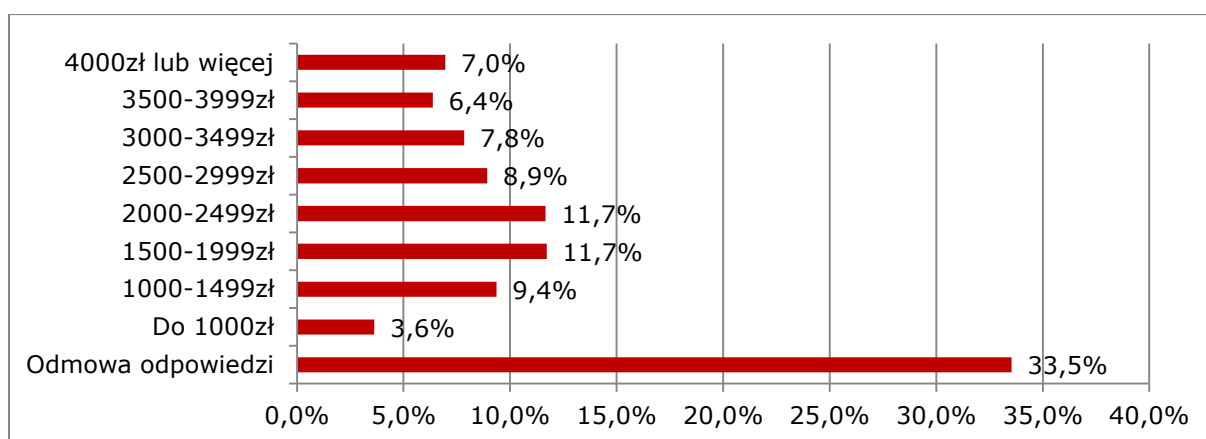

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

2.2. Sytuacja materialna i zawodowa mieszkańców OF PN2020

Jednym z najważniejszych wyznaczników sytuacji materialnej jest wysokość dochodu netto gospodarstwa domowego. Jeden na trzech respondentów (33,5%) odmówił ujawnienia tej informacji. Największa część badanych (11,7%) wskazywała, iż ich zarobki mieszczą się w przedziale 1500-1999zł. Taka sama liczba badanych wskazała na dochody rzędu 2000-2499zł. Blisko jeden na dziesięciu respondentów określił dochody swojego gospodarstwa domowego na poziomie 100-1499zł (9,4%). Podobna liczba badanych (8,9%) posiada gospodarstwo domowe, którego dochody mieszczą się w granicach 2500-2999zł netto. Tylko cztery na sto osób (3,6%) wskazało, iż dochody ich gospodarstwa domowego nie przekraczają 1000zł. Należy stwierdzić, iż zróżnicowanie mieszkańców OF PN2020 pod względem dochodów netto gospodarstw domowych jest znaczne.

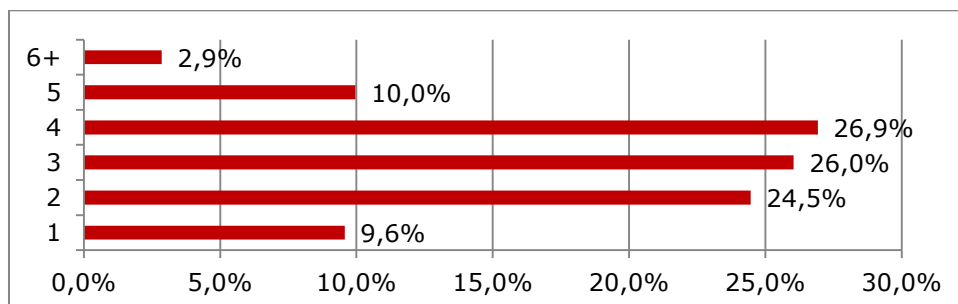
Wykres 6 Dochód netto gospodarstw domowych OF PN2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Wśród badanych osób największa część respondentów mieszka w gospodarstwach domowych liczących cztery osoby (26,9%). Jeden na czterech badanych (26%) wskazuje, iż jego gospodarstwo domowe liczy trzy osoby. Podobna liczba respondentów (24,5%) wskazała, iż w ich gospodarstwach domowych znajdują się dwie osoby. Jeden na dziesięciu badanych mieszka samotnie (9,6%), a zbliżona liczba badanych (10%) jest przedstawicielem gospodarstwa liczącego pięć osób. Zdecydowaną mniejszość respondentów stanowią osoby mieszkające z sześcioma lub większą liczbą osób (2,9%).

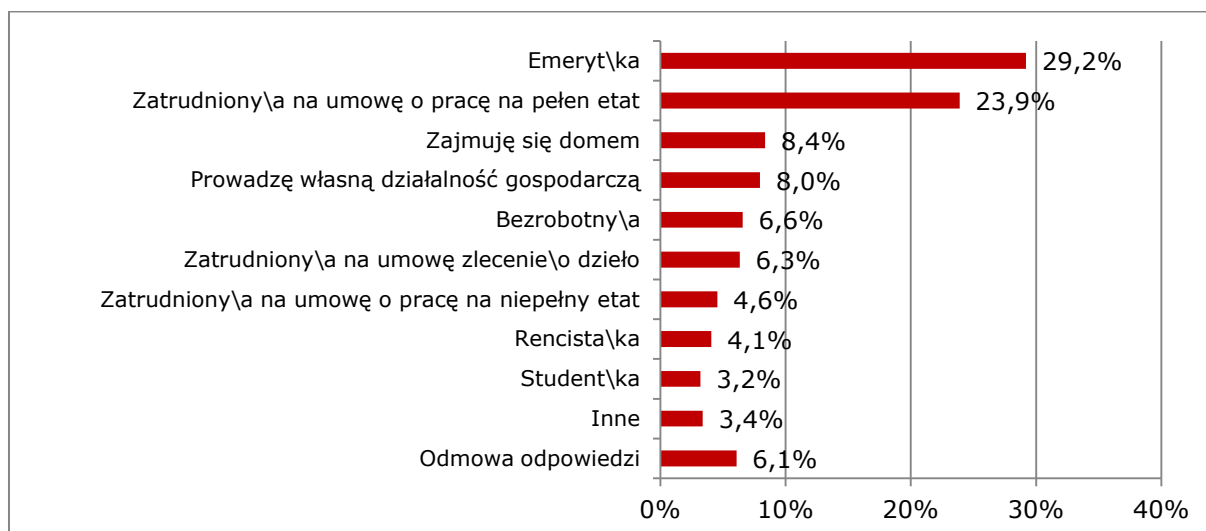
Wykres 7 Liczba osób w gospodarstwach domowych OF PN2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Największą część osób wśród badanych stanowili emeryci (29,2%). Wynika to ze struktury wieku badanych. Wśród osób pracujących najliczniejszą grupę stanowią osoby zatrudnione na umowę o pracę na pełen etat (23,9%). Tylko jedna na dwadzieścia badanych osób pracuje na podstawie umowy o pracę na niepełny etat (4,6%). Stosunkowo niewielka część badanych jest zatrudniona na podstawie umowy o dzieło (6,3%). Blisko jedna dziesiąta osób (8,4%) zajmuje się domem, a zbliżona liczba respondentów (8%) prowadzi własną działalność gospodarczą. Mniejszość badanych to osoby bezrobotne (6,6%).

Wykres 8 Status zawodowy mieszkańców OF PN2020

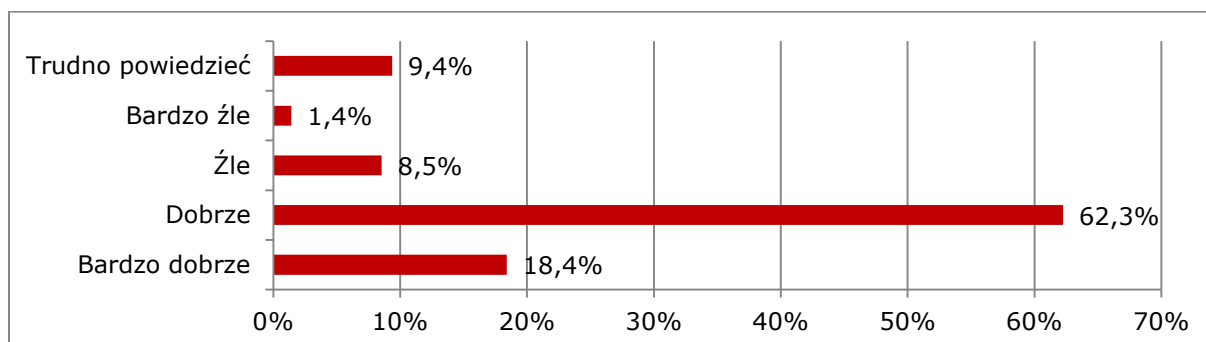

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

2.3. Sytuacja mieszkaniowa OF PN2020

Większość mieszkańców OF PN2020 biorących udział w badaniu ocenia standard swojego obecnego domu lub mieszkania dobrze (62,3%). Jeden na pięciu badanych jest bardzo zadowolony z obecnego miejsca zamieszkania (18,4%). Jednakże jeden na dziesięciu mieszkańców standard własnego domu/mieszkania ocenia źle lub bardzo źle (9,9%).

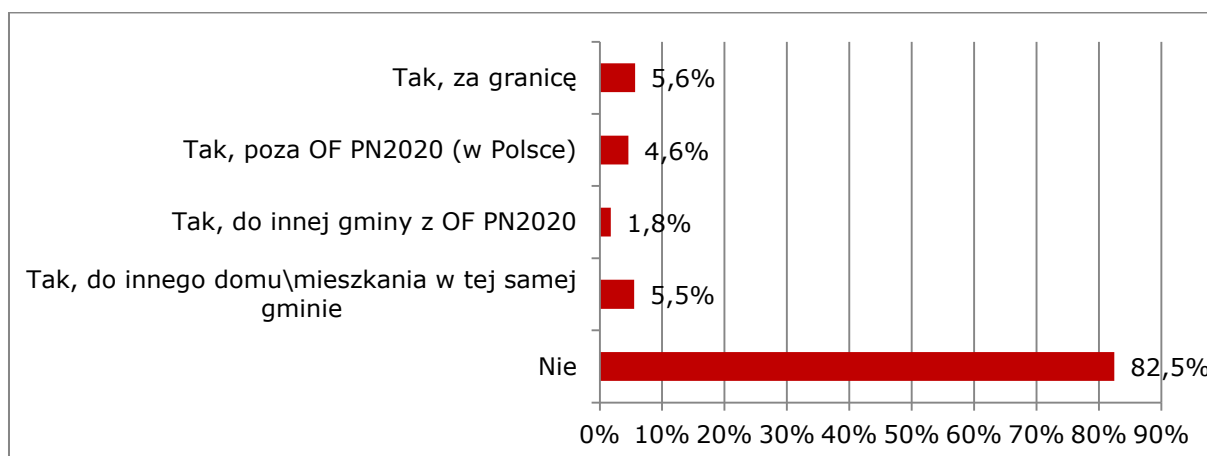
Wykres 9 Ocena standardu obecnego domu/mieszkania

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Wysoki poziom zadowolenia z obecnego miejsca zamieszkania respondentów jest odzwierciedlony także w odpowiedziach o plany dotyczące zmiany miejsca zamieszkania. Zdecydowana większość badanych osób (82,5%) wskazała, iż nie planuje w najbliższym czasie przeprowadzać się. Jedna na dziesięć badanych osób jest skłonna do zmiany emigracji poza OF PN2020 (10,2%), w tym znaczna część osób (5,6%) jest zainteresowana zamieszkaniem poza granicami kraju.

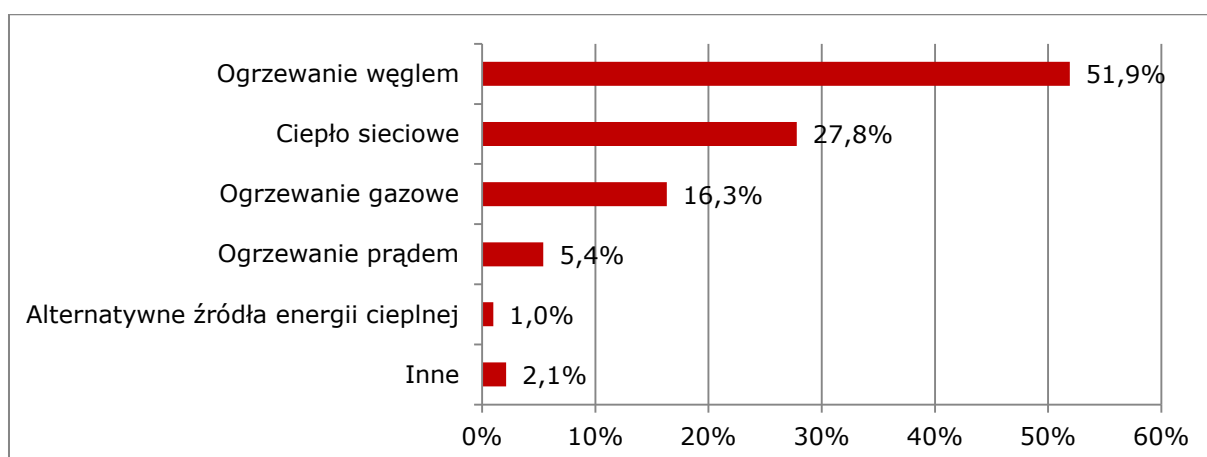
Wykres 10 Mobilność mieszkańców OF PN2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Ponad połowa badanych (51,9%) przyznaje, iż głównym źródłem energii cieplnej w ich miejscu zamieszkania jest węgiel. Sytuacja ta ma negatywny wpływ na środowisko naturalne OF PN2020, komfort mieszkania oraz zdrowie mieszkańców OF PN2020. Nieco ponad jedna czwarta respondentów mieszka w budynkach z podłączeniem do ciepła sieciowego (27,8%). Mniejszość respondentów posiada w swoich domach/mieszkaniach ogrzewanie gazowe (16,3%) lub zasilane prądem elektrycznym (5,4%). Tylko jeden na stu respondentów wskazał, iż korzysta z alternatywnych źródeł energii cieplnej (1%).

Wykres 11 Źródła energii do ogrzania domu/mieszkania

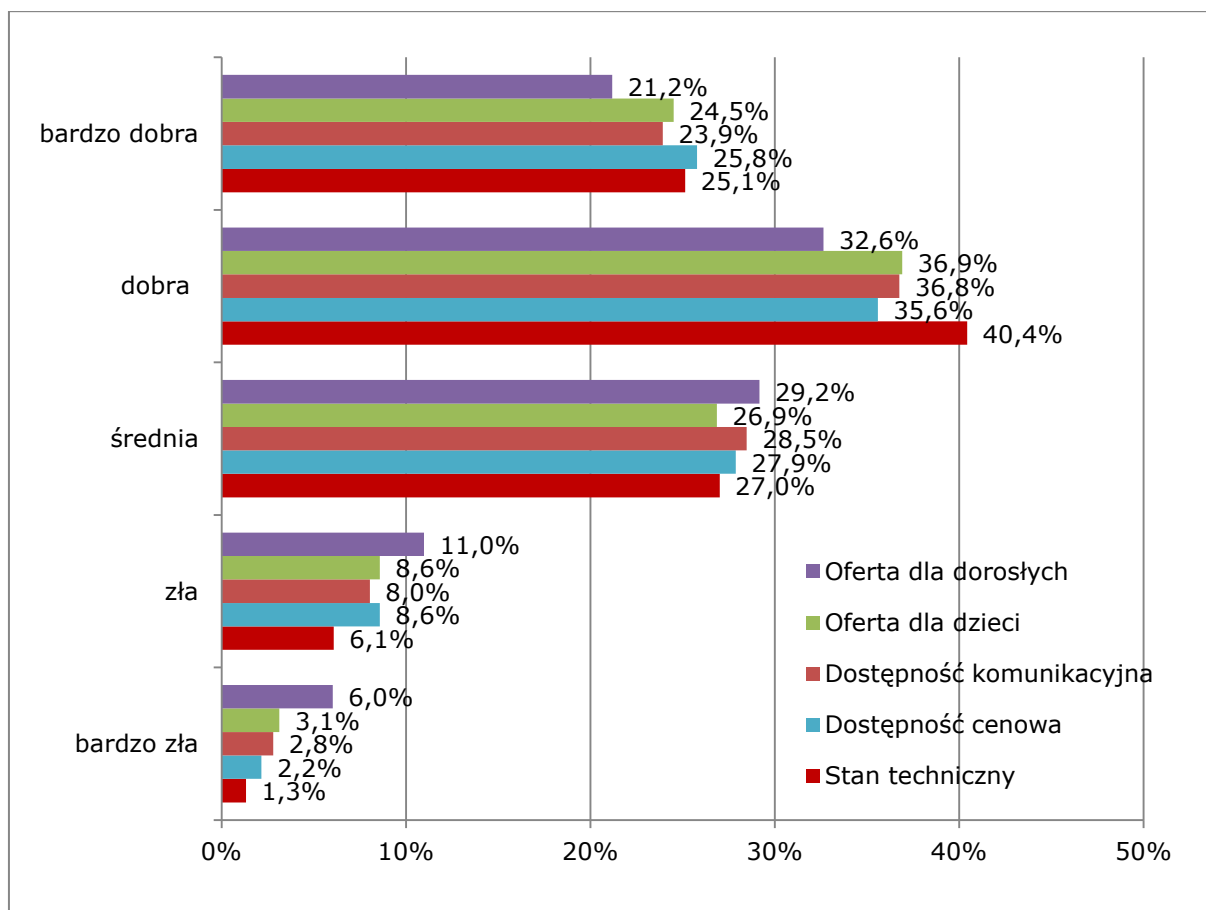

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

2.4. Ocena oferty kulturalno-rozrywkowej oraz sportowo-rekreacyjnej OF PN2020

Mieszkańcy OF PN2020 w większości pozytywnie lub neutralnie oceniają poszczególne aspekty oferty sportowo-rekreacyjnej regionu. Około jednej czwartej respondentów bardzo dobrze ocenia aspekty takie jak: stan techniczny (25,1%), dostępność cenową (25,8%), ofertę dla dzieci (24,5%), dostępność komunikacyjną (23,9%). Ofertę dla dorosłych bardzo dobrze ocenia jeden na pięciu badanych (21,2%). Dwie piąte respondentów jest zdania, iż stan techniczny obiektów sportowo-rekreacyjnych jest na dobrym poziomie (40,4%). Pozostałe aspekty w ten sposób ocenia około jedna trzecia badanych: oferta dla dzieci (36,9%), dostępność komunikacyjna (36,8%), dostępność cenowa (35,6%). Jeden na dziesięciu respondentów jest zdania, że oferta dla dorosłych jest na złym poziomie (11%). Mniejszość badanych źle ocenia pozostałe aspekty oferty sportowo-rekreacyjnej OF PN2020 takie jak: oferta dla dzieci (8,6%), dostępność komunikacyjna (8%), dostępność cenowa (8,6%). Niewiele ponad jedna dwudziesta badanych wskazuje, iż na bardzo złym poziomie jest oferta dla dorosłych (6%). Pozostałe elementy bardzo źle oceniła zdecydowana mniejszość badanych (1,3%-3,1%).

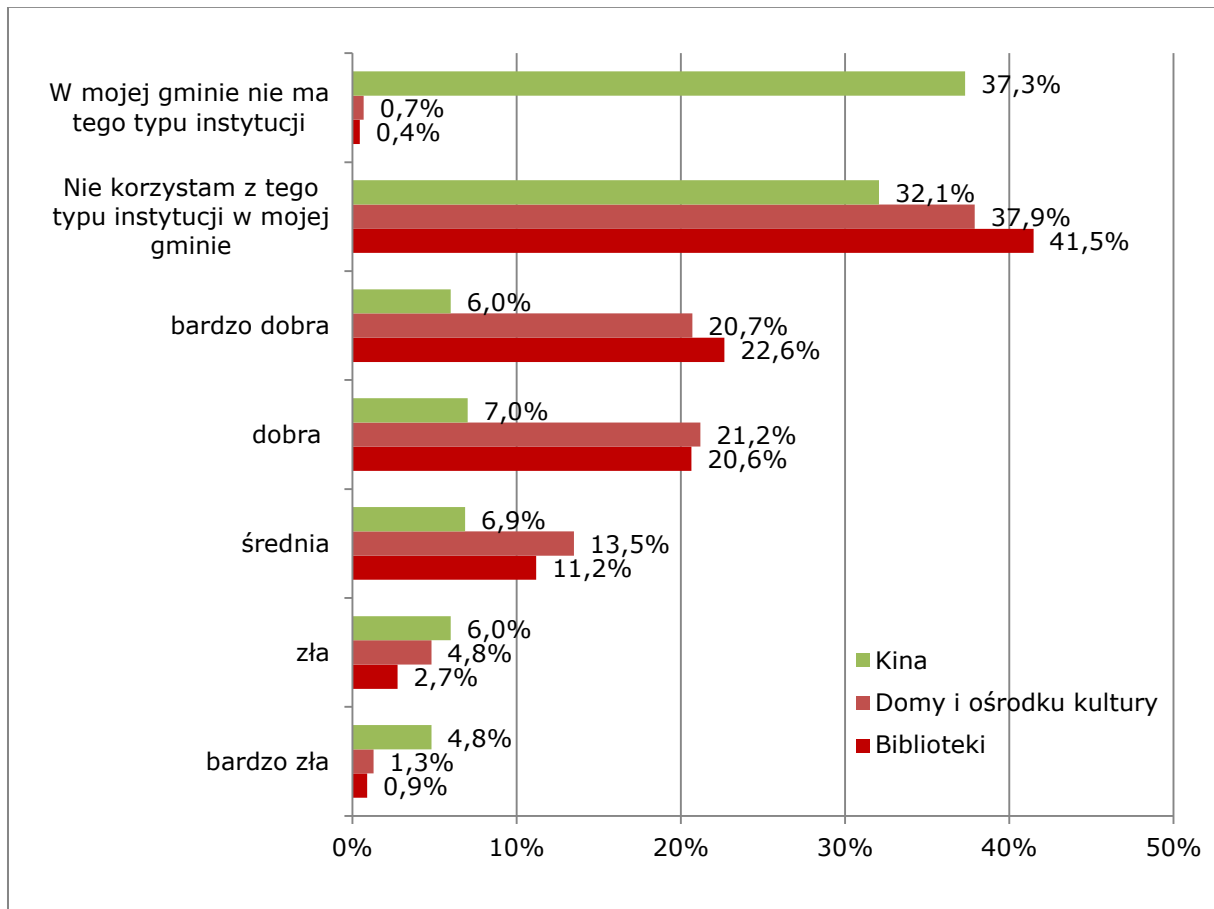
Wykres 12 Ocena oferty sportowo-rekreacyjnej OF PN2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Dwóch na pięciu respondentów wskazuje, iż w ich gminie nie ma żadnego kina (37,3%) Tylko pojedynczy badani stwierdzili, iż w gminach, w których mieszkają nie znajdują się żadne domy i ośrodki kultury (0,7%) oraz biblioteki (0,4%). Znaczna część badanych nie korzysta z bibliotek (37,9%) oraz domów i ośrodków kultury (37,9%). Jeden na trzech badanych deklaruje, iż nie chodzi do kina (32,1%). Spośród osób, które aktywnie korzystają z oferty kulturalno-rozrywkowej OF PN2020 najlepiej respondenci oceniają biblioteki (22,6%). Podobne oceny uzyskały domy i ośrodki kultury (21,2%). Oferta kin oceniana jest różnorodnie, a oceny pozytywne były wybierane z podobną częstotliwością, jak oceny negatywne.

Wykres 13 Ocena oferty kulturalno-rozrywkowej OF PN2020

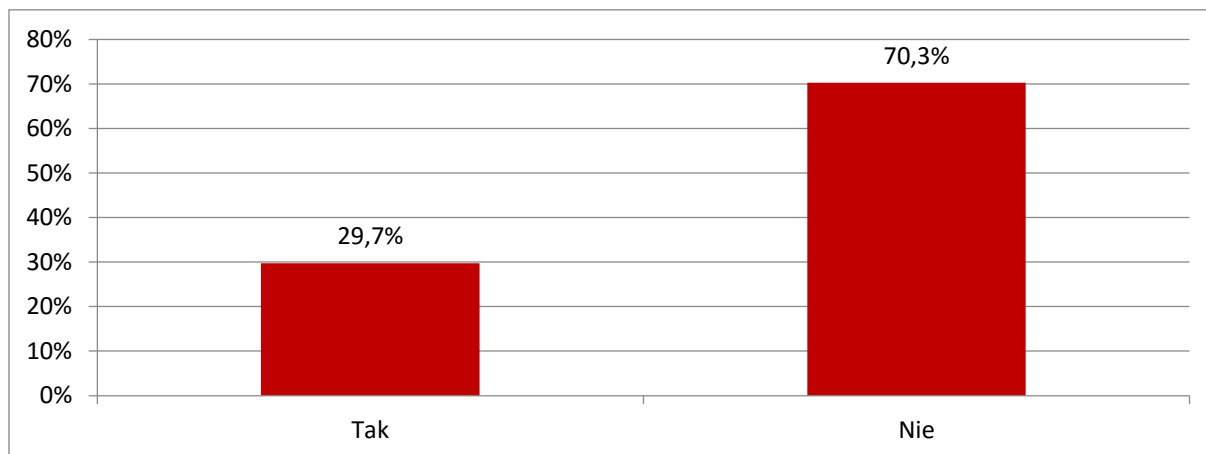

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

2.5. Aktywność społeczna mieszkańców OF PN2020

Blisko jedna trzecia respondentów (29,7%) deklaruje, iż zna organizacje pozarządowe działające na terenie OF PN2020. Zdecydowana większość mieszkańców wskazała jednak, iż nie słyszeli oni o tego typu instytucjach funkcjonujących w ich rejonie zamieszkania (70,3%).

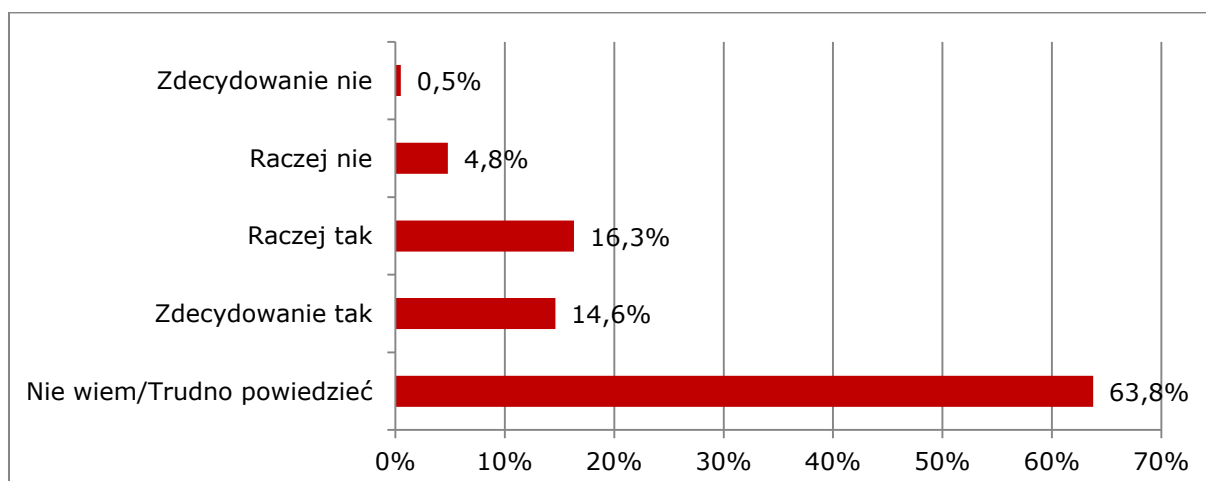
Wykres 14 Znajomość organizacji pozarządowych na terenie OF PN2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Zdecydowana większość respondentów nie ma zdania w kwestii pozytywnego wpływu działalności organizacji pozarządowych na życie w gminie (63,8%). Jeden na trzech badanych jest zdania, że organizacje pozarządowe mają pozytywny wpływ na życie w gminie (30,9%). Tylko nieco ponad jedna dwudziesta badanych jest zdania, iż działalność organizacji pozarządowych nie wpływa pozytywnie na funkcjonowanie gminy (5,3%).

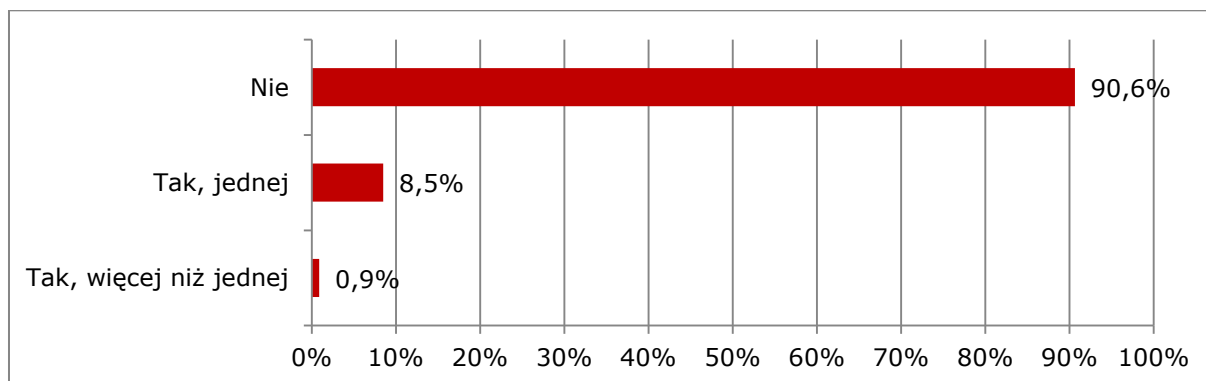
Wykres 15 Dostrzeganie pozytywnego wpływu działalności organizacji pozarządowych na życie w gminie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Zdecydowana większość mieszkańców (90,6%) nie jest członkiem żadnej organizacji pozarządowej. Blisko jeden na dziesięciu mieszkańców OF PN2020 biorących udział w badaniu zadeklarowało przynależność do tego typu organizacji (9,4%). Większość z tych osób przynależy do jednej organizacji (8,5%), jednakże część osób jest członkami większej liczby organizacji (0,9%).

Wykres 16 Przynależność mieszkańców OF PN2020 do organizacji pozarządowych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

2.6. Priorytety rozwoju społecznego OF PN2020

Mieszkańcy OF PN2020 biorący udział w badaniu zostali także poproszeni o określenie w jakim stopniu wymienione w kwestionariuszu ankiety projekty i zadania z poszczególnych obszarów życia społecznego są istotne dla rozwoju OF PN2020. Na podstawie odpowiedzi respondentów stworzono ranking istotności poszczególnych projektów i zadań dla rozwoju społecznego OF PN2020. w celach analitycznych wyodrębniono cztery grupy istotności.⁶ Pierwsza grupa istotności zawiera następujące działania: zwiększenie dostępu do lekarzy specjalistów (4,33) i lekarzy pierwszego kontaktu (4,31) oraz polepszenie stanu dróg i chodników (4,27). Zdaniem mieszkańców te trzy sfery wymagają najpilniejszych interwencji w ramach działań partnerskich. Druga grupa istotności dotyczy zagadnień takich jak: wsparcie rozwoju profilaktyki zdrowia osób starszych (4,19), dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy (4,18), dbałość o czystość i estetykę w mieście/gminie (4,18), działania skierowane na wzrost bezpieczeństwa publicznego mieszkańców (4,18), rozwój infrastruktury komunalnej (4,16), opieka socjalna i pomoc społeczna (4,15), wsparcie rozwoju jakości i dostępności systemu opieki społecznej (4,14), bezpieczeństwo i porządek publiczny (4,13), rozwój systemu opieki nad dziećmi: żłobki, przedszkola (4,12), profilaktyka zdrowia (4,11), opracowanie wspólnej strategii dotyczącej godzenia życia zawodowego i rodzinnego (4,10). Do działań, które uzyskały najniższe oceny istotności przede wszystkim zadania z zakresu wsparcia ekologii: wspieranie działań proekologicznych, w tym promowanie czystej produkcji i rolnictwa ekologicznego (3,91) prowadzenie działań w zakresie edukacji ekologicznej (3,87).

⁶ I grupa >4,19; II grupa 4,1-4,19; III grupa 4-4,09; IV grupa <4

Wykres 17 Ocena istotności poszczególnych projektów i zadań dla rozwoju społecznego OF PN20207

Grupa istotności	I.p.	nazwa zadania/projektu	średnia ocena
I	1	zwiększenie dostępu do lekarzy specjalistów	4,33
	2	zwiększenie dostępu do lekarzy pierwszego kontaktu	4,31
	3	polepszenie stanu dróg i chodników	4,27
II	4	wsparcie rozwoju profilaktyki zdrowia osób starszych	4,19
	5	dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy	4,18
	6	dbałość o czystość i estetykę w mieście/gminie	4,18
	7	działania skierowane na wzrost bezpieczeństwa publicznego mieszkańców	4,18
	8	rozwój infrastruktury komunalnej	4,16
	9	opieka socjalna i pomoc społeczna	4,15
	10	wsparcie rozwoju jakości i dostępności systemu opieki społecznej	4,14
	11	bezpieczeństwo i porządek publiczny	4,13
	12	rozwój systemu ścieżek rowerowych (w tym dbałość o jakość już istniejących odcinków)	4,13
	13	rozwój systemu opieki nad dziećmi (żłobki, przedszkola)	4,12
	14	profilaktyka zdrowia (w tym także zdrowia psychicznego, promowanie zdrowego trybu życia, profilaktyka zdrowia osób starszych, rozwój usług leczniczo-opiekuńczych, dostępność usług geriatrycznych)	4,11
	15	opracowanie wspólnej strategii dotyczącej godzenia życia zawodowego i rodzinnego (w tym działania wspierające rozwój elastycznych form zatrudnienia)	4,10
III	16	rozwój oferty kulturalnej	4,09
	17	wspólny system ulg w opłacie za żłobki i przedszkola dla rodzin, szczególnie wielodzietnych	4,09
	18	rozwój infrastruktury sportowej (hale, boiska)	4,08
	19	wprowadzenie wspólnego systemu ulg w podatkach i opłatach lokalnych dla rodzin, szczególnie wielodzietnych	4,07
	20	działania w kierunku rozwoju systemu mieszkań chronionych, dla seniorów oraz osób samotnych	4,05
	21	wprowadzenie wspólnego systemu ulg dla rodzin, szczególnie wielodzietnych (instytucje kultury, obiekty sportowo-rekreacyjne, komunikacja publiczna itp.)	4,05
	22	działania związane z rozwojem mieszkalnictwa	4,05

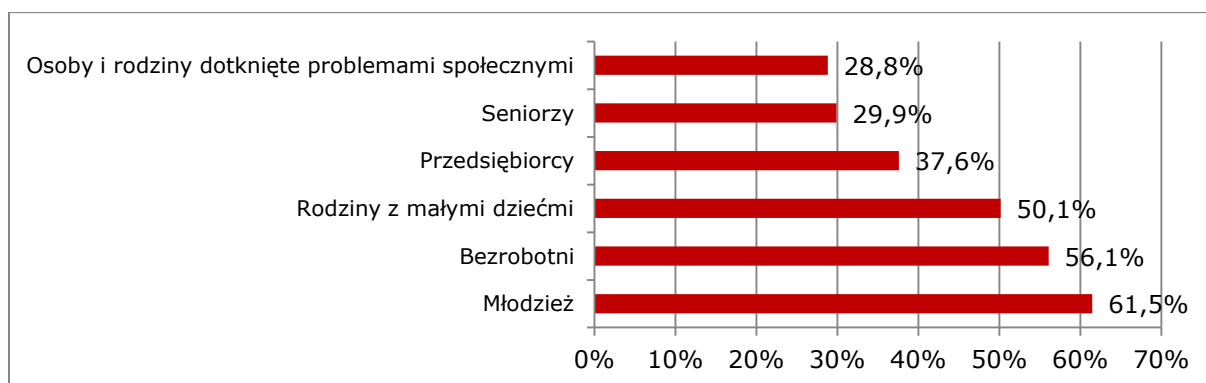
⁷ Skala ocen 1-5 - z rankingu wykluczono odpowiedzi „trudno powiedzieć”

Grupa istotności	I.p.	nazwa zadania/projektu	średnia ocena
	23	rozwój oferty zajęć pozalekcyjnych w szkołach podstawowych	4,03
	24	wdrożenie wspólnego systemu promocji nowych inwestycji	4,01
	25	rozwój oferty zajęć pozalekcyjnych w gimnazjach	4,00
IV	26	działania w celu przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i ograniczeniu jego skutków	3,99
	27	wsparcie działania jednostek wykonujących zadania z zakresu pomocy społecznej	3,96
	28	rozwój oferty zajęć pozalekcyjnych w szkołach ponadgimnazjalnych	3,96
	29	rozwój współpracy transgranicznej/przygranicznej w obszarze rozwoju społecznego	3,94
	30	wspieranie działań proekologicznych (w tym promowanie czystej produkcji i rolnictwa ekologicznego)	3,91
	31	rozwój współpracy międzynarodowej w obszarze rozwoju społecznego	3,90
	32	prowadzenie działań w zakresie edukacji ekologicznej	3,87

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Zdaniem większości respondentów grupą społeczną, która w pierwszej kolejności powinna otrzymać wsparcie w ramach działalności OF PN2020 jest młodzież (61,5%) oraz bezrobotni (56,1%). Połowa badanych (50,1%) jest zdania, że w ramach Partnerstwa należy także podejmować działania i inicjatywy mające na celu poprawę warunków życiowych rodzin z małymi dziećmi. Ponad jedna trzecia respondentów jest zdania, iż wsparciem powinni zostać objęci przedsiębiorcy (37,6%). Nieco mniejsza liczba osób wskazuje na potrzeby seniorów (29,9%) oraz osób i rodzin dotkniętych problemami społecznymi (28,8%).

Wykres 18 Grupy, które w pierwszej kolejności powinny zostać objęte wsparciem w ramach OF PN2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

2.7. Wizja rozwoju społecznego OF PN2020 w perspektywie pięcioletniej

Respondenci zostali również poproszeni o przedstawienie swojej wizji rozwoju społecznego OF PN2020 w perspektywie najbliższych pięciu lat. Otrzymane odpowiedzi pogrupowano według kierunku prognoz przedstawianych przez mieszkańców.

Prognozy optymistyczne

Respondenci, którzy pozytywnie postrzegają OF PN2020 w perspektywie pięcioletniej w swoich wypowiedziach kładą nacisk przede wszystkim na rozwinięcie się współpracy między Partnerami. Zdaniem badanych będzie to skutkowało zwiększeniem się konkurencyjności OF PN2020 w skali regionu oraz kraju. w opinii mieszkańców biorących udział w badaniu szczególnie istotną zmianą dla regionu byłaby poprawa sytuacji gospodarczej na skutek nowych inwestycji, poprawy warunków dla rozwoju przedsiębiorstw oraz zwiększenia atrakcyjności OF PN2020 dla ludzi młodych. Zdaniem mieszkańców można to osiągnąć poprzez rozwój najważniejszych dla regionu dziedzin gospodarki, do których zaliczyć można rolnictwo, turystykę oraz przetwórstwo spożywcze. Ponadto respondenci zwracają uwagę na aspekty takie jak warunki mieszkaniowe oraz estetyka i przyjazność zagospodarowania przestrzeni publicznej. Mieszkańcy OF PN2020 uważają, że za pięć lat powinna nastąpić znaczna poprawa w tym zakresie na skutek trafionych inwestycji takich jak: rozbudowa ścieżek rowerowych, poprawa infrastruktury turystycznej, rozwój terenów zielonych w obszarach zurbanizowanych oraz poprawa infrastruktury drogowej w obszarach wiejskich. w sferach stricte społecznych badani zwracają uwagę na ważny aspekt jakim jest zmniejszenie bezrobocia, poprawa dostępności do usług medycznych (lekarzy specjalistów) oraz poprawa komunikacji między obszarami miejskimi i wiejskimi.

Prognozy neutralne

Znaczna część badanych neutralnie odnosi się do efektywności OF PN2020. Zdaniem niektórych respondentów analizowany obszar za pięć lat będzie wyglądał podobnie, jak w dniu dzisiejszym. w opinii tych respondentów wszelkie podejmowane działania są mało efektywne ze względu na uwarunkowania gospodarczo-demograficzne, które hamują rozwój regionu. Zdaniem tych respondentów sytuacja OF PN2020 jest trudna do zmiany w tej perspektywie czasu. Jednocześnie nie dostrzegają oni znaczących przesłanek ku temu, aby przewidywać pogorszenie się sytuacji OF PN2020.

Prognozy pesymistyczne

Respondenci, których prognozy odnośnie do OF PN2020 w perspektywie pięcioletniej mają charakter pesymistyczny odwołują się przede wszystkim do argumentu braku atrakcyjności obszaru dla ludzi młodych oraz pogłębiającego się ubożenia społeczeństwa na skutek braku nowych inwestycji gospodarczych. Zdaniem tych respondentów głównym problemem regionu jest emigracja ludzi młodych, co skutkuje pogłębieniem skutków starzenia się społeczeństwa. Należy podkreślić, iż opinie negatywne na temat przyszłości OF PN2020 były wskazywane przez pojedynczych respondentów.

2.8. Podsumowanie wyników badań – wnioski i rekomendacje

Mieszkańcy OF PN2020 dobrze oceniają swoją sytuację mieszkaniową, jednakże zgodnie z wynikami diagnozy społecznej stan mieszkalnictwa na terenie OF PN2020 nie jest zadowalający. Występuje zatem znaczna rozbieżność między oceną obiektywną, a subiektywną aspektu mieszkalnictwa na obszarze OF PN2020. Interwencja dotycząca poprawy jakości budynków mieszkalnych jest niezbędna, na co wskazuje chociażby to, że ponad połowa mieszkańców OF PN2020 deklaruje, iż podstawowym źródłem energii wykorzystywanym do ogrzania domów lub mieszkań jest węgiel. Wysoka ocena subiektywna obecnego miejsca zamieszkania przekłada się również na deklaracje mieszkańców dotyczące ewentualnej zmiany miejsca zamieszkania. Zdecydowana większość badanych nie jest zainteresowana zmianą miejsca zamieszkania.

Mieszkańcy dość dobrze oceniają ofertę sportowo-rekreacyjną dostępną na terenie OF PN2020. Nieco lepiej respondenci ocenili wybór oferty dla dzieci, aniżeli dla dorosłych. Również w tym aspekcie ocena subiektywna jest wyższa aniżeli obiektywna diagnoza. Podobnie sytuacja wygląda w przypadku oferty kulturowo-rekreacyjnej. Została ona stosunkowo wysoko oceniona przez mieszkańców, którzy z niej korzystają. Jednocześnie w tym wypadku znaczna część badanych deklaruje, iż nie korzystają z danych usług. Ocena poszczególnych aspektów dokonana przez mieszkańców OF PN2020 wskazuje na niski stopień ich zaangażowania w funkcjonowanie społeczności lokalnej oraz niewielkie zainteresowanie poszczególnymi usługami. Ważnym aspektem przeprowadzanych interwencji ukierunkowanych na wspieranie rozwoju społecznego jest zatem budowanie tożsamości lokalnej oraz zmiana biernego nastawienia mieszkańców poprzez rozszerzenie oferty usług kulturalno-rozrywkowych oraz sportowo-rekreacyjnych i zachęcania mieszkańców do skorzystania z nich.

Na pierwszym planie problemów społecznych OF PN2020 dostrzeganych przez mieszkańców znajduje się kwestia wysokiego poziomu bezrobocia i małej liczby atrakcyjnych miejsc pracy. Respondenci uważają, że grupami, które w pierwszej kolejności powinny zostać objęte wsparciem jest młodzież, bezrobotni oraz rodziny z małymi dziećmi. Należy zwrócić uwagę na fakt, iż najważniejszą przyczyną niekorzystnych tendencji demograficznych oraz bierności mieszkańców wyłaniającą się z badań jest zła sytuacja ekonomiczna znacznej części badanych, związana z trudnością w znalezieniu pracy. Rozwiązanie tego problemu wymaga działań wieloaspektowych ukierunkowanych na wzrost atrakcyjności kapitału społecznego OF PN2020.

Rozpoznawalność organizacji pozarządowych wśród mieszkańców OF PN2020 jest niska. Tylko jeden na czterech badanych zadeklarował, iż zna jakąś organizację pozarządową działającą na terenie OF PN2020. Badani w większości nie potrafili również określić, czy działalność organizacji pozarządowych ma pozytywny wpływ na życie w ich gminie. Zdecydowana mniejszość osób biorących udział w badaniu wskazała, iż przynależy do jakiejś organizacji pozarządowej. Wyniki badania potwierdzają, iż zaangażowani w życie lokalnej społeczności mieszkańcy OF PN2020 stanowią mniejszość, a nadal powszechnym zjawiskiem jest postawa bierna.

Zdaniem mieszkańców do najważniejszych projektów i zadań rozwoju społecznego OF PN2020 należy poprawa dostępu do lekarzy oraz jakości dróg i chodników. Mieszkańcy w najmniejszym stopniu zainteresowani są działaniami ukierunkowanymi na ochronę środowiska i pomoc społeczną. Zgodnie przeprowadzoną diagnozą wskazane

przez mieszkańców priorytetowe zadania są istotne, jednocześnie z punktu widzenia strategii rozwoju społecznego ważniejszymi aspektami zdaje się być (również wysoko ocenione przez mieszkańców) kierunki działań takie jak: dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy, wsparcie rozwoju profilaktyki zdrowia osób starszych, wsparcie rozwoju jakości i dostępności systemu opieki społecznej. Mieszkańcy stosunkowo nisko ocenili istotność ważnego aspektu, jakim są: działania w celu przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i ograniczeniu jego skutków. Wskazuje to na konieczność prowadzenia działań ukierunkowanych na zwiększenie świadomości społecznej mieszkańców OF PN2020 dotyczącej problemu wykluczenia społecznego, w tym w szczególności wykluczenia społecznego osób starszych lub niepełnosprawnych.

3. Trendy, prognozy i wyzwania rozwoju społecznego OF PN2020

3.1. Aktualne Problemy Społeczne i ich wpływ na przyszłość regionu:

Na podstawie obecnej sytuacji i zidentyfikowanych problemów można wnioskować na temat ich oddziaływania na rozwój społeczny OF PN2020. Wykazane poniżej tendencje stanowią najważniejsze procesy obejmujące zmiany społeczne zachodzące na terenie OF PN2020. Ich analiza pozwoli przewidzieć dalsze kierunki rozwoju, które w największym stopniu umożliwią poprawę sytuacji regionu.

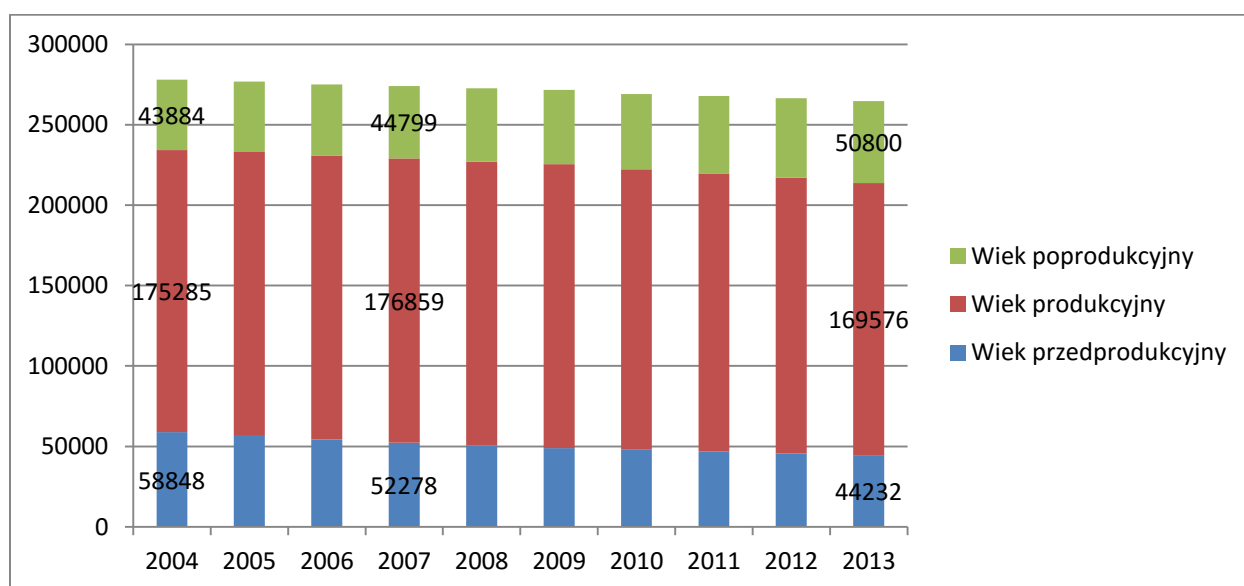
3.1.1. Starzenie się społeczeństwa

Starzenie się społeczeństwa jest określeniem tendencji demograficznej do wzrostu udziału osób w wieku starszym w stosunku do osób młodych. Zjawisko to pociąga za sobą liczne skutki spośród, których do najważniejszych należą:

- wzrost zapotrzebowania na miejsca w domach pomocy społecznej oraz usługi opiekuńcze (na które to często brakuje środków, ze względu na niskie dochody niektórych mieszkańców, szczególnie dla osób zamieszkujących tereny wiejskie);
- utrudniony dostęp do świadczeń zdrowotnych;
- kolejki oczekujących na miejsce w domach pomocy społecznej oraz zakładach opiekuńczo - leczniczych;
- emigracja zarobkowa ludzi młodych sprawia, że starszymi osobami pozostającymi na miejscu nie ma się kto opiekować;
- konieczność zwiększenia zatrudnienia opiekunek w ośrodkach pomocy społecznej;
- rosnące koszty utrzymania DPS;
- wzrost kosztów zabezpieczenia emerytalnego;
- brak lekarzy specjalistów - usług geriatrycznych;
- wzrost liczby osób zapadających na typowe choroby dla wieku starczego;
- konieczność przystosowania infrastruktury do potrzeb osób starszych;
- potrzeba zwiększenia przedsięwzięć aktywizowania ludzi starszych;

Na terenie OF PN2020 ludność w wieku produkcyjnym stanowiła w roku 2013 64% populacji całego obszaru. Blisko jedna piąta mieszkańców OF PN2020 (19%) znajdowała się w wieku poprodukcyjnym, a mniejszość (17%) to osoby w wieku produkcyjnym. w stosunku do roku 2007 udział ludności w wieku produkcyjnym w całej populacji spadł o jeden punkt procentowy. Jednocześnie udział osób w wieku przedprodukcyjnym w stosunku do roku 2007 spadł o dwa punkty procentowe, a udział osób w wieku poprodukcyjnym wzrósł aż o trzy punkty procentowe. Świadczy to o niekorzystnych tendencjach demograficznych i postępującym starzeniu się społeczeństwa.

Wykres 19 Dynamika struktury wieku ludności OF PN2020 w latach 2004-2013

Źródło: Bank danych lokalnych GUS i obliczenia własne

Problem starzenia się społeczeństwa jest charakterystycznym nie tylko dla Polski, ale również dla innych krajów europejskich. Niwelowanie efektów tego zjawiska demograficznego ma charakter długofalowy i polega przede wszystkim na zwiększeniu atrakcyjności danego obszaru dla ludzi młodych oraz aktywizacji osób starszych.

3.1.2. Rosnące zapotrzebowanie na usługi pomocy społecznej

W kontekście wyzwań demograficznych szczególnie ważne jest zapewnienie rozwoju usług związanych z zaspokojeniem potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych. Powiaty i gminy wchodzące w skład OF PN2020, podobnie jak jednostki w całym kraju, zmagają się z problemem starzenia się społeczeństwa i koniecznością zapewnienia osobom starszym i niepełnosprawnym godnych warunków życia, nie tylko w sferze usług opiekuńczych, ale również przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu przez czynny udział w życiu towarzyskim, kulturalnym i rekreacyjnym. Szczególnie ważna w tym zakresie jest rola takich placówek jak domy pomocy społecznej czy domy dziennego pobytu. Zapotrzebowanie na tego typu usługi obecnie jest duże (o czym świadczą m.in. kolejki oczekujących na umieszczenie w dps czy rosnąca liczba podopiecznych ddp), a sytuacja demograficzna i społeczna (starzenie się społeczeństwa, wyjazdy młodych osób za pracą, dłuższe przeciętne trwanie życia, częsta samotność osób starszych i niepełnosprawność) wskazują, że zapotrzebowanie na usługi ofertowane w dps i ddp w najbliższych latach będzie rosło.

3.1.3. Zjawisko bezrobocia i bierności zawodowej

Wysokie bezrobocie jest we wszystkich dokumentach strategicznych uważane za jeden z największych problemów jednostek tworzących OF PN2020 – problem wspólny dla całego obszaru.

Tabela 15. Bezrobocie rejestrowane – porównanie z krajem (kraj = 100) w latach 2004-2013

Powiat	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Nyski	167,9	167,6	166,2	148,2	146,3	152,9	156,5	152,0	159,7	151,5
Prudnicki	103,2	115,3	137,2	143,8	143,2	138,8	150,0	148,8	145,5	153,7
Głubczycki	120,0	123,9	125,7	125,9	133,7	134,7	144,4	144,0	147,8	141,8
Powiaty OF PN2020	391,1	406,8	429,1	417,9	423,2	426,4	450,9	444,8	453	447

Źródło: Bank danych lokalnych GUS

Stopa bezrobocia w powiecie nyskim i prudnickim była w końcu 2013 roku ponad 1,5-krotnie wyższa niż średnia krajowa, zaś w powiecie głubczyckim stanowiła 142% średniej krajowej.

Jako przyczyny wysokiego bezrobocia w dokumentach strategicznych wymienia się niewystarczającą liczbę ofert pracy, ich niską atrakcyjność, ubogi rynek pracy, zaś jako przyczyny tegoż – brak dużych zakładów stanowiących bieguny rozwoju lokalnego, słaba kondycja finansowa podmiotów gospodarczych [Klepacz A.] oraz brak dostępności dróg publicznych o znaczeniu strategicznym dla przedsiębiorstw.

Tabela 16. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100) w latach 2004-2013 w powiatach OF PN2020

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Przyrost
Powiat nyski	76,7	77,3	77,8	78,8	77,9	78,8	79,6	78,5	80,4	80,4	3,7
Powiat prudnicki	77,0	76,2	77,1	77,6	77,5	78,3	79,5	81,6	81,5	83,0	6,0
Powiat głubczycki	79,5	79,4	81,5	82,5	82,1	83,0	83,8	83,6	83,1	82,2	2,7
Powiaty OF PN2020	77,7	77,6	78,8	79,6	79,2	80,0	81,0	81,2	81,7	81,9	4,1
OPOLSKIE	90,6	89,7	89,8	91,0	91,0	90,1	91,3	89,6	89,7	89,6	-1,0
POLSKA	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	0,0

Źródło: Bank danych lokalnych GUS

Niestety we wszystkich powiatach OF PN2020 przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto kształtuje się na poziomie niższym niż średnia krajowa (o ok. 600 zł) i średnia wojewódzka (o ok. 300 zł). Przeciętne wynagrodzenie w powiecie nyskim wynosiło w 2013 roku 3 117,30 zł. Nieco wyższe uposażenia otrzymywali mieszkańcy powiatu głubczyckiego (3 185,50 zł), a najwyższe – mieszkańcy powiatu prudnickiego (3 216,69 zł). Na przestrzeni lat 2004-2013 przeciętne wynagrodzenia oczywiście wzrosły, przy czym wzrost ten w powiatach OF PN2020 cechował się większą dynamiką niż w kraju czy województwie opolskim. i tak, w powiecie prudnickim przeciętne wynagrodzenie wzrosło o 73%, w powiecie nyskim o 69%, a w powiecie głubczyckim o 66%, podczas gdy w skali Polski wzrost wyniósł 61%, a województwie – 59%. Tym samym mieszkańiec powiatu nyskiego w 2013 roku zarabiał 80,4% średniej krajowej, mieszkańiec powiatu

głubczyckiego – 82,2% średniej krajowej, a mieszkańców powiatu prudnickiego 83% średniej krajowej.

Ponadto dużym problemem, szczególnie mniejszych miejscowości jest niewystarczająca infrastruktura komunikacji publicznej. Komunikacja publiczna umożliwia podjęcie pracy poza najbliższym obszarem zamieszkania, co w przypadku małych miejscowości, w których brakuje miejsc pracy byłoby dobrym rozwiązaniem zmniejszającym poziom bezrobocia.

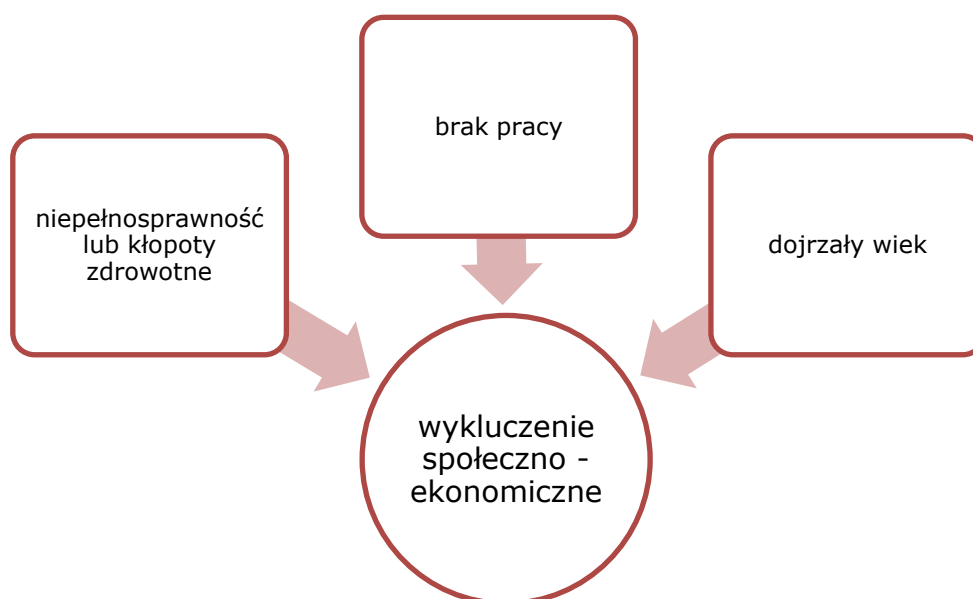
3.1.4. Wykluczenie społeczno-ekonomiczne

W perspektywie postępującego procesu starzenia się społeczeństwa oraz rosnącego bezrobocia związanego z brakiem miejsc pracy rośnie zagrożenie zjawiskiem wykluczenia społeczno-ekonomicznego. Na terenie OF PN2020 jest ono najczęściej związane z problemem braku opieki i małej liczby instytucji kultury oraz rekreacji dla osób starszych, które poprzez brak kontaktu ze społeczeństwem oraz nasilające się problemy zdrowotne stają się grupą nieaktywną publicznie. Zjawisko to jest bardzo niepokojące również z powodu, iż udzielenie osobom starszym jedynie pomocy finansowej nie wpływa w sposób wystarczający na poprawę warunków życiowych tych ludzi.

Drugą grupą społeczną licznie reprezentowaną na terenie OF PN2020 są osoby bezrobotne, które nie mogą znaleźć zatrudnienia w swoim zawodzie. Problem ten wiąże się bezpośrednio z brakiem odpowiedniej infrastruktury i wsparcia rozwoju przedsiębiorczości w regionie. Długotrwałe bezrobocie skutkuje nie tylko problemami finansowymi, ale przede wszystkim spadkiem aktywności społecznej. w przypadku licznej grupy osób dotkniętych tym problemem, przejawia się to degradacją sfery publicznej, która poprzez bierność mieszkańców staje się nieatrakcyjna i nieefektywna.

Trzecią grupą osób poważnie zagrożonych wykluczeniem społecznym ze względu na stan zdrowia i ograniczenia fizyczne są osoby niepełnosprawne. Aktywizacja osób niepełnosprawnych powinna opierać się przede wszystkim na poprawie dostępności usług medycznych oraz wsparciu dla zatrudnienia.

Rysunek 2 Najważniejsze czynniki ryzyka wykluczenia społeczno-ekonomicznego na terenie OF PN2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Powyżej przedstawiono trzy najważniejsze z punktu widzenia problemów społecznych występujących na terenie OF PN2020 grupy zagrożone wykluczeniem społeczno-ekonomicznym. Należy jednakże podkreślić, że zjawisko to ma miejsce również w innych przypadkach związanych np. z patologiami społecznymi, czy też dyskryminacją społeczną. w perspektywie regionu przygranicznego jakim jest OF PN2020 działania w zakresie integracji społecznej i przeciwdziałania wykluczeniu społeczno-ekonomicznemu są nieodzownym elementem zwiększania potencjału regionu w zakresie kapitału ludzkiego i budowania społeczeństwa obywatelskiego.

3.1.5. Emigracja zarobkowa ludności

Zjawisko emigracji zarobkowej ma bardzo negatywne oddziaływanie na region OF PN2020. Pomimo, iż w związku z opuszczeniem tego obszaru przez osoby bezrobotne w poszukiwaniu zatrudnienia następuje zmniejszenie wskaźnika bezrobocia, odpływ ludzi w wieku produkcyjnym pogłębia problemy demograficzno-społeczne. Ponadto w związku ze zmniejszeniem się na skutek odpływu kapitału ludzkiego potencjału gospodarczego regionu trudniej jest zachęcić inwestorów do podejmowania inicjatyw na terenie OF PN2020.

Zagraniczna emigracja zarobkowa w pierwszych fazach (po przyjęciu Polski do UE i podpisaniu układu z Schengen), przybierała najczęściej formę wyjazdu jednej osoby z gospodarstwa domowego i wspierania w ten sposób budżetu domowego rodziny, która pozostawała na miejscu. Konsekwencją takiego stanu rzeczy było nasilające się zjawisko tzw. „eurosierot”, czyli dzieci, których przynajmniej jeden z rodziców wyjechał za granicę na dłuższy czas. Obecnie tendencja emigracyjna zaczyna rozwijać się w stronę wyjazdów całych rodzin, co w znacznym stopniu zwiększa natężenie procesu wyludniania się

terenów OF PN2020. Jest to spowodowane faktem, iż osoby, które wyjechały wcześniej obecnie często nie chcą wracać do kraju i preferują rozwiązanie, w którym ich rodzina opuści kraj i dołączy do nich. Ponadto obecnie z kraju wyjeżdża duża liczba ludzi młodych, którzy cechują się większą mobilnością i często nie mają obaw przed opuszczeniem miejsca zamieszkania wraz z rodziną lub perspektywą założenia rodziny w nowym miejscu pobytu.

Problem emigracji zarobkowych nie dotyczy tylko wyjazdów zagranicznych. Częstym zjawiskiem jest opuszczanie miejsca zamieszkania przez ludzi młodych z terenów OF PN2020, w celu kształcenia się na poziomie ponadgimnazjalnym (najczęściej w szkole wyższej) w innym rejonie Polski. Po ukończeniu edukacji większość osób pozostaje w miejscu, gdzie kształcili się i podejmuje tam pracę.

Emigracja zarobkowa ludności przyczynia się do wielu problemów społecznych dotyczących OF PN2020. Jednym z najważniejszych są zaburzenia struktury demograficznej ludności, skutkujące dalszymi konsekwencjami dla atrakcyjności regionu zarówno w sferze gospodarczej, jak i społecznej. Ponadto na skutek emigracji następuje osłabienie więzi społecznych, zmniejszenie identyfikacji i poczucia tożsamości mieszkańców z regionem oraz spadek liczby zakładanych przedsiębiorstw i działalności gospodarczych.

3.2. Wyzwania rozwoju społecznego współpracy OF PN2020

3.2.1. Wykorzystanie potencjału dziedzictwa historyczno-turystycznego regionu oraz warunków geograficznych

Rejon OF PN2020 charakteryzuje się następującymi atutami wynikającymi z położenia geograficznego:

- korzystne warunki dla rolnictwa;
- atrakcyjność turystyczna;
- bliskie sąsiedztwo partnerów zagranicznych.

Dodatkowym potencjałem regionu jest dziedzictwo historyczno-kulturowe. Na terenie OF PN2020 znajdują się liczne obiekty zabytkowe o wartości historycznej. Ponadto obszar ten jest zamieszkiwany przez mniejszości narodowe, co stanowi o jego różnorodności kulturowej. Wszystkie wymienione powyżej elementy stanowią o potencjale regionu w zakresie dziedzin takich jak: turystyka, produkty regionalne, rolnictwo i przetwórstwo spożywcze oraz handel zagraniczny.

Wykorzystanie potencjału regionu w znacznej mierze zależy od czynnika kapitału społecznego. Działalność społeczności lokalnych oraz przedsiębiorczość mieszkańców i władz samorządowych mogą w znacznym stopniu przyczynić się do rozwoju społeczno-gospodarczego. Działania, które są znaczące dla potencjału gospodarczego regionu i w konsekwencji wpłynęłyby na poprawę warunków życia mieszkańców to przede wszystkim rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej oraz bazy noclegowej. Rozwój turystyki wiąże się z modernizacją istniejących obiektów, powstawaniem nowych, zwiększeniem zapotrzebowania na usługi, a zatem jest istotnym elementem w procesie przeciwdziałania bierności zawodowej oraz zwalczania bezrobocia, gdyż może doprowadzić do zwiększenia liczby miejsc pracy.

Rozbudowa infrastruktury oraz zwiększenie zainteresowania mieszkańców dziedzictwem historycznym regionu, w kontekście wykorzystania tych atutów w sferze gospodarczej jest także wyznacznikiem integracji społecznej oraz wspólnotowego działania na rzecz poprawy sytuacji OF PN2020. Nie bez znaczenia dla powodzenia inicjatyw w tym zakresie jest promocja regionu zarówno w kraju, jak i za granicą. Ze względu na marginalizację znaczenia gmin OF PN2020 w województwie niezbędne jest stworzenie warunków do współpracy zwiększającej konkurencyjność tego terenu w ramach województwa.

Podtrzymanie dobrego stanu środowiska naturalnego wymaga zdecydowanych działań w stronę zwiększenia świadomości ekologicznej mieszkańców OF PN2020. Promocja zachowań proekologicznych: segregacja śmieci, ekologiczne rolnictwo i przetwórstwo oraz ograniczenie emisji substancji szkodliwych do atmosfery to najważniejsze obszary działania zmierzające do poprawy jakości gospodarowania środowiskiem naturalnym przez mieszkańców.

Odpowiednia promocja regionu oraz ukierunkowanie funkcjonowania sfery gospodarczo-społecznej na działalność istotną z punktu widzenia potencjału OF PN2020 spowoduje poprawę sytuacji regionu na arenie regionalnej, krajowej i międzynarodowej.

3.2.2. Zwiększenie aktywności i partycypacji społecznej mieszkańców (w szczególności grup zagrożonych wykluczeniem społeczno-ekonomicznym)

Problemem dla rozwoju społecznego terenu OF PN2020 jest niski poziom aktywności społecznej jego mieszkańców. w ramach diagnozy społecznej zidentyfikowano, iż stosunkowo mała część mieszkańców jest zainteresowana działalnością w organizacjach pozarządowych. Dodatkowo brak aktywności społecznej przejawia się niewielką liczbą inicjatyw obywatelskich.

Zainteresowanie mieszkańców problemami ich regionu poprzez odpowiednie działania może przyczynić się do podejmowania przez nich aktywności społecznych. Oddolne inicjatywy społeczności lokalnych często charakteryzują się większą skutecznością działań, aniżeli systemowe wsparcie w ramach pomocy społecznej, ponieważ mogą być indywidualnie dostosowane do potrzeb danej grupy. Działalność organizacji pozarządowych we wspieraniu instytucji pomocy społecznej powoduje odciążenie pracowników pomocy społecznej, którzy dzięki temu mogą, we współpracy z mieszkańcami dotrzeć do większej liczby potrzebujących.

Grupy społeczne wymagające wsparcia na terenie OF PN2020 to przede wszystkim osoby starsze, bezrobotni, niepełnosprawni oraz mniej liczne, ale równie istotne z punktu widzenia przeciwdziałania wykluczeniu społeczno-ekonomicznemu przypadki środowisk patologicznych, w szczególności dotknięte problemem alkoholowym i przemocą w rodzinie.

W zależności od przyczyny wykluczenia społeczno-ekonomicznego działania, które można podjąć w celu przeciwdziałania temu zjawisku różnią się, dlatego w ramach tego zadania, najważniejsza jest kompleksowość usług pomocy społecznej oraz dodatkowe inicjatywy i działania wspierające integrację społeczną. Przykładami skutecznych form aktywizacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym są np. spółdzielnie socjalne, zajęcia integracyjne organizowane w CIS, KIS oraz ZAZ. Podejmowanie tego typu inicjatyw zwiększa poziom integracji społeczności lokalnej.

Stosunkowo duża liczba osób starszych na terenie OF PN2020 implikuje konieczność modernizacji i rozbudowy infrastruktury opieki dla seniorów oraz poszerzenia oferty kulturalno-rozrywkowej dla tej grupy społecznej. Ważnym aspektem jakości życia ludzi starszych jest również dostęp do usług medycznych, który na terenie OF PN2020 jest niewystarczający szczególnie w mniejszych miejscowościach. Ponadto należy zapewnić warunki do komunikacji i integracji międzypokoleniowej poprzez inicjatywy i wydarzenia wspierające te relacje społeczne. Do działań, które mogą być realizowane i rozszerzane w ramach Partnerstwa Nyskiego należą następujące inicjatywy:

- Uniwersytet Trzeciego Wieku;
- Działalność klubów seniora;
- Dom/Ośrodek Kultury;
- Rada Seniorów;

- Karta Rodziny i Seniorów;
- Dom Seniora/Dom Dziennego Pobytu;
- Kursy komputerowe;
- Darmowe badania dla osób starszych;
- Wydłużanie terminów płatności dla starszych osób z problemami finansowymi;
- Pomoc w sprzątanii mieszkań osób z problemami zdrowotnymi.
- Organizowanie Olimpiad Sportowych Seniora.

Bezrobocie jest jednym z największych problemów OF PN2020. Jednym ze skutków tego problemu społecznego jest wykluczenie społeczno-ekonomiczne dużej liczby osób, które przez długotrwały okres nie mogą znaleźć zatrudnienia. w przypadku tej grupy najistotniejszymi działaniami jest aktywizacja zawodowa. Jednocześnie należy zapewnić warunki dla działalności społecznej takich osób, poprzez wsparcie przedsiębiorczości, zarówno w wymiarze finansowym, jak i funkcjonowania instytucji otoczenia biznesu takich jak: inkubatory przedsiębiorczości, parki naukowo technologiczne, klastry. Istotnym aspektem jest również wsparcie rozwoju kształcenia ponadgimnazjalnego oraz zawodowego, w tym szkół oferujących kursy i zajęcia przekwalifikowujące. Współpraca instytucji edukacji z przedsiębiorcami oraz urzędami pracy może spowodować zmniejszenie się liczby osób bezrobotnych, poprzez zwiększenie ich szans na rynku pracy. Równolegle należy prowadzić działania zmierzające do zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej obszaru OF PN2020.

Wsparcie osób niepełnosprawnych powinno opierać się na prowadzeniu działań zmierzających do aktywizacji społecznej i zawodowej, a także zwiększeniu dostępności usług medycznych, w tym rehabilitacyjnych. Do najważniejszych zadań, które w ramach Partnerstwa Nyskiego powinny być rozwijane należą:

- Likwidacja barier architektonicznych;
- Wsparcie funkcjonowania lokalnych stowarzyszeń;
- Zwiększenie świadczeń na rzecz osób niepełnosprawnych;
- Organizacja turnusów rehabilitacyjnych;
- Większa liczba klas integracyjnych;
- Zapewnienie opieki środowiskowej w domu chorego;
- Prowadzenie zajęć aktywizacyjnych;
- Zakup sprzętów edukacyjnych (pomoce naukowe, materiały dydaktyczne, sprzęt specjalistyczne, umożliwiające realizację pełnych programów nauczania oraz

programów wychowawczych w placówkach oświatowych z uczniami niepełnosprawnymi).

- Wsparcie zatrudnienia osób niepełnosprawnych.

Problemem społecznym dotyczącym zarówno ludzi młodych, jak i osoby starsze jest brak dostępności mieszkań, w szczególności TBS, komunalnych oraz socjalnych.

3.2.3. Rozwój infrastruktury oświaty, w tym edukacji ponadgimnazjalnej

Infrastruktura oświaty na terenie OF PN2020 rozwija się szybciej w większych miejscowościach, co związane jest z rosnącym zapotrzebowaniem na tego typu usługi i większą liczbą ludności tych obszarów. Jednocześnie w wyniku zamykania szkół w gminach wiejskich, dostępność placówek edukacyjnych dla mieszkańców tych rejonów jest utrudniona. Wyzwaniem w ramach współpracy partnerskiej jest zatem rozwój infrastruktury oświaty, w tym kształcenia ponadgimnazjalnego w taki sposób, aby umożliwić dostęp tych usług dla całego regionu OF PN2020. Współpraca w ramach OF PN2020 w zakresie kształcenia powinna obejmować zarówno zadania powiatu, w tym poszerzenie oferty edukacji ponadgimnazjalnej poprzez zróżnicowanie kierunków kształcenia dostępnych w poszczególnych regionach i dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy, jak i współpracę gmin w zakresie poprawienia komunikacji publicznej umożliwiającej korzystanie z dostępnej infrastruktury oświatowej większej liczbie mieszkańców OF PN2020. Ponadto należy zwrócić uwagę, iż oszczędności wynikające z przenoszenia placówek edukacyjnych (szczególnie szkół podstawowych i gimnazjów) do dużych miejscowości wiążą się z kosztami społecznymi. Działania realizowane w ramach Partnerstwa Nyskiego powinny zostać ukierunkowane na zapewnienie dostępności oferty edukacyjnej dla wszystkich rejonów obszaru, a w przypadku szkół podstawowych i gimnazjalnych na przywróceniu funkcjonowania mniejszych placówek w gminach wiejskich.

Część placówek edukacyjnych jest w złym stanie technicznym i wymaga działań modernizacyjnych, co w przypadku niektórych szkół zlokalizowanych w obiektach o historycznym znaczeniu wiąże się z dużymi kosztami. Również wyposażenie szkół zostało w ramach diagnozy i konsultacji społecznych określone jako niewystarczające. Tym samym należy podjąć działania zmierzające do poprawy jakości kształcenia, poprzez inwestycję w materiały edukacyjne. Ponadto warto zwrócić uwagę na ofertę zajęć w mniejszych miejscowościach, która znacznie odbiega od propozycji szkół w mieście. Wyzwaniem jest stworzenie takich rozwiązań, które zapewnią równomierny dostęp do usług edukacyjnych, a także umożliwią wprowadzenie nowoczesnych metod nauczania już na poziomie przedszkolnym. w ramach Partnerstwa Nyskiego możliwe jest także organizowanie wspólnych dla szkół z regionu wydarzeń, w których będą mogli brać udział uczniowie i nauczyciele, a także rodzice. Do tego rodzaju imprez, pełniących funkcje integracyjne należą między innymi zawody sportowe, konkursy naukowe oraz wydarzenia o charakterze kulturowym, zwiększające poziom tożsamości i identyfikacji z regionem.

Wyzwanie utrzymania i podnoszenia poziomu edukacji wymaga stałego monitoringu zmieniających się potrzeb, związanych z sytuacją demograficzną regionu, a także

tendencji rynku pracy. Zapewnienie odpowiedniej dostępności wysokiej jakości kształcenia ponadgimnazjalnego zwiększa potencjał regionu w zakresie rozwoju gospodarczego. Rozwinięta infrastruktura oświaty zwiększa również szansę na pozostanie ludzi młodych w regionie i zmniejszenie zjawiska emigracji. Często jednym z czynników wpływających na decyzję o miejscu pobytu, w kontekście zakładania rodziny jest właśnie dostępność infrastruktury edukacyjnej, której dobra jakość zwiększa atrakcyjność regionu.

3.2.4. Poprawa warunków mieszkaniowych i dostępności usług w regionie

Najbardziej znaczącymi problemami społecznymi związanymi z ładem przestrzenno-społecznym na terenie OF PN2020 są:

- zły układ funkcjonalny dróg;
- słabo rozbudowana infrastruktura drogowa;
- słabo rozbudowana komunikacja publiczna;
- problemy z zagospodarowaniem starych, niezamieszkałych budynków;
- podział miast na tzw. „sypialnie”;
- migracja z terenów miasta na obszary wsi;
- zbyt mała ilość punktów usługowych;
- niedostateczne wyposażenie obiektów sportowych;
- niedostateczna sieć kanalizacyjna;
- mała liczba obiektów zielonych (parków);
- problemy z dostępem do lekarzy specjalistów oraz bezpośredniego kontaktu.

Znacznym mankamentem regionu OF PN2020 jest dostępność usług medycznych, która szczególnie w mniejszych miejscowościach jest bardzo ograniczona. w dużym stopniu najbardziej utrudniony jest dostęp do lekarzy specjalistów. Poprawa tej sytuacji jest możliwa poprzez akcje badań profilaktycznych. Jednakże w perspektywie długoterminowej potrzebne są zmiany systemowe.

Dostępność usług infrastruktury rozrywkowo-sportowej w regionie OF PN2020 jest w trakcie rozbudowy. w ramach Partnerstwa Nyskiego prowadzona jest rozbudowa sieci ścieżek rowerowych, która nadal wymaga rozszerzenia. w ramach działalności mieszkańców w zakresie sportu i rekreacji wciąż brakuje miejsc do aktywnego spędzania czasu, a dostępne obiekty często wymagają remontu. Sytuacja ta dotyczy zarówno aktywności rekreacyjnych, jak i sportu zawodowego, w którym trudno o pozyskanie sponsorów strategicznych. Aktualnie, w Gminie Nysa trwa budowa hali widowiskowo – sportowej, której powstanie przyczyni się do zaspokojenia potrzeb w tym zakresie zarówno mieszkańców Nysy, jak i gmin sąsiadujących.

Jakość życia mieszkańców regionu OF PN2020 w znacznym stopniu zależy od dostępności tanich mieszkań i atrakcyjnych opcji finansowania zakupu. w przypadku regionu OF PN2020 szczególnie w mniejszych miejscowościach brakuje inwestycji deweloperskich, ukierunkowanych na sprzedaż tanich mieszkań np. w ramach rządowego programu MDM. w ramach współpracy Partnerskiej możliwe jest zwiększenie potencjału inwestycyjnego terenów OF PN2020. Potrzebne są także dalsze inwestycje ukierunkowane na zwiększenie atrakcyjności przestrzeni publicznej, szczególnie w zakresie zagospodarowania terenów atrakcyjnych turystycznie oraz stworzenia miejsc przyjaznych mieszkańcom i zachęcających do aktywnego spędzania czasu wolnego. Ważnym aspektem jest również budownictwo komunalne, którego na terenie OF PN2020 jest za mało. w ramach Partnerstwa Nyskiego powinny być realizowane również programy na rzecz budownictwa socjalnego.

3.2.5. Efektywny system pomocy społecznej dostosowany do aktualnych potrzeb oparty na profilaktyce problemów społecznych

System pomocy społecznej i jego efektywność jest w znacznej mierze uzależniona od zdolności i możliwości diagnozy najważniejszych problemów społecznych występujących na danym obszarze oraz skutecznej profilaktyki zapobiegającej ich pogłębianiu się. Poza problemem finansowania pomocy społecznej ważną jest także kwestia indywidualizacji programów wsparcia do grup potrzebujących. Każdy rodzaj wykluczenia społecznego wymaga podjęcia innych interwencji. Indywidualizacja systemu pomocy społecznej jest trudna ze względu na duże obciążenie pracą pracowników socjalnych.

Efektywność pomocy społecznej w znacznej części zależy także od dobrze wykształconej kadry pomocy społecznej i instytucji oświaty. w rejonie OF PN2020 personel instytucji posiada właściwe kwalifikacje do realizacji zadań polityki społecznej. Jednakże należy zwrócić uwagę na fakt, iż występuje zróżnicowanie w liczbie i jakości personelu w zależności od wielkości miejscowości. w mniejszych miejscowościach zwraca się uwagę na braki kadrowe, które są skutkiem zmniejszającej się liczby mieszkańców, którzy emigrują do ośrodków miejskich. Często jednak ludzie, którzy decydują się na emigrację nie są osobami, korzystającymi z systemu pomocy społecznej, co zatem nie przekłada się na odciążenie danego ośrodka pomocy społecznej.

Wyzwaniem dla współpracy w ramach Partnerstwa Nyskiego jest niwelowanie różnic w jakości i efektywności pomocy społecznej pomiędzy obszarami wiejskimi i miejskimi. w tym celu należy stworzyć możliwość komunikacji, wymiany doświadczeń pomiędzy jednostkami pomocy społecznej. w dalszym ciągu pomimo dobrego wykształcenia kadry pomocy społecznej potrzebne są szkolenia i kursy oraz zwiększenie liczby pracowników.

3.2.6. Aktywna polityka prorodzinna

Tendencje demograficzne na terenie OF PN2020 są niekorzystne również ze względu na niski wskaźnik dzietności. Aktywna polityka prorodzinna jest skutecznym sposobem minimalizowania skutków negatywnych tendencji demograficznych. Do form wsparcia rodziny zaliczyć należy następujące działania realizowane przez samorządy terytorialne:

- dostępność miejsc w żłobkach i przedszkolach;

- świadczenia rodzinne;
- świetlice środowiskowe;
- karta dużej rodziny;
- organizacja opieki nad dziećmi (opiekunki, kluby malucha);
- becikowe;
- dofinansowania do obiadów;
- stypendia szkolne;
- bon wychowawczy.
- inne ulgi dla rodzin wprowadzane przez samorzady, np. w opłatach za śmieci, dostępie do instytucji kultury i sportu, ulgi w przejazdach MZK itd.

Należy również podkreślić, że na decyzję o założeniu rodziny wpływają liczne czynniki. w ramach aktywnej polityki prorodzinnej należy podjąć działania zapewniające warunki mieszkaniowe i dostępność usług korzystne dla rodzin, a w szczególności rodzin wielodzietnych. Do najważniejszych czynników, które mogą przyczynić się do poprawy sytuacji rodzin w regionie należą:

- Pewność źródeł utrzymania i dochody pozwalające na utrzymanie powiększonej rodziny;
- Dostępność samodzielnego mieszkania;
- Ułatwienia pozwalające godzić pracę zawodową z opieką nad dzieckiem (np. elastyczny czas pracy, praca na część etatu, telepraca, dostępność żłobków i przedszkoli), a także bardziej przyjazny stosunek do młodych kobiet na rynku pracy; alternatywnie: wysokość dochodów w rodzinie pozwalająca na bezpłatne urlopy wychowawcze;
- Uwarunkowania kulturowe, w tym: hierarchia wartości, upowszechniające się wzorce, względy religijne (np. co do stosowania i metod antykoncepcji);
- Rozwinięte usługi oraz atrakcyjna oferta kulturalna, rekreacyjno-sportowa, edukacyjna dla dzieci;
- Inne czynniki wpływające na jakość życia: korzystne środowisko przyrodnicze i kulturowe, w tym atrakcyjny krajobraz i ład przestrzenny, atrakcyjne środowisko społeczne.

Polityka prorodzinna odnosi się zatem do działań realizowanych w ramach zadań samorządów terytorialnych. Jej rozwój i dostosowanie do potrzeb mieszkańców jest ważnym zadaniem, które może być z powodzeniem realizowane w ramach współpracy partnerskiej. Zapewnienie odpowiednich warunków dla funkcjonowania rodzin oraz infrastruktury umożliwiającej godzenie pracy zawodowej z wychowywaniem dzieci jest warunkiem koniecznym dla rozwoju społecznego OF PN2020. Ponadto należy zwrócić uwagę, iż koniecznym jest prowadzenie odpowiednich działań ukierunkowanych na zwiększenie świadomości pracodawców na temat możliwości i korzyści społecznych wynikających zatrudnienia kobiet posiadających dzieci lub będących w ciąży. Należy przy tym podkreślić, iż wyzwaniem dla rozwoju społecznego jest zmiana postrzegania

społecznego rodzin wielodzietnych i promowanie modelu rodziny, w której jest więcej niż troje dzieci.

Wsparcie instytucjonalne rodziny powinno opierać się na dostępności placówek wychowawczo-opiekuńczych, w tym: żłobków i przedszkoli publicznych, a także wsparcia dla placówek niepublicznych. Dodatkowymi elementami polityki prorodzinnej są ulgi dla rodzin wielodzietnych oraz dofinansowania do obiadów dla dzieci w szkołach. Ulgi dla rodzin wprowadzane przez samorzady powinny dotyczyć między innymi aspektów takich jak: opłaty za śmieci, dostęp do instytucji kultury i sportu, oraz ulgi przejazdach MZK. w celu właściwego prowadzenia polityki prorodzinnej potrzebne są zatem wspólne działania Partnerów, w zakresie rozwiązań systemowych i rozbudowy infrastruktury.

3.3. Podsumowanie – prognoza dotycząca rozwoju społecznego OF PN2020

Do najważniejszych negatywnych trendów rozwoju społecznego, które obecnie są obserwowane na terenie OF PN2020 należą:

- Starzenie się społeczeństwa
- Rosnące zapotrzebowanie na usługi pomocy społecznej
- Utrzymujący się wysoki poziom bezrobocia i bierności zawodowej
- Postępujące wykluczenie społeczno-ekonomiczne niektórych grup
- Wysoki, stale utrzymujący się poziom zjawiska „odpływu” ludzi młodych, w związku z emigracją zarobkową oraz w celach edukacyjnych

Prognozując proces rozwoju społecznego OF PN2020 na najbliższe lata należy wziąć pod uwagę zarówno sytuację regionu, kraju, jak i Unii Europejskiej. Największą szansą dla rozwoju OF PN2020 są Fundusze Europejskie, których pozyskanie pozwoliłoby na realizację zadań polityki społecznej w sposób bardzo efektywny. Nie ulega wątpliwości, iż OF PN2020 wymaga znacznych nakładów finansowych na rozwój gospodarczy regionu oraz poprawę warunków życiowych mieszkańców. Prowadzenie działań aktywizujących oraz inwestycji w infrastrukturę społeczną, w tym rozszerzenie oferty kulturalno-rozrywkowej, sportowo-rekreacyjnej, usług medycznych i pomocy społecznej, jest bardzo istotne, jednakże bez poprawy sytuacji rynku pracy nie spowoduje odwrócenia niekorzystnych trendów demograficznych, ekonomicznych i społecznych. Wzrost zaangażowania mieszkańców OF PN2020 w życie społeczne będzie możliwy jedynie na skutek poprawy ich sytuacji ekonomicznej i warunków życiowych. Budowanie tożsamości lokalnej musi być prowadzone równoległe do działań ukierunkowanych na inwestycje gospodarcze. W świetle przedstawionych powyżej faktów prognozuje się, iż pozyskanie Funduszy Europejskich pozwoli na rozwój gospodarczy regionu, co w perspektywie społecznej będzie skutkowało poprawą sytuacji ekonomicznej mieszkańców. Prowadzone równoległe działania z zakresu aktywizacji społecznej, poprawy warunków życia osób z grup zagrożonych wykluczeniem, rozszerzenia oferty oraz infrastruktury społecznej będą skutkowały wzrostem poziomu jakości kapitału społecznego, co przyczyni się do dalszego rozwoju regionu. Czynnikiem ryzyka dla planowanych przedsięwzięć są między innymi: pogorszenie sytuacji politycznej, trudności w pozyskaniu środków unijnych oraz

trudność w pozyskaniu inwestorów na skutek pogorszenia się koniunktury makroekonomicznej. Jeżeli czynniki te wystąpią i znacząco zminimalizują możliwości finansowe poszczególnych JST działania z zakresu aktywizacji społecznej, oraz poprawy kapitału społecznego będą bardzo trudne do przeprowadzenia w planowanym zakresie. W tym przypadku głównymi działaniami z zakresu rozwoju społecznego będzie doraźne wsparcie osób najbardziej potrzebujących, a brak środków na rozwój infrastruktury znacząco ograniczy możliwość poprawy jakości życia mieszkańców. Należy jednakże spodziewać się, iż w kolejnej perspektywie budżetowej UE środki finansowe będą możliwe do pozyskania w zakresie wystarczającym dla realizacji zakładanych działań. W sferze społecznej przewiduje się, iż najtrudniejszym do zrealizowania zadaniem będzie aktywizacja mieszkańców i włączenie ich do życia społecznego. Przewiduje się z kolei, iż zadania z zakresu odwrócenia niekorzystnych tendencji demograficznych będą skuteczne, także dzięki polityce krajowej, która w co raz większym stopniu wspiera politykę prorodziną. Efekty działań ukierunkowanych na rozwój gospodarczy stopniowo powinny przynosić poprawę sytuacji mieszkańców oraz budować wizerunek OF PN2020, jako terenu interesującego dla inwestorów. Można prognozować, iż rozwój w tym kierunku będzie miał charakter postępu geometrycznego, tzn. tempo rozwoju będzie wzrastać wraz z osiągnięciem kolejnych celów zakładanych w Strategii ogólnej i poszczególnych Strategiach sektorowych.

4. Analiza strategiczna rozwoju społecznego OF PN2020

Analiza strategiczna rozwoju społecznego opiera się na metodzie SWOT/TOWS oraz analizie problemowej, w oparciu o drzewa problemów i celów. Analiza SWOT (czynników rozwojowych) to procedura analityczna umożliwiająca porządkowanie i prezentację danych. Jest to jedno z podstawowych narzędzi planowania strategicznego.

Jej nazwa stanowi akronim czterech typów czynników rozwojowych:

- S-Strengths (Atuty) – pozytywne czynniki wewnętrzne, mocne strony, przewagi czy zalety mogące przyczynić się do osiągnięcia celów
- W-Weaknesses (Słabości) – negatywne czynniki wewnętrzne, bariery, wady i braki, mogące przeszkodzić w realizacji celów
- O-Opportunities (Szanse) – pozytywne czynniki zewnętrzne, pochodzące z otoczenia (a więc takie, na które nie ma możliwości wpływu), mogące przyczynić się do osiągnięcia celów
- T-Threats (Zagrożenia) – negatywne czynniki zewnętrzne pochodzące z otoczenia (a więc takie, na które nie ma możliwości wpływu), mogące przeszkodzić w realizacji celów

Wyniki przeprowadzonej analizy mogą stanowić podstawę dla formułowania strategii rozwoju, która powinna uwzględniać wzmacnianie atutów, minimalizację słabości, wykorzystywanie szans i unikanie zagrożeń.

Uzupełnieniem analizy SWOT jest analiza TOWS, w której te same czynniki są analizowane z perspektywy zewnętrznej. Oznacza to, że o ile celem SWOT jest określenie optymalnego wykorzystania posiadanych zasobów (określonych w kategoriach atutów i słabości) w zastanym otoczeniu, o tyle w toku analizy TOWS możliwe jest określenie jakie predyspozycje są potrzebne dla pełnego wykorzystania szans i unikania zagrożeń.

Analiza problemów była jednym z elementów prac podczas warsztatów ze społecznością lokalną, tak aby w jak największym stopniu możliwe było określenie jakie obszary wymagają interwencji z punktu widzenia kluczowych grup interesariuszy. Celem prac było dokonanie opisu poszczególnych problemów wraz z określeniem ich przyczyn i skutków.

Następnie, w toku prac eksperckich zebrane dane odnośnie problemów zostały uporządkowane tematycznie. Określono również zależności pomiędzy zjawiskami, co umożliwiło opracowanie drzewa problemów.

Drzewo problemów to narzędzie analityczne umożliwiające mapowanie problemów (poprzez metodologię zbliżoną do map myśli). Jego tworzenie polega na określeniu relacji przyczynowo-skutkowych pomiędzy poszczególnymi zjawiskami. Dzięki temu możliwe jest zidentyfikowanie przyczyn poszczególnych problemów, zidentyfikowanie ich skutków (określanych także mianem słabości w analizie SWOT). w następnym kroku na tej podstawie zostało opracowane drzewo celów, których realizacja pozwoli na poprawę istniejącej sytuacji.

4.1. Analiza OF PN2020

4.1.1. Analiza SWOT/TOWS

Tabela 17 Mocne i słabe strony dla rozwoju społecznego OF PN2020

Czynniki wewnętrzne	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<p>– Rozwinięta infrastruktura społeczna</p> <p>Na obszarze PN2020 występuje dobrze rozwinięta infrastruktura sportowo-rekreacyjna, kulturalna, oświatowa, rehabilitacyjna i sanatoryjna. Jednakże należy zwrócić uwagę na jej nierównomierne rozmieszczenie, co wiąże się z utrudnionym dostępem dla mieszkańców mniejszych miejscowości z terenu OF PN2020. Występowanie obszarów dobrze wyposażonych w infrastrukturę społeczną pozwala na dalszy rozwój regionu i jest dobrym punktem wyjściowym do zwiększenia dostępności tego rodzaju usług w mniejszych miejscowościach.</p> <p>– Dobrze wykwalfikowana kadra instytucji pomocy społecznej oraz oświaty</p> <p>Działania prowadzone w ramach polityki społecznej charakteryzują się dużym wpływem czynnika ludzkiego. Na obszarze OF PN2020 kadra pomocy społecznej i instytucji oświaty posiada wysokie kompetencje. Dzięki temu możliwe jest efektywne wykorzystanie środków finansowych przeznaczanych na pomoc potrzebującym oraz właściwa edukacja społeczna, przyczyniająca się do budowania właściwych postaw. Duże znaczenie w tym zakresie ma niwelowanie zjawiska bezradności społecznej i skuteczne przeciwdziałanie przemocy i innym problemom społecznym.</p> <p>– Położenie geograficzne</p> <p>Obszar Funkcjonalny Partnerstwa Nyskiego 2020 leży w bezpośrednim sąsiedztwie granicy z Czechami oraz w pobliżu granicy z Niemcami i z tego powodu zamieszkiwany jest przez licznie reprezentowane mniejszości narodowe. Wiąże się to z bogactwem kulturowym</p>	<p>– Niedopasowane do potrzeb lokalnego rynku pracy kwalifikacji zawodowych osób w wieku produkcyjnym</p> <p>Kierunki kształcenia oferowane przez jednostki edukacji zawodowej na terenie OF PN2020 nie zostały dostosowane do potrzeb lokalnego rynku pracy, co skutkuje częstymi migracjami absolwentów. Brakuje również współpracy z przedsiębiorcami w zakresie praktyk i staży oraz możliwości zatrudniania absolwentów.</p> <p>– Rozpad więzi w społeczności lokalnej</p> <p>Poprzez liczne emigracje (głównie zarobkowe) oraz pojawiające się problemy społeczne: przemoc, alkoholizm, następuje rozpad więzi społeczności lokalnej oraz osłabienie poczucia tożsamości z miejscem zamieszkania.</p> <p>– Braki w infrastrukturze opiekuńczej</p> <p>Na obszarze PN2020 brakuje miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 oraz dla dzieci niepełnosprawnych. Ponadto w stopniu niewystarczającym zapewniona jest opieka nad osobami starszymi (np. brakuje domów dziennego pobytu dla osób starszych). Jest to spowodowane zwiększającym się zapotrzebowaniem na tego typu usługi z powodu procesów demograficznych oraz emigracji zarobkowej ludzi młodych. Brak opieki dla osób starszych i niepełnosprawnych skutkuje pogłębieniem się problemów społecznych.</p> <p>– Niski poziom przedsiębiorczości mieszkańców OF PN2020</p> <p>Zgodnie z wynikami badań społecznych oraz w wyniku rezultatu konsultacji społecznych wskazano, iż niesprzyjająca sytuacja społeczno-gospodarczej, spowodowała stagnację w wielu obszarach</p>

regionu. Ponadto w dużej części obszar PN2020 jest atrakcyjny turystycznie, dzięki rzeźbie terenu ukształtowanej przez Kotlinę Raciborską i Pogórze Sudeckie. Na tę atrakcyjność składają się także walory przyrodnicze, krajobrazowe, historyczne i kulturowe umożliwiające rozwój turystyki. Dzięki potencjalnemu rozwojowi infrastruktury sportowo-rekreacyjnej oraz bazy turystycznej możliwa jest poprawa warunków życiowych mieszkańców poprzez: pojawienie się nowych ofert pracy oraz dostęp do nowych atrakcji zachęcających do aktywnego spędzania czasu wolnego.

– **Dziedzictwo historyczno- kulturalne jako baza do budowania tożsamości lokalnej**

Dziedzictwo historyczno-kulturowe regionu oraz regionalne tradycje są doskonałym podłożem dla budowania lokalnej tożsamości. Proces integracji społecznej oraz wzmacniania identyfikacji z regionem powinien opierać się na doświadczeniu wspólnoty. Poprzez podkreślanie znaczenia historii i tradycji możliwe jest wzmacnianie relacji społecznych łączących mieszkańców OF PN 2020. Działalność ta powinna opierać się przede wszystkim na organizacji licznych imprez, festynów o charakterze regionalnym, promowaniu lokalnych produktów, a także wsparciu turystyki poprzez promocję licznych zabytków występujących na terenie OF PN2020.

– **Współpraca w ramach OF PN2020**

Dzięki wspólnemu działaniu samorządów terytorialnych w ramach Partnerstwa Nyskiego możliwe jest lepsze przeciwdziałanie pojawiającym się problemom społecznym. Ponadto funkcjonowanie PN2020 pozwala na niwelowanie niekorzystnych zróżnicowań społeczno-gospodarczych występujących na tym terenie, głównie poprzez pozyskiwanie środków unijnych na nowe inwestycje.

– **Atrakcyjność turystyczna i rolnicza obszaru**

Atrakcyjność turystyczna i rolnicza obszaru pozwala na podjęcie efektywnych działań, w celu zmniejszenia bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Ponadto wykorzystanie potencjału wynikającego z tych atutów OF PN 2020 może pomóc zapobiec ubożeniu społeczeństwa.

życia. Poprzez brak aktywności następuje degradacja warunków życiowych oraz stopniowe ubożenie społeczeństwa, co negatywnie wpływa na atrakcyjność rejonu i powoduje różnego rodzaju problemy społeczne. Dotychczasowa mała liczba inicjatyw obywatelskich powoduje, iż przekonanie mieszkańców do zwiększenia aktywności w działalności gospodarczej społecznej może być trudnym zadaniem. Tym bardziej należy ukierunkowywać działania na wsparcie gospodarcze regionu.

– **Nierównomierne rozmieszczenie zasobów infrastruktury oświaty i pomocy społecznej na terenie OF PN2020**

Pomimo rozbudowanej infrastruktury oświatowej i pomocy społecznej część obiektów wymaga modernizacji ze względu na zły stan techniczny. Problem ten dotyczy w szczególności mniejsze miejscowości OF PN2020. w mniejszych miejscowościach ze względu na oszczędności oraz niż demograficzny likwidowane są szkoły, co powoduje konieczność codziennego dojeżdżania uczniów z wsi i małych miasteczek do większych ośrodków miejskich.

– **Niefektywność współpracy wewnątrz PN2020**

Współpraca wewnątrz OF PN2020 bywa niefektywna w związku z istniejącą biurokracją i brakiem wypracowanych rozwiązań przyspieszających decyzję o podejmowanych działaniach. Brakuje również skutecznej promocji korzyści wynikających z przystąpienia do OF PN2020. Działania w ramach współpracy powinny w większym stopniu obejmować wsparcie instytucjonalne w zakresie aktywizacji osób dotkniętych problemem wykluczenia społecznego (starsi, niepełnosprawni, bezrobotni) oraz wspólnego ustalania lokalizacji nowych placówek opiekuńczych i obiektów pomocy społecznej. Obecnie polityka społeczna często prowadzona jest lokalnie i brakuje porozumień w sprawie wspólnych inwestycji.

– **Zły stan techniczny niektórych obiektów sportowych i rekreacyjnych**

Jakość usług sportowo-rekreacyjnych oraz ośrodków kultury jest zróżnicowana na

<p>– Działalność organizacji pozarządowych i obecność liderów społecznych</p> <p>Organizacje pozarządowe i wszelka aktywność obywatelska pozwala na odciążenie instytucji pomocy społecznej oraz zwiększenie efektywności aktywizacji i pomocy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Ponadto działacze lokalni często posiadają informacje istotne z punktu widzenia diagnostyki problemów społecznych.</p> <p>– Rozwijająca się sieć dróg (w tym dróg o znaczeniu tranzytowym)</p> <p>Rozwój sieci dróg i infrastruktury komunikacyjnej w obrębie OF PN2020 zwiększa potencjał gospodarczy obszaru, ale także umożliwia łatwiejszy dostęp do obiektów infrastruktury społecznej i medycznej na terenie całego OF PN2020.</p> <p>– Wielonarodowość oraz różnorodność kulturowa na terenie OF PN2020</p> <p>Zróżnicowanie kulturowe i wielonarodowość jest cennym kapitałem społecznym rejonu umożliwiając wykorzystanie tego potencjału do organizacji różnego rodzaju wydarzeń lokalnych oraz zwiększając atrakcyjność turystyczną regionu. Nie bez znaczenia jest również aspekt dwujęzyczności niektórych mieszkańców, zwiększający ich szanse na znalezienie pracy.</p> <p>– Rozwijająca się infrastruktura rekreacyjno-sportowa oraz oferta kulturowa</p> <p>Stale rozwijająca się infrastruktura rekreacyjno-sportowa ma realny wpływ na zdrowie mieszkańców oraz ich poziom zadowolenia z życia. Dostęp do wydarzeń o charakterze kulturalnym oraz zajęć sportowych pozwala przeciwdziałać demoralizacji młodzieży, a także aktywizuje osoby starsze, integruje rodziny i całą społeczność lokalną.</p>	<p>terenie OF PN2020. Mieszkańcy niektórych rejonów nie mają możliwości skorzystania z nowoczesnych obiektów. Również rozwój ścieżek rowerowych powinien być kontynuowany, ponieważ nadal brakuje połączeń pomiędzy mniejszymi miejscowościami.</p> <p>– Niska dostępność usług medycznych (szczególnie w mniejszych miejscowościach)</p> <p>Ze względu na zwiększające się potrzeby społeczeństwa w zakresie leczenia specjalistycznego oraz nierównomierne rozmieszczenie punktów opieki medycznej na terenie OF PN2020 część mieszkańców pozbawiona jest możliwości bezproblemowego kontaktu z lekarzem specjalistą.</p> <p>– Pogłębianie się problemów społecznych, zróżnicowanie społeczne i niska aktywność społeczna większości mieszkańców</p> <p>Na analizowanym obszarze brakuje inicjatyw obywatelskich, a uczestnictwo w działalności organizacji pozarządowych jest prowadzona przez niewielki odsetek społeczności.</p>
--	---

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 18 Szanse i zagrożenia dla rozwoju społecznego OF PN2020

Czynniki zewnętrzne	
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> – Możliwość pozyskania zewnętrznych (w tym głównie unijnych) środków finansowych na rozwój Dzięki pozyskaniu dodatkowych środków na działania o charakterze aktywizacyjnym oraz zapobiegania wykluczeniu społecznemu, możliwe jest skuteczne przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym. Ponadto działania zmierzające do uatrakcyjnienia OF PN2020 przyczyniają się do zwiększenia potencjału gospodarczego regionu, co przekłada się na poprawę warunków bytowych mieszkańców. w nowej unijnej perspektywie finansowej 2014-2020, możliwe będzie aplikowanie o środki finansowe na rozwój, w tym na poprawę infrastruktury, wsparcie rozwoju innowacyjności przedsiębiorstw (badania, rozwój), inwestycje w kapitał ludzki PN2020, rozwój OZE, inwestycje w rozwój ekologicznego rolnictwa. – Zwiększająca się świadomość problemów społecznych Liczne kampanie ogólnokrajowe oraz przykłady dobrych praktyk zachęcają do aktywności społecznej i pomagają zwalczać negatywne zjawiska również dzięki przeciwdziałaniu biernej postawie wobec zjawisk takich jak: przemoc, alkoholizm, niepełnosprawność i innych. Dzięki budowaniu świadomości wszystkich Polaków działania prowadzone w ramach lokalnych programów są skuteczniejsze. – Brak instytucji opieki nad osobami starszymi w sąsiednich obszarach Brak odpowiedniej infrastruktury opieki nad osobami starszymi w sąsiednich rejonach może powodować korzystanie osób potrzebujących z infrastruktury gmin oraz powiatów z obszaru OF PN2020, co przyczyni się do rozwoju i efektywnego wykorzystywania istniejącej na terenie OF PN2020 infrastruktury. Dzięki zapotrzebowaniu na tego rodzaju usługi pojawiają się również nowe miejsca pracy, co 	<ul style="list-style-type: none"> – Występowanie niekorzystnych trendów demograficznych Postępujący proces starzenia się polskiego społeczeństwa będzie również dotykał obszar PN2020, co w połączeniu z bardzo niskimi i pogarszającymi się wskaźnikami przyrostu naturalnego i dzietności kobiet na obszarze PN2020 będzie prowadzić do dalszego wyludniania się OF PN2020 (w tym w szczególności najmniej atrakcyjnych gmin). Ponadto proces starzenia się społeczeństwa powoduje konieczność przeznaczania większych środków na opiekę medyczną i działania aktywizujące dla seniorów. – Emigracja zarobkowa osób w wieku produkcyjnym Największym problemem społecznym na terenie OF PN2020 jest emigracja ludzi młodych (coraz częściej całymi rodzinami). Brak miejsc pracy, niska atrakcyjność dostępnych stanowisk powodują duży odpływ ludzi w wieku produkcyjnym. Jest to przyczyną wielu niekorzystnych zjawisk i powoduje pogłębienie się problemów wynikających z ogólnego trendu demograficznego starzejącego się społeczeństwa. w sferze społecznej wspomniane zjawisko przyczynia się do zwiększenia zapotrzebowania na instytucje opieki dla osób starszych oraz wyższy odsetek w strukturze populacji osób korzystających z pomocy społecznej, co w konsekwencji prowadzi do zmniejszenia jej efektywności. – Nieefektywny system finansowania pomocy społecznej Obecny system finansowania pomocy społecznej i wsparcia osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym przenosi odpowiedzialność z instytucji państwowych (ZUS) na jednostki samorządowe (OPS), co wiąże się z dużymi problemami finansowania działań profilaktyki społecznej.

<p>spowoduje zmniejszenie problemu bezrobocia. Świadczenie usług opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi jest zatem szansą dla rozwoju społeczno-ekonomicznego OF PN2020.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rozwój rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego oraz turystyki <p>Rolnictwo, przetwórstwo rolno –spożywcze oraz turystyka są to branże dobrze rozwijające się w Polsce. Ze względu na atrakcyjność regionu dla wymienionych wyżej branż można spodziewać się pojawienia się nowych inwestorów oraz rozwoju bazy turystycznej, co skutkuje zwiększeniem liczby miejsc pracy. Powstanie się nowych miejsc pracy może być ważnym elementem zmniejszenia negatywnych zjawisk społecznych takich jak: ubożenie społeczeństwa, emigracja ludzi w wieku poprodukcyjnym, brak aktywności obywatelskiej.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rozwój szkolnictwa zawodowego <p>Zwiększające się zapotrzebowanie na absolwentów szkół zawodowych powoduje dużą liczbę osób zainteresowanych tym kierunkiem kariery. Ze względu na coraz większą możliwość współpracy w ramach kształcenia zawodowego z przedsiębiorcami i poprawy jakości szkolnictwa można spodziewać się większej liczby osób znajdujących zatrudnienie w zawodach charakterystycznych dla danego regionu.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nowi inwestorzy krajowi i zagraniczni <p>Zwiększająca się atrakcyjność inwestycyjna Polski powoduje napływ inwestycji zagranicznych. Zmiany ustawodawstwa przyczyniają się do poprawy sytuacji przedsiębiorców lokalnych, co może skutkować powstawaniem nowych miejsc pracy.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rosnąca świadomość problemów zdrowotnych i wiedza na temat zdrowego trybu życia <p>Poprzez liczne kampanie informacyjne oraz ogólnopolskie akcje (np. badania profilaktyczne) i wydarzenia sportowe zwiększa się świadomość ludzi na temat profilaktyki zdrowotnej i zdrowego trybu życia. Przyczynia się to do mniejszej liczby zachorowań i wyższego poziomu jakości życia.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wzrost znaczenia społeczności 	<ul style="list-style-type: none"> - Konkurencyjność obszarów sąsiednich <p>Szybszy rozwój powiatów i gmin spoza PN2020 może przyczynić się do problemów ze zwalczaniem bezrobocia. Ponadto wysoka atrakcyjność oferty edukacyjnej poza obszarem PN2020 powoduje emigrację ludzi młodych, którzy po zakończeniu edukacji pozostają już w miejscu, gdzie się kształcili.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nieefektywna polityka państwa w zakresie służby zdrowia <p>Ograniczenia finansowania usług medycznych oraz obowiązujące limity, a także likwidacja niektórych placówek służby zdrowia powodują, że instytucje opieki zdrowotnej w całym kraju narażone są na konieczność minimalizowania generowanych kosztów, co w przypadku zwiększonego zapotrzebowania na usługi medyczne na terenie OF PN2020 jest dużym problemem.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nieefektywna polityka prorodzinna <p>Brak skutecznych systemowych rozwiązań wsparcia rodzin jest znacznym utrudnieniem w przeciwdziałaniu niekorzystnym zjawiskom demograficznym.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Niewystarczające wspieranie przedsięwzięć tworzących lokalne marki gospodarcze z wykorzystaniem lokalnych zasobów <p>Niedostateczne wspieranie regionalnych produktów i działalności gospodarczej ukierunkowanej na wykorzystanie lokalnych zasobów powoduje, iż są one nie wystarczająco konkurencyjne w stosunku do innych producentów polskich oraz europejskich. Brak odpowiedniej promocji produktów regionalnych oraz niewystarczające dofinansowanie dla przedsiębiorców lokalnych w znacznym stopniu może hamować rozwój gospodarczy i społeczny OF PN2020.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Niedostępność cenowa mieszkań, niekorzystne zmiany na rynku nieruchomości <p>Pogorszenie się sytuacji budownictwa mieszkalnego w mniejszych miejscowościach jest skutkiem sytuacji makroekonomicznej i powoduje zmniejszenie dostępności mieszkań, ze względu na niekorzystne warunki kredytowania i wysokie ceny lokali. Wpływa</p>
---	---

<p>lokalnych w kształtowaniu polityki państwa</p> <p>Samorządy terytorialne oraz organizacje pozarządowe są w stanie podejmować coraz więcej inicjatyw, dzięki wsparciu instytucji rządowych oraz pozyskiwaniu sponsorów zewnętrznych.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Wzrost zainteresowania dziedzictwem kulturowym i historycznym – W coraz większym stopniu dziedzictwo kulturowo-historyczne danego rejonu staje się istotnym elementem spajającym społeczności lokalne. Ponadto ogólne zainteresowanie historią i folklorem sprawia, iż liczne wydarzenia o charakterze regionalnym cieszą się coraz większą popularnością w całym kraju, a nawet przyciągają turystów zagranicznych. – Polityka państwa wspierająca przedsiębiorców – Obecnie w Polsce dąży się do wprowadzenia licznych udogodnień dla osób prowadzących działalność gospodarczą oraz wsparcia przedsiębiorstw. Dzięki zmianom w ustawodawstwie oraz powstawaniu specjalnych stref ekonomicznych aktywizacja zawodowa w rejonach, gdzie nadal brakuje miejsc pracy stanie się łatwiejsza. – Poprawa systemu opieki medycznej w kraju – Ze względu na konieczność poprawy dostępności usług medycznych w całym kraju, należy spodziewać się inicjatyw rządowych, które będą miały na celu zwiększenie potencjału opieki medycznej. 	<p>to na pogorszenie się jakości życia mieszkańców.</p>
--	---

Źródło: Opracowanie własne

Analiza zależności pomiędzy czynnikami wewnętrznymi i zewnętrznymi (SWOT) wykazała, iż najsilniejsze interakcje zachodzą w przypadku oddziaływania mocnych stron na szanse rozwoju społecznego OF PN2020. Jednocześnie należy pokreślić, iż liczba interakcji największa jest pomiędzy słabymi stronami i szansami rozwoju społecznego. Podobne wyniki uzyskano dla analizy TOWS, w której przewaga mocnych stron i szans jest jeszcze bardziej widoczna. Tym samym sugerowana jest strategia agresywno-konkurencyjna ukierunkowana na podkreślanie działań wzmacniających mocne strony, przy jednoczesnym przewyżczeniu licznych słabych stron poprzez wykorzystanie szans. Szczególnie ważnym z perspektywy rozwoju społecznego OF PN2020 jest wykorzystanie potencjału regionu i istniejącej infrastruktury do podejmowania dalszych działań w ramach rewitalizacji społecznej.

Tabela 19 Zbiorcze zestawienie zależności pomiędzy czynnikami analizy SWOT/TOWS rozwoju społecznego OF PN2020

Kombinacja	SWOT		TOWS	
	liczba interakcji	siła interakcji	liczba interakcji	siła interakcji
Mocne strony/szanse	81	189	66	147
Mocne strony/zagrożenia	55	136	66	131
Słabe strony/szanse	83	186	63	111
Słabe strony/zagrożenia	59	144	52	107

Źródło: Opracowanie własne

4.1.2. Drzewa Problemów

W tym podrozdziale przedstawione zostały drzewa problemów dotyczące rozwoju społecznego OF PN2020. w ramach analizy wyodrębniono cztery najważniejsze obszary problemowe:

- Emigracja ludzi w wieku produkcyjnym;
- Niewykorzystanie potencjału społeczno-gospodarczego regionu;
- Niekorzystne tendencje demograficzne;
- Wykluczenie społeczno-ekonomiczne niektórych grup.

W przypadku pierwszego problemu najważniejszą przyczyną występowania zjawiska jest deficyt miejsc pracy na terenie OF PN2020. Również ważnym aspektem jest niska atrakcyjność obszaru OF PN2020 dla mieszkańców oraz niezaspokojone potrzeby w aspekcie warunków mieszkaniowych i oferty kulturalno, rozrywkowo, sportowej. Czynniki te powodują, iż osoby w wieku produkcyjnym emigrują, co skutkuje licznymi konsekwencjami mającymi negatywny wpływ na rozwój społeczny regionu.

Drugim zidentyfikowanym głównym problemem rozwoju społecznego OF PN2020 jest niewykorzystanie potencjału społeczno-gospodarczego regionu. Ten obszar problemowy odnosi się w szczególności do niewystarczającej liczby działań podejmowanych w ramach wsparcia przedsiębiorczości oraz zwiększania atrakcyjności gospodarczej OF PN2020. Równie istotnym deficytem w tym względzie jest brak zintegrowanego i aktywnego społeczeństwa obywatelskiego, co przyczynia się do małej liczby inwestycji, które są konieczne dla wzrostu gospodarczego i społecznego rozwoju OF PN2020.

Kolejnym istotnym obszarem problemowym jest sfera demograficzna i występowanie niekorzystnych tendencji w zakresie przyrostu naturalnego. Najważniejszą przyczyną takiego stanu rzeczy jest niski wskaźnik dzietności, co wiąże się z brakiem odpowiednich warunków dla ludzi młodych do zakładania rodziny. Głównymi problemami, jakie napotykają mieszkańcy w tym zakresie są kwestie ekonomiczne, ale także (szczególnie w mniejszych miejscowościach) aspekt dostępności usług medycznych związanych z opieką prenatalną. Bariery do zniwelowania niekorzystnych zjawisk demograficznych jest także niewystarczająca opieka instytucjonalna nad rodzinami z dziećmi, a w szczególności niewystarczający dostęp do żłobków i przedszkoli oraz zły stan niektórych budynków oświaty.

Ostatnim z wyodrębnionych podstawowych problemów rozwoju społecznego OF PN2020 jest zagrożenie wykluczeniem społeczno-ekonomicznym części mieszkańców. Do zjawiska tego przyczynia się nieefektywność działań pomocy społecznej, związana między innymi ze zwiększającym się zapotrzebowaniem na jej usługi oraz brak lub niska skuteczność działań aktywizacyjnych. Wykluczenie społeczno-ekonomiczne często jest skutkiem niewystarczającej opieki nad osobami starszymi, chorymi lub niepełnosprawnymi, a także degradacją życia rodzinnego, w związku z występowaniem zjawisk patologicznych (uzależnienia, rozpad więzi rodzinnych).

Przeciwdziałanie zjawiskom wskazanym powyżej jest niezbędnym elementem dalszego rozwoju społecznego OF PN2020.

Główny problem: emigracja ludzi w wieku produkcyjnym

Przyczyny:

1. Wysoki poziom bezrobocia (szczególnie wśród młodych osób)

- 1.1. Deficyt ofert pracy
 - 1.1.1. Niewielka liczba zakładów produkcyjnych
 - 1.1.2. Niski stopień rozwoju przemysłu turystycznego
 - 1.1.3. Niski poziom aktywności gospodarczej mieszkańców (przedsiębiorczość)
 - 1.1.4. Brak obiektów handlowych w niektórych miejscowościach OF PN2020
 - 1.1.5. Mała dostępność do usług rzemieślniczych na terenie OF PN2020
 - 1.1.6. Niewielka liczba specjalnych stref ekonomicznych
- 1.2. Niedostosowanie kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy
 - 1.2.1. Niewystarczająca współpraca placówek edukacyjnych z przedsiębiorcami
 - 1.2.2. Niewystarczająca liczba otwartych kierunków kształcenia, na które jest zapotrzebowanie
 - 1.2.3. Ograniczona dostępność szkół zawodowych w mniejszych miejscowościach
- 1.3. Niestabilność zatrudnienia (mała liczba umów o pracę w stosunku do umów zlecenia i o dzieło)
 - 1.3.1. Niewystarczające wsparcie małych i mikroprzedsiębiorstw
 - 1.3.2. Brak benefitów dla przedsiębiorców zatrudniających pracowników na umowę o pracę
 - 1.3.3. Niewystarczająca promocja idei biznesu społecznie odpowiedzialnego

2. Niewystarczająca liczba taniej oferty mieszkaniowej

- 2.1. Mała liczba tanich lokali komunalnych oraz mieszkań w budynkach TBS
- 2.2. Niekorzystne warunki kredytowania zakupu lokali mieszkalnych

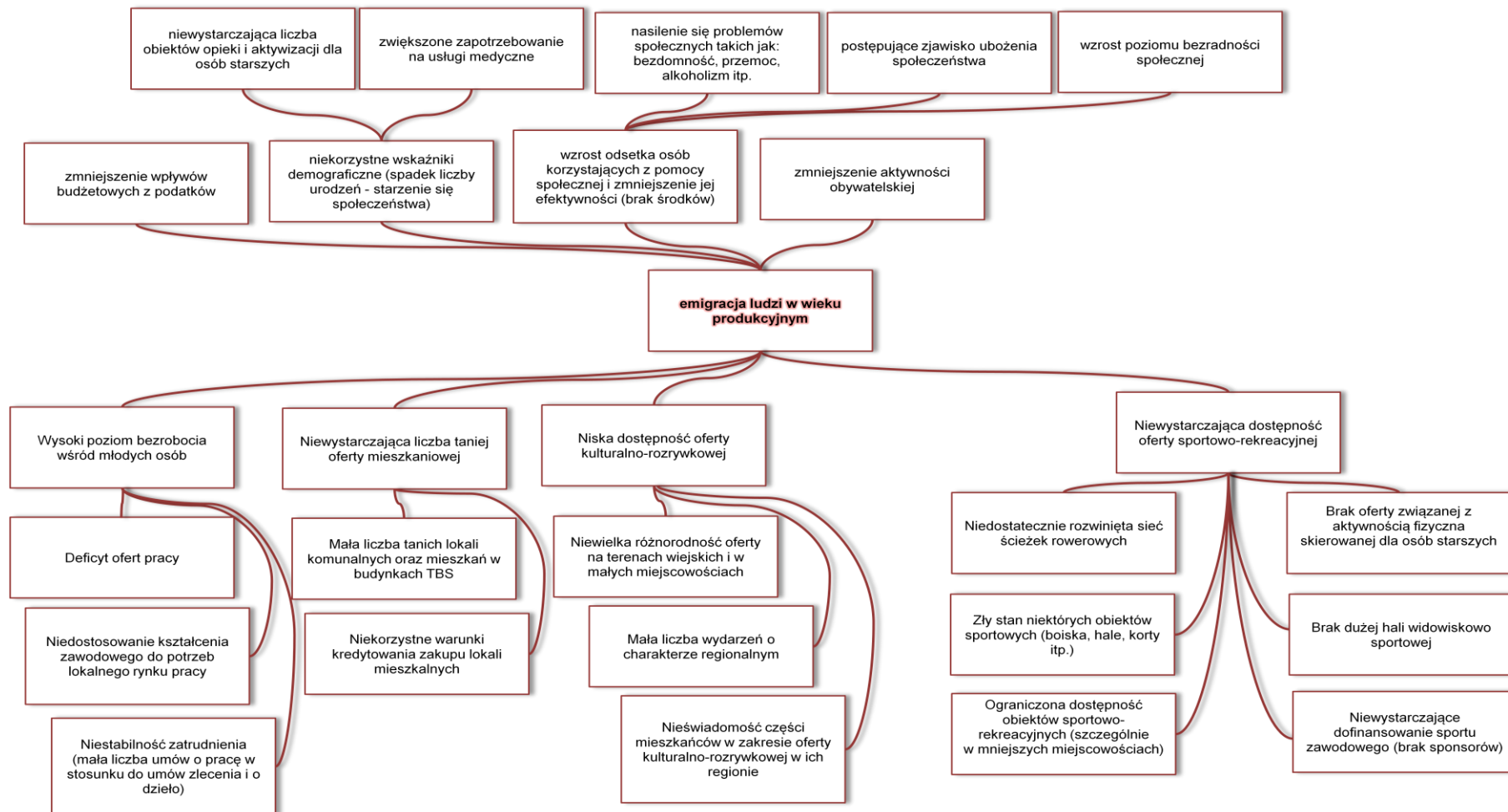
3. Niska dostępność oferty kulturalno-rozrywkowej

- 3.1. Niewielka różnorodność oferty na terenach wiejskich i w małych miejscowościach
 - 3.1.1. Oferta zajęć w świetlicach oraz zajęć pozalekcyjnych niewystarczająca w stosunku do potrzeb mieszkańców
 - 3.1.2. Niewystarczający stan wyposażenia ośrodków kultury, świetlic
 - 3.1.3. Niewystarczająca różnorodność oferty bibliotek
- 3.2. Mała liczba wydarzeń o charakterze regionalnym
 - 3.2.1. Niepełne wykorzystanie potencjału związanego z lokalnymi artystami i znanymi postaciami związanymi z obszarem
 - 3.2.2. Niewystarczająca liczba animatorów społecznych i lokalnych liderów
 - 3.2.3. Brak zaangażowania lokalnych przedsiębiorstw w życie społeczno-kulturalne regionu
 - 3.2.4. Niepełne wykorzystanie potencjału wynikającego z wielokulturowości obszaru
- 3.3. Nieświadomość części mieszkańców w zakresie oferty kulturalno-rozrywkowej w ich regionie
 - 3.3.1. Niedostatecznie rozwinięty system informacji o ofercie kulturalnej w regionie
 - 3.3.2. Brak zainteresowania części mieszkańców ofertą kulturalno-rozrywkową
 - 3.3.3. Brak nawyku mieszkańców do korzystania z dostępnych usług kulturalno-rozrywkowych

4. Niewystarczająca dostępność oferty sportowo-rekreacyjnej

- 4.1. Niedostatecznie rozwinięta sieć ścieżek rowerowych
- 4.2. Ograniczona dostępność obiektów sportowo-rekreacyjnych (szczególnie w mniejszych miejscowościach)
 - 4.2.1. Mała liczba placów zabaw
 - 4.2.2. Brak siłowni zewnętrznych
 - 4.2.3. Niezagospodarowane tereny zielone, brak infrastruktury rekreacyjnej
- 4.3. Niewystarczające dofinansowanie sportu zawodowego (brak sponsorów)
- 4.4. Brak oferty związanej z aktywnością fizyczną skierowanej dla osób starszych
- 4.5. Zły stan niektórych obiektów sportowych (boiska, hale, korty itp.)
- 4.6. Brak dużej hali widowiskowo sportowej

Rysunek 3 Drzewo problemów OF PN2020 – Emigracja ludzi w wieku produkcyjnym

Źródło: Opracowanie własne

Główny problem: Niewykorzystanie potencjału społeczno-gospodarczego regionu

Przyczyny:

1. Niski poziom aktywności obywatelskiej

- 1.1. Niewielkie zainteresowanie czynnym uczestnictwem w życiu społecznym
 - 1.1.1. Mała liczba organizacji pozarządowych, niewielki odsetek mieszkańców, zaangażowanych w działalność tego typu organizacji
- 1.2. Niewielkie zainteresowanie ludzi młodych pracą społeczną
 - 1.2.1. Mała liczba organizacji młodzieżowych
- 1.3. Brak poczucia identyfikacji z regionem
 - 1.3.1. Niewielka wiedza części mieszkańców na temat zasobów lokalnych (historia, kultura, znani mieszkańcy)

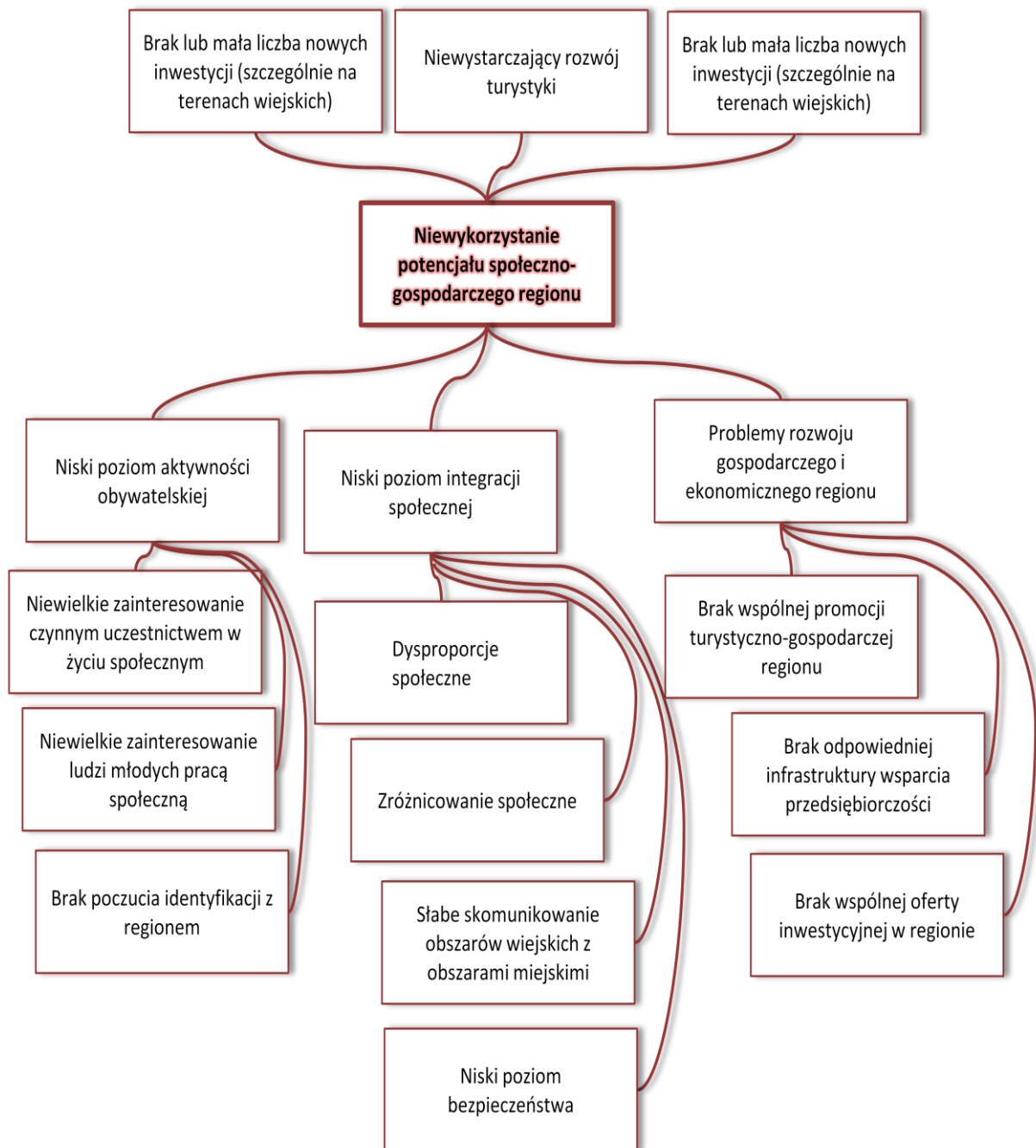
2. Niski poziom integracji społecznej

- 2.1. Dysproporcje społeczne
 - 2.1.1. Antagonizmy między grupami mieszkańców
 - 2.1.2. Malejący stopień integracji społeczności lokalnych (brak miejsc integracji)
 - 2.1.3. Zjawisko ubożenia społeczeństwa (problem bezrobocia)
- 2.2. Zróżnicowanie społeczne
 - 2.2.1. Niewystarczający stopień włączenia mniejszości narodowych w życie społeczne
 - 2.2.2. Zanikające wartości moralne i negatywne postawy części mieszkańców (np. brak tolerancji dla innych grup społecznych)
- 2.3. Rozpad lokalnych więzi społecznych
 - 2.3.1. Liczne migracje
 - 2.3.2. Niewystarczająca liczba wydarzeń o charakterze regionalnym
- 2.4. Słabe skomunikowanie obszarów wiejskich z obszarami miejskimi
 - 2.4.1. Likwidacja niektórych połączeń kolejowych
 - 2.4.2. Niewystarczająca liczba połączeń autobusowych terenów wiejskich z miejskimi
 - 2.4.3. Zły stan niektórych dróg lokalnych
- 2.5. Słabe skomunikowanie obszarów wiejskich z obszarami miejskimi
 - 2.5.1. Likwidacja niektórych połączeń kolejowych
 - 2.5.2. Niewystarczająca liczba połączeń autobusowych terenów wiejskich z miejskimi
 - 2.5.3. Zły stan niektórych dróg lokalnych
- 2.6. Niski poziom bezpieczeństwa w niektórych miejscowościach
 - 2.6.1. Występujące akty wandalizmu
 - 2.6.2. Niszczenie mienia publicznego i prywatnego
 - 2.6.3. Zbyt mała liczba stałych patroli policyjnych – braki kadrowe

3. Problemy rozwoju gospodarczego i ekonomicznego regionu

- 3.1. Brak wspólnej promocji turystyczno-gospodarczej regionu
- 3.2. Brak odpowiedniej infrastruktury wsparcia przedsiębiorczości
 - 3.2.1. Niewielka liczba inkubatorów ekonomicznych
 - 3.2.2. Niewystarczająco rozwinięta przedsiębiorczość spółdzielcza
 - 3.2.3. Niewielki zakres współpracy przedsiębiorców z ośrodkami naukowymi
- 3.3. Brak wspólnej oferty inwestycyjnej w regionie

Rysunek 4 Drzewo problemów - Niewykorzystanie potencjału społeczno-gospodarczego regionu

Źródło: Opracowanie własne

Główny problem: Niekorzystne tendencje demograficzne (m . in. niski wskaźnik dzietności)

Przyczyny:

1. Problemy ekonomiczne młodych rodzin i rodzin wielodzietnych

- 1.1. Problem ze znalezieniem tanich mieszkań
 - 1.1.1. Niewystarczające wsparcie finansowe dla młodych ludzi planujących zakup pierwszego mieszkania
- 1.2. Problemy ze znalezieniem pracy
 - 1.2.1. Niewystarczające wsparcie w zakresie organizacji praktyk i staży
 - 1.2.2. Niewystarczające wsparcie i promocja samo-zatrudnienia
- 1.3. Wysokie koszty opieki nad dziećmi
 - 1.3.1. Niewystarczające wsparcie dla rodzin o niskich dochodach w zakresie świadczeń finansowych,
 - 1.3.2. Niewystarczające ulgi finansowe na przejazdy komunikacją publiczną dla dzieci i ich opiekunów

2. Emigracja ludności (ludzi w wieku produkcyjnym)

- 2.1. Niewystarczająca liczba inwestycji zwiększających atrakcyjność regionu
- 2.2. Położenie w obszarze przygranicznym, skłaniające do emigracji za granicę
- 2.3. Lepsza sytuacja gospodarcza w sąsiednich regionach

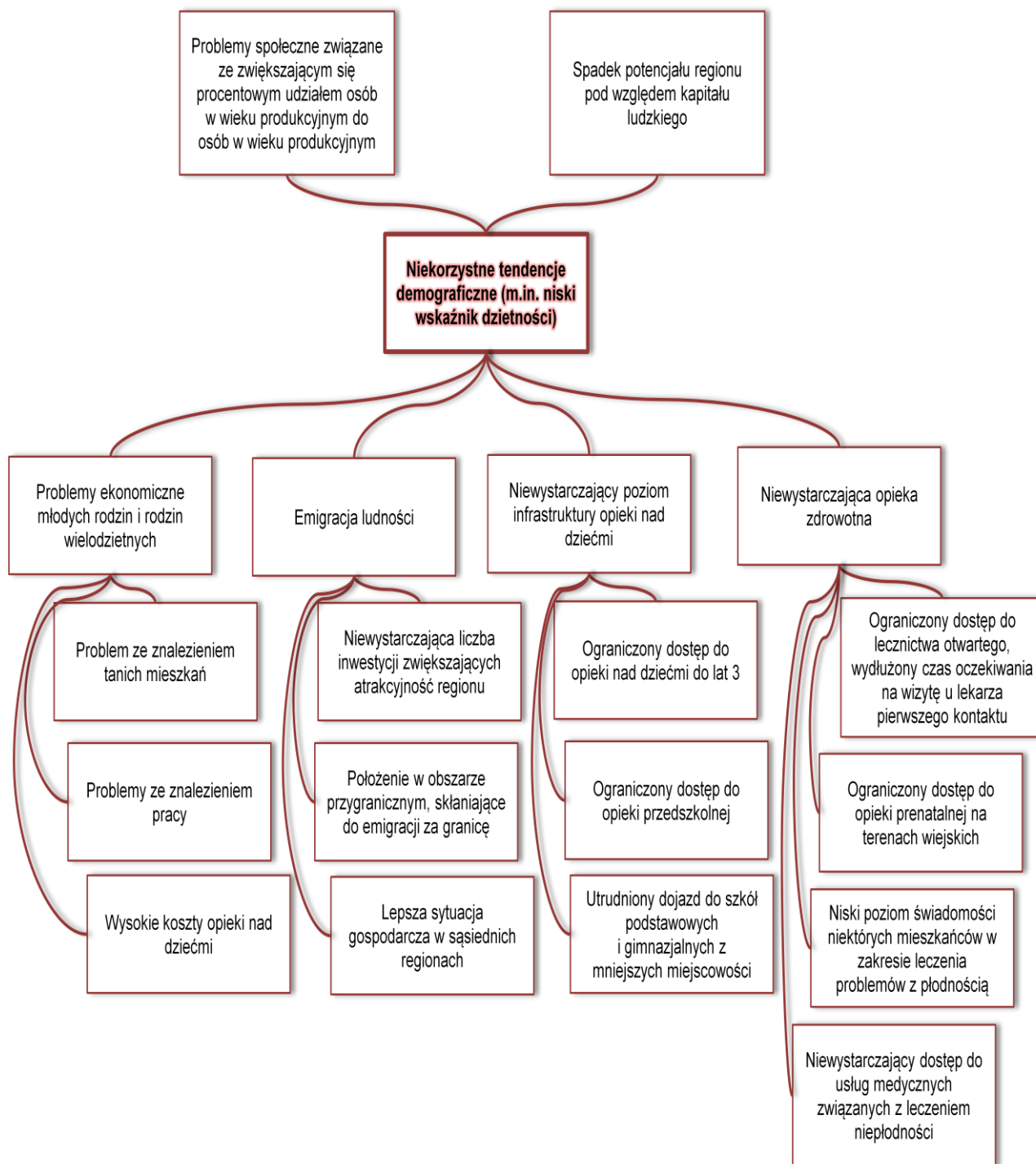
3. Niewystarczający poziom infrastruktury opieki nad dziećmi

- 3.1. Ograniczony dostęp do opieki nad dziećmi do lat 3
 - 3.1.1. Brak żłobków w niektórych gminach
 - 3.1.2. Niewystarczająca liczba miejsc w istniejących żłobkach
 - 3.1.3. Niewystarczająco rozwinięty system innych form opieki nad dziećmi do lat 3 (opiekun dzienny, kluby dziecięce itp.)
- 3.2. Ograniczony dostęp do opieki przedszkolnej
 - 3.2.1. Niewystarczająca liczba miejsc w przedszkolach
 - 3.2.2. Zbyt krótki czas opieki przedszkolnej
 - 3.2.3. Przystarzała baza przedszkolna w niektórych miejscowościach
- 3.3. Utrudniony dojazd do szkół podstawowych i gimnazjalnych z mniejszych miejscowości
 - 3.3.1. Likwidacja szkół w niektórych miejscowościach
 - 3.3.2. Brak autobusów szkolnych w niektórych miejscowościach

4. Niewystarczająca opieka zdrowotna

- 4.1. Ograniczony dostęp do leczenia otwartego, wydłużony czas oczekiwania na wizytę u lekarza pierwszego kontaktu
- 4.2. Ograniczony dostęp do opieki prenatalnej na terenach wiejskich
- 4.3. Niski poziom świadomości niektórych mieszkańców w zakresie leczenia problemów z płodnością
- 4.4. Niewystarczający dostęp do usług medycznych związanych z leczeniem niepłodności

Rysunek 5 Drzewo problemów - Niekorzystne tendencje demograficzne

Źródło: Opracowanie własne

Główny problem: Wykluczenie społeczno-ekonomiczne niektórych grup społecznych

Przyczyny:

1. Niewystarczające działania w zakresie pomocy społecznej

- 1.1. Duża liczba osób korzystających z pomocy społecznej
- 1.2. Duże koszty systemu pomocy społecznej
- 1.3. Brak wystarczających środków na organizację pomocy społecznej
- 1.4. Niewystarczająca kontrola nad wykorzystywaniem otrzymywanych przez potrzebujących świadczeń pieniężnych
- 1.5. Mała liczba innowacyjnych form opieki

2. Niedostateczny poziom opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi

- 2.1. Niski poziom opieki geriatrycznej i paliatywnej
 - 2.1.1. Niewystarczająca liczba personelu przygotowanego do opieki nad osobami starszymi i wymagającymi opieki paliatywnej
 - 2.1.2. Niedostateczna infrastruktura dla potrzeb opieki nad osobami starszymi i wymagającymi opieki paliatywnej
 - 2.1.3. Niewystarczająca opieka medyczna i rehabilitacyjna dla osób w wieku senioralnym i wymagającymi opieki paliatywnej
- 2.2. Uboga oferta profilaktyczna i długi czas oczekiwania na możliwość skorzystania z usług rehabilitacyjnych i sanatoryjnych
- 2.3. Słabo rozwinięta infrastruktura społeczna i oferta dla seniorów
 - 2.3.1. Słaba oferta zajęć aktywizujących osoby starsze i niepełnosprawne
 - 2.3.2. Mała liczba organizacji aktywizujących osoby starsze
 - 2.3.3. Niedobór środków na działalność związaną z opieką nad osobami niepełnosprawnymi i starszymi
 - 2.3.4. Bariery architektoniczne (w tym w obiektach publicznych) utrudniające funkcjonowanie społeczne osób niepełnosprawnych i starszych
 - 2.3.5. Brak informacji o formach opieki nad osobami starszymi i chorymi
- 2.4. Rosnące obciążenie budżetu gminy kosztami opieki nad ludźmi starszymi

3. Nieefektywne wsparcie osób zagrożonych bezrobociem

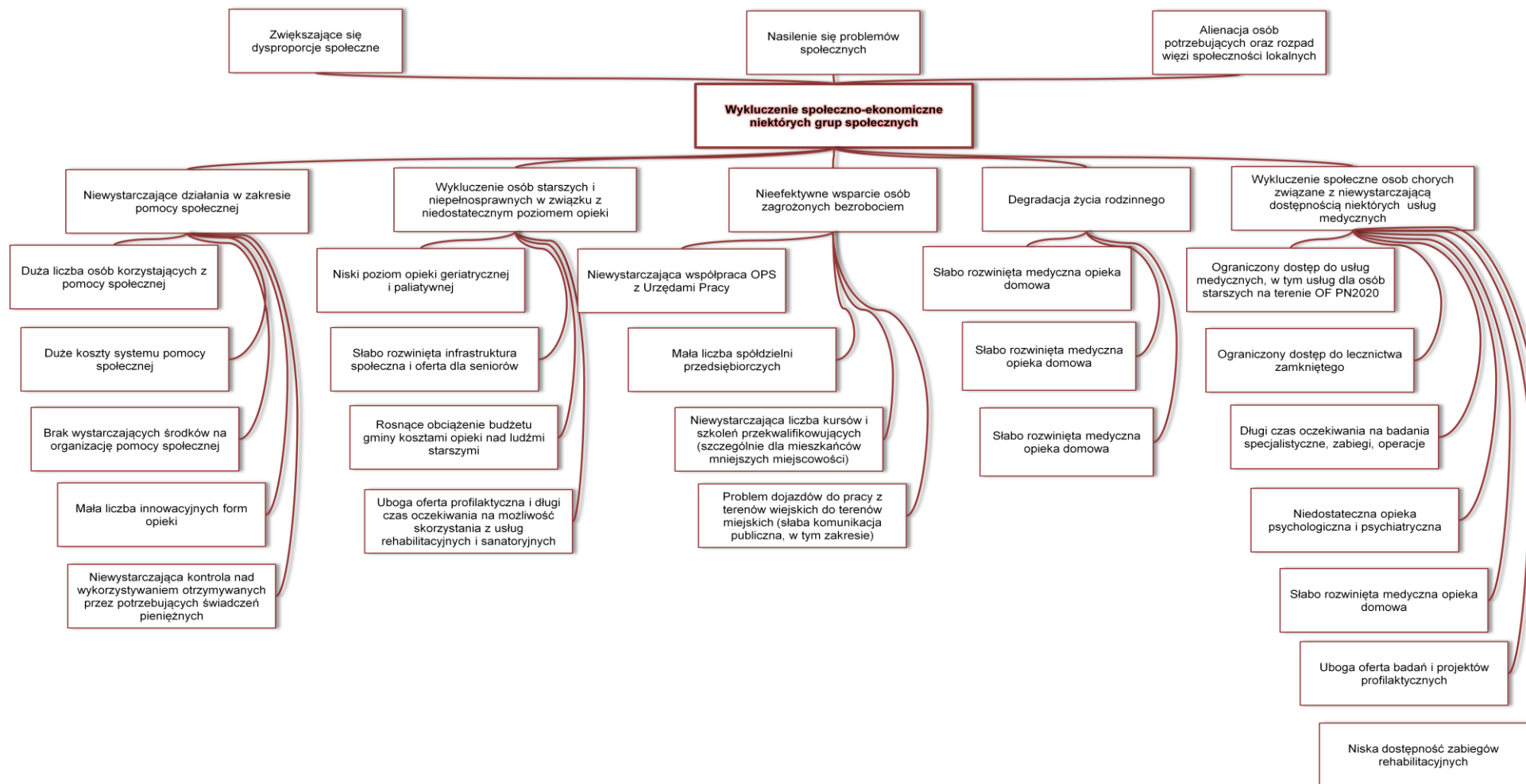
- 3.1. Niewystarczająca współpraca OPS z Urzędami Pracy
- 3.2. Mała liczba spółdzielni przedsiębiorczych
- 3.3. Niewystarczająca liczba kursów i szkoleń przekwalifikowujących (szczególnie dla mieszkańców mniejszych miejscowości)
- 3.4. Problem dojazdów do pracy z terenów wiejskich do terenów miejskich (słaba komunikacja publiczna, w tym zakresie)

4. Wykluczenie społeczne osób chorych związane z niewystarczającą dostępnością niektórych usług medycznych

- 4.1. Ograniczony dostęp do usług medycznych, w tym usług dla osób starszych na terenie OF PN2020
- 4.2. Ograniczony dostęp do leczenia zamkniętego
 - 4.2.1. Niewystarczająca liczba szpitali
 - 4.2.2. Duża odległość z części obszaru OF PN2020 do szpitali

- 4.2.3. Brak oddziału geriatrycznego i paliatywnego
 - 4.2.4. Długi czas oczekiwania na umieszczenie w ZOL-ach (zakładach opiekuńczo-leczniczych) i hospicjach, deficyt miejsc
 - 4.3. Ograniczony dostęp do leczenia otwartego, wydłużony czas oczekiwania na wizytę u lekarza pierwszego kontaktu
 - 4.4. Długi czas oczekiwania na badania specjalistyczne, zabiegi, operacje
 - 4.5. Niedostateczna opieka psychologiczna i psychiatryczna
 - 4.6. Niska dostępność zabiegów rehabilitacyjnych
 - 4.7. Słabo rozwinięta medyczna opieka domowa
 - 4.8. Uboga oferta badań i projektów profilaktycznych
- 5. Degradacja życia rodzinnego**
- 5.1. Pojawiające się przypadki zachowań patologicznych
 - 5.1.1. Przemoc domowa
 - 5.1.2. Uzależnienia
 - 5.2. Problem rozpadu więzi rodzinnych
 - 5.2.1. Występujące zjawisko „eurosieroctwa”
 - 5.2.2. Rodzice samotnie wychowujący dzieci (głównie matki)
 - 5.3. Niewydolność wychowawcza części rodziców

Rysunek 6 Drzewo problemów Wykluczenie społeczno-ekonomiczne niektórych grup społecznych

Źródło: Opracowanie własne

5. Perspektywy Partnerstwa w zakresie rozwoju społecznego

5.1. Wizja i misja

Wizją rozwoju społecznego OF PN2020 jest region współpracy społeczno-gospodarczej, w którym:

- Istnieją optymalne warunki do rozwoju najważniejszych dla regionu dziedzin gospodarki
- Ludzie młodzi po zakończeniu edukacji są aktywni zawodowo i pozostają w miejscu zamieszkania
- Mieszkańcy aktywnie partycypują w życiu społecznym
- Działania w ramach systemu pomocy społecznej prowadzone są w sposób efektywny

Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 zakłada realizację działań zmierzających do poprawy funkcjonowania najważniejszych, z punktu widzenia rozwoju regionu aspektów życia społecznego. w ramach celów strategicznych, operacyjnych i priorytetów można wskazać następujące obszary interwencji, które są istotne dla rozwoju społecznego w obrębie Partnerstwa Nyskiego (Rysunek 7).

Rysunek 7 Najważniejsze obszary interwencji w ramach Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020

Źródło: Opracowanie własne

Realizacja zadań postawionych przed Partnerami w ramach niniejszego dokumentu przyczyni się do zahamowania negatywnych zjawisk, które są najważniejszymi przeszkodami rozwoju społecznego terenu OF PN2020. Najistotniejszymi skutkami prowadzonych interwencji będzie zmniejszenie odpływu ludzi młodych z obszarów Partnerstwa Nyskiego, poprzez stworzenie im dobrych warunków do kształcenia się, rozwoju zawodowego, a także życia rodzinnego. Inwestycja w młode pokolenie jest nieodzownym elementem kształtowania kapitału społecznego regionu. Przeciwdziałanie niekorzystnym zjawiskom demograficznym w znacznym stopniu zmniejsza zagrożenie nadmiernego obciążenia jednostek pomocy społecznej i domów pomocy społecznej zadaniem wspierania dużej liczby osób w wieku starszym. Odbudowa więzi rodzinnych i zapewnienie warunków do funkcjonowania rodzin wielopokoleniowych jest podstawowym warunkiem dla wsparcia aktywności seniorów. Równolegle prowadzone działania zmierzające do rozbudowy infrastruktury społecznej i komunikacji publicznej oraz zapewnienia dostępności usług kultury i rozrywki dla wszystkich mieszkańców spowoduje zwiększenie integralności społecznej OF PN2020. Ponadto planowane jest wykorzystanie potencjału wynikającego z różnorodności kulturowej regionu i jego dziedzictwa historyczno-kulturowego. Budowanie tożsamości lokalnej na wzajemnym zrozumieniu potrzeb poszczególnych członków społeczności oraz wzajemna wymiana doświadczeń, wiedzy i potencjału stanowi ważny element rozwoju społecznego w kontekście budowania relacji partnerskich. Jednocześnie wzrost kapitału społecznego musi być wspierany przez inicjatywy ekonomiczno-gospodarcze, szczególnie w zakresie rozwoju sektorów najbardziej efektywnych w regionie tzn. usług turystycznych oraz rolnictwa, wraz z przetwórstwem spożywczym. w celu wykorzystania tendencji, które obserwuje się w krajach europejskich do regionalizacji produktów i podkreślenia ich ekologiczności niezbędne jest przygotowanie OF PN2020 pod względem zasobów kapitału ludzkiego. w tym celu planowane są działania zmierzające do zwiększenia poziomu świadomości ekologicznej i przedsiębiorczości wśród mieszkańców.

Rozwój Społeczny OF PN2020 powinien postępować stopniowo poczynając od przeciwdziałania zjawiskom negatywnym. Ważnym elementem strategii jest polityka prorodzinna oraz aktywizacja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Jednakże nie można zapomnieć o podstawowych potrzebach mieszkańców, które często są niezaspokajane. w szczególności dotyczy to usług opieki medycznej, w tym dostępu do lekarzy specjalistów. w ramach Partnerstwa należy podejmować wspólne działania zmierzające do zwiększenia efektywności istniejącej infrastruktury, nie wykluczając także możliwości jej rozbudowy. Elementem istotnym z punktu widzenia integralności obszaru, w tym integralności społecznej jest rozbudowa sieci dróg i połączeń komunikacyjnych.

Na skutek opisanych powyżej działań OF PN2020 stanie się rejonem atrakcyjnym pod względem jakości życia. Poprawa sytuacji mieszkańców oraz zmniejszenie różnic społecznych poprzez procesy integracyjne spowoduje, iż na przestrzeni najbliższych lat aktywność obywatelska stanie się zjawiskiem powszechnym, co będzie stanowiło czynnik zwiększający tempo zmian.

Efektom realizacji Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020 będzie pogłębienie współpracy w ramach Partnerstwa Nyskiego 2020, zwiększenie atrakcyjności regionu oraz poprawa jakości życia wszystkich mieszkańców. Ważnym aspektem zrównoważonego rozwoju społecznego jest także niwelowanie dysproporcji społecznych poprzez procesy integracji. OF PN2020 docelowo stanie się terenem o silnym kapitale społecznym

wspieranym przez instytucje samorządowe i organizacje pozarządowe dysponujące nowoczesną i atrakcyjną infrastrukturą usługową, opiekuńczą i oświatową.

Misją działań podejmowanych w ramach Strategii Rozwoju Społecznego Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020 na lata 2016-2026 z perspektywą do 2030 roku jest tworzenie, utrzymywanie i doskonalenie warunków rozwoju społecznego na terenie OF PN2020 przez prowadzenie wspólnych działań na rzecz rozwoju perspektyw zawodowych i poprawy warunków życiowych mieszkańców, wsparcia aktywności osób zagrożonych wykluczeniem społeczno-ekonomicznym oraz zwiększenia możliwości partycypacji społeczności lokalnej w sferze publicznej.

5.1.1. Drzewo celów

Drzewo celów przedstawia cel główny cele strategiczne oraz szczegółowe, których realizacja zapewni właściwy kierunek rozwoju społecznego OF PN2020.

Partnerstwo Nyskie przestrzenią dla zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego, dzięki silnemu kapitałowi społecznemu oraz wysokiej konkurencyjności gospodarczej całego Obszaru Funkcjonalnego

- 1. Ograniczone zjawisko emigracji zarobkowej wymuszonej sytuacją regionu, dzięki wysoko rozwiniętej przedsiębiorczości mieszkańców oraz infrastrukturze pozwalającej na wykorzystanie warunków geograficznych i dziedzictwa historyczno-kulturowego regionu**
 - 1.1. Wystarczająca liczba oraz wysoka jakość miejsc pracy w regionie
 - 1.2. Efektywne mechanizmy wsparcia osób kończących edukację, w tym promowania zachowań przedsiębiorczych i prowadzenia własnej działalności gospodarczej
 - 1.3. Kierunki kształcenia zawodowego dostosowane do potrzeb regionalnego rynku pracy oraz zapewnione warunki do współpracy pracodawców z placówkami kształcenia zawodowego
- 2. Wysoki poziom atrakcyjności społeczno-kulturowej oraz gospodarczej regionu, dzięki silnemu kapitałowi społecznemu**
 - 2.1. Wysoki poziom świadomości przedsiębiorców w zakresie społecznej odpowiedzialności biznesu oraz istniejąca przestrzeń dla aktywności środowisk biznesowych w życiu społecznym regionu
 - 2.2. Dobrze funkcjonujące organizacje pozarządowych, w tym instytucje otoczenia biznesu, instytucje charytatywne oraz instytucje o działalności kulturowej, których działalność stanowi wsparcie dla działalności władz samorządowych
 - 2.3. Wysoki poziom świadomości ekologicznej mieszkańców
 - 2.4. Wysoki poziom integracji społecznej z zaakcentowaniem pozytywnych przejawów różnorodności kulturowej i włączeniem mniejszości narodowych w miejscach ich występowania, do życia społecznego regionu

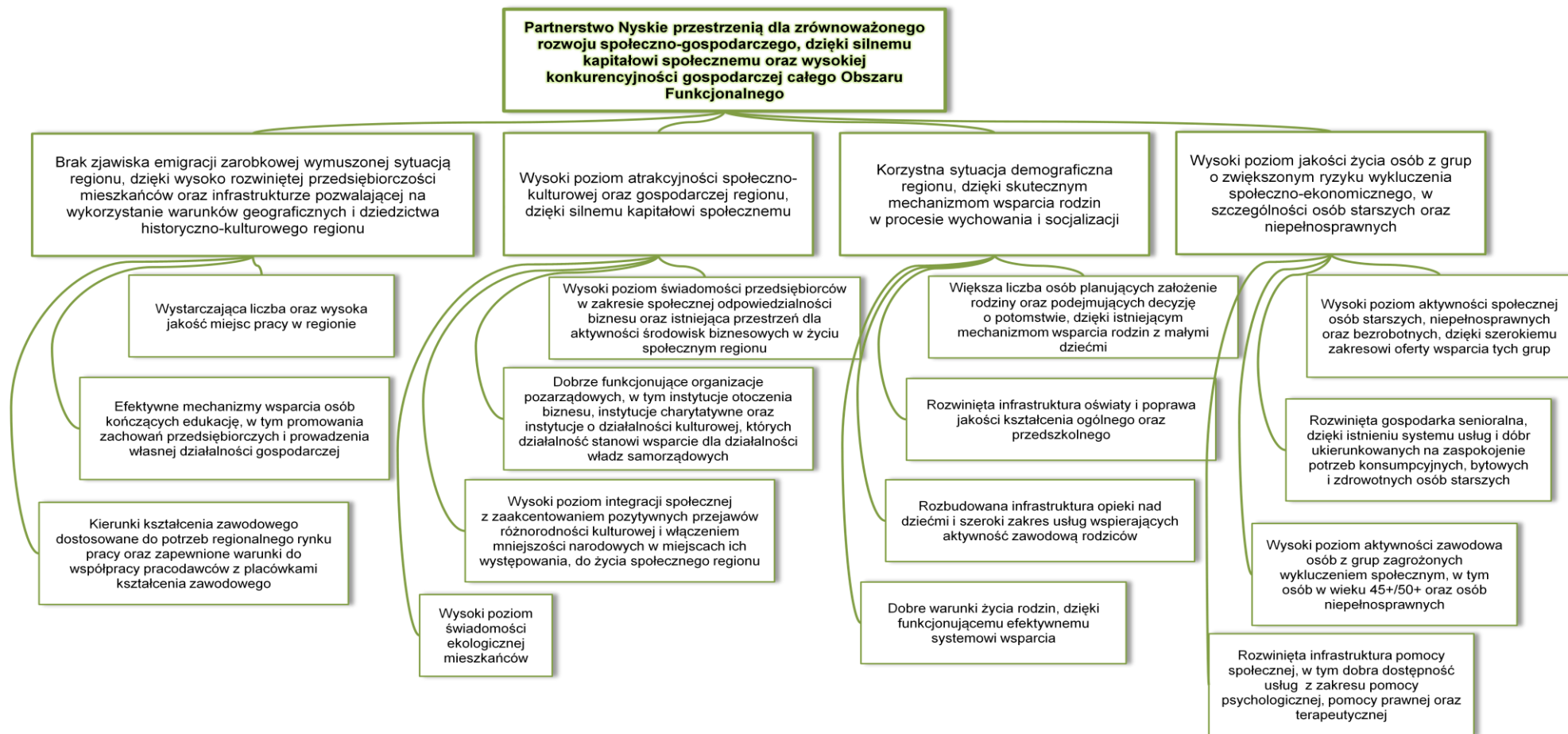
3. Korzystna sytuacja demograficzna regionu, dzięki skutecznym mechanizmom wsparcia rodzin w procesie wychowania i socjalizacji

- 3.1. Rozbudowana infrastruktura opieki nad dziećmi i szeroki zakres usług wspierających aktywność zawodową rodziców
- 3.2. Dobre warunki życia rodzin, dzięki funkcjonującemu efektywnemu systemowi wsparcia
- 3.3. Większa liczba osób planujących założenie rodziny oraz podejmujących decyzję o potomstwie, dzięki istniejącym mechanizmom wsparcia rodzin z małymi dziećmi
- 3.4. Rozwinięta infrastruktura oświaty i poprawa jakości kształcenia ogólnego oraz przedszkolnego

4. Wysoki poziom jakości życia osób z grup o zwiększonym ryzyku wykluczenia społeczno-ekonomicznego **Wysoki poziom jakości życia osób z grup o zwiększonym ryzyku wykluczenia społeczno-ekonomicznego, w szczególności osób starszych oraz niepełnosprawnych**

- 4.1. Wysoki poziom aktywności społecznej osób starszych i niepełnosprawnych oraz bezrobotnych, dzięki szerokiemu zakresowi oferty wsparcia tych grup
- 4.2. Rozwój gospodarki senioralnej poprzez planowy rozwój systemu usług i dóbr ukierunkowanych na zaspokojenie potrzeb konsumpcyjnych, bytowych i zdrowotnych osób starszych
- 4.3. Wysoki poziom aktywności zawodowej osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób w wieku 45+/50+ oraz osób niepełnosprawnych, poprzez dzięki integralności potrzeb społecznych i potrzeb rynku pracy
- 4.4. Rozwinięta infrastruktura pomocy społecznej, w tym dobra dostępność usług z zakresu pomocy psychologicznej, pomocy prawnej oraz terapeutycznej

Rysunek 8 Drzewo celów OF PN2020

Źródło: Opracowanie własne

5.2. Cele strategiczne, operacyjne oraz priorytety

W ramach Strategii Rozwoju Społecznego Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020 na lata 2016-2026 z perspektywą do 2030 roku wyróżniono cztery cele strategiczne, które zostały następnie podzielone na poszczególne cele operacyjne, a w ramach nich wyznaczono nadrzędne oraz szczegółowe priorytetowe zadania współpracy OF PN2020. Wskazane kierunki działań odpowiadają na potrzeby mieszkańców regionu, które zostały zidentyfikowane podczas konsultacji społecznych. Realizacja celów przyczyni się do przeciwdziałania najważniejszym problemom społecznym charakterystycznym dla OF PN2020. Wszystkie działania realizowane w ramach Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020 podporządkowane są najważniejszemu celowi głównemu:

Partnerstwo Nyskie przestrzenią dla zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego, dzięki silnemu kapitałowi społecznemu oraz wysokiej konkurencyjności gospodarczej całego Obszaru Funkcjonalnego

Tabela 20 Zestawienie celów strategicznych, operacyjnych oraz priorytetów

Cel strategiczny 1: Ograniczone zjawisko emigracji zarobkowej wymuszonej sytuacją regionu, dzięki wysoko rozwiniętej przedsiębiorczości mieszkańców oraz infrastrukturze pozwalającej na wykorzystanie warunków geograficznych i dziedzictwa historyczno-kulturowego regionu	
Cel operacyjny 1.1: Wystarczająca liczba oraz wysoka jakość miejsc pracy w regionie	
Powiązanie z problemami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wysoki poziom bezrobocia ▪ Brak miejsc pracy i niski poziom zarobków mieszkańców
Powiązanie ze słabościami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Niski poziom przedsiębiorczości mieszkańców OF PN2020
Powiązanie z mocnymi stronami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Atrakcyjność turystyczna i rolnicza obszaru ▪ Położenie geograficzne
Priorytety	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wsparcie lokalnych przedsiębiorstw w zakresie prowadzonych działalności <ul style="list-style-type: none"> ○ Rozwój rolnictwa (ekologiczne uprawy) ○ Rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego ○ Rozwój turystyki (baza noclegowa) ○ Stworzenie platformy współpracy dla przedsiębiorstw z regionu 2. Wsparcie lokalnego rynku pracy <ul style="list-style-type: none"> ○ Rozwój ekonomii społecznej, poprzez tworzenie nowych i wsparcie istniejących spółdzielni socjalnych ○ Kursy przekwalifikowujące dla osób zagrożonych utratą pracy 3. Ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego i jego promocja <ul style="list-style-type: none"> ○ Rewitalizacja, modernizacja oraz adaptacja zabytków do nowych funkcji ○ Zwiększenie poziomu wykorzystania zasobów lokalnych do rozwoju gospodarki, w tym rolnictwa i przetwórstwa oraz turystyki.

Cel operacyjny 1.2: Efektywne mechanizmy wsparcia osób kończących edukację, w tym promowania zachowań przedsiębiorczych i prowadzenia własnej działalności gospodarczej	
Powiązanie z problemami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Emigracja zarobkowa ludzi młodych ▪ Wysoki poziom bezrobocia wśród ludzi młodych
Powiązanie ze słabościami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Niski poziom przedsiębiorczości mieszkańców OF PN2020 ▪ Rozpad więzi w społeczności lokalnej
Powiązanie z mocnymi stronami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dziedzictwo historyczno - kulturalne jako baza do budowania tożsamości lokalnej ▪ Przynależność do PN2020
Priorytety	<ol style="list-style-type: none"> 4. Efektywne kształtowanie wiedzy ekonomicznej i umiejętności zawodowych społeczności lokalnej <ul style="list-style-type: none"> ○ Wsparcie dla tworzenia nowych przedsiębiorstw i wsparcie istniejących perspektywicznych przedsiębiorstw ○ Szkolenia z zakresu przedsiębiorczości i prowadzenia własnej działalności gospodarczej dla mieszkańców ○ Organizacja praktyk i staży dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych w regionie 5. Poprawa jakości współpracy pomiędzy instytucjami rynku pracy oraz pracodawcami <ul style="list-style-type: none"> ○ Zwiększenie nadzoru urzędów pracy nad pracodawcami w zakresie prowadzenia staży oraz zatrudnienia po odbytych stażach. ○ Zwiększenie weryfikacji osób przyjmowanych na staż w celu sprawdzenia ich motywacji, intencji, wymagań odnośnie do stażu.
Cel operacyjny 1.3: Kierunki kształcenia zawodowego dostosowane do potrzeb regionalnego rynku pracy oraz zapewnione warunki do współpracy pracodawców z placówkami kształcenia zawodowego	
Powiązanie z problemami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Emigracja zarobkowa ludzi młodych ▪ Wysoki poziom bezrobocia wśród ludzi młodych
Powiązanie ze słabościami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Niedopasowane do potrzeb lokalnego rynku pracy kwalifikacje zawodowe osób w wieku produkcyjnym ▪ Niski poziom przedsiębiorczości mieszkańców OF PN2020 ▪ Rozpad więzi w społeczności lokalnej
Powiązanie z mocnymi stronami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Przynależność do PN2020
Priorytety	<ol style="list-style-type: none"> 6. Zwiększenie zainteresowania kształceniem zawodowym wśród młodzieży gimnazjalnej <ul style="list-style-type: none"> ○ Organizacja dni otwartych placówek edukacji ponadgimnazjalnej ○ Objęcie uczniów usługami doradztwa zawodowego już na poziomie gimnazjalnym ○ Promowanie szkolnictwa zawodowego w regionie 7. Poprawa jakości kształcenia zawodowego w regionie <ul style="list-style-type: none"> ○ Utworzenie nowych i wspieranie dotychczas istniejących kierunków kształcenia zawodowego ○ Rozbudowa sieci placówek kształcenia zawodowego ○ Organizacja kursów i szkoleń dla absolwentów szkół ponadgimnazjalnych ○ Wsparcie dla współpracy przedsiębiorców ze szkołami ponadgimnazjalnymi

Cel strategiczny 2: Wysoki poziom atrakcyjności społeczno-kulturowej oraz gospodarczej regionu, dzięki silnemu kapitałowi społecznemu

Cel operacyjny 2.1: Wysoki poziom świadomości przedsiębiorców w zakresie społecznej odpowiedzialności biznesu oraz istniejąca przestrzeń dla aktywności środowisk biznesowych w życiu społecznym regionu

Powiązanie z problemami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zanieczyszczenie środowiska ▪ Niska aktywność społeczna środowisk biznesowych ▪ Mała liczba miejsc pracy
Powiązanie ze słabościami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozpad więzi społeczności lokalnej ▪ Pogłębianie się problemów społecznych ▪ Brak współpracy wewnątrz PN2020
Powiązanie z mocnymi stronami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Atrakcyjność turystyczna i rolnicza regionu ▪ Działalność organizacji pozarządowych i obecność liderów społecznych ▪ Dziedzictwo historyczno- kulturalne jako baza do budowania tożsamości lokalnej
Priorytety	<p>8. Zwiększenie poziomu wiedzy przedsiębiorców w zakresie społecznej odpowiedzialności biznesu i promowanie tego rodzaju działalności</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Kampanie informacyjne na temat społecznej odpowiedzialności biznesu ○ Stworzenie platformy komunikacji w ramach inicjatyw społecznych <p>9. Wykorzystanie potencjału lokalnych przedsiębiorstw do rozwiązania istniejących problemów społecznych</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Współpraca z przedsiębiorcami w zakresie rozwoju regionu, w tym w zakresie przeciwdziałania problemom społecznym ○ Wsparcie dla działań przedsiębiorstw podkreślających identyfikację z regionem i współodpowiedzialność za jego rozwój ○ Współpraca z przedsiębiorstwami w zakresie ochrony środowiska naturalnego i zrównoważonego rozwoju przemysłu ○ Współpraca z dużymi przedsiębiorstwami w zakresie poprawy infrastruktury publicznej

Cel operacyjny 2.2: Dobrze funkcjonujące organizacje pozarządowych, w tym instytucje otoczenia biznesu, instytucje charytatywne oraz instytucje o działalności kulturowej, których działalność stanowi wsparcie dla działalności władz samorządowych

Powiązanie z problemami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Niska aktywność społeczna mieszkańców OF PN2020 ▪ Duże obciążenie jednostek pomocy społecznej ▪ Obojętność społeczna
Powiązanie ze słabościami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozpad więzi społeczności lokalnej ▪ Pogłębianie się problemów społecznych ▪ Niski poziom przedsiębiorczości mieszkańców
Powiązanie z mocnymi stronami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Działalność organizacji pozarządowych i obecność liderów społecznych ▪ Dziedzictwo historyczno- kulturalne jako baza do budowania tożsamości lokalnej ▪ Dobrze wykwalifikowana kadra instytucji pomocy społecznej oraz oświaty ▪ Rozwinięta infrastruktura społeczna

<p>Priorytety</p>	<p>10. Działania na rzecz zwiększenia poziomu zaangażowania mieszkańców w życie społeczne regionu</p> <ul style="list-style-type: none"> o Promowanie inicjatyw obywatelskich z zakresu działalności pożytku publicznego, w tym działalności charytatywnej oraz kulturowej, w tym działalności w placówkach edukacyjnych, promującej aktywność społeczną wśród dzieci i młodzieży o Aktywizacja i integracja wszystkich grup społecznych: seniorów, dorosłych, dzieci oraz młodzieży na skutek zwiększenia atrakcyjności oferty kulturalnej i propozycji organizacji czasu wolnego o Wsparcie dla współpracy ponadlokalnej w zakresie działalności charytatywnej i kulturowej mieszkańców m. in. poprzez organizację różnego rodzaju wydarzeń i akcji o Promowanie aktywności społecznej mieszkańców, w szczególności w zakresie inicjatyw podkreślających dziedzictwo-historyczno kulturowe regionu <p>11. Poprawa jakości funkcjonowania organizacji pozarządowych</p> <ul style="list-style-type: none"> o Wsparcie i rozwój działalności istniejących organizacji pozarządowych oraz promowanie „dobrych praktyk”, w tym zakresie o Rozbudowa infrastruktury gminnych domów kultury oraz innych obiektów pełniących rolę centrów kultury. o Wsparcie dla działań o charakterze lokalnym oraz wymiana doświadczeń na poziomie regionalnym w zakresie podejmowanych działań
<p>Cel operacyjny 2.3: Wysoki poziom świadomości ekologicznej mieszkańców</p>	
<p>Powiązanie z problemami</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zwiększające się zanieczyszczenie środowiska naturalnego ▪ Degradacja obszarów ekologicznych
<p>Powiązanie ze słabościami</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Brak współpracy wewnątrz PN2020 ▪ Złe warunki mieszkaniowe (niedostępność nowych mieszkań)
<p>Powiązanie z mocnymi stronami</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Działalność organizacji pozarządowych i obecność liderów społecznych ▪ Atrakcyjność turystyczna i rolnicza terenu ▪ Rozwijająca się sieć dróg (w tym dróg o znaczeniu tranzytowym)
<p>Priorytety</p>	<p>12. Rozbudowa infrastruktury proekologicznej</p> <ul style="list-style-type: none"> o Rozwój infrastruktury umożliwiającej efektywne segregowanie odpadów o Wsparcie dla modernizacji ogrzewania lokali i wykorzystania do tego celu energii odnawialnej o Wsparcie dla produkcji regionalnej, ekologicznej żywności <p>13. Promowanie zachowań proekologicznych między innymi poprzez kampanie informacyjne</p> <ul style="list-style-type: none"> o Promowanie zdrowego stylu życia, w tym stosowania ekologicznych środków komunikacji o Poprawa jakości opału stosowanego do ogrzewania mieszkań, poprzez informacje, kontrole i wsparcie finansowe oraz stopniowe zastępowanie tej technologii ekologicznymi rozwiązaniami o promowanie zdrowej żywności w placówkach opiekuńczych, oświatowych i innych instytucjach publicznych o Wsparcie i akcje informacyjne na temat prawidłowej utylizacji niebezpiecznych materiałów, w tym dla utylizacji odpadów niebezpiecznych (np. zużyty sprzęt RTV i AGD)

Cel operacyjny 2.4: Wysoki poziom integracji społecznej z zaakcentowaniem pozytywnych przejawów różnorodności kulturowej i włączeniem mniejszości narodowych w miejscach ich występowania, do życia społecznego regionu	
Powiązanie z problemami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Niska aktywność społeczna mieszkańców ▪ Niska skuteczność promocji regionu ▪ Spadek liczby ludności na skutek emigracji
Powiązanie ze słabościami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozpad więzi w społeczności lokalnej ▪ Brak współpracy wewnątrz PN2020 ▪ Słaba komunikacja pomiędzy niektórymi rejonami OF PN2020 ▪ Pogłębianie się problemów społecznych
Powiązanie z mocnymi stronami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wielonarodowość oraz zróżnicowanie kulturowe OF PN2020 ▪ Przynależność do PN2020 ▪ Dziedzictwo historyczno- kulturalne jako baza do budowania tożsamości lokalnej ▪ Działalność organizacji pozarządowych i obecność liderów społecznych
Priorytety	<p>14. Wykorzystanie potencjału współpracy międzynarodowej poprzez rozwój relacji z partnerami zagranicznymi</p> <p>15. Promowanie tolerancji poprzez kampanie informacyjne</p> <p>16. Promocja regionu i wsparcie dla instytucji oraz organizacji zajmujących się zachowaniem dziedzictwa historyczno-kulturowego Opolszczyzny</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Rozwój instytucji muzeów, oraz konserwacja obiektów zabytkowych ○ Wsparcie dla organizacji artystycznych promujących wartości kulturowe regionu ○ Organizacja festynów i innych wydarzeń o charakterze integrującym uwzględniających potencjał różnorodności kulturowej mieszkańców regionu
Cel strategiczny 3: Korzystna sytuacja demograficzna regionu, dzięki skutecznym mechanizmom wsparcia rodzin w procesie wychowania i socjalizacji	
Cel operacyjny 3.1: Rozbudowana infrastruktura opieki nad dziećmi i szeroki zakres usług wspierających aktywność zawodową rodziców	
Powiązanie z problemami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Problem z podjęciem pracy przez kobiety po urodzeniu dzieci ▪ Wysoki poziom bezrobocia w regionie ▪ Niekorzystne tendencje demograficzne
Powiązanie ze słabościami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Braki w infrastrukturze opiekuńczej ▪ Zły stan techniczny znacznej liczby placówek oświatowych ▪ Słaba komunikacja pomiędzy niektórymi rejonami OF PN2020
Powiązanie z mocnymi stronami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozwijająca się sieć dróg ▪ Dobrze wykształcona kadra oświaty ▪ Rozwinięta infrastruktura społeczna

<p>Priorytety</p>	<p>17. Modernizacja i rozbudowa istniejącej infrastruktury opieki nad dziećmi</p> <ul style="list-style-type: none"> o Modernizacja i budowa nowych placówek zapewniających instytucjonalną opiekę nad dziećmi do lat 2 o Modernizacja i budowa nowych placówek zapewniających instytucjonalną opiekę nad dziećmi między 3-6 rokiem życia o Wsparcie rozwoju psychofizycznego dzieci i młodzieży poprzez utworzenie bezpiecznych terenów rekreacyjnych o Dostosowanie istniejącej infrastruktury dla dzieci i młodzieży do potrzeb osób niepełnosprawnych <p>18. Rozszerzenie oferty istniejących usług wspierających aktywność zawodową rodziców</p> <ul style="list-style-type: none"> o Rozszerzenie opieki nad dziećmi poprzez zwiększenie czasu dostępności opieki w godzinach popołudniowych o Stworzenie kompleksowego planu oferty dla dzieci i młodzieży opracowanej we współpracy z publicznymi jednostkami i organizacjami pozarządowymi o Rozwój oferty rozrywkowej dla dzieci i młodzieży o Dostępność przedszkoli i dowozu do placówki przedszkolnej w okresie wakacji o Poprawa jakości edukacji przedszkolnej poprzez poszerzenie oferty zajęć o Wydłużenie godzin pracy instytucji opieki nad dziećmi (żłobki, przedszkola, punkty przedszkolne itp.) o Wsparcie niepublicznych instytucji oferujących usługi opieki nad dziećmi o Wsparcie dzieci z rodzin, w których rodzic/e emigrują zarobkowo („eurosieroctwo”) o Organizacja półkoloni w czasie wakacji (zajęcia dla dzieci i młodzieży, wypełnienie czasu wolnego w okresie wakacji) <p>19. Działania na rzecz poprawy sytuacji rodziców posiadających dzieci w wieku poniżej dwóch lat oraz kobiet w ciąży w miejscu pracy</p> <ul style="list-style-type: none"> o Przeciwdziałanie dyskryminacji kobiet w ciąży w miejscu pracy oraz wsparcie dla zatrudnienia tych osób o Promowanie zatrudnienia w formie elastycznego czasu pracy dla rodziców posiadających dzieci wieku poniżej dwóch lat o Promowanie inicjatyw skierowanych dla rodziców i umożliwiających godzenie życia rodzinnego i zawodowego np. przedszkola blisko miejsc pracy, poprawa komunikacji itp.
<p>Cel operacyjny 3.2: Dobre warunki życia rodzin, dzięki funkcjonującemu efektywnemu systemowi wsparcia</p>	
<p>Powiązanie z problemami</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Spadająca liczba ludności OF PN2020 ▪ Ubożenie społeczeństwa ▪ Niewystarczająca infrastruktura kulturalno-rozrywkowa przeznaczona dla rodzin z dziećmi
<p>Powiązanie ze słabościami</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozpad więzi społeczności lokalnej ▪ Słaba komunikacja pomiędzy niektórymi rejonami OF PN2020 ▪ Zły stan techniczny niektórych obiektów sportowych i rekreacyjnych ▪ Niska dostępność usług medycznych

Powiązanie z mocnymi stronami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozwinięta infrastruktura społeczna i jej dostępność dla rodzin, poprzez dostosowanie oferty do odbiorców (np. uwzględnienie atrakcyjnej ceny biletów dla rodzin) ▪ Dobrze wykwalifikowana kadra instytucji pomocy społecznej ▪ Rozwijająca się infrastruktura rekreacyjno-sportowa oraz oferta kulturowa
Priorytety	<p>20. Zapewnienie infrastruktury sportowo-rekreacyjnej oraz kulturowej</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Rozbudowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej skierowanej dla całych rodzin ○ Rozbudowa ścieżek rowerowych, w sposób zapewniający ich ciągłość i zwiększający bezpieczeństwo użytkowników <p>21. Wsparcie ekonomiczne rodzin poprzez różnego rodzaju ulgi oraz dofinansowania</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Ulgi dla rodzin na przejazdy komunikacją miejską oraz korzystanie z usług sportowo-rekreacyjnych ○ Ulgi dla rodzin wielodzietnych dotyczące opłat za miejsca w przedszkolach i żłobkach ○ Wprowadzenie bonów wychowawczych dla rodzin <p>22. Zapewnienie szerokiej oferty usług skierowanych do rodzin</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Zwiększenie dostępności usług opiekuńczych dla małych dzieci (żłobki przedszkola) ○ Promowanie informacji na temat oferty sportowo-rekreacyjnej regionu, w tym promocja i informacja na temat tras rowerowych ○ Poprawa dostępności publicznych usług medycznych w zakresie pediatrii i stomatologii <p>23. Monitoring potrzeb rodzin z regionu OF PN2020 oraz profilaktyka i przeciwdziałanie zjawiskom patologicznym</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Wsparcie instytucji pomocy społecznej, w zakresie pomocy rodzinom o niskich dochodach lub trudnej sytuacji życiowej ○ Prowadzenie działań aktywizujących społecznie rodziców, którzy mają trudną sytuację życiową lub są nieporadni życiowo ○ Prowadzenie monitoringu potrzeb rodzin w zakresie pomocy społecznej ○ Prowadzenie działań ukierunkowanych na zwalczanie zjawiska przemocy fizycznej i psychicznej w rodzinach oraz prowadzenie działań prewencyjnych w tym zakresie.
Cel operacyjny 3.3: Większa liczba osób planujących założenie rodziny oraz podejmujących decyzję o potomstwie, dzięki istniejącym mechanizmom wsparcia rodzin z małymi dziećmi	
Powiązanie z problemami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Niski poziom dzietności na terenie OF PN2020 ▪ Emigracja ludzi młodych ▪ Starzenie się społeczeństwa
Powiązanie ze słabościami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozpad więzi w społeczności lokalnej ▪ Niska dostępność usług medycznych ▪ Pogłębianie się problemów społecznych
Powiązanie z mocnymi stronami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Atrakcyjność turystyczna i rolnicza OF PN2020 ▪ Rozwijająca się infrastruktura rekreacyjno-sportowa oraz oferta kulturowa ▪ Rozwinięta infrastruktura społeczna

<p>Priorytety</p>	<p>24. Podejmowanie działań informacyjnych, promocyjnych oraz zapewnienie odpowiedniej oferty usług medycznych dla młodych rodzin</p> <ul style="list-style-type: none"> o Promowanie wartości rodzinnych wśród ludzi młodych o Kampanie informacyjne na temat oferty usług i badań profilaktycznych dla dzieci o Zapewnienie dostępności usług medycznych, szczególnie w zakresie medycyny dziecięcej (pediatria) i opieki perinatalnej <p>25. Wsparcie ekonomiczne rodzin już na początkowym etapie ich funkcjonowania</p> <ul style="list-style-type: none"> o Poprawa warunków mieszkaniowych poprzez zwiększenie dostępności tanich mieszkań oraz mieszkań komunalnych o Korzystne warunki kredytowania dla młodych osób zakładających rodziny w zakresie kupna mieszkania o Wsparcie finansowe rodzin planujących założenie rodziny
<p>Cel operacyjny 3.4: Rozwinięta infrastruktura oświaty i poprawa jakości kształcenia ogólnego oraz przedszkolnego</p>	
<p>Powiązanie z problemami</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Problem z dostępnością do placówek oświatowych w mniejszych miejscowościach ▪ Niewystarczająca infrastruktura instytucji opieki i oświaty ▪ Migracje wewnętrzne z mniejszych miejscowości do centrów regionu, powodujące niekorzystne tendencje demograficzne na wsiach
<p>Powiązanie ze słabościami</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zły stan techniczny znacznej liczby placówek oświatowych ▪ Słaba komunikacja pomiędzy niektórymi rejonami OF PN2020
<p>Powiązanie z mocnymi stronami</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dobrze wykształcona kadra instytucji oświaty ▪ Dziedzictwo historyczno- kulturalne jako baza do budowania tożsamości lokalnej ▪ Działalność organizacji pozarządowych

Priorytety	<p>26. Zapewnienie dobrej jakości oferty i infrastruktury w zakresie kształcenia ogólnego i przedszkolnego</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Wsparcie istniejących przedszkoli oraz innych form wychowania przedszkolnego ○ Zapewnienie powszechnego dostępu do wysokiej jakości usług świadczonych w ramach poradnictwa edukacyjnego i zawodowego ○ Wzmocnienie bazy dydaktycznej i naukowej szkół i pałaców oświatowych. <p>27. Poprawa jakości kształcenia ogólnego i przedszkolnego poprzez wzrost kompetencji kadry oraz zapewnienie wysokiej jakości materiałów dydaktycznych</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Wsparcie procesu rozwoju wśród uczniów kompetencji kluczowych oraz umiejętności i postaw niezbędnych do funkcjonowania na rynku pracy ○ Wsparcie kompetencji i kwalifikacji nauczycieli przy tworzeniu i realizacji procesu dydaktycznego m.in. w zakresie przygotowania ich do zmiany sposobu prowadzenia lekcji, skutecznej realizacji celów podstawy programowej oraz stosowania aktywizujących metod pracy ○ Zwiększenie współpracy i wymiany doświadczeń pomiędzy nauczycielami; ○ Wspieranie rozwoju ucznia młodszego na kolejnych etapach edukacyjnych ○ Wsparcie edukacji, która umożliwi rozwój indywidualnych predyspozycji i zdolności uczniów
------------	---

Cel strategiczny 4: Wysoki poziom jakości życia osób z grup o zwiększonym ryzyku wykluczenia społeczno-ekonomicznego, w szczególności osób starszych oraz niepełnosprawnych

Cel operacyjny 4.1: Wysoki poziom aktywności społecznej osób starszych i niepełnosprawnych oraz bezrobotnych, dzięki szerokiemu zakresowi oferty wsparcia tych grup

Powiązanie z problemami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Starzenie się społeczeństwa ▪ Wykluczenie społeczno-ekonomiczne ▪ Ubóstwo oraz patologie społeczne ▪ Niska dostępność usług medycznych ▪ Pogłębianie się problemów społecznych - zróżnicowanie społeczne i niska aktywność społeczna większości mieszkańców ▪ Wysokie zapotrzebowanie na usługi pomocy społecznej
Powiązanie ze słabościami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozpad więzi w społeczności lokalnej ▪ Braki w infrastrukturze opiekuńczej ▪ Pogłębianie się problemów społecznych - zróżnicowanie społeczne i niska aktywność społeczna większości mieszkańców ▪ Zły stan techniczny niektórych obiektów sportowych i rekreacyjnych
Powiązanie z mocnymi stronami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Działalność organizacji pozarządowych i obecność liderów społecznych ▪ Rozwinięta infrastruktura społeczna ▪ Dobrze wykwalifikowana kadra instytucji pomocy społecznej oraz oświaty

<p>Priorytety</p>	<p>28. Rozszerzenie oferty skierowanej do osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym</p> <ul style="list-style-type: none"> o Organizacja wydarzeń o charakterze międzypokoleniowym o Zapewnienie dostępności do usług medycznych, w szczególności odpowiedniej liczby specjalistów o Zwiększenie dostępności darmowych badań profilaktycznych i promocja zdrowego trybu życia poprzez udostępnienie odpowiedniej infrastruktury o Monitorowanie potrzeb społecznych i organizacja zajęć dla grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, których potrzeby w tym zakresie zostaną zidentyfikowane (np. bezrobotnych) o Organizacja szkoleń, zajęć (np. terapeutyczne, kulturalno-rozrywkowe, integrujące), dla osób niepełnosprawnych o Organizacja zajęć z doradcą zawodowym oraz szkoleń z zakresu kompetencji zawodowych dla osób bezrobotnych <p>29. Poprawa komfortu życia osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, poprzez modernizację infrastruktury i zapewnienie wsparcia wysoko wykwalifikowanych kadr pomocy społecznej</p> <ul style="list-style-type: none"> o Poprawa jakości komunikacji publicznej i dostosowanie taboru do potrzeb osób niepełnosprawnych o Wsparcie dla rehabilitacji osób niepełnosprawnych o Rozwój infrastruktury opieki nad osobami niepełnosprawnymi o Dalsze kształcenie kadr pomocy społecznej o Rozbudowa infrastruktury ułatwiającej poruszanie się osobom starszym i niepełnosprawnym o Zapewnienie dostosowanego transportu przeznaczanego dla osób niepełnosprawnych (np. bus, autobus)
<p>Cel operacyjny 4.2: Rozwinięta gospodarka senioralna, dzięki istnieniu systemu usług i dóbr ukierunkowanych na zaspokojenie potrzeb konsumpcyjnych, bytowych i zdrowotnych osób starszych</p>	
<p>Powiązanie z problemami</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Starzenie się społeczeństwa ▪ Wykluczenie społeczno-ekonomiczne ▪ Niska dostępność usług medycznych
<p>Powiązanie ze słabościami</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozpad więzi w społeczności lokalnej ▪ Braki w infrastrukturze opiekuńczej ▪ Pogłębianie się problemów społecznych - zróżnicowanie społeczne i niska aktywność społeczna większości mieszkańców ▪ Zły stan techniczny niektórych obiektów sportowych i rekreacyjnych
<p>Powiązanie z mocnymi stronami</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Działalność organizacji pozarządowych i obecność liderów społecznych ▪ Rozwinięta infrastruktura społeczna

<p>Priorytety</p>	<p>30. Działania promocyjno-informacyjne na rzecz aktywizacji osób starszych oraz stworzenia warunków do aktywnego udziału tychże osób w życiu społecznym.</p> <ul style="list-style-type: none"> o Stworzenie warunków do aktywnego udziału seniorów w życiu społeczno-kulturalnym regionu, poprzez promocję aktywności kulturalnej oraz skuteczny system informowania seniorów o dostępnych formach aktywności o Promocja aktywności fizycznej wśród osób starszych, w tym promocja i rozbudowa ścieżek rowerowych oraz rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej dla Seniorów o Stworzenie oferty spędzania czasu wolnego dedykowanej seniorom, uwzględniającej ich preferencje i możliwości o Monitoring potrzeb seniorów oraz bieżące dostosowywanie oferty usług medycznych i kulturalno-rozrywkowych o Promowanie kształcenia zawodowego związanego z usługami srebrnej ekonomii (opiekun osoby starszej, fizjoterapeuta, animator kultury) <p>31. Rozszerzenie oferty usług skierowanej dla osób starszych oraz rozbudowa i modernizacja infrastruktury temu służącej</p> <ul style="list-style-type: none"> o Zwiększenie dostępności do istniejących wydarzeń kulturalno-rozrywkowych poprzez zapewnienie transportu i poprawę jakości komunikacji publicznej, w kontekście potrzeb osób starszych o Modernizacja i rozbudowa infrastruktury dla osób starszych o Rozwój działalności Uniwersytetu Trzeciego Wieku oraz powstanie oddziałów tej instytucji w mniejszych miejscowościach o Stworzenie szerokiej oferty usług dla seniorów uwzględniających zróżnicowanie tej grupy pod względem zamożności ekonomicznej i stanu zdrowia o Zwiększenie oferty kulturalnej dla osób starszych, w tym organizacja spotkań w klubie seniora, wraz z zapewnieniem transportu <p>32. Aktywizacja osób starszych oraz zapewnienie dostępu do usług zwiększających poziom jakości życia tych osób</p> <ul style="list-style-type: none"> o Rozwój opieki geriatrycznej ukierunkowany na poprawę diagnostyki, leczenia i rehabilitacji o Rozwój ekonomii społecznej (np. powstanie spółdzielni socjalnych dla osób 50+) o Rozwój usług opiekuńczych skierowanych do seniorów poprzez budowę nowych domów dziennego pobytu i modernizację już istniejących
<p>Cel operacyjny 4.3: Wysoki poziom aktywności zawodowej osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób w wieku 45+/50+ oraz osób niepełnosprawnych, poprzez dzięki integralności potrzeb społecznych i potrzeb rynku pracy</p>	
<p>Powiązanie z problemami</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Starzenie się społeczeństwa ▪ Wysoki poziom bezrobocia wśród osób z grupy 45/50+ ▪ Wysoki poziom bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych ▪ Ubożenie społeczeństwa ▪ Spadek aktywności ekonomiczno-społecznej ludności
<p>Powiązanie ze słabościami</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Niski poziom przedsiębiorczości mieszkańców OF PN2020 ▪ Niedopasowane do potrzeb lokalnego rynku pracy kwalifikacje zawodowe osób w wieku produkcyjnym

Powiązanie z mocnymi stronami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Przynależność do PN2020 ▪ Dobrze wykwalifikowana kadra instytucji pomocy społecznej oraz oświaty ▪ Rozwinięta infrastruktura społeczna ▪ Atrakcyjność turystyczna i rolnicza obszaru
Priorytety	<p>33. Promowanie wśród lokalnych pracodawców zatrudnienia osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz wsparcie lokalnych przedsiębiorstw i gospodarstw rolnych w tym zakresie</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Rozwój turystyki w regionie i wsparcie zatrudnienia w tym sektorze dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym ○ Rozwój rolnictwa w regionie i wsparcie zatrudnienia w tym sektorze dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym ○ Wsparcie przedsiębiorców zatrudniających osoby niepełnosprawne ○ Współpraca instytucji rynku pracy z przedsiębiorstwami <p>34. Podniesienie poziomu kompetencji i konkurencyjności na rynku pracy osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Szkolenia zawodowe oraz kursy przekwalifikowujące dla bezrobotnych osób, w tym zajęcia uwzględniające potrzeby osób w wieku 45/50+ oraz osób niepełnosprawnych ○ Kursy zawodowe uwzględniające potrzeby rynku pracy prowadzone przez szkoły zawodowe ○ Rozwój ekonomii społecznej (powstanie spółdzielni socjalnych zrzeszających osoby z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym np. osoby niepełnosprawne, starsze) ○ Szkolenia i kursy zawodowe dla osób niepełnosprawnych
<p>Cel operacyjny 4.4: Rozwinięta infrastruktura pomocy społecznej, w tym dobra dostępność usług z zakresu pomocy psychologicznej, pomocy prawnej oraz terapeutycznej</p>	
Powiązanie z problemami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rosnące zapotrzebowanie na usługi pomocy społecznej ▪ Problem uzależnień i patologii społecznej ▪ Ubożające społeczeństwo
Powiązanie ze słabościami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pogłębianie się problemów społecznych ▪ Rozpad więzi w społeczności lokalnej ▪ Niski poziom przedsiębiorczości mieszkańców OF PN2020
Powiązanie z mocnymi stronami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dobrze wykwalifikowana kadra instytucji pomocy społecznej ▪ Przynależność do PN2020 ▪ Działalność organizacji pozarządowych i obecność liderów społecznych

<p>Priorytety</p>	<p>35. Rozszerzenie oferty pomocy społecznej oraz dostosowanie jej do aktualnych potrzeb mieszkańców OF PN2020</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Zapewnienie bezpłatnego dostępu do opieki psychologicznej w ramach instytucji pomocy społecznej ○ Zapewnienie bezpłatnego wsparcia w zakresie doradztwa prawnego dla osób potrzebujących, w szczególności dla bezrobotnych, osób starszych i niepełnosprawnych ○ Wsparcie i aktywizacja społeczna osób zajmujących się/opiekujących osobami niepełnosprawnymi i niesamodzielnymi ○ Organizacja warsztatów dla rodzin mających problemy opiekuńczo-wychowawcze ○ Prowadzenie terapii dla osób dotkniętych problemem uzależnień ○ Szkolenie kadr pomocy społecznej w zakresie psychologii oraz prawa <p>36. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury pomocy społecznej</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Rozwój infrastruktury dla dzieci niepełnosprawnych i poradnictwa/wsparcia dla rodzin z osobami niepełnosprawnymi ○ Modernizacja obiektów infrastruktury pomocy społecznej, w tym w zakresie przystosowania dla osób niepełnosprawnych ○ Rozwój instytucji mieszkań chronionych i mieszkań socjalnych poprzez wsparcie finansowe i lokalowe, w tym zakresie jednostek pomocy społecznej oraz organizacji pożytku publicznego ○ Powstanie Domu Dziennego Pobytu w każdej gminie, która takiej placówki nie posiada
-------------------	---

Źródło: Opracowanie własne

6. Plan wdrażania i realizacji Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020

Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 jest dokumentem obejmującym powiaty oraz gminy Partnerskie. Ze względu na dużą liczbę podmiotów zaangażowanych w realizację założeń Strategii Rozwoju Społecznego niezbędne są wytyczne, które będą pomocne podmiotom bezpośrednio lub pośrednio zaangażowanym we wdrażanie rozwiązań zaproponowanych w dokumencie. Niniejszy rozdział stanowi zestawienie zasad pomocnych przy organizacji procesu wdrażania Strategii.

W realizacji Strategii pod względem formalnym, obok służb administracji publicznej (jednostki samorządowe tworzące OF PN2020) biorą udział różnego typu instytucje, np.: wojewódzkie i marszałkowskie (w zadaniach dotyczących wdrażania funduszy unijnych, m.in. poprzez RPO), fundacje, stowarzyszenia, spółki, agencje, ośrodki i instytucje doradcze, przedsiębiorstwa państwowe lub spółdzielcze, itp.

Dlatego też zasady wdrażania strategii powinny opierać się na ścisłej współpracy między:

- szczeblami władzy samorządowej: regionalnej, powiatowej i lokalnej/gminnej,
- wydziałami danych jednostek samorządowych,
- sektorem publicznym i prywatnym,
- społecznościami regionalnymi i lokalnymi

Sposób realizacji Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020 będzie regulowany także umową partnerską, która zostanie opracowana na etapie wdrażania założeń Strategii ogólnej i dokumentów sektorowych.

6.1. Zasady wdrażania postanowień Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020

Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 jest dokumentem wskazującym kierunki rozwoju powiatów i gmin Partnerskich w średniookresowej perspektywie czasowej. w dokumencie określono poszczególne cele strategiczne i operacyjne, a także zadania, których realizacja przyczyni się do osiągnięcia stopnia rozwoju społecznego zgodnego z przedstawioną perspektywą współpracy oraz wizją i misją OF PN2020. Prawidłowe zarządzanie procesem strategicznym powinno wykazywać wysoki stopień elastyczności, dostosowany do bieżących uwarunkowań wewnętrznych, możliwości budżetowych, jak i dynamicznie zmieniającej się sytuacji politycznej, gospodarczej i społecznej. Diagnoza społeczna przeprowadzona w ramach opracowania Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020 pozwala na właściwe przygotowanie procesu strategicznego, dostosowując go do bieżących wyzwań i potrzeb rozwojowych, tak aby zapewnić jego najwyższą efektywność. w trakcie realizacji założeń Strategii będzie prowadzony także monitoring działań i ich ewaluacja oraz analiza bieżącej sytuacji społecznej OF PN2020.

Propozycje projektów inwestycyjnych muszą być zgodne z zadaniami określonymi w zapisach Strategii lub wpisywać się w cele strategiczne i cele operacyjne w niej zawarte. Formularz projektu powinien zawierać informacje o:

- podmiocie/ wydziale odpowiedzialnym za realizację i wdrażanie zadania;
- miejscu i harmonogramie inwestycji;
- opisie charakteru zadania, ewentualnie stopniu zaawansowania prac (przy kontynuacji wcześniejszych etapów inwestycji);
- kosztach finansowych;
- możliwościach aplikowania o środki zewnętrzne na realizację inwestycji lub kwocie otrzymanego dofinansowania zewnętrznego;
- oczekiwanych rezultatach społecznych i gospodarczych płynących z realizacji zadania, jak i oddziaływania na środowisko;
- planie finansowym wraz ze wskazaniem możliwych źródeł finansowania.

Zgłaszane projekty podlegają merytorycznej ocenie uwzględniającej przede wszystkim możliwości budżetowe, powiązanie projektu z celami określonymi w Strategii, wpływ realizacji zadania na rozwój społeczny OF PN2020 oraz na jakość życia mieszkańców regionu.

6.2. System finansowania

Zakłada się następujące źródła finansowania zadań przedstawionych w Strategii Rozwoju Społecznego Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwa Nyskiego 2020:

1. Środki własne samorządu powiatowego, gminnego, w tym także środki krajowe
2. Środki pochodzące z funduszy europejskich w ramach poszczególnych programów operacyjnych:
 - Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020,
 - Infrastruktura i Środowisko 2014-2020,
 - Inteligentny Rozwój 2014-2020,
 - Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014-2020,
 - Polska Cyfrowa 2014-2020,
 - Pomoc Techniczna 2014-2020,

Przyjęty system wdrażania zakłada realizację całego szeregu działań i projektów, przewidzianych do realizacji w ramach poszczególnych celów operacyjnych Strategii.

6.3. System wskaźników

Zaprojektowanie listy mierników realizacji Strategii pozwoli na przeprowadzenie sprawnej oceny stopnia jej realizacji. Ocena realizacji Strategii powinna zostać prowadzona o wskaźniki spełniające następujące kryteria:

- Łatwość pomiaru,
- Agregacja w taki sam sposób dla wszystkich jednostek (w tym przypadku gmin),
- Agregacja w taki sam sposób w dłuższym przedziale czasowym,
- Możliwość do zbadania w ramach działań podejmowanych m.in. przez instytucje zaangażowane w realizację Strategii.

Cel strategiczny/operacyjny	Wskaźnik	Jednostka	Wartość początkowa⁸	Wartość docelowa
Cel strategiczny 1: Ograniczone zjawisko emigracji zarobkowej wymuszonej sytuacją regionu, dzięki wysoko rozwiniętej przedsiębiorczości mieszkańców oraz infrastrukturze pozwalającej na wykorzystanie warunków geograficznych i dziedzictwa historyczno-kulturowego regionu	Poziom stopy bezrobocia	%	17,1%	12,82%
	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	%	8,7%	7,5%
Cel operacyjny 1.1: Wystarczająca liczba oraz wysoka jakość miejsc pracy w regionie	Liczba miejsc noclegowych	szt.	663	830
	Noclegi udzielone turystom polskim i zagranicznym	szt.	57570	63327
	Liczba spółdzielni zarejestrowanych w rejestrze REGON	szt.	168	210
	Liczba spółek handlowych zarejestrowanych w rejestrze REGON	szt.	1016	1270
	Liczba spółek cywilnych zarejestrowanych w rejestrze REGON	szt.	1287	1610

⁸ BDL GUS 2014r. – średnia lub sumaryczna (w zależności od wskaźnika) wartość dla całego OF PN2020

Cel strategiczny/operacyjny	Wskaźnik	Jednostka	Wartość początkowa⁸	Wartość docelowa
Cel operacyjny 1.2: Efektywne mechanizmy wsparcia osób kończących edukację, w tym promowania zachowań przedsiębiorczych i prowadzenia własnej działalności gospodarczej	Udział osób fizycznych, prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym	%	10%	12%
Cel operacyjny 1.3: Kierunki kształcenia zawodowego dostosowane do potrzeb regionalnego rynku pracy oraz zapewnione warunki do współpracy pracodawców z placówkami kształcenia zawodowego	Liczba nowych kierunków kształcenia w szkołach zawodowych na terenie OFPN2020	szt.	-	10
	Liczba przedsiębiorców współpracujących ze szkołami zawodowymi	szt.	-	40
Cel strategiczny 2: Wysoki poziom atrakcyjności społeczno-kulturowej oraz gospodarczej regionu, dzięki silnemu kapitałowi społecznemu	Liczba aktywnych stowarzyszeń, fundacji, innych organizacji społecznych na 10.000 mieszkańców	szt./10000 os.	33	41
Cel operacyjny 2.1: Wysoki poziom świadomości przedsiębiorców w zakresie społecznej odpowiedzialności biznesu oraz istniejąca przestrzeń dla aktywności środowisk biznesowych w życiu społecznym regionu	Liczba przedsiębiorstw współpracujących z JST na rzecz społeczności lokalnych	szt.	-	36
Cel operacyjny 2.2: Dobrze funkcjonujące organizacje pozarządowych, w tym instytucje otoczenia biznesu, instytucje charytatywne oraz instytucje o działalności kulturowej, których działalność stanowi wsparcie dla działalności władz samorządowych	Liczba uczestników imprez zorganizowanych przez domy, ośrodki kultury, kluby i świetlice	os.	269613	337016

Cel strategiczny/operacyjny	Wskaźnik	Jednostka	Wartość początkowa⁸	Wartość docelowa
Cel operacyjny 2.3: Wysoki poziom świadomości ekologicznej mieszkańców	Odsetek gospodarstw domowych segregujących odpady	%	-	33%
Cel operacyjny 2.4: Wysoki poziom integracji społecznej z zaakcentowaniem pozytywnych przejawów różnorodności kulturowej i włączeniem mniejszości narodowych w miejscach ich występowania, do życia społecznego regionu	Liczba członków kół i klubów	os.	4271	5338
Cel strategiczny 3: Korzystna sytuacja demograficzna regionu, dzięki skutecznym mechanizmom wsparcia rodzin w procesie wychowania i socjalizacji	Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	liczba urodzeń/1000 os.	-2,2	0,5
Cel operacyjny 3.1: Rozbudowana infrastruktura opieki nad dziećmi i szeroki zakres usług wspierających aktywność zawodową rodziców	Liczba żłobków (z oddziałami i klubami)	szt.	17	22
	Liczba przedszkoli	szt.	89	98
	Liczba miejsc w w żłobkach	szt.	554	700
	Liczba miejsc w przedszkolach	szt.	7461	8200
Cel operacyjny 3.2: Dobre warunki życia rodzin, dzięki funkcjonującemu efektywnemu systemowi wsparcia	udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku	szt.	27,5%	22%
Cel operacyjny 3.3: Większa liczba osób planujących założenie rodziny oraz podejmujących decyzję o potomstwie, dzięki istniejącym mechanizmom wsparcia rodzin z małymi dziećmi	Małżeństwa na 1000 ludności	liczba zawartych małżeństw/1000 os.	4,84	5,32

Cel strategiczny/operacyjny	Wskaźnik	Jednostka	Wartość początkowa⁸	Wartość docelowa
Cel operacyjny 3.4: Rozwinięta infrastruktura oświaty i poprawa jakości kształcenia ogólnego oraz przedszkolnego	Współczynnik solaryzacji brutto w szkołach podstawowych	%	91,1	93
	Współczynnik solaryzacji brutto w szkołach gimnazjalnych	%	93,5	97
Cel strategiczny 4: Wysoki poziom jakości życia osób z grup o zwiększonym ryzyku wykluczenia społeczno-ekonomicznego Wysoki poziom jakości życia osób z grup o zwiększonym ryzyku wykluczenia społeczno-ekonomicznego, w szczególności osób starszych oraz niepełnosprawnych	Miejsca w stacjonarnych zakładach pomocy społecznej	os.	1707	2135
Cel operacyjny 4.1: Wysoki poziom aktywności społecznej osób starszych i niepełnosprawnych oraz bezrobotnych, dzięki szerokiemu zakresowi oferty wsparcia tych grup	Liczba zorganizowanych szkoleń dla osób bezrobotnych	szt.	-	70
	Liczba zorganizowanych zajęć terapeutycznych, kulturalno-rozrywkowych, integrujących dla osób niepełnosprawnych	szt.	-	70
	Udział taboru komunikacji publicznej dostosowanego do potrzeb osób niepełnosprawnych w liczbie pojazdów ogółem	%	- (woj. opolskie 70%)	82%

Cel strategiczny/operacyjny	Wskaźnik	Jednostka	Wartość początkowa⁸	Wartość docelowa
Cel operacyjny 4.2: Rozwinięta gospodarka senioralna, dzięki istnieniu systemu usług i dóbr ukierunkowanych na zaspokojenie potrzeb konsumpcyjnych, bytowych i zdrowotnych osób starszych	Liczba miejsc w zakładach opiekuńczo-leczniczych	szt.	231	289
Cel operacyjny 4.3: Wysoki poziom aktywności zawodowej osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób w wieku 45+/50+ oraz osób niepełnosprawnych, dzięki integralności potrzeb społecznych i potrzeb rynku pracy	Udział zarejestrowanych bezrobotnych w wieku powyżej 45 lat w liczbie zarejestrowanych bezrobotnych ogółem	%	39%	25%
	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych niepełnosprawnych	os.	850	638
Cel operacyjny 4.4: Rozwinięta infrastruktura pomocy społecznej, w tym dobra dostępność usług z zakresu pomocy społecznej, prawnej oraz terapeutycznej	Liczba domów dziennego pobytu	szt.	3	14

Źródło: Opracowanie własne

6.4. System monitoringu i ewaluacji

Monitoring Strategii ma służyć uzyskaniu odpowiedzi na pytania o to czy założenia w niej zawarte są w praktyce realizowane i czy przynosi ona zamierzone skutki. Monitoruje się zatem zarówno przebieg jej wdrożenia, realizacji poszczególnych zadań, jak i ich efekty. Treść raportu z ewaluacji Strategii oparta będzie zarówno na przeprowadzanych badaniach ewaluacyjnych, jak i na ocenie danych zastanych, tj. przede wszystkim danych z corocznych raportów monitoringowych, ewidencji i statystyk.

Podstawowymi kryteriami jakie powinien uwzględniać zestaw pytań użyty w przypadku badania ewaluacyjnego są:

- Trafność – czy realizowane projekty pozwoliły rozwiązać zidentyfikowane problemy i były zgodne z założeniami dokumentu Strategii i w jakim stopniu zaplanowane cele oraz zadania odpowiadają potrzebom mieszkańców i innych interesariuszy Strategii.
- Skuteczność – w jakim stopniu realizowane projekty przyczyniają się do osiągnięcia zakładanych celów operacyjnych i strategicznych.
- Efektywność – jaki jest stosunek nakładów finansowych i zasobów realizowanych projektów do osiągniętych produktów i rezultatów/
- Użyteczność – czy pojawiły się negatywne lub pozytywne efekty uboczne na skutek zrealizowanych zadań i czy rezultaty tych projektów są użyteczne dla mieszkańców (interesariuszy).
- Trwałość – czy zmiany, które zaszły na skutek realizacji projektów są trwałe i będą użyteczne przez długi czas.

6.5. Harmonogram opracowania, wdrażania oraz monitoringu

Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 zakłada realizację wymienionych celów strategicznych i operacyjnych w perspektywie pięcioletniej z zakładaną możliwością kontynuacji podjętych inwestycji w kolejnych latach.

Monitoring realizacji poszczególnych celów operacyjnych odbywać się będzie w oparciu o przypisane do nich mierzalne wskaźniki rezultatu i produktu. Ocena powinna być dokonywana przez odpowiednie jednostki administracyjne podległe odpowiadającemu za dany cel Partnerowi w cyklach rocznych (lub z inną częstotliwością optymalną dla danego wskaźnika).

Raporty wdrażania strategii będą opracowywane raz na kadencję.

7. Podstawowe założenia opracowania Strategii Rozwoju Społecznego

7.1. Podstawowe informacje

Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 jest dokumentem, którego zadaniem jest integrować działania poszczególnych gmin i powiatów przynależnych do OF PN2020 w zakresie polityki społecznej. Wspólne działania Partnerów w ramach realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej, rozwoju kapitału społecznego i infrastruktury społecznej zwiększą skuteczność interwencji i przyczynią się do szybszego rozwoju społecznego całego regionu. W realizacji celów Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020 uczestniczyć będzie 14 gmin oraz 3 powiaty przynależne współpracujące w ramach partnerstwa:

- Biała,
- Branice,
- Głubczyce,
- Głuchołazy,
- Grodków,
- Kietrz.
- Korfantów,
- Lubrza,
- Łambinowice,
- Nysa,
- Otmuchów,
- Paczków,
- powiat głubczycki,
- powiat nyski,
- powiat prudnicki,
- Prudnik,
- Skoroszyce.

Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 obejmuje perspektywę do roku 2020 z możliwością wydłużenia okresu realizacji jej założeń do roku 2030.

7.2. Metodologia pracy

Dokument Strategii został opracowany metodą partycypacyjno-ekspercką.

W ramach Etapu I przeprowadzono badania o charakterze społecznym obejmujące cały OF PN2020. w procesie badawczym zastosowano triangulację: połączono techniki ilościowe z jakościowymi, a analiza obejmowała dane zastane (wtórne) i wywołane (pierwotne), pochodzące z różnych źródeł. Pozwoliło to na opracowanie kompleksowej diagnozy sytuacji społecznej OF PN2020 uwzględniającej różne perspektywy.

Podczas Etapu II, badania miały na celu doprecyzowanie wcześniejszych wniosków. Przedstawiciele różnych grup interesariuszy zostali również zaproszeni do współtworzenia części strategicznej dokumentu.

W Etapie III, eksperci dokonali syntezy i opracowania wcześniejszych wyników i na tej podstawie sformułowali poszczególne części Strategii.

Tabela 21 Zastosowane metody i techniki badawcze

technika/ metoda badawcza	Opis i uzasadnienie trafności techniki/metody badawczej	Opis i uzasadnienie sposobu doboru próby i jej wielkości	Opis i uzasadnienie struktury próby
Analiza danych zastanych	<p>Analiza danych zastanych to metoda badań społecznych, która zakłada szczegółową analizę istniejących już i dostępnych danych. w jej wyniku następuje scalanie, przetwarzanie i analiza danych rozproszonych dotychczas wśród rozmaitych źródeł. Analiza danych zastanych umożliwiła zdobycie informacji, które można otrzymać drogą analizy opracowań i ekspertyz. Analiza desk research wolna jest od większości obciążeń charakterystycznych dla badań reaktywnych takich jak efekt ankierski. Pozwala tym samym na uzyskanie wysoce obiektywnych informacji. Ponadto stanowi doskonały wstęp do dalszych badań. Wyniki uzyskane w trakcie analizy desk research posłużyły do realizacji dalszych etapów badania przede wszystkim nakierowując zespół badawczy na pewne konkretne problemy, które pogłębiono i wyjaśniono w wyniku realizacji badań reaktywnych.</p>	<p>Do badania włączone zostały wskazane przez Zamawiającego lokalne strategiczne i inne strategiczne (lokalne, regionalne, europejskie), EOG, obowiązujące w Projekcie, dokumenty programowe funduszy strukturalnych 2014-2020, w tym szczególnie: Europa 2020, Europa 2030, Strategia Rozwoju Kraju do roku 2020, Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030, Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020, Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020, Strategia Rozwoju Polski Zachodniej do roku 2020, Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020, Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 roku, Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020, Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020 oraz Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 i strategie sektorowe.</p> <p>Ponadto zlokalizowano źródła wiedzy o procesach społecznych zachodzących w skali kraju, jak i lokalnej, a także uwzględniono dane statystyczne gromadzone przez Główny Urząd Statystyczny, Powiatowe Urzędy Pracy oraz Urzędy Miast i Gmin.</p>	<p>Mnogość i wszechstronność źródeł, które były analizowane na etapie desk research gwarantuje całościowe spojrzenie na badany problem. Dzięki temu możliwa była kompleksowa diagnoza rozwoju społecznego, na podstawie, której sformułowano założenia strategiczne dostosowane do lokalnych problemów OF PN2020</p>

technika/ metoda badawcza	Opis i uzasadnienie trafności techniki/metody badawczej	Opis i uzasadnienie sposobu doboru próby i jej wielkości	Opis i uzasadnienie struktury próby
Badanie ankietowe PAPI	<p>Badanie bezpośrednie z wykorzystaniem kwestionariusza ankiety jest najbardziej popularną techniką zbierania danych wśród metod ilościowych. Polega na zbieraniu informacji przy pomocy standaryzowanego kwestionariusza ankiety. Pytania zawarte w kwestionariuszu są opracowane na podstawie problemów badawczych. Badanie ankietowe charakteryzuje się dużym wskaźnikiem responsu, niskimi kosztami przeprowadzenia i dużą szybkością analizowania danych. Badanie PAPI charakteryzuje się dużym wskaźnikiem responsu, bowiem ankieter kontaktuje się z respondentem osobiście, dzięki czemu łatwiej jest mu uzyskać zgodę na udzielenie wywiadu, niskimi kosztami przeprowadzenia i dużą szybkością analizowania danych. z uwagi na terenowy charakter PAPI jest bardzo skuteczne w przypadku badań kategorii osób trudnodostępnych - ankieter ma możliwość poszukiwania interesujących go respondentów poprzez wizytacje w kilku miejscach, na przykład w mieszkaniach budynku.</p>	<p>Dobór próby: losowy</p> <p>Wielkość próby: 800 mieszkańców 47 mieszkańców Gmin i Powiatów Partnerskich</p> <p>48 mieszkańców Gminy Nysa</p>	<p>Badanie ankietowe wśród mieszkańców badanego obszaru pozwoliło zidentyfikować problemy, które powinny zostać pogłębione w toku dalszych badań i wywiadów. Próba została podzielona na gminy i powiaty będące członkami Obszaru Funkcjonalnego. w każdej lokalizacji przebadanych zostało 47 mieszkańców, zaś w Nysie – 48 osób. Dzięki takiej strukturze możliwe jest rozpoznanie problemów w każdej z wyodrębnionych jednostek samorządu, co z kolei stanowi podstawę pogłębiania tych zagadnień w dalszych etapach prac nad Strategią.</p>

technika/ metoda badawcza	Opis i uzasadnienie trafności techniki/metody badawczej	Opis i uzasadnienie sposobu doboru próby i jej wielkości	Opis i uzasadnienie struktury próby
Badanie ankietowe CATI	<p>Wywiad telefoniczny wspomagany komputerowo to doskonała technika służąca do realizacji badań ankietowych. Pozwala w krótkim czasie dotrzeć do dużej liczby respondentów i uzyskać od nich niezbędne informacje. Jej główną przewagą nad osobistym wywiadem kwestionariuszowym jest znacznie ułatwiony kontakt z respondentem, który może być nieobecny w swoim mieszkaniu w danym terminie. Wywiad telefoniczny można przeprowadzić z respondentem bez względu na porę i miejsce jego pobytu. Technika ta nie absorbuje również szczególnie czasu ani respondenta ani ankietera. Prowadzenie wywiadów za pomocą telefonu znacznie niweluje również efekt ankieterski, który może negatywnie wpływać na wiarygodność uzyskiwanych informacji.</p>	<p>Dobór próby: losowy</p> <p>Wielkość próby: 340 przedsiębiorstw</p> <p>W każdej lokalizacji Partnerów zostało przebadanych 20 przedsiębiorstw.</p>	<p>Ankieta telefoniczna z przedstawicielami przedsiębiorstw umożliwiła zapoznanie się z ich opinią z zakresu rynku pracy i funkcjonowania mieszkańców Obszaru Funkcjonalnego, jako pracowników. Pozyskane informacje pozwalają na przygotowanie planu realizacji założeń strategii z zakresu: nowych trendów w biznesie i przedsiębiorczości (srebrna ekonomia, biała ekonomia i zielona ekonomia) oraz godzenia życia zawodowego i rodzinnego, a także oceny jakości absolwentów szkół obszaru. Dzięki włączeniu przedsiębiorców z terytoriów wszystkich Partnerów możliwe było określenie problemów i silnych stron na poziomie każdej z gmin i każdego z powiatów, co – w ciągu dalszy prac – będzie umożliwiało zarówno spojrzenie lokalne – „mikro” i na cały obszar funkcjonalny – „makro”.</p>

technika/ metoda badawcza	Opis i uzasadnienie trafności techniki/metody badawczej	Opis i uzasadnienie sposobu doboru próby i jej wielkości	Opis i uzasadnienie struktury próby
Wywiady IDI	<p>IDI polega na przeprowadzeniu z daną osobą ustrukturyzowanej rozmowy, która ma na celu uzyskanie konkretnych informacji w sposób planowy i metodyczny według określonego schematu, zwanego scenariuszem wywiadu. Standaryzacja poruszanych zagadnień, a w szczególności celu rozmowy pozwala na uzyskanie informacji istotnych z punktu widzenia celów badania. Charakter rozmowy i duża swoboda w komunikacji ułatwiają zaś pogłębianie poruszanych zagadnień i wyjaśnianie zdiagnozowanych zjawisk. Indywidualne wywiady pogłębione mają na celu przede wszystkim odpowiedzenie na pytanie dlaczego dane zjawisko występuje, a nie samo proste stwierdzenie jego występowania.</p>	<p>Dobór próby: celowy</p> <p>Wielkość próby: 17 pracowników Urzędów (w tym Urzędy: Powiatowe, Miejskie, Miasta i Gminy, Gmin oraz Starostwa Powiatowe)</p>	<p>Do wywiadów zostały wybrane osoby posiadające największą wiedzę z zakresu problemów społecznych i ich rozwiązywania. Dzięki temu możliwe było zarówno pogłębienie tematu barier zdiagnozowanych w trakcie badania ankietowego z mieszkańcami, jak i poznanie dotychczas prowadzonych działań, ukierunkowanych na ich niwelowanie. Poprzez poznanie opinii badanej osoby w zakresie potrzeb dot. działań, które powinny zostać podjęte w przyszłości, zidentyfikowano jakie czynniki mogą przyczynić się do poprawy jakości życia i w jakim zakresie powinny być one uwzględnione w Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020.</p>

technika/ metoda badawcza	Opis i uzasadnienie trafności techniki/metody badawczej	Opis i uzasadnienie sposobu doboru próby i jej wielkości	Opis i uzasadnienie struktury próby
Wywiad TDI	<p>TDI polega na przeprowadzeniu ustrukturyzowanej rozmowy telefonicznej z daną osobą. Ma na celu uzyskanie konkretnych informacji w sposób planowy i metodyczny według określonego schematu, zwanego scenariuszem wywiadu. Standaryzacja poruszanych zagadnień, a w szczególności celu rozmowy, pozwala na uzyskanie informacji istotnych z punktu widzenia celów badania. TDI trwa nieco krócej niż IDI i ogniskuje się bardziej na uzyskiwaniu konkretnych informacji niż ich szczegółowym pogłębianiu. Spowodowane jest to brakiem fizycznej obecności wywiadowcy, co powoduje zmianę charakteru rozmowy z bardzo osobistej, w której dużą rolę odgrywa mowa ciała na rozmowę bardziej skupioną na uzyskiwaniu informacji, w której jedynym wpływem ankieterskim jest ton głosu wywiadowcy.</p>	<p>Dobór próby: celowy</p> <p>Wielkość próby: 14 pracowników OPS</p>	<p>Do badania wybrane zostały osoby posiadające największą wiedzę z zakresu problemów społecznych na terenie Obszaru Funkcjonalnego. Dzięki temu było możliwe było precyzyjne zdiagnozowanie zmian społecznych: integracji społecznej, polityki prorodzinnej, a przede wszystkim systemu pomocy społecznej ze szczególnym uwzględnieniem ubóstwa, bezdomności, bezpieczeństwa i patologii społecznej.</p>

technika/ metoda badawcza	Opis i uzasadnienie trafności techniki/metody badawczej	Opis i uzasadnienie sposobu doboru próby i jej wielkości	Opis i uzasadnienie struktury próby
Badanie ankietowe PAPI	<p>Badanie bezpośrednie z wykorzystaniem kwestionariusza ankiety jest najbardziej popularną techniką zbierania danych wśród metod ilościowych. Polega na zbieraniu informacji przy pomocy standaryzowanego kwestionariusza ankiety. Pytania zawarte w kwestionariuszu są opracowane na podstawie problemów badawczych. Badanie ankietowe charakteryzuje się dużym wskaźnikiem responsu, niskimi kosztami przeprowadzenia i dużą szybkością analizowania danych. Badanie PAPI charakteryzuje się dużym wskaźnikiem responsu, bowiem ankietę kontaktuje się z respondentem osobiście, dzięki czemu łatwiej jest mu uzyskać zgodę na udzielenie wywiadu, niskimi kosztami przeprowadzenia i dużą szybkością analizowania danych. z uwagi na terenowy charakter PAPI jest bardzo skuteczne w przypadku badań kategorii osób trudnodostępnych - ankietę ma możliwość poszukiwania interesujących go respondentów poprzez wizytacje w kilku miejscach, na przykład w mieszkaniach budynku.</p>	<p>Dobór próby: losowy</p> <p>Wielkość próby: 1020 mieszkańców</p> <p>Uwzględniony został podział na powiaty i gminy. w każdym z 17 wskazanych obszarów przebadano 60 osób.</p>	<p>Do badania mieszkańców na etapie opracowywania wizji, misji i celów strategicznych stworzone zostało inne narzędzie niż na etapie diagnozy. Umożliwiło ono poznanie opinii mieszkańców o celach i założeniach strategicznych, jakie powinny być realizowane w Obszarze Funkcjonalnym. Dzięki podziałowi terytorialnemu i uwzględnieniu wszystkich Partnerów możliwe było precyzyjne dostosowanie celów i założeń strategicznych do potrzeb każdego z członków Partnerstwa.</p>
Badanie ankietowe CATI	<p>Wywiad telefoniczny wspomagany komputerowo to doskonała technika służąca do realizacji badań ankietowych. Pozwala w krótkim czasie dotrzeć do dużej liczby respondentów i uzyskać od nich niezbędne informacje. Jej główną przewagą nad osobistym wywiadem kwestionariuszowym jest znacznie ułatwiony kontakt z respondentem, który może być nieobecny w swoim mieszkaniu w danym terminie. Wywiad telefoniczny można przeprowadzić z respondentem bez względu na porę i miejsce jego pobytu. Technika ta nie absorbuje również szczególnie czasu ani respondenta ani ankietera. Prowadzenie wywiadów za pomocą telefonu znacznie niweluje również efekt ankietarski, który może negatywnie wpływać na wiarygodność uzyskiwanych informacji.</p>	<p>Dobór próby: losowy</p> <p>Wielkość próby: 1020 mieszkańców</p> <p>Uwzględniony został podział na powiaty i gminy OF PN2020. w każdym z 17 wskazanych obszarów przebadano 60 osób.</p>	<p>Przeprowadzenie badania w formie telefonicznej umożliwiło dotarcie do szerokiego grona mieszkańców i uzupełnienie wiedzy uzyskanej w trakcie analizy danych zastanych, ale także badań PAPI i CAWI.</p>

technika/ metoda badawcza	Opis i uzasadnienie trafności techniki/metody badawczej	Opis i uzasadnienie sposobu doboru próby i jej wielkości	Opis i uzasadnienie struktury próby
Badanie ankietowe CAWI	Ankieta CAWI polega na umieszczeniu kwestionariusza na stronie internetowej tak, aby był dostępny z poziomu przeglądarki internetowej. Uczestnicy badania otrzymują drogą mailową zaproszenie do udziału w badaniu. w zaproszeniu znajduje się specjalnie wygenerowany link do ankiety. Respondent wypełnia ankietę z poziomu strony www, co zapewnia mu pełną anonimowość. Zastosowanie ankiety internetowej, oferującej pełną anonimowość, pozwoli na uzyskanie pełniejszych informacji na temat zagadnień poruszanych w badaniu, a zwłaszcza na pytania delikatnej natury, na które respondenci niechętnie udzielają odpowiedzi, gdy mają kontakt z ankieterem.	Dobór próby: losowy Uwzględniony został podział OF PN2020 na powiaty i gminy.	Udostępnienie ankiety w Internecie umożliwiło pozostałym mieszkańcom Obszaru Funkcjonalnego, wyrażenie swojej opinii drogą elektroniczną. Ankieta CAWI stanowiła uzupełnienie przeprowadzonego badania CATI i PAPI. Zastosowanie trzech technik umożliwiło dotarcie do szerokiego grona mieszkańców.
Analiza SWOT/TOWS	Jest to ocena silnych i słabych stron danego obiektu na tle szans i zagrożeń ze strony otoczenia. Jej nazwa pochodzi od pierwszych liter rozpatrywanych grup czynników: strengths – silne strony, weaknesses – słabości, opportunities – szanse, threats – zagrożenia. Punkt wyjścia dla analizy stanowią atuty i słabości, które bada się w odniesieniu do szans. Analizie SWOT poddane zostaną projekty realizowane w ramach Poddziałania 7.1.1 i 7.1.2 PO KL wraz z ich efektami. Do przeprowadzenia analizy SWOT zostaną wykorzystane informacje zgromadzone podczas analizy danych zastanych, wywiadów pogłębionych, studiów przypadku, CAWI, CATI i FGI.	Ilość analiz: 18 Na podstawie przeprowadzonych badań zostały opracowane analizy dla każdego z Partnerów Obszaru Funkcjonalnego oraz jedna zbiorcza dla całego Obszaru Funkcjonalnego.	Dzięki szerokiemu zakresowi analiz SWOT porównano badane obszary i określono jakie są silne i słabe strony każdego z Partnerów, a także jakie szanse i zagrożenia przed nim stoją. Skupienie się na każdym z partnerów osobno pozwoliło określić specyfikę każdego z regionów i dokonać precyzyjnej analizy holistycznej całego obszaru.

technika/ metoda badawcza	Opis i uzasadnienie trafności techniki/metody badawczej	Opis i uzasadnienie sposobu doboru próby i jej wielkości	Opis i uzasadnienie struktury próby
Drzewo problemów	Drzewo problemów graficznie obrazuje związki między przyczynami i skutkami powstających barier. Zadaniem drzew problemów może być zarówno stworzenie planu unikania przyczyn, jak i negatywnych skutków problemu.	Ilość drzew problemów: 18	Na podstawie analizy SWOT i działań diagnostycznych zostały określone problemy dla każdego z Partnerów oraz całego Obszaru Funkcjonalnego. Dzięki temu dokonano analizy skutków problemów najistotniejszych z punktu widzenia każdego Partnera, ale także całego Obszaru Funkcjonalnego.
Drzewo celów	Drzewo celów obrazuje w jaki sposób osiągnąć cel nadrzędny poprzez realizację przypisanych mu celów cząstkowych.	Ilość drzew celów: 18	Na podstawie analizy SWOT i działań diagnostycznych zostały określone cele dla każdego z Partnerów oraz całego Obszaru Funkcjonalnego. Dzięki temu możliwe było scharakteryzowanie celów nadrzędnych i towarzyszących im celów na poziomie operacyjnym najistotniejszych z punktu widzenia każdego Partnera, ale także całego Obszaru Funkcjonalnego.

technika/ metoda badawcza	Opis i uzasadnienie trafności techniki/metody badawczej	Opis i uzasadnienie sposobu doboru próby i jej wielkości	Opis i uzasadnienie struktury próby
Grupy FGI	<p>FGI to ustrukturalizowana i moderowana dyskusja kilku osób, zogniskowana na wybranym zagadnieniu. Prowadzona jest według scenariusza, który określa konkretny cel rozmowy i wytyczne dla moderatora o tym jak prowadzić dyskusję. Zaletą FGI jest łączenie elementów zwykłego wywiadu z metodami warsztatowymi o charakterze konsultacyjnym. Pozwala to na uzyskanie bardzo dużej ilości informacji w krótkim czasie poprzez wykorzystanie dynamiki grupowej. Konstruktywna dyskusja i samoaktywizacja rozmówców pozwalają poznać wiele punktów widzenia na dany problem oraz uzyskać syntetyczne wnioski. Funkcją badania FGI, podobnie jak wywiadu pogłębionego jest uzyskanie pogłębionych informacji od osób, których wiedza i opinie są cenne z punktu widzenia celów badania.</p>	<p>Dobór próby: celowy</p> <p>Liczba spotkań: 17</p> <p>Dla każdego z Partnerów przeprowadzone zostały spotkania w grupach fokusowych w celu omówienia założeń strategicznych powstałych na podstawie badań prowadzonych na etapie diagnozy.</p>	<p>Do badania włączone były osoby reprezentujące różnego typu instytucje: Urzędy Miast/Gmin lub Starostw Powiatowych, przedstawiciele Powiatowych Urzędów Pracy, przedstawiciele OPS, przedstawiciele przedsiębiorców, przedstawiciele mieszkańców, przedstawiciele jednostek oświatowych, przedstawiciele instytucji otoczenia biznesu, stowarzyszeń, fundacji.</p>

technika/ metoda badawcza	Opis i uzasadnienie trafności techniki/metody badawczej	Opis i uzasadnienie sposobu doboru próby i jej wielkości	Opis i uzasadnienie struktury próby
Konsultacje społeczne – spotkania z lokalnymi liderami opinii, przedsiębiorcami, organizacjami społecznymi	<p>Konsultacje społeczne to sposób uzyskiwania opinii, stanowisk, propozycji itp. od instytucji i osób, których w pewien sposób dotkna, bezpośrednio lub pośrednio, skutki proponowanych przez administrację działań.</p> <p>Proces konsultacji społecznych składa się z następujących etapów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • informowanie o zamierzenia/planach, • prezentacja poglądów na sposoby rozwiązania problemu, • wymiana opinii, • znajdowanie rozwiązań, • informowanie o finalnej decyzji. <p>Konsultacje społeczne zostaną zorganizowane przez Wykonawcę w porozumieniu z Zamawiającym. w czasie ich trwania mieszkańcy, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe i inne zainteresowane strony będą mogły zapoznać się z treścią tworzonej Strategii. Konsultacje nie ograniczą się jednak tylko do przedstawienia tej Strategii, ale także do wysłuchania opinii na jej temat, modyfikowania i informowania o ostatecznej decyzji.</p> <p>Uzasadnienie zastosowania techniki badawczej: Przeprowadzenie konsultacji społecznych w znacznym stopniu zmniejsza ryzyko, że stworzony dokument nie będzie uwzględniał oczekiwań poszczególnych grup, do których jest adresowy.</p>	17 spotkań – u każdego z Partnerów	Dzięki poznaniu opinii lokalnych liderów, przedsiębiorców i organizacji społecznych możliwe jest bardziej szczegółowe rozpoznanie na etapie diagnozy.

technika/ metoda badawcza	Opis i uzasadnienie trafności techniki/metody badawczej	Opis i uzasadnienie sposobu doboru próby i jej wielkości	Opis i uzasadnienie struktury próby
Konsultacje społeczne – spotkania z mieszkańcami	<p>Konsultacje społeczne to sposób uzyskiwania opinii, stanowisk, propozycji itp. od instytucji i osób, których w pewien sposób dotkna, bezpośrednio lub pośrednio, skutki proponowanych przez administrację działań.</p> <p>Proces konsultacji społecznych składa się z następujących etapów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • informowanie o zamierzenia/planach, • prezentacja poglądów na sposoby rozwiązania problemu, • wymiana opinii, • znajdowanie rozwiązań, • informowanie o finalnej decyzji. <p>Konsultacje społeczne zostały zorganizowane przez Wykonawcę w porozumieniu z Zamawiającym. w czasie ich trwania mieszkańcy, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe i inne zainteresowane strony będą mogły zapoznać się z treścią tworzonej Strategii. Konsultacje nie ograniczą się jednak tylko do przedstawienia tej Strategii, ale także do wysłuchania opinii na jej temat, modyfikowania i informowania o ostatecznej decyzji.</p> <p>Uzasadnienie zastosowania techniki badawczej: Przeprowadzenie konsultacji społecznych w znacznym stopniu zmniejsza ryzyko, że stworzony dokument nie będzie uwzględniał oczekiwań poszczególnych grup, do których jest adresowy.</p>	17 spotkań – u każdego z Partnerów	Dzięki poznaniu opinii mieszkańców możliwe jest bardziej szczegółowe rozpoznanie na etapie diagnozy.

technika/ metoda badawcza	Opis i uzasadnienie trafności techniki/metody badawczej	Opis i uzasadnienie sposobu doboru próby i jej wielkości	Opis i uzasadnienie struktury próby
Panel ekspertów	<p>To technika podobna do grup fokusowych, czyli ustrukturalizowanych i moderowanych dyskusji zogniskowanych na konkretnym zagadnieniu. Uczestniczą w nich eksperci, czyli osoby, które posiadają cenną wiedzę w danej dziedzinie. Panel z udziałem specjalistów z zakresu rozwoju obszarów funkcjonalnych i rozwoju społecznego pozwoli zweryfikować wnioski i rekomendacje otrzymane w wyniku badania. Specjalistom zostaną udostępnione dane zgromadzone dzięki zastosowaniu pozostałych technik badawczych – zastosowanie panelu ekspertów pozwoli na optymalne wykorzystanie zebranych informacji, gdyż ich opinie pozwolą na uzupełnienie i weryfikację wniosków i rekomendacji otrzymanych przez zespół badawczy w wyniku badania. Dzięki holistycznemu podejściu członków panelu ekspertów będą oni w stanie wypracować rozwiązania podnoszące skuteczność wyprawowanych rozwiązań.</p>	Dobór próby: celowy	<p>Wykorzystanie opinii niezależnych ekspertów umożliwi rzetelną ocenę wyników prowadzonych działań. Ekspertom udostępnione zostaną wyniki badań i materiały robocze, dzięki czemu będą mogli wypowiedzieć się zarówno o wynikach badań, jak i przyjętych założeniach strategicznych. Pozyskanie opinii trzech specjalistów gwarantuje wszechstronne spojrzenie, które z kolei umożliwi dalsze prace nad strategią zainicjowane w wyniku panelu ekspertów.</p>

technika/ metoda badawcza	Opis i uzasadnienie trafności techniki/metody badawczej	Opis i uzasadnienie sposobu doboru próby i jej wielkości	Opis i uzasadnienie struktury próby
Konsultacje społeczne – spotkania z lokalnymi liderami opinii, przedsiębiorcami, organizacjami społecznymi	<p>Konsultacje społeczne to sposób uzyskiwania opinii, stanowisk, propozycji itp. od instytucji i osób, których w pewien sposób dotkna, bezpośrednio lub pośrednio, skutki proponowanych przez administrację działań.</p> <p>Proces konsultacji społecznych składa się z następujących etapów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • informowanie o zamierzenia/planach, • prezentacja poglądów na sposoby rozwiązania problemu, • wymiana opinii, • znajdowanie rozwiązań, • informowanie o finalnej decyzji. <p>Konsultacje społeczne zostaną zorganizowane przez Wykonawcę w porozumieniu z Zamawiającym. w czasie ich trwania mieszkańcy, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe i inne zainteresowane strony będą mogły zapoznać się z treścią tworzonej Strategii. Konsultacje nie ograniczą się jednak tylko do przedstawienia tej Strategii, ale także do wysłuchania opinii na jej temat, modyfikowania i informowania o ostatecznej decyzji.</p> <p>Uzasadnienie zastosowania techniki badawczej: Przeprowadzenie konsultacji społecznych w znacznym stopniu zmniejsza ryzyko, że stworzony dokument nie będzie uwzględniał oczekiwań poszczególnych grup, do których jest adresowy.</p>	17 spotkań – u każdego z Partnerów	Dzięki poznaniu opinii lokalnych liderów, przedsiębiorców i organizacji społecznych możliwe będzie naniesienie zmian w dokumencie uwzględniając przy tym specyfikę każdego z Partnerów, dzięki czemu będzie on lepiej spełniał swoją funkcję.

technika/ metoda badawcza	Opis i uzasadnienie trafności techniki/metody badawczej	Opis i uzasadnienie sposobu doboru próby i jej wielkości	Opis i uzasadnienie struktury próby
Konsultacje społeczne – spotkania z mieszkańcami	<p>Konsultacje społeczne to sposób uzyskiwania opinii, stanowisk, propozycji itp. od instytucji i osób, których w pewien sposób dotkna, bezpośrednio lub pośrednio, skutki proponowanych przez administrację działań.</p> <p>Proces konsultacji społecznych składa się z następujących etapów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • informowanie o zamierzenia/planach, • prezentacja poglądów na sposoby rozwiązania problemu, • wymiana opinii, • znajdowanie rozwiązań, • informowanie o finalnej decyzji. <p>Konsultacje społeczne zostaną zorganizowane przez Wykonawcę w porozumieniu z Zamawiającym. w czasie ich trwania mieszkańcy, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe i inne zainteresowane strony będą mogły zapoznać się z treścią tworzonej Strategii. Konsultacje nie ograniczą się jednak tylko do przedstawienia tej Strategii, ale także do wysłuchania opinii na jej temat, modyfikowania i informowania o ostatecznej decyzji.</p> <p>Uzasadnienie zastosowania techniki badawczej: Przeprowadzenie konsultacji społecznych w znacznym stopniu zmniejsza ryzyko, że stworzony dokument nie będzie uwzględniał oczekiwań poszczególnych grup, do których jest adresowy.</p>	17 spotkań – u każdego z Partnerów	Dzięki poznaniu opinii mieszkańców możliwe będzie naniesienie zmian w dokumencie uwzględniając przy tym specyfikę każdego z Partnerów, dzięki czemu będzie on lepiej spełniał swoją funkcję.

Źródło: Opracowanie własne

7.3. Analiza spójności z innymi dokumentami

Analiza spójności Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020 jest niezwykle ważna. Umożliwia ona skuteczną realizację założeń dokumentu poprzez efektywne wykorzystanie ścieżek dostępu do środków przewidzianych dla realizacji priorytetowych celów w dokumentach zewnętrznych. Ponadto pozwoli w maksymalnym stopniu korzystać z efektów synergii wynikającej z uczestnictwa w programowaniu i realizacji zamierzeń w kooperacji z otoczeniem, regionalnym, krajowym i europejskim. W tym podrozdziale przedstawiono analizę spójności Strategii Rozwoju Społecznego z najważniejszymi, z punktu widzenia realizacji jej założeń, dokumentami w otoczeniu. Są to zarówno dokumenty unijne, krajowe, regionalne, a także lokalne.

7.3.1. Metoda oceny spójności dokumentów

Ocena spójności została dokonana w odniesieniu do celów zawartych w porównywanych ze sobą dokumentach. Dla potrzeb porównania przyjęto czterostopniową skalę od 0 do 3, gdzie:

- 0 – oznacza brak odniesienia do danego celu z dokumentu porównywanego,
- 1 – oznacza niską zgodność/integralność celów,
- 2 – oznacza średni stopień zgodności/integralności celów,
- 3 – oznacza wysoki stopień zgodności/integralności celów.

7.3.2. Europa 2020

Dokument ten został opublikowany 3 marca 2010 r., jako długookresowy program rozwoju społeczno-gospodarczego Unii Europejskiej (UE) na lata 2010-2020. Zastąpił on realizowaną od 2000 r., Strategię Lizbońską, która została zmodyfikowana w 2005 r.

W dokumencie Europa 2020 zapisano 3 obszary priorytetowe, 5 celów głównych, a także 10 zintegrowanych wytycznych i 7 inicjatyw przewodnich.

Komisja Europejska zauważyła potrzebę głębszej współpracy pomiędzy krajami, która wpływałaby na radzenie sobie z zagadnieniami takimi jak: globalizacja, starzenie się społeczeństwa, pojawianie się nowych światowych potęg. W celu osiągnięcia powyższych założeń określono trzy podstawowe obszary priorytetowe, czyli:

- wzrost inteligentny, czyli rozwój gospodarki opartej na wiedzy, koncentrujący się na innowacjach,
- wzrost zrównoważony, czyli koncentrujący się na przemianach dotychczasowej gospodarki na gospodarkę niskoemisyjną, która będzie korzystała z zasobów w sposób efektywny i konkurencyjny,
- wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu, czyli wspieranie gospodarki charakteryzującej się wysokim poziomem zatrudnienia i zapewniającej spójność w wielu kontekstach - gospodarczym, społecznym oraz terytorialnym.

Tabela 22 Ocena spójności pomiędzy dokumentem Europa 2020 i celami Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020

Europa 2020 – cele nadrzędne	Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 – cele strategiczne i operacyjne	Ocena spójności
Osiągnięcie wskaźnika zatrudnienia na poziomie 75%	<p>Cel strategiczny 1: Przeciwdziałanie zjawisku emigracji zarobkowej, poprzez rozwój przedsiębiorczości mieszkańców, przy wykorzystaniu warunków geograficznych i dziedzictwa historyczno-kulturowego regionu</p> <p>Cel operacyjny 1.1: Zwiększenie liczby i poprawa jakości miejsc pracy w regionie</p> <p>Cel operacyjny 1.3: Dostosowanie kierunków kształcenia zawodowego do potrzeb regionalnego rynku pracy oraz zapewnienie warunków do współpracy pracodawców z placówkami kształcenia zawodowego</p> <p>Cel operacyjny 1.2: Wsparcie na rynku pracy osób kończących edukację, w tym promowanie zachowań przedsiębiorczych i prowadzenia własnej działalności gospodarczej</p>	3
Poprawa warunków prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej, w tym przeznaczanie 3% PKB UE na inwestycje w badania i rozwój	<p>Cel strategiczny 2: Rozwój atrakcyjności społeczno-kulturowej oraz gospodarczej regionu poprzez zwiększanie kapitału społecznego</p> <p>Cel operacyjny 2.1: Promowanie i rozwój społecznej odpowiedzialności biznesu</p>	1
Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych o 20% w porównaniu z poziomami z 1990 r.; zwiększenie do 20% udziału energii odnawialnej w ogólnym zużyciu energii; dążenie do zwiększenia efektywności energetycznej o 20%	<p>Cel strategiczny 2: Rozwój atrakcyjności społeczno-kulturowej oraz gospodarczej regionu poprzez zwiększanie kapitału społecznego</p> <p>Cel operacyjny 2.1: Promowanie i rozwój społecznej odpowiedzialności biznesu</p> <p>Cel operacyjny 2.3: Zwiększenie poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców</p>	3
Podniesienie poziomu wykształcenia, zwłaszcza poprzez zmniejszenie odsetka osób przedwcześnie kończących naukę do poniżej 10% oraz zwiększenie do co najmniej 40% odsetka osób w wieku 30–34 lat mających wykształcenie wyższe	<p>Cel strategiczny 3: Przeciwdziałanie niekorzystnym zjawiskom demograficznym poprzez wsparcie rodzin w procesie wychowania i socjalizacji</p> <p>Cel operacyjny 3.4: Rozwój infrastruktury oświaty i poprawa jakości kształcenia ogólnego oraz przedszkolnego</p>	1
Wspieranie włączenia społecznego, zwłaszcza	<p>Cel strategiczny 4: Poprawa jakości życia osób z grup zagrożonych wykluczeniem społeczno-ekonomicznym</p>	3

Europa 2020 – cele nadrzędne	Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 – cele strategiczne i operacyjne	Ocena spójności
poprzez ograniczanie ubóstwa, mając na celu wydzwignięcie z ubóstwa lub wykluczenia społecznego 20 milionów obywateli	<p>Cel operacyjny 4.1: Aktywizacja społeczna osób starszych, niepełnosprawnych oraz bezrobotnych</p> <p>Cel operacyjny 4.2: Aktywizacja zawodowa osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób w wieku 45+/50+ oraz osób niepełnosprawnych</p> <p>Cel operacyjny 4.3: Rozwój infrastruktury pomocy społecznej, w tym dostęp do usług pomocy psychologicznej, pomocy prawnej oraz terapeutycznej</p>	
Maksymalna liczba punktów: 15	Razem osiągnięta liczba punktów: 11	73%

Źródło: opracowanie własne

7.3.3. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030

Dokument stanowi podstawę planowania regionalnego w Polsce. Zawiera on 25 kluczowych decyzji, których podjęcie powinno przyczynić się do rozwoju społecznego i gospodarczego. Celem głównym jest rozwój mierzony poprawą jakości życia Polaków (wzrost PKB na mieszkańca w relacji do UE i zwiększenie spójności społecznej) dzięki stabilnemu, wysokiemu wzrostowi gospodarczemu, co pozwala na modernizację kraju.

Jego osiągnięcie będzie możliwe dzięki trzem filarom zadaniowym:

- innowacyjności (modernizacji),
- terytorialnie zrównoważonego rozwoju (dyfuzji),
- efektywności.

Poziom zgodności pomiędzy celami strategicznymi lub szczegółowymi z Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju 2011-2030 a tymi ze Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020 został przedstawiony w poniższej tabeli.

Tabela 23. Ocena spójności pomiędzy Długookresową Strategią Rozwoju Kraju 2011-2030 i celami Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2011-2030- cele strategiczne lub szczegółowe	Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 – cele strategiczne i operacyjne	Ocena spójności
Filar Innowacyjność		
Innowacyjność – Cel strategiczny: Podniesienie indywidualnej kreatywności ludzi i innowacyjności gospodarki	Cel strategiczny 1: Przeciwdziałanie zjawisku emigracji zarobkowej, poprzez rozwój przedsiębiorczości mieszkańców, przy wykorzystaniu warunków geograficznych i dziedzictwa historyczno-kulturowego regionu	3

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2011-2030- cele strategiczne lub szczegółowe	Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 – cele strategiczne i operacyjne	Ocena spójności
	<p>Cel operacyjny 1.1: Zwiększenie liczby i poprawa jakości miejsc pracy w regionie</p> <p>Cel operacyjny 1.2: Wsparcie na rynku pracy osób kończących edukację, w tym promowanie zachowań przedsiębiorczych i prowadzenia własnej działalności gospodarczej</p> <p>Cel strategiczny 2: Rozwój atrakcyjności społeczno-kulturowej oraz gospodarczej regionu poprzez zwiększanie kapitału społecznego</p> <p>Cel operacyjny 2.1: Promowanie i rozwój społecznej odpowiedzialności biznesu</p> <p>Cel operacyjny 2.2: Wsparcie organizacji pozarządowych, w tym instytucji otoczenia biznesu, instytucji charytatywnych oraz instytucji o działalności kulturowej</p>	
Polska Cyfrowa – Cel strategiczny: Umiejętne i intensywne spożytkowanie ICT na rzecz rozwoju	<p>Cel strategiczny 1: Przeciwdziałanie zjawisku emigracji zarobkowej, poprzez rozwój przedsiębiorczości mieszkańców, przy wykorzystaniu warunków geograficznych i dziedzictwa historyczno-kulturowego regionu</p> <p>Cel operacyjny 1.1: Zwiększenie liczby i poprawa jakości miejsc pracy w regionie</p>	1
<p>Kapitał ludzki – Cele szczegółowe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wzrost poziomu aktywności Polaków, tak aby w roku 2030 stopa zatrudnienia wyniosła 75% 2. Poprawa sytuacji demograficznej w sposób nieograniczający aktywności zawodowej rodziców oraz wykorzystanie rezerw demograficznych 3. Poprawa spójności społecznej 4. Poprawa stanu 	<p>Cel strategiczny 1: Przeciwdziałanie zjawisku emigracji zarobkowej, poprzez rozwój przedsiębiorczości mieszkańców, przy wykorzystaniu warunków geograficznych i dziedzictwa historyczno-kulturowego regionu</p> <p>Cel operacyjny 1.1: Zwiększenie liczby i poprawa jakości miejsc pracy w regionie</p> <p>Cel operacyjny 1.2: Wsparcie na rynku pracy osób kończących edukację, w tym promowanie zachowań przedsiębiorczych i prowadzenia własnej działalności gospodarczej</p> <p>Cel operacyjny 1.3: Dostosowanie kierunków kształcenia zawodowego do potrzeb regionalnego rynku pracy oraz zapewnienie warunków do współpracy pracodawców z placówkami kształcenia zawodowego</p>	3

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2011-2030- cele strategiczne lub szczegółowe	Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 – cele strategiczne i operacyjne	Ocena spójności
zdrowia społeczeństwa	<p>Cel strategiczny 2: Rozwój atrakcyjności społeczno-kulturowej oraz gospodarczej regionu poprzez zwiększanie kapitału społecznego</p> <p>Cel operacyjny 2.1: Promowanie i rozwój społecznej odpowiedzialności biznesu</p> <p>Cel operacyjny 2.2: Wsparcie organizacji pozarządowych, w tym instytucji otoczenia biznesu, instytucji charytatywnych oraz instytucji o działalności kulturowej</p> <p>Cel operacyjny 2.3: Zwiększenie poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców</p> <p>Cel operacyjny 2.4: Wspieranie integracji społecznej i różnorodności kulturowej z uwzględnieniem interesów mniejszości narodowych</p> <p>Cel strategiczny 3: Przeciwdziałanie niekorzystnym zjawiskom demograficznym poprzez wsparcie rodzin w procesie wychowania i socjalizacji</p> <p>Cel operacyjny 3.1: Rozbudowa infrastruktury opieki nad dziećmi i usług wspierających aktywność zawodową rodziców</p> <p>Cel operacyjny 3.2: Poprawa sytuacji i warunków życia rodzin</p> <p>Cel operacyjny 3.3: Poprawa sytuacji osób planujących założenie rodziny oraz podejmujących decyzję o potomstwie</p> <p>Cel operacyjny 3.4: Rozwój infrastruktury oświaty i poprawa jakości kształcenia ogólnego oraz przedszkolnego</p> <p>Cel strategiczny 4: Poprawa jakości życia osób z grup zagrożonych wykluczeniem społeczno-ekonomicznym</p> <p>Cel operacyjny 4.1: Aktywizacja społeczna osób starszych, niepełnosprawnych oraz bezrobotnych</p> <p>Cel operacyjny 4.2: Aktywizacja zawodowa osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób w wieku 45+/50+ oraz osób niepełnosprawnych</p>	

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2011-2030- cele strategiczne lub szczegółowe	Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 – cele strategiczne i operacyjne	Ocena spójności
	<p>Cel operacyjny 4.3: Rozwój infrastruktury pomocy społecznej, w tym dostęp do usług pomocy psychologicznej, pomocy prawnej oraz terapeutycznej</p>	
<p>Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko – Cel strategiczny: Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska</p>	<p>Cel strategiczny 2: Rozwój atrakcyjności społeczno-kulturowej oraz gospodarczej regionu poprzez zwiększanie kapitału społecznego</p> <p>Cel operacyjny 2.1: Promowanie i rozwój społecznej odpowiedzialności biznesu</p> <p>Cel operacyjny 2.3: Zwiększenie poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców</p>	2
Filar Terytorialne zrównoważenie rozwoju		
<p>Rozwój regionalny – Cel strategiczny: Wzrost konkurencyjności regionów oraz budowa spójności terytorialnej poprzez wspieranie potencjału rozwojowego i powiązań funkcjonalnych na poziomie regionalnym</p>	<p>Cel strategiczny 1: Przeciwdziałanie zjawisku emigracji zarobkowej, poprzez rozwój przedsiębiorczości mieszkańców, przy wykorzystaniu warunków geograficznych i dziedzictwa historyczno-kulturowego regionu</p> <p>Cel operacyjny 1.1: Zwiększenie liczby i poprawa jakości miejsc pracy w regionie</p> <p>Cel strategiczny 2: Rozwój atrakcyjności społeczno-kulturowej oraz gospodarczej regionu poprzez zwiększanie kapitału społecznego</p> <p>Cel operacyjny 2.2: Wsparcie organizacji pozarządowych, w tym instytucji otoczenia biznesu, instytucji charytatywnych oraz instytucji o działalności kulturowej</p> <p>Cel operacyjny 2.4: Wspieranie integracji społecznej i różnorodności kulturowej z uwzględnieniem interesów mniejszości narodowych</p>	2
<p>Transport – Cel strategiczny: Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego w wymiarze krajowym</p>	<p>Cel strategiczny 4: Poprawa jakości życia osób z grup zagrożonych wykluczeniem społeczno-ekonomicznym</p> <p>Cel operacyjny 4.1: Aktywizacja społeczna osób starszych, niepełnosprawnych oraz bezrobotnych</p> <p>Cel strategiczny 3: Przeciwdziałanie niekorzystnym zjawiskom demograficznym poprzez wsparcie rodzin w procesie wychowania i socjalizacji</p> <p>Cel operacyjny 3.2: Poprawa sytuacji i warunków życia rodzin</p>	1

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2011-2030- cele strategiczne lub szczegółowe	Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 – cele strategiczne i operacyjne	Ocena spójności
(lokalnym), europejskim i globalnym		
Filar Efektywność		
Kapitał Społeczny – Cel strategiczny: Wzrost społecznego kapitału rozwoju	<p>Cel strategiczny 1: Przeciwdziałanie zjawisku emigracji zarobkowej, poprzez rozwój przedsiębiorczości mieszkańców, przy wykorzystaniu warunków geograficznych i dziedzictwa historyczno-kulturowego regionu</p> <p>Cel operacyjny 1.1: Zwiększenie liczby i poprawa jakości miejsc pracy w regionie</p> <p>Cel operacyjny 1.2: Wsparcie na rynku pracy osób kończących edukację, w tym promowanie zachowań przedsiębiorczych i prowadzenia własnej działalności gospodarczej</p> <p>Cel operacyjny 1.3: Dostosowanie kierunków kształcenia zawodowego do potrzeb regionalnego rynku pracy oraz zapewnienie warunków do współpracy pracodawców z placówkami kształcenia zawodowego</p> <p>Cel strategiczny 2: Rozwój atrakcyjności społeczno-kulturowej oraz gospodarczej regionu poprzez zwiększanie kapitału społecznego</p> <p>Cel operacyjny 2.1: Promowanie i rozwój społecznej odpowiedzialności biznesu</p> <p>Cel operacyjny 2.2: Wsparcie organizacji pozarządowych, w tym instytucji otoczenia biznesu, instytucji charytatywnych oraz instytucji o działalności kulturowej</p> <p>Cel operacyjny 2.3: Zwiększenie poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców</p> <p>Cel operacyjny 2.4: Wspieranie integracji społecznej i różnorodności kulturowej z uwzględnieniem interesów mniejszości narodowych</p> <p>Cel strategiczny 3: Przeciwdziałanie niekorzystnym zjawiskom demograficznym poprzez wsparcie rodzin w procesie wychowania i socjalizacji</p>	3

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2011-2030- cele strategiczne lub szczegółowe	Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 – cele strategiczne i operacyjne	Ocena spójności
	<p>Cel operacyjny 3.1: Rozbudowa infrastruktury opieki nad dziećmi i usług wspierających aktywność zawodową rodziców</p> <p>Cel operacyjny 3.2: Poprawa sytuacji i warunków życia rodzin</p> <p>Cel operacyjny 3.3: Poprawa sytuacji osób planujących założenie rodziny oraz podejmujących decyzję o potomstwie</p> <p>Cel operacyjny 3.4: Rozwój infrastruktury oświaty i poprawa jakości kształcenia ogólnego oraz przedszkolnego</p> <p>Cel strategiczny 4: Poprawa jakości życia osób z grup zagrożonych wykluczeniem społeczno-ekonomicznym</p> <p>Cel operacyjny 4.1: Aktywizacja społeczna osób starszych, niepełnosprawnych oraz bezrobotnych</p> <p>Cel operacyjny 4.2: Aktywizacja zawodowa osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób w wieku 45+/50+ oraz osób niepełnosprawnych</p> <p>Cel operacyjny 4.3: Rozwój infrastruktury pomocy społecznej, w tym dostęp do usług pomocy psychologicznej, pomocy prawnej oraz terapeutycznej</p>	
<p>Sprawne państwo – Cele strategiczne:</p> <p>Poprawa efektywności i sprawności administracji rządowej dla zapewnienia pełni praw Obywatela/Obywatelki i podniesienia gospodarczej konkurencyjności Polski, a także dla skutecznej współpracy z administracją samorządu terytorialnego</p> <p>Poprawa jakości</p>		<p>Nie dotyczy – wyłączono z analizy spójności</p>

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2011-2030- cele strategiczne lub szczegółowe	Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 – cele strategiczne i operacyjne	Ocena spójności
<p>prawa i ograniczenie nadmiernej regulacji</p> <p>Usprawnienie funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości i prokuratury</p> <p>Podniesienie jakości działania podmiotów oferujących usługi publiczne</p> <p>Poprawa efektywności i jakości debaty publicznej</p>		
maksymalna liczba punktów: 21	suma osiągniętych punktów: 15	71%

7.3.4. Strategia Rozwoju Kraju Polska 2020

Strategia Rozwoju Kraju Polska 2020 określa kierunki działań, które powinny być podejmowane na rzecz rozwoju w perspektywie średniookresowej – w tym przypadku 10 lat. Obejmuje ona szereg sfer – zarówno gospodarczą, społeczną jak i legislacyjną. Dokument ten wytycza obszary, które są szczególnie ważne w kontekście poprawy pozycji Polski w świecie. Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju tworzy, poprzez wyznaczenie obszarów szczególnego zainteresowania, podstawy programowania środków Unii Europejskiej na lata 2014-2020. Wyznaczone zostały trzy obszary strategiczne, które są najbardziej istotne w programowaniu rozwoju. Ich powiązanie z celami strategicznymi i operacyjnymi Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 24. Ocena spójności pomiędzy Średniookresową Strategią Rozwoju Kraju Polska 2011-2020 i celami Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020

Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2011-2020- obszary strategiczne	Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 – cele strategiczne i operacyjne	Ocena spójności
Sprawne i efektywne państwo	<p>Cel strategiczny 4: Poprawa jakości życia osób z grup zagrożonych wykluczeniem społeczno-ekonomicznym</p> <p>Cel operacyjny 4.3: Rozwój infrastruktury pomocy społecznej, w tym dostęp do usług pomocy psychologicznej, pomocy prawnej oraz terapeutycznej</p>	1

Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2011- 2020- obszary strategiczne	Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 – cele strategiczne i operacyjne	Ocena spójności
Konkurencyjna gospodarka	<p>Cel strategiczny 1: Przeciwdziałanie zjawisku emigracji zarobkowej, poprzez rozwój przedsiębiorczości mieszkańców, przy wykorzystaniu warunków geograficznych i dziedzictwa historyczno-kulturowego regionu</p> <p>Cel operacyjny 1.1: Zwiększenie liczby i poprawa jakości 3miejsc pracy w regionie</p> <p>Cel operacyjny 1.2: Wsparcie na rynku pracy osób kończących edukację, w tym promowanie zachowań przedsiębiorczych i prowadzenia własnej działalności gospodarczej</p> <p>Cel operacyjny 1.3: Dostosowanie kierunków kształcenia zawodowego do potrzeb regionalnego rynku pracy oraz zapewnienie warunków do współpracy pracodawców z placówkami kształcenia zawodowego</p>	3
Spójność społeczna i terytorialna	<p>Cel strategiczny 2: Rozwój atrakcyjności społeczno-kulturowej oraz gospodarczej regionu poprzez zwiększanie kapitału społecznego</p> <p>Cel operacyjny 2.1: Promowanie i rozwój społecznej odpowiedzialności biznesu</p> <p>Cel operacyjny 2.2: Wsparcie organizacji pozarządowych, w tym instytucji otoczenia biznesu, instytucji charytatywnych oraz instytucji o działalności kulturowej</p> <p>Cel operacyjny 2.3: Zwiększenie poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców</p> <p>Cel operacyjny 2.4: Wspieranie integracji społecznej i różnorodności kulturowej z uwzględnieniem interesów mniejszości narodowych</p> <p>Cel strategiczny 4: Poprawa jakości życia osób z grup zagrożonych wykluczeniem społeczno-ekonomicznym</p> <p>Cel operacyjny 4.1: Aktywizacja społeczna osób starszych, niepełnosprawnych oraz bezrobotnych</p>	3

Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2011-2020- obszary strategiczne	Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 – cele strategiczne i operacyjne	Ocena spójności
	<p>Cel operacyjny 4.2: Aktywizacja zawodowa osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób w wieku 45+/50+ oraz osób niepełnosprawnych</p> <p>Cel operacyjny 4.3: Rozwój infrastruktury pomocy społecznej, w tym dostęp do usług pomocy psychologicznej, pomocy prawnej oraz terapeutycznej</p>	
Maksymalna liczba punktów: 9	Suma osiągniętych punktów: 7	78%

7.3.5. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony - miasta - obszary wiejskie

Dokument ten określa cele i sposób działania podmiotów publicznych, a w szczególności rządu i samorządów województw, w odniesieniu do polskiej przestrzeni dla osiągnięcia strategicznych celów rozwoju kraju. Dokument wyznacza cele polityki rozwoju regionalnego, w tym wobec obszarów wiejskich i miejskich oraz definiuje ich relacje w odniesieniu do innych polityk publicznych o wyraźnym terytorialnym ukierunkowaniu.

Tabela 25. Ocena spójności pomiędzy Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2010-2020 i celami Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020- obszary strategiczne	Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 – cele strategiczne i operacyjne	Ocena spójności
1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów („konkurencyjność”)	<p>Cel strategiczny 1: Przeciwdziałanie zjawisku emigracji zarobkowej, poprzez rozwój przedsiębiorczości mieszkańców, przy wykorzystaniu warunków geograficznych i dziedzictwa historyczno-kulturowego regionu</p> <p>Cel operacyjny 1.1: Zwiększenie liczby i poprawa jakości miejsc pracy w regionie</p> <p>Cel operacyjny 1.2: Wsparcie na rynku pracy osób kończących edukację, w tym promowanie zachowań przedsiębiorczych i prowadzenia własnej działalności gospodarczej</p>	3

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020- obszary strategiczne	Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 – cele strategiczne i operacyjne	Ocena spójności
	<p>Cel operacyjny 1.3: Dostosowanie kierunków kształcenia zawodowego do potrzeb regionalnego rynku pracy oraz zapewnienie warunków do współpracy pracodawców z placówkami kształcenia zawodowego</p> <p>Cel strategiczny 3: Przeciwdziałanie niekorzystnym zjawiskom demograficznym poprzez wsparcie rodzin w procesie wychowania i socjalizacji</p> <p>Cel operacyjny 3.1: Rozbudowa infrastruktury opieki nad dziećmi i usług wspierających aktywność zawodową rodziców</p> <p>Cel operacyjny 3.4: Rozwój infrastruktury oświaty i poprawa jakości kształcenia ogólnego oraz przedszkolnego</p>	
<p>2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność”)</p>	<p>Cel strategiczny 2: Rozwój atrakcyjności społeczno-kulturowej oraz gospodarczej regionu poprzez zwiększanie kapitału społecznego</p> <p>Cel operacyjny 2.4: Wspieranie integracji społecznej i różnorodności kulturowej z uwzględnieniem interesów mniejszości narodowych</p> <p>Cel strategiczny 4: Poprawa jakości życia osób z grup zagrożonych wykluczeniem społeczno-ekonomicznym</p> <p>Cel operacyjny 4.1: Aktywizacja społeczna osób starszych, niepełnosprawnych oraz bezrobotnych</p> <p>Cel operacyjny 4.2: Aktywizacja zawodowa osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób w wieku 45+/50+ oraz osób niepełnosprawnych</p> <p>Cel operacyjny 4.3: Rozwój infrastruktury pomocy społecznej, w tym dostęp do usług pomocy psychologicznej, pomocy prawnej oraz terapeutycznej</p>	<p>3</p>

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020- obszary strategiczne	Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 – cele strategiczne i operacyjne	Ocena spójności
3. Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie („sprawność”)	<p>Cel strategiczny 2: Rozwój atrakcyjności społeczno-kulturowej oraz gospodarczej regionu poprzez zwiększanie kapitału społecznego</p> <p>Cel operacyjny 2.2: Wsparcie organizacji pozarządowych, w tym instytucji otoczenia biznesu, instytucji charytatywnych oraz instytucji o działalności kulturowej</p> <p>Cel strategiczny 4: Poprawa jakości życia osób z grup zagrożonych wykluczeniem społeczno-ekonomicznym</p> <p>Cel operacyjny 4.3: Rozwój infrastruktury pomocy społecznej, w tym dostęp do usług pomocy psychologicznej, pomocy prawnej oraz terapeutycznej</p>	2
Maksymalna liczba punktów: 9	Osiągnięte punkty razem: 8	89%

Źródło: opracowanie własne

7.3.6. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020

Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 to największy program operacyjny finansowany z Funduszy Europejskich. Dotyczy on zagadnień takich jak: gospodarka niskoemisyjna, ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu, rozwój transportu i poprawa bezpieczeństwa energetycznego, a także ochrona zdrowia i dziedzictwo kulturowe.

Obszary wsparcia zostały określone w dziesięciu osiach priorytetowych, których zgodność z celami strategicznymi i operacyjnymi Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 26. Ocena spójności pomiędzy osiami Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko i celami Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 – cele strategiczne i operacyjne	Ocena spójności
Oś I – Zmniejszenie emisyjności gospodarki	Cel strategiczny 2: Rozwój atrakcyjności społeczno-kulturowej oraz gospodarczej regionu poprzez zwiększanie kapitału społecznego	2

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 – cele strategiczne i operacyjne	Ocena spójności
	Cel operacyjny 2.1: Promowanie i rozwój społecznej odpowiedzialności biznesu	
Oś II - Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu	<p>Cel strategiczny 2: Rozwój atrakcyjności społeczno-kulturowej oraz gospodarczej regionu poprzez zwiększanie kapitału społecznego</p> <p>Cel operacyjny 2.3: Zwiększenie poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców</p>	3
Oś III – Rozwój sieci drogowej TEN-T i transportu multimodalnego	-	Nie dotyczy
Oś IV - Infrastruktura drogowa dla miast	-	Nie dotyczy
Oś V - Rozwój transportu kolejowego w Polsce	-	Nie dotyczy
Oś VI - Rozwój niskoemisyjnego transportu zbiorowego w miastach	-	Nie dotyczy
Oś VII- Poprawa bezpieczeństwa energetycznego	-	Nie dotyczy
Oś VIII- Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury	<p>Cel strategiczny 1: Przeciwdziałanie zjawisku emigracji zarobkowej, poprzez rozwój przedsiębiorczości mieszkańców, przy wykorzystaniu warunków geograficznych i dziedzictwa historyczno-kulturowego regionu</p> <p>Cel operacyjny 1.1: Zwiększenie liczby i poprawa jakości miejsc pracy w regionie</p> <p>Cel operacyjny 1.2: Wsparcie na rynku pracy osób kończących edukację, w tym promowanie zachowań przedsiębiorczych i prowadzenia własnej działalności gospodarczej</p>	2

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 – cele strategiczne i operacyjne	Ocena spójności
	<p>Cel operacyjny 1.3: Dostosowanie kierunków kształcenia zawodowego do potrzeb regionalnego rynku pracy oraz zapewnienie warunków do współpracy pracodawców z placówkami kształcenia zawodowego</p> <p>Cel strategiczny 2: Rozwój atrakcyjności społeczno-kulturowej oraz gospodarczej regionu poprzez zwiększanie kapitału społecznego</p> <p>Cel operacyjny 2.2: Wsparcie organizacji pozarządowych, w tym instytucji otoczenia biznesu, instytucji charytatywnych oraz instytucji o działalności kulturowej</p> <p>Cel operacyjny 2.4: Wspieranie integracji społecznej i różnorodności kulturowej z uwzględnieniem interesów mniejszości narodowych</p>	
<p>Oś IX - Wzmocnienie strategicznej infrastruktury i rozwoju zasobów kultury</p>	<p>Cel strategiczny 1: Przeciwdziałanie zjawisku emigracji zarobkowej, poprzez rozwój przedsiębiorczości mieszkańców, przy wykorzystaniu warunków geograficznych i dziedzictwa historyczno-kulturowego regionu</p> <p>Cel operacyjny 1.1: Zwiększenie liczby i poprawa jakości miejsc pracy w regionie</p> <p>Cel operacyjny 1.2: Wsparcie na rynku pracy osób kończących edukację, w tym promowanie zachowań przedsiębiorczych i prowadzenia własnej działalności gospodarczej</p> <p>Cel operacyjny 1.3: Dostosowanie kierunków kształcenia zawodowego do potrzeb regionalnego rynku pracy oraz zapewnienie warunków do współpracy pracodawców z placówkami kształcenia zawodowego</p> <p>Cel strategiczny 2: Rozwój atrakcyjności społeczno-kulturowej oraz gospodarczej regionu poprzez zwiększanie kapitału społecznego</p> <p>Cel operacyjny 2.2: Wsparcie organizacji pozarządowych, w tym instytucji otoczenia biznesu, instytucji charytatywnych oraz instytucji o działalności kulturowej</p> <p>Cel operacyjny 2.4: Wspieranie integracji społecznej i różnorodności kulturowej z uwzględnieniem interesów mniejszości narodowych</p>	<p>3</p>

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 – cele strategiczne i operacyjne	Ocena spójności
Oś X – Pomoc techniczna	-	Nie dotyczy
Maksymalna liczba punktów: 12	Osiągnięte punkty razem: 10	83%

Źródło: opracowanie własne

7.3.7. Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój wspiera obszary związane z zatrudnieniem, przeciwdziałaniem wykluczeniu społecznemu, edukacją (w tym szkolnictwem wyższym), a także zdrowiem i współpracą międzynarodową. Składa się on z pięciu osi priorytetowych, których powiązanie z celami Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020 pokazuje poniższa tabela.

Tabela 27. Ocena spójności pomiędzy osiami Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój i celami Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020	Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 – cele strategiczne i operacyjne	Ocena spójności
Oś I – Osoby młode na rynku pracy	<p>Cel strategiczny 1: Przeciwdziałanie zjawisku emigracji zarobkowej, poprzez rozwój przedsiębiorczości mieszkańców, przy wykorzystaniu warunków geograficznych i dziedzictwa historyczno-kulturowego regionu</p> <p>Cel operacyjny 1.1: Zwiększenie liczby i poprawa jakości miejsc pracy w regionie</p> <p>Cel operacyjny 1.2: Wsparcie na rynku pracy osób kończących edukację, w tym promowanie zachowań przedsiębiorczych i prowadzenia własnej działalności gospodarczej</p> <p>Cel operacyjny 1.3: Dostosowanie kierunków kształcenia zawodowego do potrzeb regionalnego rynku pracy oraz zapewnienie warunków do współpracy pracodawców z placówkami kształcenia zawodowego</p>	3
Oś II - Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki	<p>Cel strategiczny 4: Poprawa jakości życia osób z grup zagrożonych wykluczeniem społeczno-ekonomicznym</p>	3

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020	Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 – cele strategiczne i operacyjne	Ocena spójności
i edukacji	<p>Cel operacyjny 4.1: Aktywizacja społeczna osób starszych, niepełnosprawnych oraz bezrobotnych</p> <p>Cel operacyjny 4.2: Aktywizacja zawodowa osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób w wieku 45+/50+ oraz osób niepełnosprawnych</p> <p>Cel operacyjny 4.3: Rozwój infrastruktury pomocy społecznej, w tym dostęp do usług pomocy psychologicznej, pomocy prawnej oraz terapeutycznej</p>	
Oś III – Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju	-	0
Oś IV – Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa	<p>Cel strategiczny 2: Rozwój atrakcyjności społeczno-kulturowej oraz gospodarczej regionu poprzez zwiększanie kapitału społecznego</p> <p>Cel operacyjny 2.4: Wspieranie integracji społecznej i różnorodności kulturowej z uwzględnieniem interesów mniejszości narodowych</p>	3
Oś V – Wsparcie dla obszaru zdrowia	<p>Cel strategiczny 3: Przeciwdziałanie niekorzystnym zjawiskom demograficznym poprzez wsparcie rodzin w procesie wychowania i socjalizacji</p> <p>Cel operacyjny 3.1: Rozbudowa infrastruktury opieki nad dziećmi i usług wspierających aktywność zawodową rodziców</p> <p>Cel operacyjny 3.2: Poprawa sytuacji i warunków życia rodzin</p> <p>Cel operacyjny 3.3: Poprawa sytuacji osób planujących założenie rodziny oraz podejmujących decyzję o potomstwie</p> <p>Cel strategiczny 2: Rozwój atrakcyjności społeczno-kulturowej oraz gospodarczej regionu poprzez zwiększanie kapitału społecznego</p> <p>Cel operacyjny 2.3: Zwiększenie poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców</p>	3
Maksymalna liczba punktów: 15	Osiągnięte punkty razem: 12	80%

Źródło: opracowanie własne

7.3.8. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020

Tabela 28. Ocena spójności pomiędzy osiami Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich i celami Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020	Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 – cele strategiczne i operacyjne	Ocena spójności
M01 - Transfer wiedzy i działalność informacyjna (art. 14)	<p>Cel strategiczny 2: Rozwój atrakcyjności społeczno-kulturowej oraz gospodarczej regionu poprzez zwiększanie kapitału społecznego</p> <p>Cel operacyjny 2.1: Promowanie i rozwój społecznej odpowiedzialności biznesu</p> <p>Cel operacyjny 2.2: Wsparcie organizacji pozarządowych, w tym instytucji otoczenia biznesu, instytucji charytatywnych oraz instytucji o działalności kulturowej</p> <p>Cel operacyjny 2.3: Zwiększenie poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców</p> <p>Cel operacyjny 2.4: Wspieranie integracji społecznej i różnorodności kulturowej z uwzględnieniem interesów mniejszości narodowych</p>	3
M04 - Inwestycje w środki trwałe (art. 17)	-	0
M07 - Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich (art. 20)	<p>Cel strategiczny 3: Przeciwdziałanie niekorzystnym zjawiskom demograficznym poprzez wsparcie rodzin w procesie wychowania i socjalizacji</p> <p>Cel operacyjny 3.1: Rozbudowa infrastruktury opieki nad dziećmi i usług wspierających aktywność zawodową rodziców</p> <p>Cel operacyjny 3.4: Rozwój infrastruktury oświaty i poprawa jakości kształcenia ogólnego oraz przedszkolnego</p> <p>Cel strategiczny 4: Poprawa jakości życia osób z grup zagrożonych wykluczeniem społeczno-ekonomicznym</p> <p>Cel operacyjny 4.3: Rozwój infrastruktury pomocy społecznej, w tym dostęp do usług pomocy psychologicznej, pomocy prawnej oraz terapeutycznej</p>	3
M08 - Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów (art. 21-26)	<p>Cel strategiczny 2: Rozwój atrakcyjności społeczno-kulturowej oraz gospodarczej regionu poprzez zwiększanie kapitału społecznego</p> <p>Cel operacyjny 2.3: Zwiększenie poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców</p>	1
M19 – Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER (RLKS – rozwój lokalny	<p>Cel strategiczny 2: Rozwój atrakcyjności społeczno-kulturowej oraz gospodarczej regionu poprzez zwiększanie kapitału społecznego</p> <p>Cel operacyjny 2.1: Promowanie i rozwój społecznej odpowiedzialności biznesu</p>	3

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020	Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 – cele strategiczne i operacyjne	Ocena spójności
kierowany przez społeczność (art. 35 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013)	<p>Cel operacyjny 2.2: Wsparcie organizacji pozarządowych, w tym instytucji otoczenia biznesu, instytucji charytatywnych oraz instytucji o działalności kulturowej</p> <p>Cel operacyjny 2.3: Zwiększenie poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców</p> <p>Cel operacyjny 2.4: Wspieranie integracji społecznej i różnorodności kulturowej z uwzględnieniem interesów mniejszości narodowych</p>	
Maksymalna liczba punktów: 15	Osiągnięte punkty razem: 10	67%

Źródło: opracowanie własne

7.3.9. Europejska Współpraca Terytorialna i Europejski Instrument Sąsiedztwa: Polska –Czechy, Interreg Europa, Program Transnarodowy Europa Środkowa

Trzy analizowane programy unijnego wsparcia: Polska-Czechy, Interreg Europa i Program Europa Środkowa koncentrują swoje działania na współpracy transgranicznej. o środki mogą ubiegać się beneficjenci, którzy pochodzą lub działają na obszarze objętym danym programem. Każdy z nich zawiera kilka osi priorytetowych, w ramach których przyznawane są pieniądze. Ocenę zgodności pomiędzy osiami tych programów a Strategią Rozwoju Społecznego OF PN2020 przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 29. Ocena spójności pomiędzy osiami Programu EWT Polska-Czechy i celami Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020

Program EWT Polska-Czechy	Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 – cele strategiczne i operacyjne	Ocena spójności
Oś I – Wspólne zarządzanie ryzykiem	-	0
Oś II - Rozwój potencjału przyrodniczego i kulturowego na rzecz wspierania zatrudnienia	<p>Cel strategiczny 1: Przeciwdziałanie zjawisku emigracji zarobkowej, poprzez rozwój przedsiębiorczości mieszkańców, przy wykorzystaniu warunków geograficznych i dziedzictwa historyczno-kulturowego regionu</p> <p>Cel operacyjny 1.1: Zwiększenie liczby i poprawa jakości miejsc pracy w regionie</p>	2

Oś III – Edukacja i kwalifikacje	<p>Cel strategiczny 1: Przeciwdziałanie zjawisku emigracji zarobkowej, poprzez rozwój przedsiębiorczości mieszkańców, przy wykorzystaniu warunków geograficznych i dziedzictwa historyczno-kulturowego regionu</p> <p>Cel operacyjny 1.3: Dostosowanie kierunków kształcenia zawodowego do potrzeb regionalnego rynku pracy oraz zapewnienie warunków do współpracy pracodawców z placówkami kształcenia zawodowego</p> <p>Cel strategiczny 3: Przeciwdziałanie niekorzystnym zjawiskom demograficznym poprzez wsparcie rodzin w procesie wychowania i socjalizacji</p> <p>Cel operacyjny 3.4: Rozwój infrastruktury oświaty i poprawa jakości kształcenia ogólnego oraz przedszkolnego</p>	3
Oś IV - Współpraca instytucji i społeczności	<p>Cel strategiczny 2: Rozwój atrakcyjności społeczno-kulturowej oraz gospodarczej regionu poprzez zwiększanie kapitału społecznego</p> <p>Cel operacyjny 2.1: Promowanie i rozwój społecznej odpowiedzialności biznesu</p> <p>Cel operacyjny 2.2: Wsparcie organizacji pozarządowych, w tym instytucji otoczenia biznesu, instytucji charytatywnych oraz instytucji o działalności kulturowej</p> <p>Cel operacyjny 2.3: Zwiększenie poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców</p> <p>Cel operacyjny 2.4: Wspieranie integracji społecznej i różnorodności kulturowej z uwzględnieniem interesów mniejszości narodowych</p>	3
Maksymalna liczba punktów: 12	Osiągnięte punkty razem: 8	67%

Źródło: opracowanie własne

Tabela 30. Ocena spójności pomiędzy osiami Programu Współpracy Interreg Europa i celami Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020

Program Współpracy Interreg Europa	Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 – cele operacyjne	Ocena spójności
Oś I – Badania naukowe, postęp technologiczny i innowacje	Cel operacyjny 2.1: Promowanie i rozwój społecznej odpowiedzialności biznesu	1
Oś II – Konkurencyjność	Cel operacyjny 1.1:	3

Program Współpracy Interreg Europa	Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 – cele operacyjne	Ocena spójności
małych i średnich przedsiębiorstw	Zwiększenie liczby i poprawa jakości miejsc pracy w regionie Cel operacyjny 1.2: Wsparcie na rynku pracy osób kończących edukację, w tym promowanie zachowań przedsiębiorczych i prowadzenia własnej działalności gospodarczej Cel operacyjny 1.3: Dostosowanie kierunków kształcenia zawodowego do potrzeb regionalnego rynku pracy oraz zapewnienie warunków do współpracy pracodawców z placówkami kształcenia zawodowego	
Oś III – Gospodarka niskoemisyjna	Cel operacyjny 2.1: Promowanie i rozwój społecznej odpowiedzialności biznesu	2
Oś IV - Środowisko i efektywne gospodarowanie zasobami	Cel operacyjny 2.3: Zwiększenie poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców	3
Maksymalna liczba punktów: 12	Osiągnięte punkty razem: 9	75%

Źródło: opracowanie własne

Tabela 31. Ocena spójności pomiędzy osiami Programu Współpracy Interreg Europa Środkowa i celami Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020

Program Współpracy Interreg Europa Środkowa	Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 – operacyjne	Ocena spójności
Oś I – Współpraca w zakresie innowacji na rzecz zwiększenia konkurencyjności Europy Środkowej	Cel operacyjny 1.1: Zwiększenie liczby i poprawa jakości miejsc pracy w regionie Cel operacyjny 1.2: Wsparcie na rynku pracy osób kończących edukację, w tym promowanie zachowań przedsiębiorczych i prowadzenia własnej działalności gospodarczej	3
Oś II - Współpraca w zakresie strategii niskoemisyjnych w Europie Środkowej	Cel operacyjny 2.1: Promowanie i rozwój społecznej odpowiedzialności biznesu	2

Program Współpracy Interreg Europa Środkowa	Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 – operacyjne	Ocena spójności
Oś III – Współpraca w zakresie zasobów naturalnych i kulturowych na rzecz trwałego wzrostu gospodarczego w Europie Środkowej	Cel operacyjny 2.3: Zwiększenie poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców Cel operacyjny 2.4: Wspieranie integracji społecznej i różnorodności kulturowej z uwzględnieniem interesów mniejszości narodowych Cel operacyjny 2.2: Wsparcie organizacji pozarządowych, w tym instytucji otoczenia biznesu, instytucji charytatywnych oraz instytucji o działalności kulturowej	3
Oś IV - Współpraca na rzecz poprawy powiązań transportowych Europy Środkowej	-	0
Maksymalna liczba punktów: 12	Osiągnięte punkty razem: 8	66%

Źródło: opracowanie własne

7.3.10. Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 [RPO WO 2014-2020]

Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 to dokument określający obszary i szczegółowe działania, jakie organy samorządu województwa opolskiego podejmują lub mają zamiar podjąć na rzecz wspierania rozwoju regionu. Jak wskazuje nazwa, jest to dokument operacyjny, a więc podrzędny wobec Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 r. Dokument określa działania i obszary wsparcia w nowej perspektywie finansowej, która przypada na lata 2014-2020.

Strategia wyznacza 10 osi priorytetowych:

- I.2.A Innowacje w gospodarce
- II.2.A Konkurencyjna gospodarka
- III.2.A. Gospodarka niskoemisyjna
- IV.2.A Zapobieganie zagrożeniom
- V.2.A Ochrona środowiska, dziedzictwa kulturowego i naturalnego
- VI.2.A Zrównoważony transport na rzecz mobilności mieszkańców
- VII.2.A Konkurencyjny rynek pracy
- VIII.2.A Integracja Społeczna
- IX.2.A Wysoka jakość edukacji
- X.2.A Inwestycje w infrastrukturę społeczną

Poniższa tabela prezentuje wyniki analizy spójności omawianego dokumentu ze Strategią Rozwoju Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020.

Tabela 32. Ocena spójności pomiędzy Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 i celami Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020

Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020	Cel operacyjny Strategii Rozwoju Społecznego Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020	Ocena spójności
I.2.A Innowacje w gospodarce	Cel operacyjny 1.1: Zwiększenie liczby i poprawa jakości miejsc pracy w regionie Cel operacyjny 1.2: Wsparcie na rynku pracy osób kończących edukację, w tym promowanie zachowań przedsiębiorczych i prowadzenia własnej działalności gospodarczej	3
II.2.A Konkurencyjna gospodarka	Cel operacyjny 1.2: Wsparcie na rynku pracy osób kończących edukację, w tym promowanie zachowań przedsiębiorczych i prowadzenia własnej działalności gospodarczej	3
III.2.A. Gospodarka niskoemisyjna	Cel operacyjny 2.3: Zwiększenie poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców	3
IV.2.A Zapobieganie zagrożeniom	Cel operacyjny 4.3: Rozwój infrastruktury pomocy społecznej, w tym dostęp do usług pomocy psychologicznej, pomocy prawnej oraz terapeutycznej	2
V.2.A Ochrona środowiska, dziedzictwa kulturowego i naturalnego	Cel operacyjny 2.2: Wsparcie organizacji pozarządowych, w tym instytucji otoczenia biznesu, instytucji charytatywnych oraz instytucji o działalności kulturowej Cel operacyjny 2.4: Wspieranie integracji społecznej i różnorodności kulturowej z uwzględnieniem interesów mniejszości narodowych	3
VI.2.A Zrównoważony transport na rzecz mobilności mieszkańców	Cel operacyjny 4.3: Rozwój infrastruktury pomocy społecznej, w tym dostęp do usług pomocy psychologicznej, pomocy prawnej oraz terapeutyczne	1
VII.2.A Konkurencyjny rynek pracy	Cel operacyjny 1.1: Zwiększenie liczby i poprawa jakości miejsc pracy w regionie	3
VIII.2.A Integracja społeczna	Cel operacyjny 2.2: Wsparcie	3

Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020	Cel operacyjny Strategii Rozwoju Społecznego Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020	Ocena spójności
	organizacji pozarządowych, w tym instytucji otoczenia biznesu, instytucji charytatywnych oraz instytucji o działalności kulturowej Cel operacyjny 2.4: Wspieranie integracji społecznej i różnorodności kulturowej z uwzględnieniem interesów mniejszości narodowych Cel operacyjny 4.1: Aktywizacja społeczna osób starszych, niepełnosprawnych oraz bezrobotnych	
IX.2.A Wysoka jakość edukacji	Cel operacyjny 1.3: Dostosowanie kierunków kształcenia zawodowego do potrzeb regionalnego rynku pracy oraz zapewnienie warunków do współpracy pracodawców z placówkami kształcenia zawodowego Cel operacyjny 3.4: Rozwój infrastruktury oświaty i poprawa jakości kształcenia ogólnego oraz przedszkolnego	3
X.2.A Inwestycje w infrastrukturę społeczną	Cel operacyjny 4.3: Rozwój infrastruktury pomocy społecznej, w tym dostęp do usług pomocy psychologicznej, pomocy prawnej oraz terapeutycznej	3
Maksymalna ilość punktów: 30	Uzyskana ilość punktów:	90%

Źródło: opracowanie własne

Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 roku

Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 roku jest najważniejszym dokumentem strategicznym w województwie. Wyznacza on główne cele i priorytety działania, których realizacja ma na celu rozwój obszaru.

Strategia Rozwoju Województwa jest dokumentem własnym samorządu wojewódzkiego, stanowiącym o kształcie polityki regionalnej, co sprawia, że zapisane tam zadania można uznać za racjonalne.

W Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego zostało sformułowane dziesięć celów strategicznych, które odnoszą się do pięciu wyzwań rozwojowych takich, jak:

- Zapobieganie i przeciwdziałanie procesom depopulacji
- Przygotowane do rynku pracy aktywne społeczeństwo
- Konkurencyjna gospodarka oparta na innowacyjności i współpracy z nauką
- Atrakcyjne obszary do zamieszkania, inwestowania i wypoczynku
- Zrównoważony rozwój aglomeracji opolskiej, miast i obszarów wiejskich regionu

Cele strategiczne 1-7 mają wymiar horyzontalny, odnoszący się do całego terytorium województwa, a cele 8-10 nastawione są na konkretny obszar, wyróżniony terytorialnie.

Tabela 33. Ocena spójności pomiędzy Strategią Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 roku i celami Strategii Rozwoju

Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 roku		Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 – cele operacyjne	Ocena spójności
WYZWANIE 1. PRZYGOTOWANE DO RYNKU PRACY AKTYWNE SPOŁECZEŃSTWO			
CEL STRATEGICZNY 1. Konkurencyjny i stabilny rynek pracy	1.1. Poprawa jakości kształcenia oraz dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy 1.2. Wspieranie kształcenia ustawicznego 1.3. Wspieranie zatrudnienia i samozatrudnienia 1.4. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i ubóstwu 1.5. Rozwój usług opiekuńczych i wychowawczych	Cel operacyjny 1.3: Dostosowanie kierunków kształcenia zawodowego do potrzeb regionalnego rynku pracy oraz zapewnienie warunków do współpracy pracodawców z placówkami kształcenia zawodowego Cel operacyjny 3.4: Rozwój infrastruktury oświaty i poprawa jakości kształcenia ogólnego oraz przedszkolnego Cel operacyjny 1.2: Wsparcie na rynku pracy osób kończących edukację, w tym promowanie zachowań przedsiębiorczych i prowadzenia własnej działalności gospodarczej Cel operacyjny 3.1: Rozbudowa infrastruktury opieki nad dziećmi i usług wspierających aktywność zawodową rodziców Cel operacyjny 4.1: Aktywizacja społeczna osób starszych, niepełnosprawnych oraz bezrobotnych Cel operacyjny 4.2:	3

Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 roku		Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 – cele operacyjne	Ocena spójności
		Aktywizacja zawodowa osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób w wieku 45+/50+ oraz osób niepełnosprawnych	
CEL STRATEGICZNY 2. Aktywna społeczność regionalna	2.1. Wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego 2.2. Wzbogacanie wielokulturowego dziedzictwa i tożsamości regionalnej 2.3. Wzmacnianie potencjału instytucjonalnego i skuteczności administracji	Cel operacyjny 2.1: Promowanie i rozwój społecznej odpowiedzialności biznesu Cel operacyjny 2.2: Wsparcie organizacji pozarządowych, w tym instytucji otoczenia biznesu, instytucji charytatywnych oraz instytucji o działalności kulturowej Cel operacyjny 2.3: Zwiększenie poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców Cel operacyjny 2.4: Wspieranie integracji społecznej i różnorodności kulturowej z uwzględnieniem interesów mniejszości narodowych Cel operacyjny 4.1: Aktywizacja społeczna osób starszych, niepełnosprawnych oraz bezrobotnych	3
WYZWANIE 2. KONKURENCYJNA GOSPODARKA OPARTA NA INNOWACYJNOŚCI I WSPÓŁPRACY Z NAUKĄ			
CEL STRATEGICZNY 3. Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka	3.1. Rozwój potencjału badawczo-rozwojowego na rzecz regionalnej gospodarki 3.2. Wzmocnienie	Cel operacyjny 1.1: Zwiększenie liczby i poprawa jakości miejsc pracy w regionie	2

Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 roku		Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 – cele operacyjne	Ocena spójności
	<p>powiązań pomiędzy gospodarką, nauką oraz regionalnymi instytucjami otoczenia biznesu</p> <p>3.3. Wspieranie powiązań kooperacyjnych w gospodarce</p> <p>3.4. Wzmocnienie regionalnego systemu przyciągania i lokowania inwestycji</p>	<p>Cel operacyjny 1.2: Wsparcie na rynku pracy osób kończących edukację, w tym promowanie zachowań przedsiębiorczych i prowadzenia własnej działalności gospodarczej</p> <p>Cel operacyjny 2.2: Wsparcie organizacji pozarządowych, w tym instytucji otoczenia biznesu, instytucji charytatywnych oraz instytucji o działalności kulturowej</p>	
<p>CEL STRATEGICZNY 4. Dynamiczne przedsiębiorstwa</p>	<p>4.1. Wsparcie rozwoju przedsiębiorstw i nowoczesnego rzemiosła</p> <p>4.2. Rozwój sektora usług rynkowych</p> <p>4.3. Wspieranie współpracy międzynarodowej przedsiębiorstw</p>	<p>Cel operacyjny 1.1: Zwiększenie liczby i poprawa jakości miejsc pracy w regionie</p> <p>Cel operacyjny 1.3: Dostosowanie kierunków kształcenia zawodowego do potrzeb regionalnego rynku pracy oraz zapewnienie warunków do współpracy pracodawców z placówkami kształcenia zawodowego</p> <p>Cel operacyjny 2.2: Wsparcie organizacji pozarządowych, w tym instytucji otoczenia biznesu, instytucji charytatywnych oraz instytucji o działalności kulturowej</p>	3
WYZWANIE 3. ATRAKCYJNE OBSZARY DO ZAMIESZKANIA, INWESTOWANIA I WYPOCZYNKU			

Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 roku		Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 – cele operacyjne	Ocena spójności
CEL STRATEGICZNY 5. Nowoczesne usługi oraz atrakcyjna oferta turystyczno-kulturalna	5.1. Poprawa jakości i dostępności do usług zdrowotnych, opiekuńczych i edukacyjnych 5.2. Rozwój społeczeństwa informacyjnego 5.3. Rozwój usług turystyki, kultury i sportu oraz ich infrastruktury	Cel operacyjny 1.1: Zwiększenie liczby i poprawa jakości miejsc pracy w regionie Cel operacyjny 3.2: Poprawa sytuacji i warunków życia rodzin Cel operacyjny 4.1: Aktywizacja społeczna osób starszych, niepełnosprawnych oraz bezrobotnych	2
CEL STRATEGICZNY 6. Dobra dostępność rynków pracy, dóbr i usług	6.1. Rozwój powiązań transportowych 6.2. Poprawa dostępności do aglomeracji opolskiej 6.3. Integracja systemu transportu zbiorowego 6.4. Poprawa bezpieczeństwa na szlakach komunikacyjnych	Cel operacyjny 4.2: Aktywizacja zawodowa osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób w wieku 45+/50+ oraz osób niepełnosprawnych	2
CEL STRATEGICZNY 7. Wysoka jakość środowiska	7.1. Poprawa stanu środowiska poprzez rozwój infrastruktury technicznej 7.2. Wspieranie niskoemisyjnej gospodarki 7.3. Kształtowanie systemu przyrodniczego, ochrona krajobrazu i bioróżnorodności 7.4. Racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych 7.5. Przeciwdziałanie i usuwanie skutków zagrożeń naturalnych i cywilizacyjnych	Cel operacyjny 2.1: Promowanie i rozwój społecznej odpowiedzialności biznesu Cel operacyjny 2.3: Zwiększenie poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców	3
WYZWANIE 4. ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ AGLOMERACJI OPOLSKIEJ, MIAST I OBSZARÓW WIEJSKICH REGIONU			
CEL STRATEGICZNY 8.	8.1. Rozwój		Nie dotyczy- ten cel

Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 roku		Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 – cele operacyjne	Ocena spójności
Konkurencyjna aglomeracja opolska	i wzmocnienie funkcji metropolitalnych 8.2. Rozwój przestrzeni aglomeracji wraz ze wzmocnieniem powiązań instytucjonalnych i społecznych 8.3. Kreowanie pozytywnego wizerunku aglomeracji i rozwój współpracy z ośrodkami regionalnymi		Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego dotyczy rozwoju aglomeracji opolskiej, do której OF PN2020, ze względu na swoje położenie terytorialne, nie przynależy.
CEL STRATEGICZNY 9. Ośrodki miejskie biegunami wzrostu	9.1. Wsparcie potencjału gospodarczego i społecznego miast 9.2. Poprawa ładu przestrzennego i rewitalizacja na obszarach miejskich	Cel operacyjny 1.2: Wsparcie na rynku pracy osób kończących edukację, w tym promowanie zachowań przedsiębiorczych i prowadzenia własnej działalności gospodarczej	1
CEL STRATEGICZNY 10. Wielofunkcyjne obszary wiejskie	10.1. Wsparcie pozarolniczej aktywności gospodarczej i inicjatyw lokalnych 10.2. Rozwój wielofunkcyjnego rolnictwa i rybactwo 10.3. Rozwój sektora rolno-spożywczego 10.4. Racjonalne gospodarowanie przestrzenią	Cel operacyjny 1.1: Zwiększenie liczby i poprawa jakości miejsc pracy w regionie Cel operacyjny 1.2: Wsparcie na rynku pracy osób kończących edukację, w tym promowanie zachowań przedsiębiorczych i prowadzenia własnej działalności gospodarczej Cel operacyjny 1.3: Dostosowanie kierunków kształcenia zawodowego do potrzeb regionalnego rynku pracy oraz zapewnienie warunków do współpracy pracodawców z placówkami kształcenia	3

Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 roku		Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 – cele operacyjne	Ocena spójności
		zawodowego	
Maksymalna ilość punktów: 27		Ilość uzyskanych punktów: 22	81%

7.3.11. Strategia Rozwoju Polski Zachodniej 2020

Dokument koncentruje się na stworzeniu spójnej wizji rozwoju zachodniej części Polski. Potrzebę jego powstania wyraziły władze pięciu województw - dolnośląskiego, lubuskiego, opolskiego, wielkopolskiego i zachodniopomorskiego. w dokumencie zwrócono szczególną uwagę na działania, które wymagają współpracy ponadregionalnej, na obszarze więcej niż jednego województwa. Postawiono na selektywność obszarów wsparcia tj. na skupienie się na wybranych obszarach tematycznych, których występowanie na terenie Polski Zachodniej jest szczególnie silne. w dokumencie określono wizję tego jak powinna wyglądać Polska Zachodnia – makroregion ten ma być „współpracujący, kreatywny, atrakcyjny, mobilizujący, otwarty”. Celem głównym, do którego powinno się dążyć przy rozwoju głównym jest „wzrost konkurencyjności Polski Zachodniej w wymiarze europejskim przez efektywne wykorzystanie potencjałów makroregionu”.

Na podstawie stworzonej diagnozy, określono cele szczegółowe nawiązujące do celu głównego. Celami tymi są:

- Integracja przestrzenna i funkcjonalna makroregionu
- Budowa oferty gospodarczej makroregionu
- Wzmacnianie potencjału naukowo-badawczego makroregionu

Tabela 34. Ocena spójności pomiędzy Strategią Rozwoju Polski Zachodniej 2020 i celami Strategii OF PN2020

Cel szczegółowy Strategii Rozwoju Polski Zachodniej 2020	Cel operacyjny Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020	Ocena spójności
Cel szczegółowy I: integracja przestrzenna i funkcjonalna makroregionu	<p>Cel operacyjny 4.3: Rozwój infrastruktury pomocy społecznej, w tym dostęp do usług pomocy psychologicznej, pomocy prawnej oraz terapeutycznej</p> <p>Cel operacyjny 2.4: Wspieranie integracji społecznej i różnorodności kulturowej z uwzględnieniem interesów mniejszości narodowych</p>	2

Cel szczegółowy Strategii Rozwoju Polski Zachodniej 2020	Cel operacyjny Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020	Ocena spójności
Cel szczegółowy II: budowa oferty gospodarczej makroregionu	Cel operacyjny 1.1: Zwiększenie liczby i poprawa jakości miejsc pracy w regionie Cel operacyjny 1.2: Wsparcie na rynku pracy osób kończących edukację, w tym promowanie zachowań przedsiębiorczych i prowadzenia własnej działalności gospodarczej	3
Cel szczegółowy III: wzmocnienie potencjału naukowo-badawczego makroregionu	Cel operacyjny 2.2: Wsparcie organizacji pozarządowych, w tym instytucji otoczenia biznesu, instytucji charytatywnych oraz instytucji o działalności kulturowej	1
Maksymalna ilość punktów: 9	Ilość uzyskanych punktów: 6	67%

Źródło: opracowanie własne

7.3.12. Regionalna Strategia Innowacji Województwa Opolskiego do 2020 roku

Regionalna Strategia Innowacji Województwa Opolskiego do 2020 roku to dokument planistyczny, wyznaczający kierunki rozwoju innowacyjności i transferu wiedzy. Dokument uwzględnia uwarunkowania zewnętrzne sytuacji w województwie opolskim, takie jak: spowolnienie gospodarcze i kryzys finansowy, negatywna sytuacja demograficzna, konieczność zwiększenia liczby trwałych miejsc pracy i dostosowania ich do potrzeb nowoczesnej gospodarki, zwiększenie nakładów na badania i rozwój, a także określenie nowych kierunków rozwoju Wspólnoty Europejskiej, Polski i regionu.

Strategia wyznacza następujące cele strategiczne:

- I.1: Identyfikacja i wsparcie przedsięwzięć innowacyjnych kluczowych dla rozwoju sektora
- I.2: Tworzenie regionalnego systemu przyciągania i lokowania inwestycji
- I.3: Rozwój potencjału gospodarczego i współpracy międzysektorowej na rzecz realizacji przedsięwzięć innowacyjnych
- II.1: Edukacja na rzecz tworzenia postaw kreatywnych, przedsiębiorczych i innowacyjnych
- II.2: Kształcenie dla innowacyjnej gospodarki oraz tworzenie kultury innowacyjnej
- II.3: Unowocześnienie infrastruktury naukowo badawczej w obszarach związanych z komercjalizacją specjalizacji regionalnych
- III.1: Inicjowanie regionalnych przedsięwzięć na rzecz innowacji

- III.2: Rozwój instrumentów inżynierii finansowej na rzecz wsparcia specjalizacji inteligentnych
- III.3: Skuteczny i efektywny system wsparcia usług na rzecz specjalizacji inteligentnych

Tabela 35. Ocena spójności pomiędzy Regionalną Strategią Innowacji Województwa Opolskiego do 2020 roku i celami Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020

Regionalna Strategia Innowacji Województwa Opolskiego do 2020 roku - cele strategiczne	Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 – cele operacyjne	Ocena spójności
I.1: Identyfikacja i wsparcie przedsięwzięć innowacyjnych kluczowych dla rozwoju sektora	Cel operacyjny 1.1: Zwiększenie liczby i poprawa jakości miejsc pracy w regionie	3
I.2: Tworzenie regionalnego systemu przyciągania i lokowania inwestycji	Cel operacyjny 1.3: Dostosowanie kierunków kształcenia zawodowego do potrzeb regionalnego rynku pracy oraz zapewnienie warunków do współpracy pracodawców z placówkami kształcenia zawodowego	2
I.3: Rozwój potencjału gospodarczego i współpracy międzysektorowej na rzecz realizacji przedsięwzięć innowacyjnych	Cel operacyjny 1.2: Wsparcie na rynku pracy osób kończących edukację, w tym promowanie zachowań przedsiębiorczych i prowadzenia własnej działalności gospodarczej	2
II.1: Edukacja na rzecz tworzenia postaw kreatywnych, przedsiębiorczych i innowacyjnych	Cel operacyjny 1.2: Wsparcie na rynku pracy osób kończących edukację, w tym promowanie zachowań przedsiębiorczych i prowadzenia własnej działalności gospodarczej	3
II.2: Kształcenie dla innowacyjnej gospodarki oraz tworzenie kultury innowacyjnej	Cel operacyjny 1.3: Dostosowanie kierunków kształcenia zawodowego do potrzeb regionalnego rynku pracy oraz zapewnienie warunków do współpracy pracodawców z placówkami kształcenia zawodowego	3
II.3: Unowocześnienie infrastruktury naukowo badawczej w obszarach związanych z komercjalizacją specjalizacji regionalnych	Cel operacyjny 1.1: Zwiększenie liczby i poprawa jakości miejsc pracy w regionie Cel operacyjny 1.2: Wsparcie na rynku pracy osób kończących edukację, w tym promowanie zachowań przedsiębiorczych i prowadzenia własnej działalności gospodarczej Cel operacyjny 1.3: Dostosowanie kierunków kształcenia zawodowego do potrzeb regionalnego rynku pracy oraz zapewnienie warunków do współpracy pracodawców z placówkami kształcenia	3

Regionalna Strategia Innowacji Województwa Opolskiego do 2020 roku - cele strategiczne	Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 – cele operacyjne	Ocena spójności
	zawodowego	
III.1: Inicjowanie regionalnych przedsięwzięć na rzecz innowacji	Cel operacyjny 2.2: Wsparcie organizacji pozarządowych, w tym instytucji otoczenia biznesu, instytucji charytatywnych oraz instytucji o działalności kulturowej	2
III.2: Rozwój instrumentów inżynierii finansowej na rzecz wsparcia specjalizacji inteligentnych	-	0
III.3: Skuteczny i efektywny system wsparcia usług na rzecz specjalizacji inteligentnych	Cel operacyjny 1.1: Zwiększenie liczby i poprawa jakości miejsc pracy w regionie Cel operacyjny 1.2: Wsparcie na rynku pracy osób kończących edukację, w tym promowanie zachowań przedsiębiorczych i prowadzenia własnej działalności gospodarczej Cel operacyjny 1.3: Dostosowanie kierunków kształcenia zawodowego do potrzeb regionalnego rynku pracy oraz zapewnienie warunków do współpracy pracodawców z placówkami kształcenia zawodowego	2
Maksymalna liczba punktów: 27	Razem osiągnięta liczba punktów: 20	74%

Źródło: opracowanie własne

7.3.13. Specjalna Strefa Demograficzna Województwa Opolskiego do 2020 roku

Dokument stanowi próbę odpowiedzi na pytania, co zrobić, by rodziło się więcej mieszkańców województwa opolskiego, zatrzymać proces emigracji oraz zachęcić emigrantów do powrotu. Przedstawia pakiety działań, które zostaną podjęte w celu poprawy sytuacji demograficznej w województwie opolskim:

- Pakiet I. Praca to bezpieczna rodzina
- Pakiet II. Edukacja a rynek pracy
- Pakiet III. Opieka żłobkowo-przedszkolna
- Pakiet IV. Złota jesień

Tabela 36. Ocena spójności pomiędzy Programem Specjalnej Strefy Demograficznej w województwie opolskim do 2020 roku- pakiety i cele szczegółowe w województwie opolskim do 2020 i celami Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020

Program Specjalnej Strefy Demograficznej w województwie opolskim do 2020 roku- pakiety i cele szczegółowe	Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 – cele operacyjne	Ocena spójności
<p>PAKIET I. Praca to bezpieczna rodzina</p> <p>Cel 1. Zwiększenie liczby i poprawa jakości miejsc pracy w regionie</p> <p>Cel 2. Rozwój przedsiębiorczości</p> <p>Cel 3. Rozwój biznesu społecznie odpowiedzialnego</p> <p>Cel 4. Tworzenie sieci powiązań biznesowych</p>	<p>Cel strategiczny 1: Przeciwdziałanie zjawisku emigracji zarobkowej, poprzez rozwój przedsiębiorczości mieszkańców, przy wykorzystaniu warunków geograficznych i dziedzictwa historyczno-kulturowego regionu</p> <p>Cel operacyjny 1.1: Zwiększenie liczby i poprawa jakości miejsc pracy w regionie</p> <p>Cel operacyjny 1.2: Wsparcie na rynku pracy osób kończących edukację, w tym promowanie zachowań przedsiębiorczych i prowadzenia własnej działalności gospodarczej</p> <p>Cel operacyjny 1.3: Dostosowanie kierunków kształcenia zawodowego do potrzeb regionalnego rynku pracy oraz zapewnienie warunków do współpracy pracodawców z placówkami kształcenia zawodowego</p> <p>Cel strategiczny 2: Rozwój atrakcyjności społeczno-kulturowej oraz gospodarczej regionu poprzez zwiększanie kapitału społecznego</p> <p>Cel operacyjny 2.1: Promowanie i rozwój społecznej odpowiedzialności biznesu</p>	3
<p>PAKIET II. Edukacja a rynek pracy</p> <p>Cel 1. Kształtowanie i wspomaganie rozwoju osobowego uczniów</p> <p>Cel 2. Poprawa przygotowania praktycznego absolwentów szkół</p> <p>Cel 3. Dopasowanie oferty kształcenia do potrzeb gospodarki regionu</p> <p>Cel 4. Wzrost przedsiębiorczych postaw mieszkańców</p>	<p>Cel strategiczny 1: Przeciwdziałanie zjawisku emigracji zarobkowej, poprzez rozwój przedsiębiorczości mieszkańców, przy wykorzystaniu warunków geograficznych i dziedzictwa historyczno-kulturowego regionu</p> <p>Cel operacyjny 1.1: Zwiększenie liczby i poprawa jakości miejsc pracy w regionie</p> <p>Cel operacyjny 1.2: Wsparcie na rynku pracy osób kończących edukację, w tym promowanie zachowań przedsiębiorczych i prowadzenia własnej działalności gospodarczej</p>	3

<p>Program Specjalnej Strefy Demograficznej w województwie opolskim do 2020 roku- pakiety i cele szczegółowe</p>	<p>Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 – cele operacyjne</p>	<p>Ocena spójności</p>
<p>Cel 5. Wspieranie procesu edukacyjnego uczniów z rodzin reemigrantów i imigrantów</p> <p>Cel 6. Dostosowanie kwalifikacji osób dorosłych do zmieniających się potrzeb gospodarki</p>	<p>Cel operacyjny 1.3: Dostosowanie kierunków kształcenia zawodowego do potrzeb regionalnego rynku pracy oraz zapewnienie warunków do współpracy pracodawców z placówkami kształcenia zawodowego</p> <p>Cel strategiczny 4: Poprawa jakości życia osób z grup zagrożonych wykluczeniem społeczno-ekonomicznym</p> <p>Cel operacyjny 4.2: Aktywizacja zawodowa osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób w wieku 45+/50+ oraz osób niepełnosprawnych</p>	
<p>PAKIET III. Opieka żłobkowo-przedszkolna</p> <p>Cel 1. Rozwój kompleksowej opieki zdrowotnej nad matką i dzieckiem</p> <p>Cel 2. Zwiększenie dostępności i jakości usług instytucji opieki nad małym dzieckiem</p> <p>Cel 3. Wspieranie rozwoju infrastruktury przyjaznej rodzicom</p>	<p>Cel strategiczny 3: Przeciwdziałanie niekorzystnym zjawiskom demograficznym poprzez wsparcie rodzin w procesie wychowania i socjalizacji</p> <p>Cel operacyjny 3.1: Rozbudowa infrastruktury opieki nad dziećmi i usług wspierających aktywność zawodową rodziców</p> <p>Cel operacyjny 3.2: Poprawa sytuacji i warunków życia rodzin</p> <p>Cel operacyjny 3.3: Poprawa sytuacji osób planujących założenie rodziny oraz podejmujących decyzję o potomstwie</p> <p>Cel operacyjny 3.4: Rozwój infrastruktury oświaty i poprawa jakości kształcenia ogólnego oraz przedszkolnego</p>	<p>3</p>
<p>Pakiet IV. Złota jesień</p> <p>Cel 1. Podniesienie jakości oraz zwiększenie dostępności usług na rzecz osób starszych</p> <p>Cel 2. Wzrost aktywności osób starszych</p> <p>Cel 3. Podniesienie kompetencji cyfrowych osób 50+</p>	<p>Cel strategiczny 4: Poprawa jakości życia osób z grup zagrożonych wykluczeniem społeczno-ekonomicznym</p> <p>Cel operacyjny 4.1: Aktywizacja społeczna osób starszych, niepełnosprawnych oraz bezrobotnych</p> <p>Cel operacyjny 4.2: Aktywizacja zawodowa osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób w wieku 45+/50+ oraz osób niepełnosprawnych</p> <p>Cel operacyjny 4.3: Rozwój infrastruktury pomocy społecznej, w tym dostęp do usług pomocy psychologicznej, pomocy prawnej oraz terapeutycznej</p>	<p>3</p>

Program Specjalnej Strefy Demograficznej w województwie opolskim do 2020 roku- pakiety i cele szczegółowe	Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 – cele operacyjne	Ocena spójności
Maksymalna liczba punktów: 12	Razem osiągnięta liczba punktów: 12	100%

Źródło: opracowanie własne

7.3.14. Kontrakt Terytorialny dla Województwa Opolskiego

Kontrakt Terytorialny dla Województwa Opolskiego to porozumienie zawarte między rządem Rzeczypospolitej Polskiej a samorządem województwa opolskiego dotyczące koordynowania dużych, kluczowych dla województwa inwestycji.

Tabela 37. Ocena spójności pomiędzy Kontraktem Terytorialnym dla Województwa Opolskiego i celami Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020

Kontrakt Terytorialny dla Województwa Opolskiego - cele rozwojowe i kierunki działań	Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 – cele operacyjne	Ocena spójności
<p>1) poprawa jakości badań oraz wzmocnienie współpracy sektora nauki i gospodarki:</p> <p>a) wzmocnienie infrastruktury B+R oraz badań w jednostkach naukowych wynikających ze specjalizacji krajowych i regionalnych,</p> <p>b) wzmacnianie i integrowanie działań jednostek naukowych, instytucji otoczenia biznesu oraz podmiotów gospodarczych w zakresie kluczowych dla regionu branż i technologii, w tym inteligentnych specjalizacji</p>	<p>Cel operacyjny 1.1: Zwiększenie liczby i poprawa jakości miejsc pracy w regionie</p>	2
<p>2) rozwój powiązań transportowych regionu:</p> <p>a) poprawa dostępności transportowej na osi północ-południe,</p> <p>b) poprawa powiązań</p>	<p>Cel operacyjny 4.1: Aktywizacja społeczna osób starszych, niepełnosprawnych oraz bezrobotnych</p>	1

Kontrakt Terytorialny dla Województwa Opolskiego - cele rozwojowe i kierunki działań	Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 – cele operacyjne	Ocena spójności
<p>transportowych między miastami oraz obszarami funkcjonalnymi regionu: poprawa parametrów technicznych dróg wojewódzkich,</p> <p>c) przebudowa odcinków dróg stanowiących wąskie gardła w dostępności regionu,</p> <p>d) budowa obwodnic miast,</p> <p>e) usuwanie niedoborów przepustowości infrastruktury kolejowej;</p>		
<p>3) budowa, rozbudowa i modernizacja istniejącej sieci elektroenergetycznej;</p>	-	0
<p>4) zapobieganie negatywnym skutkom powodzi;</p>	<p>Cel operacyjny 4.3: Rozwój infrastruktury pomocy społecznej, w tym dostęp do usług pomocy psychologicznej, pomocy prawnej oraz terapeutycznej</p>	2
<p>5) zachowanie dziedzictwa kulturowego i naturalnego;</p>	<p>Cel operacyjny 2.2: Wsparcie organizacji pozarządowych, w tym instytucji otoczenia biznesu, instytucji charytatywnych oraz instytucji o działalności kulturowej</p> <p>Cel operacyjny 2.4: Wspieranie integracji społecznej i różnorodności kulturowej z uwzględnieniem interesów mniejszości narodowych</p>	3
<p>6) zwiększenie poziomu zatrudnienia w Województwie:</p> <p>a) działania na rzecz aktywnej polityki rynku pracy wobec grup znajdujących się w najbardziej niekorzystnej sytuacji na rynku pracy,</p> <p>b) rozwój przedsiębiorczości,</p> <p>c) upowszechnianie różnych form opieki nad dziećmi do lat 2,</p>	<p>Cel operacyjny 1.1: Zwiększenie liczby i poprawa jakości miejsc pracy w regionie</p> <p>Cel operacyjny 1.3: Dostosowanie kierunków kształcenia zawodowego do potrzeb regionalnego rynku pracy oraz zapewnienie warunków do współpracy pracodawców z placówkami kształcenia zawodowego</p> <p>Cel operacyjny 1.2: Wsparcie na rynku pracy osób kończących edukację, w tym promowanie zachowań przedsiębiorczych i prowadzenia własnej działalności gospodarczej</p>	3

Kontrakt Terytorialny dla Województwa Opolskiego - cele rozwojowe i kierunki działań	Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 – cele operacyjne	Ocena spójności
d) poprawa adaptacyjności przedsiębiorstw i pracowników;		
7) redukcja poziomu wykluczenia społecznego: a) zwiększenie aktywności społecznej i przeciwdziałanie ubóstwu, b) poprawa dostępu do usług społecznych i inwestycje niezbędne do realizacji usług społecznych i usług aktywnej integracji społecznej, c) rozwój ekonomii społecznej;	Cel operacyjny 4.1: Aktywizacja społeczna osób starszych, niepełnosprawnych oraz bezrobotnych Cel operacyjny 4.2: Aktywizacja zawodowa osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób w wieku 45+/50+ oraz osób niepełnosprawnych Cel operacyjny 4.3: Rozwój infrastruktury pomocy społecznej, w tym dostęp do usług pomocy psychologicznej, pomocy prawnej oraz terapeutycznej	3
8) podniesienie poziomu wykształcenia i kompetencji w regionie: a) upowszechnienie edukacji przedszkolnej, b) podniesienie jakości kształcenia zawodowego, c) wsparcie edukacji ogólnej w zakresie kompetencji kluczowych dla funkcjonowania na rynku pracy, d) upowszechnienie uczestnictwa osób w uczeniu się przez całe życie w powiązaniu z potrzebami rynku pracy;	Cel operacyjny 1.3: Dostosowanie kierunków kształcenia zawodowego do potrzeb regionalnego rynku pracy oraz zapewnienie warunków do współpracy pracodawców z placówkami kształcenia zawodowego Cel operacyjny 3.4: Rozwój infrastruktury oświaty i poprawa jakości kształcenia ogólnego oraz przedszkolnego	3
9) podniesienie jakości i dostępności usług z zakresu ochrony zdrowia, w szczególności: a) rozwój i racjonalizacja bazy ochrony zdrowia - inwestycje w infrastrukturę podmiotów leczniczych ukierunkowane na specyficzne dla	Cel operacyjny 4.1: Aktywizacja społeczna osób starszych, niepełnosprawnych oraz bezrobotnych Cel operacyjny 3.2: Poprawa sytuacji i warunków życia rodzin Cel operacyjny 3.3: Poprawa sytuacji osób planujących założenie rodziny oraz podejmujących decyzję o potomstwie	3

Kontrakt Terytorialny dla Województwa Opolskiego - cele rozwojowe i kierunki działań	Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 – cele operacyjne	Ocena spójności
<p>Województwa problemy zdrowotne, inwestycje wspierające kompleksową opiekę nad matką i dzieckiem,</p> <p>b) działania profilaktyczne ukierunkowane na schorzenia o wysokiej zachorowalności w regionie,</p> <p>c) rozwój usług opiekuńczych nad osobami starszymi i zależnymi;</p>		
<p>10) rozwój miasta wojewódzkiego, obszarów powiązanych z nim funkcjonalnie oraz miast regionalnych i subregionalnych</p>	-	0
<p>11) wsparcie rewitalizacji dzielnic i miast o wysokim nasileniu niekorzystnych zjawisk społecznych i gospodarczych</p>	<p>Cel operacyjny 4.1: Aktywizacja społeczna osób starszych, niepełnosprawnych oraz bezrobotnych</p> <p>Cel operacyjny 3.2: Poprawa sytuacji i warunków życia rodzin</p> <p>Cel operacyjny 1.1: Zwiększenie liczby i poprawa jakości miejsc pracy w regionie</p>	2
<p>Maksymalna liczba punktów: 33</p>	<p>Razem osiągnięta liczba punktów: 22</p>	67%

Źródło: opracowanie własne

<p>4. Wykorzystanie potencjału rolnictwa do trwałego rozwoju produkcji rolno - spożywczej i usług</p>	<p>4. Infrastruktura społeczna 4.1. Dostosowanie szkolnictwa Wspólnoty Nyskiej pod względem materialnym do wymogów rozwoju gospodarczego i społecznego 4.2. Rozwój szkolnictwa wyższego 4.3. Poprawa bezpieczeństwa publicznego 4.4. Poprawa funkcjonowania pomocy społecznej 4.5. Dostosowanie funkcjonowania służby zdrowia do potrzeb lokalnych 4.6. Tworzenie warunków dla rozwoju ruchu społecznego i organizacji pozarządowych</p>	<p>Cel operacyjny 1.3: Dostosowanie kierunków kształcenia zawodowego do potrzeb regionalnego rynku pracy oraz zapewnienie warunków do współpracy pracodawców z placówkami kształcenia zawodowego Cel operacyjny 4.3: Rozwój infrastruktury pomocy społecznej, w tym dostęp do usług pomocy psychologicznej, pomocy prawnej oraz terapeutycznej Cel operacyjny 3.4: Rozwój infrastruktury oświaty i poprawa jakości kształcenia ogólnego oraz przedszkolnego Cel operacyjny 4.1: Aktywizacja społeczna osób starszych, niepełnosprawnych oraz bezrobotnych Cel operacyjny 2.2: Wsparcie organizacji pozarządowych, w tym instytucji otoczenia biznesu, instytucji charytatywnych oraz instytucji o działalności kulturowej</p>	<p>3</p>
---	--	---	----------

<p>5. Uporządkowanie i modernizacja obszarów wiejskich</p>	<p>5. Kultura 5.1. Rozwój kultury we wspólnocie nyskiej 5.2. Wspieranie rozwoju przygranicznej współpracy kulturalnej 5.3. Ochrona dziedzictwa kulturowego</p>	<p>Cel operacyjny 2.4: Wspieranie integracji społecznej i różnorodności kulturowej z uwzględnieniem interesów mniejszości narodowych Cel operacyjny 2.2: Wsparcie organizacji pozarządowych, w tym instytucji otoczenia biznesu, instytucji charytatywnych oraz instytucji o działalności kulturowej</p>	<p>3</p>
<p>6. Rozwój współpracy międzyregionalnej i transgranicznej</p>	<p>6. Ochrona środowiska 6.1. Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej i gospodarki odpadami 6.2. Stworzenie warunków do produkcji czystej energii 6.3. Powiększenie i ochrona obszarów leśnych 6.4. Zmiana systemu grzewczego</p>	<p>Cel operacyjny 2.1: Promowanie i rozwój społecznej odpowiedzialności biznesu Cel operacyjny 2.3: Zwiększenie poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców</p>	<p>2</p>

<p>7. Rozwój potencjału kulturalnego i edukacyjnego Ziemi Nyskiej</p>	<p>7. Turystyka 7.1. Rozwój bazy noclegowej i gastronomicznej 7.2. Tworzenie infrastruktury turystycznej, np. szlaki piesze, rowerowe, wodne 7.3. Budowa systemu informacji turystycznej dla Wspólnoty Nyskiej 7.4. Promocja agro i ekoturystyki 7.5. Renowacja, konserwacja i utrzymanie zabytków 7.6. Stworzenie systemu promocji turystycznej, 7.8. Wspieranie tworzenia i promocji lokalnych produktów turystycznych 7.9. Wykorzystanie posiadanego potencjału kulturowego, historycznego i przyrodniczego do rozwoju sektora turystyki</p>	<p>Cel operacyjny 1.1: Zwiększenie liczby i poprawa jakości miejsc pracy w regionie Cel operacyjny 1.2: Wsparcie na rynku pracy osób kończących edukację, w tym promowanie zachowań przedsiębiorczych i prowadzenia własnej działalności gospodarczej Cel operacyjny 1.3: Dostosowanie kierunków kształcenia zawodowego do potrzeb regionalnego rynku pracy oraz zapewnienie warunków do współpracy pracodawców z placówkami kształcenia zawodowego Cel operacyjny 4.2: Aktywizacja zawodowa osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób w wieku 45+/50+ oraz osób niepełnosprawnych</p>	<p>3</p>
<p>Razem osiągnięta liczba punktów: 21</p>		<p>Maksymalna liczba punktów: 18</p>	<p>85%</p>

Źródło: opracowanie własne

7.3.15. Strategia przewidywania i zarządzania zmianą gospodarczą w Powiecie Nyskim

Celem niniejszego programu jest wyznaczenie kierunków rozwoju Powiatu poprzez wprowadzenie zmian w strukturze lokalnej poprzez proces współuczestnictwa mieszkańców, liderów zmiany oraz instytucji publicznych.

Tabela 38. Ocena spójności pomiędzy Strategią przewidywania i zarządzania zmianą gospodarczą w Powiecie Nyskim i celami Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020

Strategia przewidywania i zarządzania zmianą gospodarczą w powiecie nyskim		Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 – cele operacyjne	Ocena spójności
Priorytet I: Innowacyjna gospodarka Powiatu Nyskiego			
Cel strategiczny I.1.: Intensywny rozwój przedsiębiorczości w Powiecie Nyskim	<p>Cel operacyjny I.1.1.: Stwarzanie warunków do rozwoju sektora MMŚP Powiatu Nyskiego</p> <p>Cel operacyjny I.1.2.: Podnoszenie innowacyjności i konkurencyjności przedsiębiorstw Powiatu Nyskiego</p> <p>Cel operacyjny I.1.3.: Wspieranie rozwoju przetwórstwa rolno spożywczego, jako branży kluczowej dla powiatu</p> <p>Cel operacyjny I.1.4.: Rozwój przedsiębiorczości Powiatu Nyskiego na bazie lokalnych surowców i produktów</p> <p>Cel operacyjny I.1.5.: Stymulowanie rozwoju przedsiębiorczości turystycznej i oferty turystycznej, jako obszaru mogącego wpływać na rozwój gospodarczy</p>	<p>Cel operacyjny 1.1: Zwiększenie liczby i poprawa jakości miejsc pracy w regionie</p> <p>Cel operacyjny 1.2: Wsparcie na rynku pracy osób kończących edukację, w tym promowanie zachowań przedsiębiorczych i prowadzenia własnej działalności gospodarczej</p> <p>Cel operacyjny 1.3: Dostosowanie kierunków kształcenia zawodowego do potrzeb regionalnego rynku pracy oraz zapewnienie warunków do współpracy pracodawców z placówkami kształcenia zawodowego</p>	2
Cel strategiczny I.2.: Podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej Powiatu Nyskiego	<p>Cel operacyjny I.2.1.: Podniesienie atrakcyjności oferty terenów inwestycyjnych w gminach Powiatu Nyskiego</p> <p>Cel operacyjny I.2.2.: Określenie długoterminowych preferencji w zakresie rozwoju inwestycji w Powiecie Nyskim i pozyskiwania nowych inwestorów</p>	<p>Cel operacyjny 1.2: Wsparcie na rynku pracy osób kończących edukację, w tym promowanie zachowań przedsiębiorczych i prowadzenia własnej działalności gospodarczej</p> <p>Cel operacyjny 1.3: Dostosowanie kierunków kształcenia zawodowego do potrzeb regionalnego rynku pracy oraz zapewnienie warunków</p>	2

Strategia przewidywania i zarządzania zmianą gospodarczą w powiecie nyskim	Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 – cele operacyjne	Ocena spójności	
	Cel operacyjny I.2.3.: Opracowanie i realizacja polityki promocji inwestycyjnej gmin powiatu	do współpracy pracodawców z placówkami kształcenia zawodowego	
Cel strategiczny I.3: Wzmocnienie lokalnego rynku pracy	<p>Cel operacyjny I.3.1.: Poprawa warunków pracy i płacy w przedsiębiorstwach powiatu w celu ograniczenia emigracji zarobkowej</p> <p>Cel operacyjny I.3.2.: Zapewnienie atrakcyjnych miejsc prac dla młodych ludzi i specjalistów</p> <p>Cel operacyjny I.3.3.: Podniesienie we współpracy z PWSZ i lokalnym biznesem jakości i konkurencyjności kapitału ludzkiego</p>	<p>Cel operacyjny 1.1: Zwiększenie liczby i poprawa jakości miejsc pracy w regionie</p> <p>Cel operacyjny 1.2: Wsparcie na rynku pracy osób kończących edukację, w tym promowanie zachowań przedsiębiorczych i prowadzenia własnej działalności gospodarczej</p> <p>Cel operacyjny 1.3: Dostosowanie kierunków kształcenia zawodowego do potrzeb regionalnego rynku pracy oraz zapewnienie warunków do współpracy pracodawców z placówkami kształcenia zawodowego</p> <p>Cel operacyjny 4.2: Aktywizacja zawodowa osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób w wieku 45+/50+ oraz osób niepełnosprawnych</p>	3
Cel strategiczny I.4: Rozwój infrastruktury o wysokiej jakości i funkcjonalności	<p>Cel operacyjny I.4.1.: Zapewnienie zintegrowanego systemu transportu powiatu</p> <p>Cel operacyjny I.4.2.: Poprawa jakości infrastruktury w powiecie dla wzmocnienia atrakcyjności inwestycyjnej</p>	<p>Cel operacyjny 4.3: Rozwój infrastruktury pomocy społecznej, w tym dostęp do usług pomocy psychologicznej, pomocy prawnej oraz terapeutycznej</p> <p>Cel operacyjny 3.4: Rozwój infrastruktury oświaty i poprawa jakości kształcenia ogólnego oraz</p>	2

Strategia przewidywania i zarządzania zmianą gospodarczą w powiecie nyskim		Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 – cele operacyjne	Ocena spójności
	<p>Cel operacyjny I.4.3.: Lobbowanie powstania atrakcyjnej infrastruktury turystycznej</p> <p>Cel operacyjny I.4.4.: Podniesienie jakości infrastruktury komunalnej dla podniesienia atrakcyjności w wymiarze gospodarczym</p>	<p>przedszkolnego</p> <p>Cel operacyjny 4.1: Aktywizacja społeczna osób starszych, niepełnosprawnych oraz bezrobotnych</p>	
Priorytet II: Wysoka jakość życia w Powiecie Nyskim			
<p>Cel strategiczny II.1.: Poprawa sytuacji demograficznej Powiatu Nyskiego</p>	<p>Cel operacyjny II.1.1.: Wspieranie inicjatyw gospodarczych i społecznych przeciwdziałających zjawisku emigracji z Powiatu Nyskiego</p> <p>Cel operacyjny II.1.2.: Przygotowanie rozwiązań w zakresie polityki społecznej, mających związek z procesem starzenia się społeczności Powiatu Nyskiego</p>	<p>Cel operacyjny 3.1: Rozbudowa infrastruktury opieki nad dziećmi i usług wspierających aktywność zawodową rodziców</p> <p>Cel operacyjny 3.2: Poprawa sytuacji i warunków życia rodzin</p> <p>Cel operacyjny 3.3: Poprawa sytuacji osób planujących założenie rodziny oraz podejmujących decyzję o potomstwie</p> <p>Cel operacyjny 3.4: Rozwój infrastruktury oświaty i poprawa jakości kształcenia ogólnego oraz przedszkolnego</p> <p>Cel operacyjny 1.1: Zwiększenie liczby i poprawa jakości miejsc pracy w regionie</p> <p>Cel operacyjny 1.2: Wsparcie na rynku pracy osób kończących edukację, w tym promowanie zachowań przedsiębiorczych i prowadzenia własnej działalności gospodarczej</p>	3

Strategia przewidywania i zarządzania zmianą gospodarczą w powiecie nyskim	Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 – cele operacyjne	Ocena spójności	
<p>Cel strategiczny II.2.: Zapewnienie wsparcia dla rodzin</p>	<p>Cel operacyjny II.2.1.: Przygotowanie inicjatyw zapewniających rozwój rodzin Powiatu Nyskiego i promujących model rodziny z dziećmi C</p>	<p>Cel operacyjny 3.1: Rozbudowa infrastruktury opieki nad dziećmi i usług wspierających aktywność zawodową rodziców Cel operacyjny 3.2: Poprawa sytuacji i warunków życia rodzin Cel operacyjny 3.3: Poprawa sytuacji osób planujących założenie rodziny oraz podejmujących decyzję o potomstwie Cel operacyjny 3.4: Rozwój infrastruktury oświaty i poprawa jakości kształcenia ogólnego oraz przedszkolnego</p>	<p>3</p>
<p>Cel strategiczny II.3.: Rozwój wysokiej jakości usług społecznych</p>	<p>Cel operacyjny II.3.1.: Rozwój wysokiej jakości usług edukacyjnych na wszystkich poziomach Cel operacyjny II.3.2.: Poprawa jakości i dostępności specjalistycznych usług medycznych Cel operacyjny II.3.3.: Zwiększenie otwartości dla mieszkańców instytucji publicznych na terenie powiatu</p>	<p>Cel operacyjny 1.3: Dostosowanie kierunków kształcenia zawodowego do potrzeb regionalnego rynku pracy oraz zapewnienie warunków do współpracy pracodawców z placówkami kształcenia zawodowego Cel operacyjny 3.4: Rozwój infrastruktury oświaty i poprawa jakości kształcenia ogólnego oraz przedszkolnego Cel operacyjny 4.1: Aktywizacja społeczna osób starszych, niepełnosprawnych oraz bezrobotnych Cel operacyjny 3.3: Poprawa sytuacji osób planujących założenie rodziny oraz podejmujących decyzję o potomstwie</p>	<p>3</p>

Strategia przewidywania i zarządzania zmianą gospodarczą w powiecie nyskim		Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 – cele operacyjne	Ocena spójności
		Cel operacyjny 3.3: Poprawa sytuacji osób planujących założenie rodziny oraz podejmujących decyzję o potomstwie	
Cel strategiczny II.4.: Stworzenie atrakcyjnej oferty kulturalnej i rekreacyjnej	Cel operacyjny II.4.1.: Promowanie wartości kulturowych Powiatu Nyskiego Cel operacyjny II.4.2.: Zintegrowanie oferty sportowej, kulturalnej i rekreacyjnej gmin Powiatu Nyskiego	Cel operacyjny 2.2: Wsparcie organizacji pozarządowych, w tym instytucji otoczenia biznesu, instytucji charytatywnych oraz instytucji o działalności kulturowej Cel operacyjny 2.4: Wspieranie integracji społecznej i różnorodności kulturowej z uwzględnieniem interesów mniejszości narodowych	3
Priorytet III: Efektywna współpraca lokalna w procesie zmian			
Cel strategiczny III.1.: Rozwój współpracy międzysektorowej	Cel operacyjny III.1.1.: Budowanie platformy współpracy samorządowej Powiatu Nyskiego Cel operacyjny III.1.2.: Współpraca biznesu Powiatu Nyskiego z innymi podmiotami na rzecz rozwoju wspólnej oferty oraz realizacji partnerskich projektów	Cel operacyjny 2.4: Wspieranie integracji społecznej i różnorodności kulturowej z uwzględnieniem interesów mniejszości narodowych Cel operacyjny 2.2: Wsparcie organizacji pozarządowych, w tym instytucji otoczenia biznesu, instytucji charytatywnych oraz instytucji o działalności kulturowej	3
Cel strategiczny III.2.: Wzmacnianie platformy współpracy na rzecz zarządzania zmianą gospodarczą	Cel operacyjny III.2.1.: Instytucjonalizowanie Partnerstwa Lokalnego na Rzecz Rozwoju Społeczno-Gospodarczego „Innowacyjna Nysa” – organu wdrażającego „Strategię” Cel operacyjny	Cel operacyjny 2.4: Wspieranie integracji społecznej i różnorodności kulturowej z uwzględnieniem interesów mniejszości narodowych	3

Strategia przewidywania i zarządzania zmianą gospodarczą w powiecie nyskim	Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 – cele operacyjne	Ocena spójności
	III.2.2.: Przygotowanie przez Partnerstwo do wdrożenia „Strategii” i wdrożenia zmiany gospodarczej	
Cel strategiczny III.3.: Pogłębienie współpracy na rzecz rozwoju z partnerami czeskimi	Cel operacyjny III.3.1.: Promowanie idei Górskiego Pojezierza na pograniczu nyskojesenickim Cel operacyjny III.3.2.: Zacieśnianie współpracy pomiędzy społecznością transgranicznego regionu nysko-jesenickiego	Cel operacyjny 2.4: Wspieranie integracji społecznej i różnorodności kulturowej z uwzględnieniem interesów mniejszości narodowych 2
Cel strategiczny III.4.: Zacieśnianie współpracy ze strukturami szczebla regionalnego	Cel operacyjny III.4.1.: Pozyskanie wsparcia władz szczebla regionalnego w rozwiązywaniu problemów gospodarczo-społecznych w Powiecie Nyskim Cel operacyjny III.4.2.: Pozyskanie wsparcia podmiotów szczebla regionalnego w negocjacjach z instytucjami mającymi wpływ na różne obszary rozwoju Powiatu Nyskiego	Cel operacyjny 2.2: Wsparcie organizacji pozarządowych, w tym instytucji otoczenia biznesu, instytucji charytatywnych oraz instytucji o działalności kulturowej 1
Maksymalna liczba punktów: 36	Osiągnięta liczba punktów: 29	80%

Źródło: opracowanie własne

7.3.16. Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Województwa Opolskiego

Opracowanie tego dokumentu wynika z ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku o publicznym transporcie zbiorowym (Dz. U. 2011 r., Nr 5 poz. 13 z późn. zm.). Dokument został opracowany na podstawie przeprowadzonej diagnozy. Głównym celem jego powstania jest podniesienie jakości systemu transportowego Województwa Opolskiego i zagwarantowanie jego dalszego, zrównoważonego rozwoju. Będzie to realizowane poprzez poniższe cele szczegółowe.

Tabela 39. Ocena spójności pomiędzy Planem zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Województwa Opolskiego i celami Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020

Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Województwa Opolskiego - cele szczegółowe	Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 – cele operacyjne	Ocena spójności
Cel 1. Poprawa dostępności transportowej i jakości transportu – instrument poprawy warunków życia i usuwania barier rozwojowych.	<p>Cel operacyjny 4.1: Aktywizacja społeczna osób starszych, niepełnosprawnych oraz bezrobotnych</p> <p>Cel operacyjny 4.2: Aktywizacja zawodowa osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób w wieku 45+/50+ oraz osób niepełnosprawnych</p> <p>Cel operacyjny 3.2: Poprawa sytuacji i warunków życia rodzin</p>	3
Cel 2. Poprawa efektywności funkcjonowania systemu transportowego – instrument zwiększania wydajności systemu z jednoczesnym ograniczaniem kosztów.	<p>Cel operacyjny 3.2: Poprawa sytuacji i warunków życia rodzin</p> <p>Cel operacyjny 4.1: Aktywizacja społeczna osób starszych, niepełnosprawnych oraz bezrobotnych</p>	1
Cel 3. Integracja systemu transportowego – w układzie gałęziowym i terytorialnym.	<p>Cel operacyjny 3.2: Poprawa sytuacji i warunków życia rodzin</p> <p>Cel operacyjny 4.1: Aktywizacja społeczna osób starszych, niepełnosprawnych oraz bezrobotnych</p> <p>Cel operacyjny 4.3: Rozwój infrastruktury pomocy społecznej, w tym dostęp do usług pomocy psychologicznej, pomocy prawnej oraz terapeutycznej</p>	2
Cel 4. Wspieranie konkurencyjności gospodarki – instrument rozwoju gospodarczego.	<p>Cel operacyjny 1.1: Zwiększenie liczby i poprawa jakości miejsc pracy w regionie</p>	3
Cel 5. Poprawa bezpieczeństwa – radykalna redukcja liczby wypadków i ograniczenie ich	<p>Cel operacyjny 3.2: Poprawa sytuacji i warunków życia rodzin</p> <p>Cel operacyjny 4.1: Aktywizacja społeczna osób starszych, niepełnosprawnych oraz bezrobotnych</p>	2

Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Województwa Opolskiego - cele szczegółowe	Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 – cele operacyjne	Ocena spójności
skutków (zabici, ranni) oraz poprawa bezpieczeństwa osobistego użytkowników transportu.		
Cel 6. Ograniczenie negatywnego wpływu transportu na środowisko naturalne i warunki życia.	Cel operacyjny 2.3: Zwiększenie poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców	1
Maksymalna liczba punktów: 18	Razem osiągnięta liczba punktów: 12	67%

Źródło: opracowanie własne

7.3.17. Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012-2020

Projekt ten jest jedną ze *strategii rozwoju*, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 roku "O zasadach prowadzenia polityki rozwoju" (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712, z późn. zm.). Celem opracowania dokumentu jest wyznaczenie najważniejszych kierunków rozwoju obszarów wiejskich, rolnictwa i rybactwa w perspektywie do 2020 roku, a tym samym właściwe ukierunkowanie zakresu interwencji publicznych finansowanych ze środków krajowych i wspólnotowych.

Tabela 40. Ocena spójności pomiędzy Strategią zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012-2020 i celami Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020

Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012-2020 (dokument krajowy)	Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 – cele operacyjne	Ocena spójności
1. Wzrost jakości kapitału ludzkiego, społecznego,	Cel operacyjny 1.1: Zwiększenie liczby i poprawa jakości miejsc pracy w regionie	3

<p>Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012-2020 (dokument krajowy)</p>	<p>Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 – cele operacyjne</p>	<p>Ocena spójności</p>
<p>zatrudnienia i przedsiębiorczości na obszarach wiejskich</p>	<p>Cel operacyjny 1.2: Wsparcie na rynku pracy osób kończących edukację, w tym promowanie zachowań przedsiębiorczych i prowadzenia własnej działalności gospodarczej</p> <p>Cel operacyjny 1.3: Dostosowanie kierunków kształcenia zawodowego do potrzeb regionalnego rynku pracy oraz zapewnienie warunków do współpracy pracodawców z placówkami kształcenia zawodowego</p>	
<p>2. Poprawa warunków życia na obszarach wiejskich oraz poprawa ich dostępności przestrzennej</p>	<p>Cel operacyjny 4.1: Aktywizacja społeczna osób starszych, niepełnosprawnych oraz bezrobotnych</p> <p>Cel operacyjny 4.2: Aktywizacja zawodowa osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób w wieku 45+/50+ oraz osób niepełnosprawnych</p> <p>Cel operacyjny 4.3: Rozwój infrastruktury pomocy społecznej, w tym dostęp do usług pomocy psychologicznej, pomocy prawnej oraz terapeutycznej</p>	<p>3</p>
<p>3. Bezpieczeństwo żywnościowe</p>	<p>Cel operacyjny 1.1: Zwiększenie liczby i poprawa jakości miejsc pracy w regionie</p>	<p>1</p>
<p>4. Wzrost produktywności i konkurencyjności sektora rolno-spożywczego</p>	<p>Cel operacyjny 1.1: Zwiększenie liczby i poprawa jakości miejsc pracy w regionie</p> <p>Cel operacyjny 1.2: Wsparcie na rynku pracy osób kończących edukację, w tym promowanie zachowań przedsiębiorczych i prowadzenia własnej działalności gospodarczej</p> <p>Cel operacyjny 1.3: Dostosowanie kierunków kształcenia zawodowego do potrzeb regionalnego rynku pracy oraz zapewnienie warunków do współpracy pracodawców z placówkami kształcenia zawodowego</p>	<p>2</p>
<p>5. Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu na</p>	<p>Cel operacyjny 2.1: Promowanie i rozwój społecznej odpowiedzialności biznesu</p>	<p>2</p>

Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012-2020 (dokument krajowy)	Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 – cele operacyjne	Ocena spójności
obszarach wiejskich	Cel operacyjny 2.3: Zwiększenie poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców	
Maksymalna liczba punktów: 15	Razem osiągnięta liczba punktów: 11	73%

Źródło: opracowanie własne

7.3.18. Podsumowanie

Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 jest spójna z innymi dokumentami zarówno na poziomie unijnym, krajowym, jak i regionalnym. Największy poziom spójności Strategia wykazuje odnośnie do Programu Specjalnej Strefy Demograficznej Województwa Opolskiego do 2020 roku. Zakres Strategii Społecznego Rozwoju OF PN2020 umożliwi podejmowanie inicjatyw w ramach wsparcia grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, wsparcia rozwoju przedsiębiorczości, przeciwdziałania niekorzystnym zjawiskom demograficznym oraz poprawie jakości życia mieszkańców, w tym ochronie środowiska i zwiększenia dostępności usług medycznych. Zagadnienia te są poruszane również w innych dokumentach, dlatego przyjęta koncepcja Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020 wpisuje się w obecną politykę kraju i Unii Europejskiej, czego dowodem jest wysoki stopień spójności analizowanych dokumentów. Poniżej znajduje się szczegółowe zestawienie wyników analizy spójności w podziale na rodzaj dokumentu.

Tabela 41. Podsumowanie spójności Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020 z innymi dokumentami

Dokument	Maksymalna liczba punktów	Otrzymana liczba punktów	Spójność (%)
Dokumenty unijne			
Europa 2020 – cele nadrzędne	15	11	73%
Dokumenty krajowe			
Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030	21	15	71%
Strategia Rozwoju Kraju Polska 2020	9	7	78%
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony - miasta - obszary wiejskie	9	8	89%
Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	12	10	83%

Dokument	Maksymalna liczba punktów	Otrzymana liczba punktów	Spójność (%)
Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020	15	12	80%
Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020	15	10	67%
Europejska Współpraca Terytorialna i Europejski Instrument Sąsiedztwa: Polska –Czechy, Interreg Europa, Program Transnarodowy Europa Środkowa	12	8	67%
Program Współpracy Interreg Europa i celami Strategii Rozwoju OF PN2020	12	9	75%
Program Współpracy Interreg Europa Środkowa i celami Strategii Rozwoju OF PN2020	12	8	66%
Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 [RPO WO 2014-2020]	30	27	90%
Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 r.	27	22	81%
Strategia Rozwoju Polski Zachodniej 2020	9	6	67%
Regionalna Strategia Innowacji Województwa Opolskiego do roku 2020	27	20	74%
Specjalna Strefa Demograficzna Województwa Opolskiego do 2020 roku	12	12	100%
Kontrakt Terytorialny dla Województwa Opolskiego	33	22	67%
Dokumenty lokalne			
Strategia rozwoju Powiatu Nyskiego na lata 2004 – 2015	21	18	85%
Strategia przewidywania i zarządzania zmianą gospodarczą w Powiecie Nyskim	36	29	80%
Strategia Rozwoju Powiatu Prudnickiego na lata 2001-2015	24	21	88%
Strategie sektorowe			
Wieloletni plan działań na rzecz zatrudnienia do 2015 roku	12	10	83%
Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Województwa opolskiego	18	12	67%
Program Ochrony Środowiska dla Województwa Opolskiego na lata 2011-2014 z perspektywą do 2018	15	11	73%
Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012-2020	15	11	73%
Średnia	17,9	13,9	78%

Źródło: opracowanie własne

8. Spis tabel, rysunków oraz wykresów

Tabela 1 Gminy w powiatach należących do OF PN2020	8
Tabela 2. Ludność Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwa Nyskiego według gmin w latach 2004 i 2013	9
Tabela 3. Dynamika ludności i poziom urbanizacji powiatów w latach 2004-2013.....	10
Tabela 4. Udział % kobiet w latach 2004-2013	11
Tabela 5. Udział % kobiet w roku 2012 i 2013 w podziale na miasto i wieś	11
Tabela 6. Ludność w wieku produkcyjnym według gmin w latach 2004-2013.....	12
Tabela 7. Migracje na pobyt stały międzypowiatowe krajowe i zagraniczne w latach 2005-2013.....	14
Tabela 8. Mieszkania oddane do użytkowania w latach 2008-2013 w gminach i powiatach OFPN2020	16
Tabela 9. Mieszkania na 1000 mieszkańców w latach 2004-2013 w gminach OFPN2020	18
Tabela 10. Żłobki i kluby dziecięce w latach 2012-2013.....	19
Tabela 11. Przedszkola w latach 2010-2013.....	20
Tabela 12. Lekarze pracujący w placówkach ochrony zdrowia w latach 2006-2013 w powiatach OF PN2020	26
Tabela 13. Liczba świadczeniodawców, z którymi NFZ zawarł umowy na realizację wybranych usług na 2015 rok	27
Tabela 14. Sumaryczna kwota zobowiązań NFZ wynikająca z zawartych umów na 2015 rok (bez POZ)	28
Tabela 15. Bezrobocie rejestrowane – porównanie z krajem (kraj = 100) w latach 2004-2013.....	52
Tabela 16. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100) w latach 2004-2013 w powiatach OF PN2020	52
Tabela 17 Mocne i słabe strony dla rozwoju społecznego OF PN2020	66
Tabela 18 Szanse i zagrożenia dla rozwoju społecznego OF PN2020	69
Tabela 19 Zbiorcze zestawienie zależności pomiędzy czynnikami analizy SWOT/TOWS rozwoju społecznego OF PN2020	72
Tabela 20 Zestawienie celów strategicznych, operacyjnych oraz priorytetów	89
Tabela 21 Zastosowane metody i techniki badawcze	111
Tabela 22 Ocena spójności pomiędzy dokumentem Europa 2020 i celami Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020	126
Tabela 23. Ocena spójności pomiędzy Długookresową Strategią Rozwoju Kraju 2011-2030 i celami Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020	127
Tabela 24. Ocena spójności pomiędzy Średniookresową Strategią Rozwoju Kraju Polska 2011-2020 i celami Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020	133
Tabela 25. Ocena spójności pomiędzy Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2010-2020 i celami Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020	135
Tabela 26. Ocena spójności pomiędzy osiami Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko i celami Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020	137
Tabela 27. Ocena spójności pomiędzy osiami Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój i celami Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020.....	140

Tabela 28. Ocena spójności pomiędzy osiami Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich i celami Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020.....	142
Tabela 29. Ocena spójności pomiędzy osiami Programu EWT Polska-Czechy i celami Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020	143
Tabela 30. Ocena spójności pomiędzy osiami Programu Współpracy Interreg Europa i celami Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020.....	144
Tabela 31. Ocena spójności pomiędzy osiami Programu Współpracy Interreg Europa Środkowa i celami Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020	145
Tabela 32. Ocena spójności pomiędzy Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 i celami Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020	147
Tabela 33. Ocena spójności pomiędzy Strategią Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 roku i celami Strategii Rozwoju	149
Tabela 34. Ocena spójności pomiędzy Strategią Rozwoju Polski Zachodniej 2020 i celami Strategii OF PN2020	154
Tabela 35. Ocena spójności pomiędzy Regionalną Strategią Innowacji Województwa Opolskiego do 2020 roku i celami Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020.....	156
Tabela 36. Ocena spójności pomiędzy Programem Specjalnej Strefy Demograficznej w województwie opolskim do 2020 i celami Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020	158
Tabela 37. Ocena spójności pomiędzy Kontraktem Terytorialnym dla Województwa Opolskiego i celami Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020	160
Tabela 38. Ocena spójności pomiędzy Strategią przewidywania i zarządzania zmianą gospodarczą w Powiecie Nyskim i celami Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020 ...	167
Tabela 39. Ocena spójności pomiędzy Planem zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Województwa Opolskiego i celami Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020	173
Tabela 40. Ocena spójności pomiędzy Strategią zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012-2020 i celami Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020	174
Tabela 41. Podsumowanie spójności Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020 z innymi dokumentami.....	176
Tabela 42 Mocne i słabe strony dla rozwoju społecznego powiatu nyskiego	211
Tabela 43 Szanse i zagrożenia dla rozwoju społecznego powiatu nyskiego	211
Tabela 44 Mocne i słabe strony dla rozwoju społecznego powiatu prudnickiego.....	214
Tabela 45 Szanse i zagrożenia dla rozwoju społecznego powiatu prudnickiego.....	215
Tabela 46 Mocne i słabe strony dla rozwoju społecznego powiatu głubczyckiego	218
Tabela 47 Szanse i zagrożenia dla rozwoju społecznego powiatu głubczyckiego	218
Tabela 48 Mocne i słabe strony dla rozwoju społecznego gminy Biała	221
Tabela 49 Szanse i zagrożenia dla rozwoju społecznego gminy Biała	221
Tabela 50 Mocne i słabe strony dla rozwoju społecznego gminy Branice	224
Tabela 51 Szanse i zagrożenia dla rozwoju społecznego gminy Branice	224
Tabela 52 Mocne i słabe strony dla rozwoju społecznego gminy Głubczyce.....	227
Tabela 53 Szanse i zagrożenia dla rozwoju społecznego gminy Głubczyce.....	227
Tabela 54 Mocne i słabe strony dla rozwoju społecznego gminy Głuchołazy.....	229
Tabela 55 Szanse i zagrożenia dla rozwoju społecznego gminy Głuchołazy.....	229

Tabela 56 Mocne i słabe strony dla rozwoju społecznego gminy Grodków	232
Tabela 57 Szanse i zagrożenia dla rozwoju społecznego gminy Grodków	232
Tabela 58 Mocne i słabe strony dla rozwoju społecznego gminy Kietrz	234
Tabela 59 Szanse i zagrożenia dla rozwoju społecznego gminy Kietrz	234
Tabela 60 Mocne i słabe strony dla rozwoju społecznego gminy Korfantów	236
Tabela 61 Szanse i zagrożenia dla rozwoju społecznego gminy Korfantów	236
Tabela 62 Mocne i słabe strony dla rozwoju społecznego gminy Lubrza	239
Tabela 63 Szanse i zagrożenia dla rozwoju społecznego gminy Lubrza	239
Tabela 64 Mocne i słabe strony dla rozwoju społecznego gminy Łambinowice	242
Tabela 65 Szanse i zagrożenia dla rozwoju społecznego gminy Łambinowice	243
Tabela 66 Mocne i słabe strony dla rozwoju społecznego gminy Nysa	246
Tabela 67 Szanse i zagrożenia dla rozwoju społecznego gminy Nysa	246
Tabela 68 Mocne i słabe strony dla rozwoju społecznego gminy Otmuchów	250
Tabela 69 Szanse i zagrożenia dla rozwoju społecznego gminy Otmuchów	250
Tabela 70 Mocne i słabe strony dla rozwoju społecznego gminy Paczków	252
Tabela 71 Szanse i zagrożenia dla rozwoju społecznego gminy Paczków	252
Tabela 72 Mocne i słabe strony dla rozwoju społecznego gminy Prudnik	255
Tabela 73 Szanse i zagrożenia dla rozwoju społecznego gminy Prudnik	255
Tabela 74 Mocne i słabe strony dla rozwoju społecznego gminy Skoroszyce	258
Tabela 75 Szanse i zagrożenia dla rozwoju społecznego gminy Skoroszyce	258
Tabela 76 Agenda spotkań w ramach konsultacji społecznych	261
Tabela 77 Uwagi i sugestie odnośnie do treści Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020	261
Tabela 78 Zmiany i modyfikacje wprowadzone w efekcie konsultacji społecznych	269
Rysunek 1 Gminy OF PN2020	8
Rysunek 2 Najważniejsze czynniki ryzyka wykluczenia społeczno-ekonomicznego na terenie OF PN2020	54
Rysunek 3 Drzewo problemów OF PN2020 – Emigracja ludzi w wieku produkcyjnym	76
Rysunek 4 Drzewo problemów - Niewykorzystanie potencjału społeczno-gospodarczego regionu	78
Rysunek 5 Drzewo problemów - Niekorzystne tendencje demograficzne	80
Rysunek 6 Drzewo problemów Wykluczenie społeczno-ekonomiczne niektórych grup społecznych	83
Rysunek 7 Najważniejsze obszary interwencji w ramach Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020	84
Rysunek 8 Drzewo celów OF PN2020	88
Rysunek 9 mapa OF PN2020	184
Rysunek 10 Drzewo problemów dla p. nyskiego	212
Rysunek 11 Drzewo celów dla p. nyskiego	213
Rysunek 12 Drzewo problemów dla p. prudnickiego	216
Rysunek 13 Drzewo celów dla p. prudnickiego	217
Rysunek 14 Drzewo problemów dla p. głubczyckiego	219
Rysunek 15 Drzewo celów dla p. Głubczyckiego	220

Rysunek 16 Drzewo problemów dla gminy Biała	222
Rysunek 17 Drzewo celów dla gminy Biała	223
Rysunek 18 Drzewo problemów dla gminy Branice.....	225
Rysunek 19 Drzewo celów dla gminy Branice	226
Rysunek 20 Drzewo problemów dla gminy Głubczyce	228
Rysunek 21 Drzewo celów dla gminy Głubczyce.....	228
Rysunek 22 Drzewo problemów dla gminy Głuchołazy	230
Rysunek 23 Drzewo celów dla gminy Głuchołazy	231
Rysunek 24 Drzewo problemów dla gminy Grodków.....	233
Rysunek 25 Drzewo celów dla gminy Grodków	233
Rysunek 26 Drzewo problemów dla gminy Kietrz	235
Rysunek 27 Drzewo celów dla gminy Kietrz.....	235
Rysunek 28 Drzewo problemów dla gminy Korfantów	237
Rysunek 29 Drzewo celów dla gminy Korfantów	238
Rysunek 30 Drzewo problemów dla gminy Lubrza	240
Rysunek 31 Drzewo celów dla gminy Lubrza	241
Rysunek 32 Drzewo problemów dla gminy Łambinowice	244
Rysunek 33 Drzewo celów dla gminy Łambinowice.....	245
Rysunek 34 Drzewo problemów dla gminy Nysa	248
Rysunek 35 Drzewo celów dla gminy Nysa	249
Rysunek 36 Drzewo problemów dla gminy Otmuchów	251
Rysunek 37 Drzewo celów dla gminy Otmuchów.....	251
Rysunek 38 Drzewo problemów dla gminy Paczków	253
Rysunek 39 Drzewo celów dla gminy Paczków	254
Rysunek 40 Drzewo problemów dla gminy Prudnik.....	256
Rysunek 41 Drzewo celów dla gminy Prudnik	257
Rysunek 42 Drzewo problemów dla gminy Skoroszyce	259
Rysunek 43 Drzewo celów dla gminy Skoroszyce	260
Wykres 1. Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w latach 2004-2013.....	12
Wykres 2. Mieszkania na 1000 mieszkańców w latach 2004-2013.....	17
Wykres 3 Struktura próby pod względem miejsca zamieszkania	36
Wykres 4 Struktura próby pod względem wykształcenia	37
Wykres 5 Struktura próby pod względem płci i wieku	37
Wykres 6 Dochód netto gospodarstw domowych OF PN2020	38
Wykres 7 Liczba osób w gospodarstwach domowych OF PN2020	38
Wykres 8 Status zawodowy mieszkańców OF PN2020	39
Wykres 9 Ocena standardu obecnego domu/mieszkania	39
Wykres 10 Mobilność mieszkańców OF PN2020	40
Wykres 11 Źródła energii do ogrzania domu/mieszkania.....	40
Wykres 12 Ocena oferty sportowo-rekreacyjnej OF PN2020	41
Wykres 13 Ocena oferty kulturalno-rozrywkowej OF PN2020.....	42
Wykres 14 Znajomość organizacji pozarządowych na terenie OF PN2020.....	43

Wykres 15 Dostrzeganie pozytywnego wpływu działalności organizacji pozarządowych na życie w gminie	43
Wykres 16 Przynależność mieszkańców OF PN2020 do organizacji pozarządowych.....	44
Wykres 17 Ocena istotności poszczególnych projektów i zadań dla rozwoju społecznego OF PN2020	45
Wykres 18 Grupy, które w pierwszej kolejności powinny zostać objęte wsparciem w ramach OF PN2020.....	46
Wykres 19 Dynamika struktury wieku ludności OF PN2020 w latach 2004-2013	51

9. Bibliografia

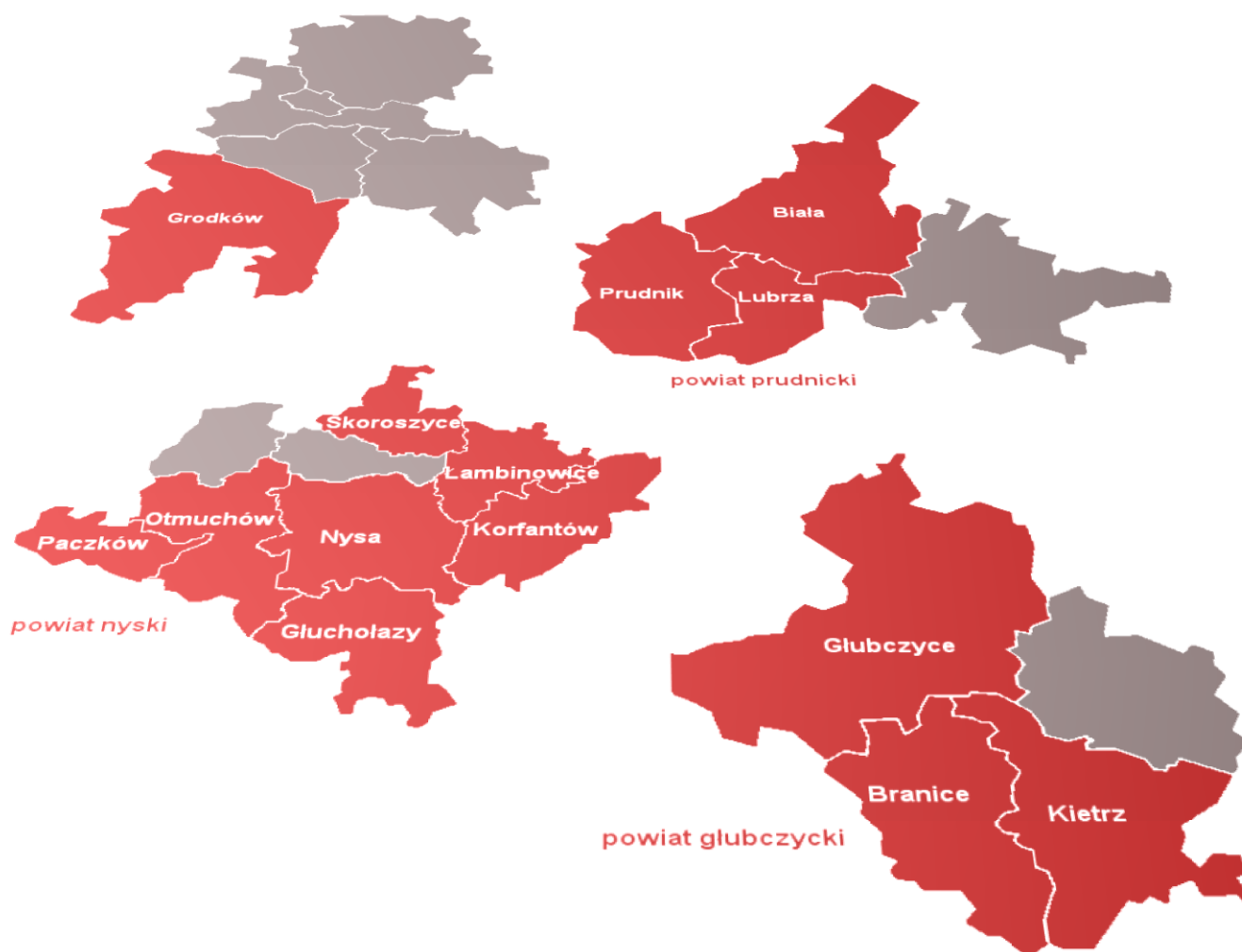
1. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030, Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, Warszawa, styczeń 2013.
2. Europa 2020, Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.
3. Kontrakt Terytorialny dla Województwa Opolskiego, listopad 2014.
4. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie, MRR, Warszawa, lipiec 2010.
5. Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Województwa Opolskiego, Zarząd Województwa Opolskiego, Opole, lipiec 2014.
6. Program Europejskiej Współpracy Terytorialnej Czechy-Polska 2014-2020, czerwiec, 2015.
7. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, MIR, Warszawa, grudzień 2014.
8. Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, MIR, grudzień 2014.
9. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 MRiRW, grudzień 2014
10. Program Specjalnej Strefy Demograficznej w województwie opolskim do 2020 roku "Opolskie dla Rodziny", Opole, wrzesień 2014.
11. Program współpracy INTERREG Europa 2014-2020, maj 2015.
12. Program Współpracy INTERREG Europa Środkowa, listopad 2012.
13. Regionalna Strategia Innowacji Województwa Opolskiego do roku 2020, Zarząd Województwa Opolskiego, Opole, lipiec 2014.
14. Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia do 2015 roku, Zarząd Województwa Opolskiego, Opole, kwiecień 2008.
15. Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2014-2020, Zarząd Województwa Opolskiego, Opole, lipiec 2013.
16. Strategia przewidywania i zarządzania zmianą gospodarczą w Powiecie Nyskim opracowywana w ramach projektu „Innowacyjna Nysa”, Nysa, 2013.
17. Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo, MRR, Warszawa, wrzesień, 2012.
18. Strategia Rozwoju Polski Zachodniej 2020, Warszawa, czerwiec 2014.
19. Strategia Rozwoju Powiatu Nyskiego na lata 2004-2015, Nysa, czerwiec 2004.
20. Strategia Rozwoju Powiatu Prudnickiego na lata 2001-2015, Prudnik, czerwiec 2005.
21. Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012-2020, styczeń 2013.

10. Załącznik nr 1 - Streszczenie dokumentu Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020

Podstawowe wyniki diagnozy społecznej OF PN2020

Obszar Funkcjonalny Partnerstwa Nyskiego 2020 położony jest w południowo-zachodniej części województwa opolskiego. Należą do niego trzy powiaty: prudnicki, nyski, głubczycki. Na poziomie gminnym w skład OF PN2020 wchodzi 14 gmin z czterech powiatów.

Rysunek 9 mapa OF PN2020

Sytuacja społeczna OF PN2020 ukształtowana jest przez szereg czynników. Najważniejszymi z punktu widzenia dalszego rozwoju regionu są:

- Niekorzystne tendencje demograficzne;
- Wysoki poziom bezrobocia;
- Zły stan techniczny niektórych obiektów infrastruktury sportu i rekreacji oraz instytucji kultury;
- Zły stan techniczny niektórych obiektów pomocy społecznej i ich nierównomierne rozłożenie na terenie OF PN2020;
- Braki w infrastrukturze oświaty, szczególnie w mniejszych miejscowościach;
- Niski dostęp do usług medycznych;
- Niekorzystne warunki mieszkaniowe zarówno w perspektywie pierwotnego i wtórnego rynku nieruchomości, jak i aspektu technicznej wartości zamieszkanymi obiektów.

Charakterystyka terenów OF PN2020 wskazuje na zróżnicowanie pod względem wymienionych wyżej czynników w zależności od danego regionu. Szczególnie widocznym podziałem jest wyróżnienie na rejony wiejskie i miejskie. Pogłębienie zróżnicowania społecznego pomiędzy tymi strukturami następuje także na skutek braku dobrze prosperującej komunikacji publicznej, likwidacji połączeń kolejowych i słabo rozwiniętej sieci połączeń PKS.

Do najważniejszych problemów społecznych, które występują na terenie OF PN2020 należy zaliczyć wysoki poziom bezrobocia oraz niekorzystne tendencje demograficzne. Efektem tych zjawisk jest wzrost bierności społecznej, pogłębiające się wykluczenie społeczno-ekonomiczne coraz większej liczby mieszkańców i zwiększone zapotrzebowanie na usługi pomocy społecznej. w związku z postępującymi zmianami struktury liczby ludności, w której zaczynają przeważać osoby starsze w gminach należących do OF PN2020 pojawił się zwiększony popyt na usługi skierowane dla seniorów. Pomimo rozbudowanej sieci infrastruktury społecznej w większych miejscowościach dostępność tego typu usług na wsiach jest utrudniona.

Istotną kwestią jest także niewystarczająca dostępność usług medycznych. Pomimo rozwiniętej infrastruktury medycznej w ośrodkach miejskich, funkcjonujące placówki nie są w stanie zapewnić odpowiedniej opieki medycznej wszystkim mieszkańcom regionu. Największy deficyt odnotowano w zakresie usług lekarzy specjalistów. Zidentyfikowano również potrzebę utworzenia nowych Zakładów Opiekuńczo-Leczniczych ze względu na zwiększającą się liczbę osób wymagających usług świadczonych przez tego rodzaju placówki.

Mieszkańcy OF PN2020 dobrze oceniają swoją sytuację mieszkaniową, jednakże zgodnie z wynikami diagnozy społecznej stan mieszkalnictwa na terenie OF PN2020 nie jest zadowalający. Występuje zatem znaczna rozbieżność między oceną obiektywną, a subiektywną aspektu mieszkalnictwa na obszarze OF PN2020. Interwencja dotycząca poprawy jakości budynków mieszkalnych jest niezbędna, na co wskazuje chociażby to, że ponad połowa mieszkańców OF PN2020 deklaruje, iż podstawowym źródłem energii

wykorzystywanym do ogrzania domów lub mieszkań jest węgiel. Wysoka ocena subiektywna obecnego miejsca zamieszkania przekłada się również na deklaracje mieszkańców dotyczące ewentualnej zmiany miejsca zamieszkania. Zdecydowana większość badanych nie jest zainteresowana zmianą miejsca zamieszkania.

Mieszkańcy dość dobrze oceniają ofertę sportowo-rekreacyjną dostępną na terenie OF PN2020. Nieco lepiej respondenci ocenili wybór oferty dla dzieci, aniżeli dla dorosłych. Również w tym aspekcie ocena subiektywna jest wyższa aniżeli obiektywna diagnoza. Podobnie sytuacja wygląda w przypadku oferty kulturowo-rekreacyjnej. Została ona stosunkowo wysoko oceniona przez mieszkańców, którzy z niej korzystają. Jednocześnie w tym wypadku znaczna część badanych deklaruje, iż nie korzystają z danych usług. Ocena poszczególnych aspektów dokonana przez mieszkańców OF PN2020 wskazuje na niski stopień ich zaangażowania w funkcjonowanie społeczności lokalnej oraz niewielkie zainteresowanie poszczególnymi usługami. Ważnym aspektem przeprowadzanych interwencji ukierunkowanych na wspieranie rozwoju społecznego jest zatem budowanie tożsamości lokalnej oraz zmiana biernego nastawienia mieszkańców poprzez rozszerzenie oferty usług kulturalno-rozrywkowych oraz sportowo-rekreacyjnych i zachęcania mieszkańców do skorzystania z nich.

Na pierwszym planie problemów społecznych OF PN2020 dostrzeganych przez mieszkańców znajduje się kwestia wysokiego poziomu bezrobocia i małej liczby atrakcyjnych miejsc pracy. Respondenci uważają, że grupami, które w pierwszej kolejności powinny zostać objęte wsparciem jest młodzież, bezrobotni oraz rodziny z małymi dziećmi. Należy zwrócić uwagę na fakt, iż najważniejszą przyczyną niekorzystnych tendencji demograficznych oraz bierności mieszkańców wyłaniającą się z badań jest zła sytuacja ekonomiczna znacznej części badanych, związana z trudnością w znalezieniu pracy. Rozwiązanie tego problemu wymaga działań wieloaspektowych ukierunkowanych na wzrost atrakcyjności kapitału społecznego OF PN2020.

Rozpoznawalność organizacji pozarządowych wśród mieszkańców OF PN2020 jest niska. Tylko jeden na czterech badanych zadeklarował, iż zna jakąś organizację pozarządową działającą na terenie OF PN2020. Badani w większości nie potrafili również określić, czy działalność organizacji pozarządowych ma pozytywny wpływ na życie w ich gminie. Zdecydowana mniejszość osób biorących udział w badaniu wskazała, iż przynależy do jakiejś organizacji pozarządowej. Wyniki badania potwierdzają, iż zaangażowani w życie lokalnej społeczności mieszkańcy OF PN2020 stanowią mniejszość, a nadal powszechnym zjawiskiem jest postawa bierna.

Zdaniem mieszkańców do najważniejszych projektów i zadań rozwoju społecznego OF PN2020 należy poprawa dostępu do lekarzy oraz jakości dróg i chodników. Mieszkańcy w najmniejszym stopniu zainteresowani są działaniami ukierunkowanymi na ochronę środowiska i pomoc społeczną. Zgodnie przeprowadzoną diagnozą wskazane przez mieszkańców priorytetowe zadania są istotne, jednocześnie z punktu widzenia strategii rozwoju społecznego ważniejszymi aspektami zdaje się być (również wysoko ocenione przez mieszkańców) kierunki działań takie jak: dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy, wsparcie rozwoju profilaktyki zdrowia osób starszych, wsparcie rozwoju jakości i dostępności systemu opieki społecznej. Mieszkańcy stosunkowo nisko ocenili istotność ważnego aspektu, jakim są: działania w celu przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i ograniczeniu jego skutków. Wskazuje to na konieczność prowadzenia działań ukierunkowanych na zwiększenie świadomości społecznej

mieszkańców OF PN2020 dotyczącej problemu wykluczenia społecznego, w tym w szczególności wykluczenia społecznego osób starszych lub niepełnosprawnych.

W świetle diagnozy społecznej i przeprowadzonych badań sytuacja społeczna OF PN2020 wymaga działań rewitalizacyjnych. Należy jednocześnie pamiętać, że zakres interwencji nie powinien ograniczać się do niwelowania istniejących problemów, ale także wskazywać na profilaktykę problemów społecznych, które mogą pojawić się podczas realizacji Strategii Rozwoju Społecznego.

Najważniejsze wyniki prognozy rozwoju społecznego OF PN2020

Do najważniejszych negatywnych trendów rozwoju społecznego, które obecnie są obserwowane na terenie OF PN2020 należą:

- Starzenie się społeczeństwa
- Rosnące zapotrzebowanie na usługi pomocy społecznej
- Utrzymujący się wysoki poziom bezrobocia i bierności zawodowej
- Postępujące wykluczenie społeczno-ekonomiczne niektórych grup
- Wysoki, stale utrzymujący się poziom zjawiska „odpływu” ludzi młodych, w związku z emigracją zarobkową oraz w celach edukacyjnych

Prognozując proces rozwoju społecznego OF PN2020 na najbliższe lata należy wziąć pod uwagę zarówno sytuację regionu, kraju, jak i Unii Europejskiej. Największą szansą dla rozwoju OF PN2020 są Fundusze Europejskie, których pozyskanie pozwoliłoby na realizację zadań polityki społecznej w sposób bardzo efektywny. **Nie ulega wątpliwości, iż OF PN2020 wymaga znacznych nakładów finansowych na rozwój gospodarczy regionu oraz poprawę warunków życiowych mieszkańców.** Prowadzenie działań aktywizujących oraz inwestycji w infrastrukturę społeczną, w tym rozszerzenie oferty kulturalno-rozrywkowej, sportowo-rekreacyjnej, usług medycznych i pomocy społecznej, jest bardzo istotne, jednakże bez poprawy sytuacji rynku pracy nie spowoduje odwrócenia niekorzystnych trendów demograficznych, ekonomicznych i społecznych. Wzrost zaangażowania mieszkańców OF PN2020 w życie społeczne będzie możliwy jedynie na skutek poprawy ich sytuacji ekonomicznej i warunków życiowych. Budowanie tożsamości lokalnej musi być prowadzone równoległe do działań ukierunkowanych na inwestycje gospodarcze. W świetle przedstawionych powyżej faktów prognozuje się, iż **pozyskanie Funduszy Europejskich pozwoli na rozwój gospodarczy regionu, co w perspektywie społecznej będzie skutkowało poprawą sytuacji ekonomicznej mieszkańców.** Prowadzone równoległe działania z zakresu aktywizacji społecznej, poprawy warunków życia osób z grup zagrożonych wykluczeniem, rozszerzenia oferty oraz infrastruktury społecznej będą skutkowały wzrostem poziomu jakości kapitału społecznego, co przyczyni się do dalszego rozwoju regionu. Czynnikiem ryzyka dla planowanych przedsięwzięć są między innymi: pogorszenie sytuacji politycznej, trudności w pozyskaniu środków unijnych oraz trudność w pozyskaniu inwestorów na skutek pogorszenia się koniunktury makroekonomicznej. Jeżeli czynniki te wystąpią i znacząco zminimalizują możliwości finansowe poszczególnych JST działania z zakresu aktywizacji

społecznej, oraz poprawy kapitału społecznego będą bardzo trudne do przeprowadzenia w planowanym zakresie. W tym przypadku głównymi działaniami z zakresu rozwoju społecznego będzie doraźne wsparcie osób najbardziej potrzebujących, a brak środków na rozwój infrastruktury znacząco ograniczy możliwość poprawy jakości życia mieszkańców. Należy jednakże spodziewać się, iż w kolejnej perspektywie budżetowej UE środki finansowe będą możliwe do pozyskania w zakresie wystarczającym dla realizacji zakładanych działań. W **sferze społecznej przewiduje się, iż najtrudniejszym do zrealizowania zadaniem będzie aktywizacja mieszkańców i włączenie ich do życia społecznego. Przewiduje się z kolei, iż zadania z zakresu odwrócenia niekorzystnych tendencji demograficznych będą skuteczne, także dzięki polityce krajowej, która w co raz większym stopniu wspiera politykę prorodzinną. Efekty działań ukierunkowanych na rozwój gospodarczy stopniowo powinny przynosić poprawę sytuacji mieszkańców oraz budować wizerunek OF PN2020, jako terenu interesującego dla inwestorów.** Można prognozować, iż rozwój w tym kierunku będzie miał charakter postępu geometrycznego, tzn. tempo rozwoju będzie wzrastać wraz z osiąganiem kolejnych celów zakładanych w Strategii ogólnej i poszczególnych Strategiach sektorowych.

Analiza SWOT rozwoju społecznego OF PN2020

Tabela 42 Mocne i słabe strony dla rozwoju społecznego OF PN2020

Czynniki wewnętrzne	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<p>– Rozwinięta infrastruktura społeczna</p> <p>Na obszarze PN2020 występuje dobrze rozwinięta infrastruktura sportowo-rekreacyjna, kulturalna, oświatowa, rehabilitacyjna i sanatoryjna. Jednakże należy zwrócić uwagę na jej nierównomierne rozmieszczenie, co wiąże się z utrudnionym dostępem dla mieszkańców mniejszych miejscowości z terenu OF PN2020. Występowanie obszarów dobrze wyposażonych w infrastrukturę społeczną pozwala na dalszy rozwój regionu i jest dobrym punktem wyjściowym do zwiększenia dostępności tego rodzaju usług w mniejszych miejscowościach.</p> <p>– Dobrze wykwalfikowana kadra instytucji pomocy społecznej oraz oświaty</p> <p>Działania prowadzone w ramach polityki społecznej charakteryzują się dużym wpływem czynnika ludzkiego. Na obszarze OF PN2020 kadra pomocy społecznej i instytucji oświaty posiada wysokie</p>	<p>– Niedopasowane do potrzeb lokalnego rynku pracy kwalifikacji zawodowych osób w wieku produkcyjnym</p> <p>Kierunki kształcenia oferowane przez jednostki edukacji zawodowej na terenie OF PN2020 nie zostały dostosowane do potrzeb lokalnego rynku pracy, co skutkuje częstymi migracjami absolwentów. Brakuje również współpracy z przedsiębiorcami w zakresie praktyk i staży oraz możliwości zatrudniania absolwentów.</p> <p>– Rozpad więzi w społeczności lokalnej</p> <p>Poprzez liczne emigracje (głównie zarobkowe) oraz pojawiające się problemy społeczne: przemoc, alkoholizm, następuje rozpad więzi społeczności lokalnej oraz osłabienie poczucia tożsamości z miejscem zamieszkania.</p> <p>– Braki w infrastrukturze opiekuńczej</p> <p>Na obszarze PN2020 brakuje miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 oraz dla dzieci niepełnosprawnych. Ponadto w stopniu niewystarczającym zapewniona jest opieka</p>

kompetencje. Dzięki temu możliwe jest efektywne wykorzystanie środków finansowych przeznaczanych na pomoc potrzebującym oraz właściwa edukacja społeczna, przyczyniająca się do budowania właściwych postaw. Duże znaczenie w tym zakresie ma niwelowanie zjawiska bezradności społecznej i skuteczne przeciwdziałanie przemocy i innym problemom społecznym.

– **Położenie geograficzne**

Obszar Funkcjonalny Partnerstwa Nyskiego 2020 leży w bezpośrednim sąsiedztwie granicy z Czechami oraz w pobliżu granicy z Niemcami i z tego powodu zamieszkiwany jest przez licznie reprezentowane mniejszości narodowe. Wiąże się to z bogactwem kulturowym regionu. Ponadto w dużej części obszar PN2020 jest atrakcyjny turystycznie, dzięki rzeźbie terenu ukształtowanej przez Kotlinę Raciborską i Pogórze Sudeckie. Na tę atrakcyjność składają się także walory przyrodnicze, krajobrazowe, historyczne i kulturowe umożliwiające rozwój turystyki. Dzięki potencjalnemu rozwojowi infrastruktury sportowo-rekreacyjnej oraz bazy turystycznej możliwa jest poprawa warunków życiowych mieszkańców poprzez: pojawienie się nowych ofert pracy oraz dostęp do nowych atrakcji zachęcających do aktywnego spędzania czasu wolnego.

– **Dziedzictwo historyczno- kulturalne jako baza do budowania tożsamości lokalnej**

Dziedzictwo historyczno-kulturowe regionu oraz regionalne tradycje są doskonałym podłożem dla budowania lokalnej tożsamości. Proces integracji społecznej oraz wzmacniania identyfikacji z regionem powinien opierać się na doświadczeniu wspólnoty. Poprzez podkreślanie znaczenia historii i tradycji możliwe jest wzmacnianie relacji społecznych łączących mieszkańców OF PN 2020. Działalność ta powinna opierać się przede wszystkim na organizacji licznych imprez, festynów o charakterze regionalnym, promowaniu lokalnych produktów, a także wsparciu turystyki poprzez promocję licznych zabytków występujących na terenie OF PN2020.

– **Współpraca w ramach OF PN2020**

Dzięki wspólnemu działaniu samorządów terytorialnych w ramach Partnerstwa Nyskiego możliwe jest lepsze

nad osobami starszymi (np. brakuje domów dziennego pobytu dla osób starszych). Jest to spowodowane zwiększającym się zapotrzebowaniem na tego typu usługi z powodu procesów demograficznych oraz emigracji zarobkowej ludzi młodych. Brak opieki dla osób starszych i niepełnosprawnych skutkuje pogłębieniem się problemów społecznych.

– **Niski poziom przedsiębiorczości mieszkańców OF PN2020**

Zgodnie z wynikami badań społecznych oraz w wyniku rezultatu konsultacji społecznych wskazano, iż niesprzyjająca sytuacja społeczno-gospodarczej, spowodowała stagnację w wielu obszarach życia. Poprzez brak aktywności następuje degradacja warunków życiowych oraz stopniowe ubożenie społeczeństwa, co negatywnie wpływa na atrakcyjność rejonu i powoduje różnego rodzaju problemy społeczne. Dotychczasowa mała liczba inicjatyw obywatelskich powoduje, iż przekonanie mieszkańców do zwiększenia aktywności w działalności gospodarczej społecznej może być trudnym zadaniem. Tym bardziej należy ukierunkowywać działania na wsparcie gospodarcze regionu.

– **Nierównomierne rozmieszczenie zasobów infrastruktury oświaty i pomocy społecznej na terenie OF PN2020**

Pomimo rozbudowanej infrastruktury oświatowej i pomocy społecznej część obiektów wymaga modernizacji ze względu na zły stan techniczny. Problem ten dotyka w szczególności mniejsze miejscowości OF PN2020. w mniejszych miejscowościach ze względu na oszczędności oraz niż demograficzny likwidowane są szkoły, co powoduje konieczność codziennego dojeżdżania uczniów z wsi i małych miasteczek do większych ośrodków miejskich.

– **Nieefektywność współpracy wewnątrz PN2020**

Współpraca wewnątrz OF PN2020 bywa nieefektywna w związku z istniejącą biurokracją i brakiem wypracowanych rozwiązań przyspieszających decyzję o podejmowanych działaniach. Brakuje również skutecznej promocji korzyści wynikających z przystąpienia do OF

<p>przeciwdziałanie pojawiającym się problemom społecznym. Ponadto funkcjonowanie PN2020 pozwala na niwelowanie niekorzystnych różnicowań społeczno-gospodarczych występujących na tym terenie, głównie poprzez pozyskiwanie środków unijnych na nowe inwestycje.</p> <p>– Atrakcyjność turystyczna i rolnicza obszaru</p> <p>Atrakcyjność turystyczna i rolnicza obszaru pozwala na podjęcie efektywnych działań, w celu zmniejszenia bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Ponadto wykorzystanie potencjału wynikającego z tych atutów OF PN 2020 może pomóc zapobiec ubożeniu społeczeństwa.</p> <p>– Działalność organizacji pozarządowych i obecność liderów społecznych</p> <p>Organizacje pozarządowe i wszelka aktywność obywatelska pozwala na odciążenie instytucji pomocy społecznej oraz zwiększenie efektywności aktywizacji i pomocy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Ponadto działacze lokalni często posiadają informacje istotne z punktu widzenia diagnostyki problemów społecznych.</p> <p>– Rozwijająca się sieć dróg (w tym dróg o znaczeniu tranzytowym)</p> <p>Rozwój sieci dróg i infrastruktury komunikacyjnej w obrębie OF PN2020 zwiększa potencjał gospodarczy obszaru, ale także umożliwia łatwiejszy dostęp do obiektów infrastruktury społecznej i medycznej na terenie całego OF PN2020.</p> <p>– Wielonarodowość oraz różnorodność kulturowa na terenie OF PN2020</p> <p>Zróżnicowanie kulturowe i wielonarodowość jest cennym kapitałem społecznym rejonu umożliwiając wykorzystanie tego potencjału do organizacji różnego rodzaju wydarzeń lokalnych oraz zwiększając atrakcyjność turystyczną regionu. Nie bez znaczenia jest również aspekt dwujęzyczności niektórych mieszkańców, zwiększający ich szanse na znalezienie pracy.</p> <p>– Rozwijająca się infrastruktura rekreacyjno-sportowa oraz oferta kulturowa</p> <p>Stale rozwijająca się infrastruktura rekreacyjno-sportowa ma realny wpływ na</p>	<p>PN2020. Działania w ramach współpracy powinny w większym stopniu obejmować wsparcie instytucjonalne w zakresie aktywizacji osób dotkniętych problemem wykluczenia społecznego (starsi, niepełnosprawni, bezrobotni) oraz wspólnego ustalania lokalizacji nowych placówek opiekuńczych i obiektów pomocy społecznej. Obecnie polityka społeczna często prowadzona jest lokalnie i brakuje porozumień w sprawie wspólnych inwestycji.</p> <p>– Zły stan techniczny niektórych obiektów sportowych i rekreacyjnych</p> <p>Jakość usług sportowo-rekreacyjnych oraz ośrodków kultury jest zróżnicowana na terenie OF PN2020. Mieszkańcy niektórych rejonów nie mają możliwości skorzystania z nowoczesnych obiektów. Również rozwój ścieżek rowerowych powinien być kontynuowany, ponieważ nadal brakuje połączeń pomiędzy mniejszymi miejscowościami.</p> <p>– Niska dostępność usług medycznych (szczególnie w mniejszych miejscowościach)</p> <p>Ze względu na zwiększające się potrzeby społeczeństwa w zakresie leczenia specjalistycznego oraz nierównomierne rozmieszczenie punktów opieki medycznej na terenie OF PN2020 część mieszkańców pozbawiona jest możliwości bezproblemowego kontaktu z lekarzem specjalistą.</p> <p>– Pogłębianie się problemów społecznych, zróżnicowanie społeczne i niska aktywność społeczna większości mieszkańców</p> <p>Na analizowanym obszarze brakuje inicjatyw obywatelskich, a uczestnictwo w działalności organizacji pozarządowych jest prowadzona przez niewielki odsetek społeczności.</p>
---	--

<p>zdrowie mieszkańców oraz ich poziom zadowolenia z życia. Dostęp do wydarzeń o charakterze kulturalnym oraz zajęć sportowych pozwala przeciwdziałać demoralizacji młodzieży, a także aktywizuje osoby starsze, integruje rodziny i całą społeczność lokalną.</p>	
--	--

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 43 Szanse i zagrożenia dla rozwoju społecznego OF PN2020

Czynniki zewnętrzne	
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - Możliwość pozyskania zewnętrznych (w tym głównie unijnych) środków finansowych na rozwój Dzięki pozyskaniu dodatkowych środków na działania o charakterze aktywizacyjnym oraz zapobiegania wykluczeniu społecznemu, możliwe jest skuteczne przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym. Ponadto działania zmierzające do uatrakcyjnienia OF PN2020 przyczyniają się do zwiększenia potencjału gospodarczego regionu, co przekłada się na poprawę warunków bytowych mieszkańców. w nowej unijnej perspektywie finansowej 2014-2020, możliwe będzie aplikowanie o środki finansowe na rozwój, w tym na poprawę infrastruktury, wsparcie rozwoju innowacyjności przedsiębiorstw (badania, rozwój), inwestycje w kapitał ludzki PN2020, rozwój OZE, inwestycje w rozwój ekologicznego rolnictwa. - Zwiększająca się świadomość problemów społecznych Liczne kampanie ogólnokrajowe oraz przykłady dobrych praktyk zachęcają do aktywności społecznej i pomagają zwalczać negatywne zjawiska również dzięki przeciwdziałaniu biernej postawie wobec zjawisk takich jak: przemoc, alkoholizm, niepełnosprawność i innych. Dzięki budowaniu świadomości wszystkich Polaków działania prowadzone w ramach lokalnych programów są skuteczniejsze. - Brak instytucji opieki nad osobami starszymi w sąsiednich obszarach 	<ul style="list-style-type: none"> - Występowanie niekorzystnych trendów demograficznych Postępujący proces starzenia się polskiego społeczeństwa będzie również dotykał obszar PN2020, co w połączeniu z bardzo niskimi i pogarszającymi się wskaźnikami przyrostu naturalnego i dzietności kobiet na obszarze PN2020 będzie prowadzić do dalszego wyludniania się OF PN2020 (w tym w szczególności najmniej atrakcyjnych gmin). Ponadto proces starzenia się społeczeństwa powoduje konieczność przeznaczania większych środków na opiekę medyczną i działania aktywizujące dla seniorów. - Emigracja zarobkowa osób w wieku produkcyjnym Największym problemem społecznym na terenie OF PN2020 jest emigracja ludzi młodych (coraz częściej całymi rodzinami). Brak miejsc pracy, niska atrakcyjność dostępnych stanowisk powodują duży odpływ ludzi w wieku produkcyjnym. Jest to przyczyną wielu niekorzystnych zjawisk i powoduje pogłębienie się problemów wynikających z ogólnego trendu demograficznego starzejącego się społeczeństwa. w sferze społecznej wspomniane zjawisko przyczynia się do zwiększenia zapotrzebowania na instytucje opieki dla osób starszych oraz wyższy odsetek w strukturze populacji osób korzystających z pomocy społecznej, co w konsekwencji prowadzi do zmniejszenia jej efektywności. - Nieefektywny system finansowania

Brak odpowiedniej infrastruktury opieki nad osobami starszymi w sąsiednich rejonach może powodować korzystanie osób potrzebujących z infrastruktury gmin oraz powiatów z obszaru OF PN2020, co przyczyni się do rozwoju i efektywnego wykorzystywania istniejącej na terenie OF PN2020 infrastruktury. Dzięki zapotrzebowaniu na tego rodzaju usługi pojawią się również nowe miejsca pracy, co spowoduje zmniejszenie problemu bezrobocia. Świadczenie usług opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi jest zatem szansą dla rozwoju społeczno-ekonomicznego OF PN2020.

– **Rozwój rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego oraz turystyki**

Rolnictwo, przetwórstwo rolno –spożywcze oraz turystyka są to branże dobrze rozwijające się w Polsce. Ze względu na atrakcyjność regionu dla wymienionych wyżej branż można spodziewać się pojawienia się nowych inwestorów oraz rozwoju bazy turystycznej, co skutkuje zwiększeniem liczby miejsc pracy. Powstanie się nowych miejsc pracy może być ważnym elementem zmniejszenia negatywnych zjawisk społecznych takich jak: ubożenie społeczeństwa, emigracja ludzi w wieku poprodukcyjnym, brak aktywności obywatelskiej.

– **Rozwój szkolnictwa zawodowego**

Zwiększające się zapotrzebowanie na absolwentów szkół zawodowych powoduje dużą liczbę osób zainteresowanych tym kierunkiem kariery. Ze względu na coraz większą możliwość współpracy w ramach kształcenia zawodowego z przedsiębiorcami i poprawy jakości szkolnictwa można spodziewać się większej liczby osób znajdujących zatrudnienie w zawodach charakterystycznych dla danego regionu.

– **Nowi inwestorzy krajowi i zagraniczni**

Zwiększająca się atrakcyjność inwestycyjna Polski powoduje napływ inwestycji zagranicznych. Zmiany ustawodawstwa przyczyniają się do poprawy sytuacji przedsiębiorców lokalnych, co może skutkować powstawaniem nowych miejsc pracy.

– **Rosnąca świadomość problemów zdrowotnych i wiedza na temat zdrowego trybu życia**

pomocy społecznej

Obecny system finansowania pomocy społecznej i wsparcia osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym przenosi odpowiedzialność z instytucji państwowych (ZUS) na jednostki samorządowe (OPS), co wiąże się z dużymi problemami finansowania działań profilaktyki społecznej.

– **Konkurencyjność obszarów sąsiednich**

Szybszy rozwój powiatów i gmin spoza PN2020 może przyczynić się do problemów ze zwalczaniem bezrobocia. Ponadto wysoka atrakcyjność oferty edukacyjnej poza obszarem PN2020 powoduje emigrację ludzi młodych, którzy po zakończeniu edukacji pozostają już w miejscu, gdzie się kształcili.

– **Nieefektywna polityka państwa w zakresie służby zdrowia**

Ograniczenia finansowania usług medycznych oraz obowiązujące limity, a także likwidacja niektórych placówek służby zdrowia powodują, że instytucje opieki zdrowotnej w całym kraju narażone są na konieczność minimalizowania generowanych kosztów, co w przypadku zwiększonego zapotrzebowania na usługi medyczne na terenie OF PN2020 jest dużym problemem.

– **Nieefektywna polityka prorodzinna**

Brak skutecznych systemowych rozwiązań wsparcia rodzin jest znacznym utrudnieniem w przeciwdziałaniu niekorzystnym zjawiskom demograficznym.

– **Niewystarczające wspieranie przedsięwzięć tworzących lokalne marki gospodarcze z wykorzystaniem lokalnych zasobów**

Niedostateczne wspieranie regionalnych produktów i działalności gospodarczej ukierunkowanej na wykorzystanie lokalnych zasobów powoduje, iż są one nie wystarczająco konkurencyjne w stosunku do innych producentów polskich oraz europejskich. Brak odpowiedniej promocji produktów regionalnych oraz niewystarczające dofinansowanie dla przedsiębiorców lokalnych w znacznym stopniu może hamować rozwój gospodarczy i społeczny OF PN2020.

– **Niedostępność cenowa mieszkań,**

<p>Poprzez liczne kampanie informacyjne oraz ogólnopolskie akcje (np. badania profilaktyczne) i wydarzenia sportowe zwiększa się świadomość ludzi na temat profilaktyki zdrowotnej i zdrowego trybu życia. Przyczynia się to do mniejszej liczby zachorowań i wyższego poziomu jakości życia.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wzrost znaczenia społeczności lokalnych w kształtowaniu polityki państwa <p>Samorządy terytorialne oraz organizacje pozarządowe są w stanie podejmować coraz więcej inicjatyw, dzięki wsparciu instytucji rządowych oraz pozyskiwaniu sponsorów zewnętrznych.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wzrost zainteresowania dziedzictwem-kulturowym i historycznym <p>W coraz większym stopniu dziedzictwo kulturowo-historyczne danego rejonu staje się istotnym elementem spajającym społeczności lokalne. Ponadto ogólne zainteresowanie historią i folklorem sprawia, iż liczne wydarzenia o charakterze regionalnym cieszą się coraz większą popularnością w całym kraju, a nawet przyciągają turystów zagranicznych.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Polityka państwa wspierająca przedsiębiorców <p>Obecnie w Polsce dąży się do wprowadzenia licznych udogodnień dla osób prowadzących działalność gospodarczą oraz wsparcia przedsiębiorstw. Dzięki zmianom w ustawodawstwie oraz powstawaniu specjalnych stref ekonomicznych aktywizacja zawodowa w rejonach, gdzie nadal brakuje miejsc pracy stanie się łatwiejsza.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Poprawa systemu opieki medycznej w kraju <p>Ze względu na konieczność poprawy dostępności usług medycznych w całym kraju, należy spodziewać się inicjatyw rządowych, które będą miały na celu zwiększenie potencjału opieki medycznej.</p>	<p>niekorzystne zmiany na rynku nieruchomości</p> <p>Pogorszenie się sytuacji budownictwa mieszkalnego w mniejszych miejscowościach jest skutkiem sytuacji makroekonomicznej i powoduje zmniejszenie dostępności mieszkań, ze względu na niekorzystne warunki kredytowania i wysokie ceny lokali. Wpływa to na pogorszenie się jakości życia mieszkańców.</p>
---	--

Źródło: Opracowanie własne

Wizja i misja rozwoju społecznego OF PN2020

Wizją rozwoju społecznego OF PN2020 jest region współpracy społeczno-gospodarczej, w którym:

- **Istnieją optymalne warunki do rozwoju najważniejszych dla regionu dziedzin gospodarki**
- **Ludzie młodzi po zakończeniu edukacji są aktywni zawodowo i pozostają w miejscu zamieszkania**
- **Mieszkańcy aktywnie partycypują w życiu społecznym**
- **Działania w ramach systemu pomocy społecznej prowadzone są w sposób efektywny**

Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 zakłada realizację działań zmierzających do poprawy funkcjonowania najważniejszych, z punktu widzenia rozwoju regionu aspektów życia społecznego. w ramach celów strategicznych, operacyjnych i priorytetów można wskazać następujące obszary interwencji, które są istotne dla rozwoju społecznego w obrębie Partnerstwa Nyskiego (Rysunek 7).

Rysunek 10 Najważniejsze obszary interwencji w ramach Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020

Źródło: Opracowanie własne

Realizacja zadań postawionych przed Partnerami w ramach niniejszego dokumentu przyczyni się do zahamowania negatywnych zjawisk, które są najważniejszymi przeszkodami rozwoju społecznego terenu OF PN2020. Najistotniejszymi skutkami

prowadzonych interwencji będzie zmniejszenie odpływu ludzi młodych z obszarów Partnerstwa Nyskiego, poprzez stworzenie im dobrych warunków do kształcenia się, rozwoju zawodowego, a także życia rodzinnego. Inwestycja w młode pokolenie jest nieodzownym elementem kształtowania kapitału społecznego regionu. Przeciwdziałanie niekorzystnym zjawiskom demograficznym w znacznym stopniu zmniejsza zagrożenie nadmiernego obciążenia jednostek pomocy społecznej i domów pomocy społecznej zadaniem wspierania dużej liczby osób w wieku starszym. Odbudowa więzi rodzinnych i zapewnienie warunków do funkcjonowania rodzin wielopokoleniowych jest podstawowym warunkiem dla wsparcia aktywności seniorów. Równolegle prowadzone działania zmierzające do rozbudowy infrastruktury społecznej i komunikacji publicznej oraz zapewnienia dostępności usług kultury i rozrywki dla wszystkich mieszkańców spowoduje zwiększenie integralności społecznej OF PN2020. Ponadto planowane jest wykorzystanie potencjału wynikającego z różnorodności kulturowej regionu i jego dziedzictwa historyczno-kulturowego. Budowanie tożsamości lokalnej na wzajemnym zrozumieniu potrzeb poszczególnych członków społeczności oraz wzajemna wymiana doświadczeń, wiedzy i potencjału stanowi ważny element rozwoju społecznego w kontekście budowania relacji partnerskich. Jednocześnie wzrost kapitału społecznego musi być wspierany przez inicjatywy ekonomiczno-gospodarcze, szczególnie w zakresie rozwoju sektorów najbardziej efektywnych w regionie tzn. usług turystycznych oraz rolnictwa, wraz z przetwórstwem spożywczym. w celu wykorzystania tendencji, które obserwuje się w krajach europejskich do regionalizacji produktów i podkreślania ich ekologiczności niezbędne jest przygotowanie OF PN2020 pod względem zasobów kapitału ludzkiego. w tym celu planowane są działania zmierzające do zwiększenia poziomu świadomości ekologicznej i przedsiębiorczości wśród mieszkańców.

Rozwój Społeczny OF PN2020 powinien postępować stopniowo poczynając od przeciwdziałania zjawiskom negatywnym. Ważnym elementem strategii jest polityka prorodzinna oraz aktywizacja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Jednakże nie można zapomnieć o podstawowych potrzebach mieszkańców, które często są niezaspokajane. w szczególności dotyczy to usług opieki medycznej, w tym dostępu do lekarzy specjalistów. w ramach Partnerstwa należy podejmować wspólne działania zmierzające do zwiększenia efektywności istniejącej infrastruktury, nie wykluczając także możliwości jej rozbudowy. Elementem istotnym z punktu widzenia integralności obszaru, w tym integralności społecznej jest rozbudowa sieci dróg i połączeń komunikacyjnych.

Na skutek opisanych powyżej działań OF PN2020 stanie się rejonem atrakcyjnym pod względem jakości życia. Poprawa sytuacji mieszkańców oraz zmniejszenie różnic społecznych poprzez procesy integracyjne spowoduje, iż na przestrzeni najbliższych lat aktywność obywatelska stanie się zjawiskiem powszechnym, co będzie stanowiło czynnik zwiększający tempo zmian.

Efektom realizacji Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020 będzie pogłębienie współpracy w ramach Partnerstwa Nyskiego 2020, zwiększenie atrakcyjności regionu oraz poprawa jakości życia wszystkich mieszkańców. Ważnym aspektem zrównoważonego rozwoju społecznego jest także niwelowanie dysproporcji społecznych poprzez procesy integracji. OF PN2020 docelowo stanie się terenem o silnym kapitale społecznym wspieranym przez instytucje samorządowe i organizacje pozarządowe dysponujące nowoczesną i atrakcyjną infrastrukturą usługową, opiekuńczą i oświatową.

Misją działań podejmowanych w ramach Strategii Rozwoju Społecznego Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020 na lata 2016-2026 z perspektywą do 2030 roku jest tworzenie, utrzymywanie i doskonalenie warunków rozwoju społecznego na terenie OF PN2020 przez prowadzenie wspólnych działań na rzecz rozwoju perspektyw zawodowych i poprawy warunków życiowych mieszkańców, wsparcia aktywności osób zagrożonych wykluczeniem społeczno-ekonomicznym oraz zwiększenia możliwości partycypacji społeczności lokalnej w sferze publicznej.

Opis celów strategicznych

Cel nadrzędny:

Partnerstwo Nyskie przestrzenią dla zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego, dzięki silnemu kapitałowi społecznemu oraz wysokiej konkurencyjności gospodarczej całego Obszaru Funkcjonalnego

1. Ograniczone zjawisko emigracji zarobkowej wymuszonej sytuacją regionu, dzięki wysoko rozwiniętej przedsiębiorczości mieszkańców oraz infrastrukturze pozwalającej na wykorzystanie warunków geograficznych i dziedzictwa historyczno-kulturowego regionu

Pierwszy cel strategiczny dotyczy najistotniejszego problemu zdiagnozowanego dla OF PN2020 jakim jest zjawisko emigracji zarobkowej, szczególnie ludzi młodych powodowane złą sytuacją na rynku pracy, brakiem wystarczającej liczby intratnych ofert pracy oraz niewystarczającą jakością kształcenia ponadgimnazjalnego. Działania przewidziane w ramach tego celu strategicznego, to przede wszystkim wsparcie przedsiębiorstw lokalnych oraz pozyskiwanie inwestorów, w celu stworzenia nowych miejsc pracy oraz poprawa jakości zasobów rynku pracy, poprzez rozszerzenie oferty kształcenia zawodowego, dostosowania kierunków edukacji do potrzeb rynku pracy oraz wsparcie mieszkańców w karierze zawodowej i działaniach przedsiębiorczych.

2. Wysoki poziom atrakcyjności społeczno-kulturowej oraz gospodarczej regionu, dzięki silnemu kapitałowi społecznemu

Stworzenie silnego kapitału społecznego oraz zapewnienie mieszkańcom możliwości pracy i życia na dobrym poziomie jest bardzo ważnym zadaniem z punktu widzenia rozwoju społecznego OF PN2020. Działania w ramach tego celu strategicznego ukierunkowane będą przede wszystkim na wzrost aktywności społecznej mieszkańców, poprzez wsparcie między innymi organizacji pozarządowych. Do zadań JST w ramach tego celu strategicznego należy także stworzenie przestrzeni dla współpracy przedsiębiorstw z samorządami oraz organizacjami pozarządowymi na rzecz działań dla społeczności lokalnej. Silny kapitał społeczny to również odpowiedzialność mieszkańców za przestrzeń publiczną oraz środowisko naturalne ich regionu. Zdania w ramach tego celu obejmują również poprawę świadomości ekologicznej mieszkańców i podjęcie działań ukierunkowanych przede wszystkim na ograniczeniu ogrzewania budynków mieszkalnych energią pochodzącą ze spalania węgla oraz powszechnemu segregowaniu odpadów komunalnych.

3. Korzystna sytuacja demograficzna regionu, dzięki skutecznym mechanizmom wsparcia rodzin w procesie wychowania i socjalizacji

Rodzina, jako podstawowa komórka społeczna stanowi ważny punkt planowania rozwoju społecznego regionu. W ramach trzeciego celu strategicznego zaplanowano działania ukierunkowane na rozwój oferty skierowanej dla rodzin oraz osób planujących założenie rodziny. D najważniejszych zadań należą: modernizacja i zwiększenie liczby żłobków oraz przedszkoli, zapewnienie dostępu do opieki lekarskiej, w tym przede wszystkim opieki pediatrycznej oraz prenatalnej, rozszerzenie zakresu ulg dla rodzin z małymi dziećmi oraz rozszerzenie oferty sportowo-rekreacyjnej i kulturalno-rozrywkowej skierowanej do całych rodzin.

4. Wysoki poziom jakości życia osób z grup o zwiększonym ryzyku wykluczenia społeczno-ekonomicznego **Wysoki poziom jakości życia osób z grup o zwiększonym ryzyku wykluczenia społeczno-ekonomicznego, w szczególności osób starszych oraz niepełnosprawnych**

Zadania w ramach czwartego celu strategicznego dotyczą przede wszystkim działań z zakresu pomocy społecznej, usług medycznych i oferty aktywizacyjnej dla osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. W ramach tego celu planuje się rozbudowę infrastruktury społecznej, w tym powstanie dziennego domu pomocy, w każdej gminie należącej do OF PN2020, która takiej placówki nie posiada, rozbudowę infrastruktury dla seniorów i stworzenie spójnej oraz atrakcyjnej oferty aktywizującej w ramach polityki senioralnej, wsparcie pozostałych grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób niepełnosprawnych oraz bezrobotnych, poprzez poprawę jakości i efektywności działań podejmowanych przez instytucje rynku pracy i pomocy społecznej.

Podstawowe informacje o dokumencie oraz zasadach jego wdrażania

Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 jest dokumentem, którego zadaniem jest integrować działania poszczególnych gmin i powiatów przynależnych do OF PN2020 w zakresie polityki społecznej. Wspólne działania Partnerów w ramach realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej, rozwoju kapitału społecznego i infrastruktury społecznej zwiększą skuteczność interwencji i przyczynią się do szybszego rozwoju społecznego całego regionu. W realizacji celów Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020 uczestniczyć będzie 14 gmin oraz 3 powiaty przynależne współpracujące w ramach partnerstwa:

Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 obejmuje perspektywę do roku 2020 z możliwością wydłużenia okresu realizacji jej założeń do roku 2030.

Strategia Rozwoju Społecznego OF PN2020 jest dokumentem wskazującym kierunki rozwoju powiatów i gmin Partnerskich w średniookresowej perspektywie czasowej. w dokumencie określono poszczególne cele strategiczne i operacyjne, a także zadania, których realizacja przyczyni się do osiągnięcia stopnia rozwoju społecznego zgodnego z przedstawioną perspektywą współpracy oraz wizją i misją OF PN2020. Prawidłowe zarządzanie procesem strategicznym powinno wykazywać wysoki stopień elastyczności, dostosowany do bieżących uwarunkowań wewnętrznych, możliwości budżetowych, jak i dynamicznie zmieniającej się sytuacji politycznej, gospodarczej i społecznej. Diagnoza społeczna przeprowadzona w ramach opracowania Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020 pozwala na właściwe przygotowanie procesu strategicznego, dostosowując go

do bieżących wyzwań i potrzeb rozwojowych, tak aby zapewnić jego najwyższą efektywność. w trakcie realizacji założeń Strategii będzie prowadzony także monitoring działań i ich ewaluacja oraz analiza bieżącej sytuacji społecznej OF PN2020.

Zakłada się następujące źródła finansowania zadań przedstawionych w Strategii Rozwoju Społecznego Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwa Nyskiego 2020:

1. Środki własne samorządu powiatowego, gminnego, w tym także środki krajowe
2. Środki pochodzące z funduszy europejskich w ramach poszczególnych programów operacyjnych:
 - Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020,
 - Infrastruktura i Środowisko 2014-2020,
 - Inteligentny Rozwój 2014-2020,
 - Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014-2020,
 - Polska Cyfrowa 2014-2020,
 - Pomoc Techniczna 2014-2020,

Ze względu na dużą liczbę podmiotów zaangażowanych w realizację założeń Strategii Rozwoju Społecznego niezbędne są wytyczne, które będą pomocne podmiotom bezpośrednio lub pośrednio zaangażowanym we wdrażanie rozwiązań zaproponowanych w dokumencie.

W realizacji Strategii pod względem formalnym, obok służb administracji publicznej (jednostki samorządowe tworzące OF PN2020) biorą udział różnego typu instytucje, np.: wojewódzkie i marszałkowskie (w zadaniach dotyczących wdrażania funduszy unijnych, m.in. poprzez RPO), fundacje, stowarzyszenia, spółki, agencje, ośrodki i instytucje doradcze, przedsiębiorstwa państwowe lub spółdzielcze, itp.

Dlatego też zasady wdrażania strategii powinny opierać się na ścisłej współpracy między:

- szczeblami władzy samorządowej: regionalnej, powiatowej i lokalnej/gminnej,
- wydziałami danych jednostek samorządowych,
- sektorem publicznym i prywatnym,
- społecznościami regionalnymi i lokalnymi

Sposób realizacji Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020 będzie regulowany także umową partnerską, która zostanie opracowana na etapie wdrażania założeń Strategii ogólnej i dokumentów sektorowych.

Monitoring realizacji poszczególnych celów operacyjnych odbywać się będzie w oparciu o przypisane do nich mierzalne wskaźniki rezultatu i produktu. Ocena powinna być dokonywana przez odpowiednie jednostki administracyjne podległe odpowiadającemu za dany cel Partnerowi w cyklach rocznych (lub z inną częstotliwością optymalną dla danego wskaźnika). **Raporty wdrażania strategii będą opracowywane raz na kadencję.**

Monitoring Strategii ma służyć uzyskaniu odpowiedzi na pytania o to czy założenia w niej zawarte są w praktyce realizowane i czy przynosi ona zamierzone skutki. Monitoruje się zatem zarówno przebieg jej wdrożenia, realizacji poszczególnych zadań, jak i ich efekty. Treść raportu z ewaluacji Strategii oparta będzie zarówno na przeprowadzanych badaniach ewaluacyjnych, jak i na ocenie danych zastanych, tj. przede wszystkim danych z corocznych raportów monitoringowych, ewidencji i statystyk.

Podstawowymi kryteriami jakie powinien uwzględnić zestaw pytań użyty w przypadku badania ewaluacyjnego są:

- Trafność – czy realizowane projekty pozwoliły rozwiązać zidentyfikowane problemy i były zgodne z założeniami dokumentu Strategii i w jakim stopniu zaplanowane cele oraz zadania odpowiadają potrzebom mieszkańców i innych interesariuszy Strategii.
- Skuteczność – w jakim stopniu realizowane projekty przyczyniają się do osiągnięcia zakładanych celów operacyjnych i strategicznych.
- Efektywność – jaki jest stosunek nakładów finansowych i zasobów realizowanych projektów do osiąganym produktom i rezultatów/
- Użyteczność – czy pojawiły się negatywne lub pozytywne efekty uboczne na skutek zrealizowanych zadań i czy rezultaty tych projektów są użyteczne dla mieszkańców (interesariuszy).
- Trwałość – czy zmiany, które zaszły na skutek realizacji projektów są trwałe i będą użyteczne przez długi czas.

Spis celów i priorytetów rozwoju społecznego OF PN2020

Cel strategiczny 1: Ograniczone zjawisko emigracji zarobkowej wymuszonej sytuacją regionu, dzięki wysoko rozwiniętej przedsiębiorczości mieszkańców oraz infrastrukturze pozwalającej na wykorzystanie warunków geograficznych i dziedzictwa historyczno-kulturowego regionu

Cel operacyjny 1.1: Wystarczająca liczba oraz wysoka jakość miejsc pracy w regionie

Priorytety

1. Wsparcie lokalnych przedsiębiorstw w zakresie prowadzonych działalności
 - Rozwój rolnictwa (ekologiczne uprawy)
 - Rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego
 - Rozwój turystyki (baza noclegowa)
 - Stworzenie platformy współpracy dla przedsiębiorstw z regionu
2. Wsparcie lokalnego rynku pracy
 - Rozwój ekonomii społecznej, poprzez tworzenie nowych i wsparcie istniejących spółdzielni socjalnych
 - Kursy przekwalifikowujące dla osób zagrożonych utratą pracy
3. Ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego i jego promocja

	<ul style="list-style-type: none"> o Rewitalizacja, modernizacja oraz adaptacja zabytków do nowych funkcji o Zwiększenie poziomu wykorzystania zasobów lokalnych do rozwoju gospodarki, w tym rolnictwa i przetwórstwa oraz turystyki.
<p>Cel operacyjny 1.2: Efektywne mechanizmy wsparcia osób kończących edukację, w tym promowania zachowań przedsiębiorczych i prowadzenia własnej działalności gospodarczej</p>	
Priorytety	<p>4. Efektywne kształtowanie wiedzy ekonomicznej i umiejętności zawodowych społeczności lokalnej</p> <ul style="list-style-type: none"> o Wsparcie dla tworzenia nowych przedsiębiorstw i wsparcie istniejących perspektywicznych przedsiębiorstw o Szkolenia z zakresu przedsiębiorczości i prowadzenia własnej działalności gospodarczej dla mieszkańców o Organizacja praktyk i staży dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych w regionie <p>5. Poprawa jakości współpracy pomiędzy instytucjami rynku pracy oraz pracodawcami</p> <ul style="list-style-type: none"> o Zwiększenie nadzoru urzędów pracy nad pracodawcami w zakresie prowadzenia staży oraz zatrudnienia po odbytym stażu. o Zwiększenie weryfikacji osób przyjmowanych na staż w celu sprawdzenia ich motywacji, intencji, wymagań odnośnie do stażu.
<p>Cel operacyjny 1.3: Kierunki kształcenia zawodowego dostosowane do potrzeb regionalnego rynku pracy oraz zapewnione warunki do współpracy pracodawców z placówkami kształcenia zawodowego</p>	
Priorytety	<p>6. Zwiększenie zainteresowania kształceniem zawodowym wśród młodzieży gimnazjalnej</p> <ul style="list-style-type: none"> o Organizacja dni otwartych placówek edukacji ponadgimnazjalnej o Objęcie uczniów usługami doradztwa zawodowego już na poziomie gimnazjalnym o Promowanie szkolnictwa zawodowego w regionie <p>7. Poprawa jakości kształcenia zawodowego w regionie</p> <ul style="list-style-type: none"> o Utworzenie nowych i wspieranie dotychczas istniejących kierunków kształcenia zawodowego o Rozbudowa sieci placówek kształcenia zawodowego o Organizacja kursów i szkoleń dla absolwentów szkół ponadgimnazjalnych o Wsparcie dla współpracy przedsiębiorców ze szkołami ponadgimnazjalnymi
<p>Cel strategiczny 2: Wysoki poziom atrakcyjności społeczno-kulturowej oraz gospodarczej regionu, dzięki silnemu kapitałowi społecznemu</p>	
<p>Cel operacyjny 2.1: Wysoki poziom świadomości przedsiębiorców w zakresie społecznej odpowiedzialności biznesu oraz istniejąca przestrzeń dla aktywności środowisk biznesowych w życiu społecznym regionu</p>	
Priorytety	<p>8. Zwiększenie poziomu wiedzy przedsiębiorców w zakresie społecznej odpowiedzialności biznesu i promowanie tego rodzaju działalności</p> <ul style="list-style-type: none"> o Kampanie informacyjne na temat społecznej odpowiedzialności biznesu o Stworzenie platformy komunikacji w ramach inicjatyw społecznych <p>9. Wykorzystanie potencjału lokalnych przedsiębiorstw do rozwiązania istniejących problemów społecznych</p> <ul style="list-style-type: none"> o Współpraca z przedsiębiorcami w zakresie rozwoju regionu, w tym w zakresie przeciwdziałania problemom społecznym o Wsparcie dla działań przedsiębiorstw podkreślających identyfikację z regionem i współodpowiedzialność za jego rozwój o Współpraca z przedsiębiorstwami w zakresie ochrony środowiska

	<p>naturalnego i zrównoważonego rozwoju przemysłu</p> <ul style="list-style-type: none"> o Współpraca z dużymi przedsiębiorstwami w zakresie poprawy infrastruktury publicznej
<p>Cel operacyjny 2.2: Dobrze funkcjonujące organizacje pozarządowych, w tym instytucje otoczenia biznesu, instytucje charytatywne oraz instytucje o działalności kulturowej, których działalność stanowi wsparcie dla działalności władz samorządowych</p>	
Priorytety	<p>10. Działania na rzecz zwiększenia poziomu zaangażowania mieszkańców w życie społeczne regionu</p> <ul style="list-style-type: none"> o Promowanie inicjatyw obywatelskich z zakresu działalności pożytku publicznego, w tym działalności charytatywnej oraz kulturowej, w tym działalności w placówkach edukacyjnych, promującej aktywność społeczną wśród dzieci i młodzieży o Aktywizacja i integracja wszystkich grup społecznych: seniorów, dorosłych, dzieci oraz młodzieży na skutek zwiększenia atrakcyjności oferty kulturalnej i propozycji organizacji czasu wolnego o Wsparcie dla współpracy ponadlokalnej w zakresie działalności charytatywnej i kulturowej mieszkańców m. in. poprzez organizację różnego rodzaju wydarzeń i akcji o Promowanie aktywności społecznej mieszkańców, w szczególności w zakresie inicjatyw podkreślających dziedzictwo-historyczno kulturowe regionu <p>11. Poprawa jakości funkcjonowania organizacji pozarządowych</p> <ul style="list-style-type: none"> o Wsparcie i rozwój działalności istniejących organizacji pozarządowych oraz promowanie „dobrych praktyk”, w tym zakresie o Rozbudowa infrastruktury gminnych domów kultury oraz innych obiektów pełniących rolę centrów kultury. o Wsparcie dla działań o charakterze lokalnym oraz wymiana doświadczeń na poziomie regionalnym w zakresie podejmowanych działań
<p>Cel operacyjny 2.3: Wysoki poziom świadomości ekologicznej mieszkańców</p>	
Priorytety	<p>12. Rozbudowa infrastruktury proekologicznej</p> <ul style="list-style-type: none"> o Rozwój infrastruktury umożliwiającej efektywne segregowanie odpadów o Wsparcie dla modernizacji ogrzewania lokali i wykorzystania do tego celu energii odnawialnej o Wsparcie dla produkcji regionalnej, ekologicznej żywności <p>13. Promowanie zachowań proekologicznych między innymi poprzez kampanie informacyjne</p> <ul style="list-style-type: none"> o Promowanie zdrowego stylu życia, w tym stosowania ekologicznych środków komunikacji o Poprawa jakości opału stosowanego do ogrzewania mieszkań, poprzez informacje, kontrole i wsparcie finansowe oraz stopniowe zastępowanie tej technologii ekologicznymi rozwiązaniami o promowanie zdrowej żywności w placówkach opiekuńczych, oświatowych i innych instytucjach publicznych o Wsparcie i akcje informacyjne na temat prawidłowej utylizacji niebezpiecznych materiałów, w tym dla utylizacji odpadów niebezpiecznych (np. zużyty sprzęt RTV i AGD)
<p>Cel operacyjny 2.4: Wysoki poziom integracji społecznej z zaakcentowaniem pozytywnych przejawów różnorodności kulturowej i włączeniem mniejszości narodowych w miejscach ich występowania, do życia społecznego regionu</p>	
Priorytety	<p>14. Wykorzystanie potencjału współpracy międzynarodowej poprzez rozwój relacji z partnerami zagranicznymi</p> <p>15. Promowanie tolerancji poprzez kampanie informacyjne</p> <p>16. Promocja regionu i wsparcie dla instytucji oraz organizacji zajmujących się zachowaniem dziedzictwa historyczno-kulturowego Opolszczyzny</p> <ul style="list-style-type: none"> o Rozwój instytucji muzeów, oraz konserwacja obiektów

	<ul style="list-style-type: none"> zabytkowych o Wsparcie dla organizacji artystycznych promujących wartości kulturowe regionu o Organizacja festynów i innych wydarzeń o charakterze integrującym uwzględniających potencjał różnorodności kulturowej mieszkańców regionu
<p>Cel strategiczny 3: Korzystna sytuacja demograficzna regionu, dzięki skutecznym mechanizmom wsparcia rodzin w procesie wychowania i socjalizacji</p>	
<p>Cel operacyjny 3.1: Rozbudowana infrastruktura opieki nad dziećmi i szeroki zakres usług wspierających aktywność zawodową rodziców</p>	
<p>Priorytety</p>	<p>17. Modernizacja i rozbudowa istniejącej infrastruktury opieki nad dziećmi</p> <ul style="list-style-type: none"> o Modernizacja i budowa nowych placówek zapewniających instytucjonalną opiekę nad dziećmi do lat 2 o Modernizacja i budowa nowych placówek zapewniających instytucjonalną opiekę nad dziećmi między 3-6 rokiem życia o Wsparcie rozwoju psychofizycznego dzieci i młodzieży poprzez utworzenie bezpiecznych terenów rekreacyjnych o Dostosowanie istniejącej infrastruktury dla dzieci i młodzieży do potrzeb osób niepełnosprawnych <p>18. Rozszerzenie oferty istniejących usług wspierających aktywność zawodową rodziców</p> <ul style="list-style-type: none"> o Rozszerzenie opieki nad dziećmi poprzez zwiększenie czasu dostępności opieki w godzinach popołudniowych o Stworzenie kompleksowego planu oferty dla dzieci i młodzieży opracowanej we współpracy z publicznymi jednostkami i organizacjami pozarządowymi o Rozwój oferty rozrywkowej dla dzieci i młodzieży o Dostępność przedszkoli i dowozu do placówki przedszkolnej w okresie wakacji o Poprawa jakości edukacji przedszkolnej poprzez poszerzenie oferty zajęć o Wydłużenie godzin pracy instytucji opieki nad dziećmi (żłobki, przedszkola, punkty przedszkolne itp.) o Wsparcie niepublicznych instytucji oferujących usługi opieki nad dziećmi o Wsparcie dzieci z rodzin, w których rodzic/e emigrują zarobkowo („eurosieroctwo”) o Organizacja półkoloni w czasie wakacji (zajęcia dla dzieci i młodzieży, wypełnienie czasu wolnego w okresie wakacji) <p>19. Działania na rzecz poprawy sytuacji rodziców posiadających dzieci w wieku poniżej dwóch lat oraz kobiet w ciąży w miejscu pracy</p> <ul style="list-style-type: none"> o Przeciwdziałanie dyskryminacji kobiet w ciąży w miejscu pracy oraz wsparcie dla zatrudnienia tych osób o Promowanie zatrudnienia w formie elastycznego czasu pracy dla rodziców posiadających dzieci wieku poniżej dwóch lat o Promowanie inicjatyw skierowanych dla rodziców i umożliwiających godzenie życia rodzinnego i zawodowego np. przedszkola blisko miejsc pracy, poprawa komunikacji itp.
<p>Cel operacyjny 3.2: Dobre warunki życia rodzin, dzięki funkcjonującemu efektywnemu systemowi wsparcia</p>	
<p>Priorytety</p>	<p>20. Zapewnienie infrastruktury sportowo-rekreacyjnej oraz kulturowej</p> <ul style="list-style-type: none"> o Rozbudowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej skierowanej dla całych rodzin o Rozbudowa ścieżek rowerowych, w sposób zapewniający ich ciągłość i zwiększający bezpieczeństwo użytkowników <p>21. Wsparcie ekonomiczne rodzin poprzez różnego rodzaju ulgi oraz dofinansowania</p>

	<ul style="list-style-type: none"> o Ulgi dla rodzin na przejazdy komunikacją miejską oraz korzystanie z usług sportowo-rekreacyjnych o Ulgi dla rodzin wielodzietnych dotyczące opłat za miejsca w przedszkolach i żłobkach o Wprowadzenie bonów wychowawczych dla rodzin <p>22. Zapewnienie szerokiej oferty usług skierowanych do rodzin</p> <ul style="list-style-type: none"> o Zwiększenie dostępności usług opiekuńczych dla małych dzieci (żłobki przedszkola) o Promowanie informacji na temat oferty sportowo-rekreacyjnej regionu, w tym promocja i informacja na temat tras rowerowych o Poprawa dostępności publicznych usług medycznych w zakresie pediatrii i stomatologii <p>23. Monitoring potrzeb rodzin z regionu OF PN2020 oraz profilaktyka i przeciwdziałanie zjawiskom patologicznym</p> <ul style="list-style-type: none"> o Wsparcie instytucji pomocy społecznej, w zakresie pomocy rodzinom o niskich dochodach lub trudnej sytuacji życiowej o Prowadzenie działań aktywizujących społecznie rodziców, którzy mają trudną sytuację życiową lub są nieporadni życiowo o Prowadzenie monitoringu potrzeb rodzin w zakresie pomocy społecznej o Prowadzenie działań ukierunkowanych na zwalczanie zjawiska przemocy fizycznej i psychicznej w rodzinach oraz prowadzenie działań prewencyjnych w tym zakresie.
<p>Cel operacyjny 3.3: Większa liczba osób planujących założenie rodziny oraz podejmujących decyzję o potomstwie, dzięki istniejącym mechanizmom wsparcia rodzin z małymi dziećmi</p>	
<p>Priorytety</p>	<p>24. Podejmowanie działań informacyjnych, promocyjnych oraz zapewnienie odpowiedniej oferty usług medycznych dla młodych rodzin</p> <ul style="list-style-type: none"> o Promowanie wartości rodzinnych wśród ludzi młodych o Kampanie informacyjne na temat oferty usług i badań profilaktycznych dla dzieci o Zapewnienie dostępności usług medycznych, szczególnie w zakresie medycyny dziecięcej (pediatria) i opieki perinatalnej <p>25. Wsparcie ekonomiczne rodzin już na początkowym etapie ich funkcjonowania</p> <ul style="list-style-type: none"> o Poprawa warunków mieszkaniowych poprzez zwiększenie dostępności tanich mieszkań oraz mieszkań komunalnych o Korzystne warunki kredytowania dla młodych osób zakładających rodziny w zakresie kupna mieszkania o Wsparcie finansowe rodzin planujących założenie rodziny
<p>Cel operacyjny 3.4: Rozwinięta infrastruktura oświaty i poprawa jakości kształcenia ogólnego oraz przedszkolnego</p>	
<p>Priorytety</p>	<p>26. Zapewnienie dobrej jakości oferty i infrastruktury w zakresie kształcenia ogólnego i przedszkolnego</p> <ul style="list-style-type: none"> o Wsparcie istniejących przedszkoli oraz innych form wychowania przedszkolnego o Zapewnienie powszechnego dostępu do wysokiej jakości usług świadczonych w ramach poradnictwa edukacyjnego i zawodowego o Wzmocnienie bazy dydaktycznej i naukowej szkół i placówek oświatowych. <p>27. Poprawa jakości kształcenia ogólnego i przedszkolnego poprzez wzrost kompetencji kadry oraz zapewnienie wysokiej jakości materiałów dydaktycznych</p> <ul style="list-style-type: none"> o Wsparcie procesu rozwoju wśród uczniów kompetencji kluczowych oraz umiejętności i postaw niezbędnych do funkcjonowania na rynku pracy o Wsparcie kompetencji i kwalifikacji nauczycieli przy tworzeniu i realizacji procesu dydaktycznego m.in. w zakresie przygotowania ich do zmiany sposobu prowadzenia lekcji, skutecznej realizacji celów podstawy programowej oraz

	<p>stosowania aktywizujących metod pracy</p> <ul style="list-style-type: none"> o Zwiększenie współpracy i wymiany doświadczeń pomiędzy nauczycielami; o Wspieranie rozwoju ucznia młodszego na kolejnych etapach edukacyjnych o Wsparcie edukacji, która umożliwi rozwój indywidualnych predyspozycji i zdolności uczniów
<p>Cel strategiczny 4: Wysoki poziom jakości życia osób z grup o zwiększonym ryzyku wykluczenia społeczno-ekonomicznego, w szczególności osób starszych oraz niepełnosprawnych</p>	
<p>Cel operacyjny 4.1: Wysoki poziom aktywności społecznej osób starszych i niepełnosprawnych oraz bezrobotnych, dzięki szerokiemu zakresowi oferty wsparcia tych grup</p>	
<p>Priorytety</p>	<p>28. Rozszerzenie oferty skierowanej do osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym</p> <ul style="list-style-type: none"> o Organizacja wydarzeń o charakterze międzypokoleniowym o Zapewnienie dostępności do usług medycznych, w szczególności odpowiedniej liczby specjalistów o Zwiększenie dostępności darmowych badań profilaktycznych i promocja zdrowego trybu życia poprzez udostępnienie odpowiedniej infrastruktury o Monitorowanie potrzeb społecznych i organizacja zajęć dla grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, których potrzeby w tym zakresie zostaną zidentyfikowane (np. bezrobotnych) o Organizacja szkoleń, zajęć (np. terapeutyczne, kulturalno-rozrywkowe, integrujące), dla osób niepełnosprawnych o Organizacja zajęć z doradcą zawodowym oraz szkoleń z zakresu kompetencji zawodowych dla osób bezrobotnych <p>29. Poprawa komfortu życia osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, poprzez modernizację infrastruktury i zapewnienie wsparcia wysoko wykwalifikowanych kadr pomocy społecznej</p> <ul style="list-style-type: none"> o Poprawa jakości komunikacji publicznej i dostosowanie taboru do potrzeb osób niepełnosprawnych o Wsparcie dla rehabilitacji osób niepełnosprawnych o Rozwój infrastruktury opieki nad osobami niepełnosprawnymi o Dalsze kształcenie kadr pomocy społecznej o Rozbudowa infrastruktury ułatwiającej poruszanie się osobom starszym i niepełnosprawnym o Zapewnienie dostosowanego transportu przeznaczonego dla osób niepełnosprawnych (np. bus, autobus)
<p>Cel operacyjny 4.2: Rozwinięta gospodarka senioralna, dzięki istnieniu systemu usług i dóbr ukierunkowanych na zaspokojenie potrzeb konsumpcyjnych, bytowych i zdrowotnych osób starszych</p>	
<p>Priorytety</p>	<p>30. Działania promocyjno-informacyjne na rzecz aktywizacji osób starszych oraz stworzenia warunków do aktywnego udziału tychże osób w życiu społecznym.</p> <ul style="list-style-type: none"> o Stworzenie warunków do aktywnego udziału seniorów w życiu społeczno-kulturalnym regionu, poprzez promocję aktywności kulturalnej oraz skuteczny system informowania seniorów o dostępnych formach aktywności o Promocja aktywności fizycznej wśród osób starszych, w tym promocja i rozbudowa ścieżek rowerowych oraz rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej dla Seniorów o Stworzenie oferty spędzania czasu wolnego dedykowanej seniorom, uwzględniającej ich preferencje i możliwości o Monitoring potrzeb seniorów oraz bieżące dostosowywanie oferty usług medycznych i kulturalno-rozrywkowych o Promowanie kształcenia zawodowego związanego

	<p>z usługami srebrnej ekonomii (opiekun osoby starszej, fizjoterapeuta, animator kultury)</p> <p>31. Rozszerzenie oferty usług skierowanej dla osób starszych oraz rozbudowa i modernizacja infrastruktury temu służącej</p> <ul style="list-style-type: none"> o Zwiększenie dostępności do istniejących wydarzeń kulturalno-rozrywkowych poprzez zapewnienie transportu i poprawę jakości komunikacji publicznej, w kontekście potrzeb osób starszych o Modernizacja i rozbudowa infrastruktury dla osób starszych o Rozwój działalności Uniwersytetu Trzeciego Wieku oraz powstanie oddziałów tej instytucji w mniejszych miejscowościach o Stworzenie szerokiej oferty usług dla seniorów uwzględniających zróżnicowanie tej grupy pod względem zamożności ekonomicznej i stanu zdrowia o Zwiększenie oferty kulturalnej dla osób starszych, w tym organizacja spotkań w klubie seniora, wraz z zapewnieniem transportu <p>32. Aktywizacja osób starszych oraz zapewnienie dostępu do usług zwiększających poziom jakości życia tych osób</p> <ul style="list-style-type: none"> o Rozwój opieki geriatrycznej ukierunkowany na poprawę diagnostyki, leczenia i rehabilitacji o Rozwój ekonomii społecznej (np. powstanie spółdzielni socjalnych dla osób 50+) o Rozwój usług opiekuńczych skierowanych do seniorów poprzez budowę nowych domów dziennego pobytu i modernizację już istniejących
<p>Cel operacyjny 4.3: Wysoki poziom aktywności zawodowej osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób w wieku 45+/50+ oraz osób niepełnosprawnych, poprzez dzięki integralności potrzeb społecznych i potrzeb rynku pracy</p>	
<p>Priorytety</p>	<p>33. Promowanie wśród lokalnych pracodawców zatrudnienia osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz wsparcie lokalnych przedsiębiorstw i gospodarstw rolnych w tym zakresie</p> <ul style="list-style-type: none"> o Rozwój turystyki w regionie i wsparcie zatrudnienia w tym sektorze dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym o Rozwój rolnictwa w regionie i wsparcie zatrudnienia w tym sektorze dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym o Wsparcie przedsiębiorców zatrudniających osoby niepełnosprawne o Współpraca instytucji rynku pracy z przedsiębiorstwami <p>34. Podniesienie poziomu kompetencji i konkurencyjności na rynku pracy osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym</p> <ul style="list-style-type: none"> o Szkolenia zawodowe oraz kursy przekwalifikowujące dla bezrobotnych osób, w tym zajęcia uwzględniające potrzeby osób w wieku 45/50+ oraz osób niepełnosprawnych o Kursy zawodowe uwzględniające potrzeby rynku pracy prowadzone przez szkoły zawodowe o Rozwój ekonomii społecznej (powstanie spółdzielni socjalnych zrzeszających osoby z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym np. osoby niepełnosprawne, starsze) o Szkolenia i kursy zawodowe dla osób niepełnosprawnych

Cel operacyjny 4.4: Rozwinięta infrastruktura pomocy społecznej, w tym dobra dostępność usług z zakresu pomocy psychologicznej, pomocy prawnej oraz terapeutycznej

Priorytety

35. Rozszerzenie oferty pomocy społecznej oraz dostosowanie jej do aktualnych potrzeb mieszkańców OF PN2020
- o Zapewnienie bezpłatnego dostępu do opieki psychologicznej w ramach instytucji pomocy społecznej
 - o Zapewnienie bezpłatnego wsparcia w zakresie doradztwa prawnego dla osób potrzebujących, w szczególności dla bezrobotnych, osób starszych i niepełnosprawnych
 - o Wsparcie i aktywizacja społeczna osób zajmujących się/opiekujących osobami niepełnosprawnymi i niesamodzielnymi
 - o Organizacja warsztatów dla rodzin mających problemy opiekuńczo-wychowawcze
 - o Prowadzenie terapii dla osób dotkniętych problemem uzależnień
 - o Szkolenie kadr pomocy społecznej w zakresie psychologii oraz prawa
36. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury pomocy społecznej
- o Rozwój infrastruktury dla dzieci niepełnosprawnych i poradnictwa/wsparcia dla rodzin z osobami niepełnosprawnymi
 - o Modernizacja obiektów infrastruktury pomocy społecznej, w tym w zakresie przystosowania dla osób niepełnosprawnych
 - o Rozwój instytucji mieszkań chronionych i mieszkań socjalnych poprzez wsparcie finansowe i lokalowe, w tym zakresie jednostek pomocy społecznej oraz organizacji pożytku publicznego
 - o Powstanie Domu Dziennego Pobytu w każdej gminie, która takiej placówki nie posiada

Spis wskaźników wdrażania

Cel strategiczny/operacyjny	Wskaźnik	Jednostka	Wartość początkowa ⁹	Wartość docelowa
Cel strategiczny 1: Ograniczone zjawisko emigracji zarobkowej wymuszonej sytuacją regionu, dzięki wysoko rozwiniętej przedsiębiorczości mieszkańców oraz infrastrukturze pozwalającej na wykorzystanie warunków geograficznych i dziedzictwa historyczno-kulturowego regionu	Poziom stopy bezrobocia	%	17,1%	12,82%
	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	%	8,7%	7,5%
Cel operacyjny 1.1: Wystarczająca liczba oraz	Liczba miejsc noclegowych	szt.	663	830

⁹ BDL GUS 2014r. – średnia lub sumaryczna (w zależności od wskaźnika) wartość dla całego OF PN2020

Cel strategiczny/operacyjny	Wskaźnik	Jednostka	Wartość początkowa⁹	Wartość docelowa
wysoka jakość miejsc pracy w regionie	Noclegi udzielone turystom polskim i zagranicznym	szt.	57570	63327
	Liczba spółdzielni zarejestrowanych w rejestrze REGON	szt.	168	210
	Liczba spółek handlowych zarejestrowanych w rejestrze REGON	szt.	1016	1270
	Liczba spółek cywilnych zarejestrowanych w rejestrze REGON	szt.	1287	1610
Cel operacyjny 1.2: Efektywne mechanizmy wsparcia osób kończących edukację, w tym promowania zachowań przedsiębiorczych i prowadzenia własnej działalności gospodarczej	Udział osób fizycznych, prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym	%	10%	12%
Cel operacyjny 1.3: Kierunki kształcenia zawodowego dostosowane do potrzeb regionalnego rynku pracy oraz zapewnione warunki do współpracy pracodawców z placówkami kształcenia zawodowego	Liczba nowych kierunków kształcenia w szkołach zawodowych na terenie OFPN2020	szt.	-	10
	Liczba przedsiębiorców współpracujących ze szkołami zawodowymi	szt.	-	40
Cel strategiczny 2: Wysoki poziom atrakcyjności społeczno-kulturowej oraz gospodarczej regionu, dzięki silnemu kapitałowi społecznemu	Liczba aktywnych stowarzyszeń, fundacji, innych organizacji społecznych na 10.000 mieszkańców	szt./10000 os.	33	41

Cel strategiczny/operacyjny	Wskaźnik	Jednostka	Wartość początkowa⁹	Wartość docelowa
Cel operacyjny 2.1: Wysoki poziom świadomości przedsiębiorców w zakresie społecznej odpowiedzialności biznesu oraz istniejąca przestrzeń dla aktywności środowisk biznesowych w życiu społecznym regionu	Liczba przedsiębiorstw współpracujących z JST na rzecz społeczności lokalnych	szt.	-	36
Cel operacyjny 2.2: Dobrze funkcjonujące organizacje pozarządowych, w tym instytucje otoczenia biznesu, instytucje charytatywne oraz instytucje o działalności kulturowej, których działalność stanowi wsparcie dla działalności władz samorządowych	Liczba uczestników imprez zorganizowanych przez domy, ośrodki kultury, kluby i świetlice	os.	269613	337016
Cel operacyjny 2.3: Wysoki poziom świadomości ekologicznej mieszkańców	Odsetek gospodarstw domowych segregujących odpady	%	-	33%
Cel operacyjny 2.4: Wysoki poziom integracji społecznej z zaakcentowaniem pozytywnych przejawów różnorodności kulturowej i włączeniem mniejszości narodowych w miejscach ich występowania, do życia społecznego regionu	Liczba członków kół i klubów	os.	4271	5338
Cel strategiczny 3: Korzystna sytuacja demograficzna regionu, dzięki skutecznym mechanizmom wsparcia rodzin w procesie wychowania i socjalizacji	Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	liczba urodzeń/1000 os.	-2,2	0,5
Cel operacyjny 3.1: Rozbudowana infrastruktura opieki nad dziećmi i szeroki zakres usług wspierających aktywność zawodową rodziców	Liczba żłobków (z oddziałami i klubami)	szt.	17	22
	Liczba przedszkoli	szt.	89	98
	Liczba miejsc w w żłobkach	szt.	554	700

Cel strategiczny/operacyjny	Wskaźnik	Jednostka	Wartość początkowa⁹	Wartość docelowa
	Liczba miejsc w przedszkolach	szt.	7461	8200
Cel operacyjny 3.2: Dobre warunki życia rodzin, dzięki funkcjonującemu efektywnemu systemowi wsparcia	udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku	szt.	27,5%	22%
Cel operacyjny 3.3: Większa liczba osób planujących założenie rodziny oraz podejmujących decyzję o potomstwie, dzięki istniejącym mechanizmom wsparcia rodzin z małymi dziećmi	Małżeństwa na 1000 ludności	liczba zawartych małżeństw/1000 os.	4,84	5,32
Cel operacyjny 3.4: Rozwinięta infrastruktura oświaty i poprawa jakości kształcenia ogólnego oraz przedszkolnego	Współczynnik solaryzacji brutto w szkołach podstawowych	%	91,1	93
	Współczynnik solaryzacji brutto w szkołach gimnazjalnych	%	93,5	97
Cel strategiczny 4: Wysoki poziom jakości życia osób z grup o zwiększonym ryzyku wykluczenia społeczno-ekonomicznego Wysoki poziom jakości życia osób z grup o zwiększonym ryzyku wykluczenia społeczno-ekonomicznego, w szczególności osób starszych oraz niepełnosprawnych	Miejsca w stacjonarnych zakładach pomocy społecznej	os.	1707	2135
Cel operacyjny 4.1: Wysoki poziom aktywności społecznej osób starszych i niepełnosprawnych oraz	Liczba zorganizowanych szkoleń dla osób bezrobotnych	szt.	-	70

Cel strategiczny/operacyjny	Wskaźnik	Jednostka	Wartość początkowa⁹	Wartość docelowa
bezrobotnych, dzięki szerokiemu zakresowi oferty wsparcia tych grup	Liczba zorganizowanych zajęć terapeutycznych, kulturalno-rozrywkowych, integrujących dla osób niepełnosprawnych	szt.	-	70
	Udział taboru komunikacji publicznej dostosowanego do potrzeb osób niepełnosprawnych w liczbie pojazdów ogółem	%	- (woj. opolskie 70%)	82%
Cel operacyjny 4.2: Rozwinięta gospodarka senioralna, dzięki istnieniu systemu usług i dóbr ukierunkowanych na zaspokojenie potrzeb konsumpcyjnych, bytowych i zdrowotnych osób starszych	Liczba miejsc w zakładach opiekuńczo-leczniczych	szt.	231	289
Cel operacyjny 4.3: Wysoki poziom aktywności zawodowej osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób w wieku 45+/50+ oraz osób niepełnosprawnych, dzięki integralności potrzeb społecznych i potrzeb rynku pracy	Udział zarejestrowanych bezrobotnych w wieku powyżej 45 lat w liczbie zarejestrowanych bezrobotnych ogółem	%	39%	25%
	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych niepełnosprawnych	os.	850	638
Cel operacyjny 4.4: Rozwinięta infrastruktura pomocy społecznej, w tym dobra dostępność usług z zakresu pomocy społecznej, prawnej oraz terapeutycznej	Liczba domów dziennego pobytu	szt.	3	14

11. Załącznik nr 2 – Analiza SWOT i problemowa dla gmin i powiatów OF PN2020

11.1. Analiza powiatów OF PN2020

11.1.1. Powiat nyski

Tabela 44 Mocne i słabe strony dla rozwoju społecznego powiatu nyskiego

Czynniki wewnętrzne	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> – Kapitał ludzki – wykształceni ludzie – Położenie geograficzne – góry, jeziora, stoki narciarskie, bliskość granicy – Dobre zaplecze edukacyjne, odpowiednio wyposażone, wyższa szkoła zawodowa – Ciekawa oferta turystyczna – imprezy ponadregionalne – Rozwinięta turystyka rowerowa (kluby kolarskie) – Obecność domu kultury oraz boiska „Orlik” w każdej gminie – Potencjał lokalowy – część obiektów jest niewykorzystana, można przeznaczyć je na potrzeby przedszkoli, pomocy społecznej, służby zdrowia – Duży potencjał i doświadczenie organizacji pozarządowych – Umiejętność pozyskiwania środków zewnętrznych przez instytucje samorządowe – Łądownisko dla śmigłowców ratowniczych przy szpitalu 	<ul style="list-style-type: none"> – Brak miejsc pracy – Brak zakładów produkcyjnych – Brak inwestorów – Brak dostosowania oferty edukacyjnej kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy – Bariery architektoniczne w miejscach publicznych – Brak mieszkań socjalnych i komunalnych – Niewystarczająca liczba ścieżek rowerowych i pieszych – Niedostateczna liczba żłobków i przedszkoli – Ograniczone środki w budżetach samorządów – Nie ma chętnych do korzystania z obiektów sportowych i kulturowych – Bariery komunikacyjne, ograniczone możliwości transportu publicznego

Źródło: Opracowanie własne

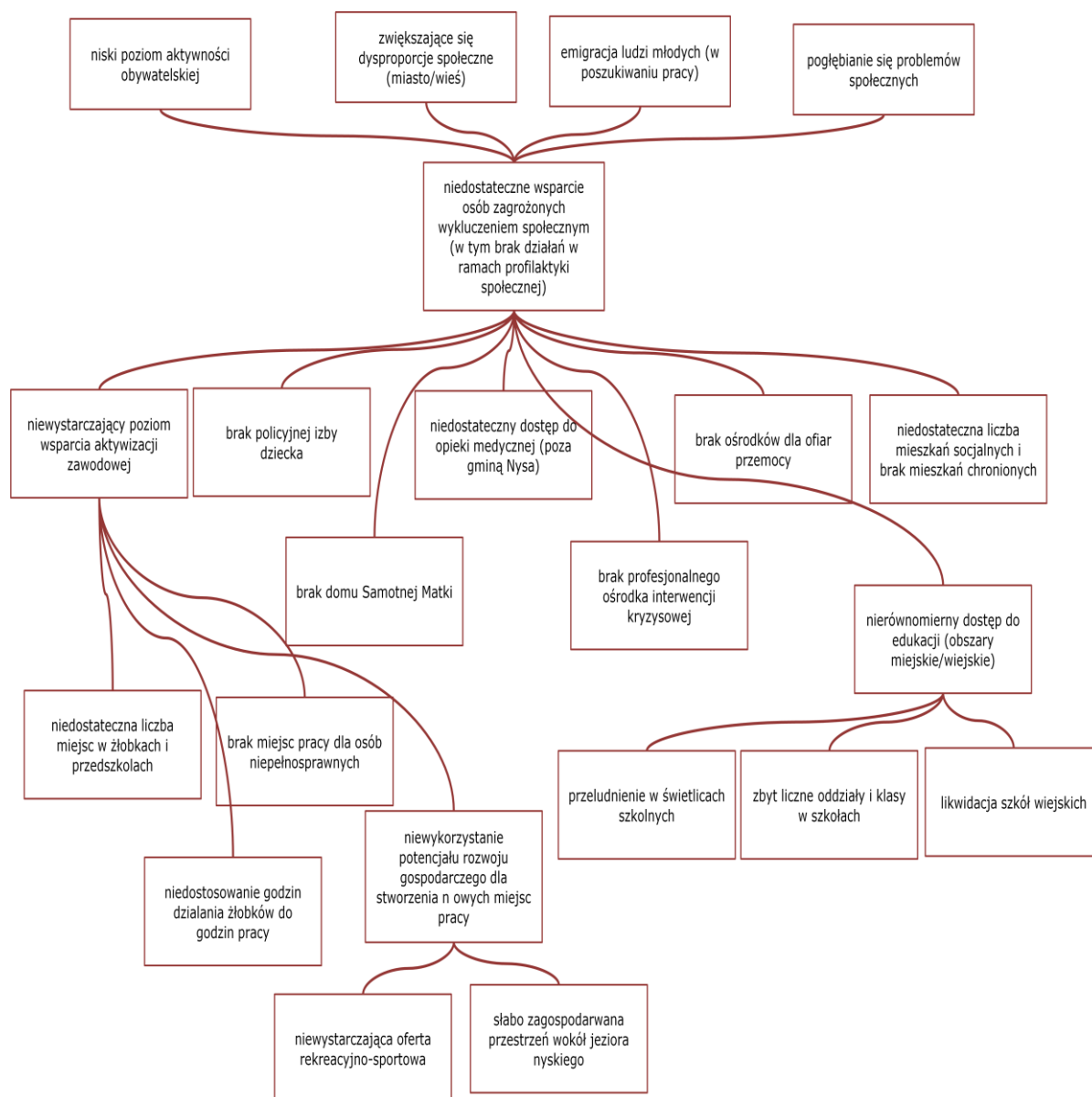
Tabela 45 Szanse i zagrożenia dla rozwoju społecznego powiatu nyskiego

Czynniki zewnętrzne	
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> – Nowe inwestycje, powstawanie przedsiębiorstw i tworzenie miejsc pracy – Poprawa infrastruktury drogowej, transportu i komunikacji miejskiej – Promocja zdrowia, szansa na zrównoważone starzenie się społeczeństwa – Zwiększenie dostępności do lekarzy specjalistów – Tereny inwestycyjne, strefa ekonomiczna 	<ul style="list-style-type: none"> – Zmniejszenie liczby osób aktywnych zawodowo – Nieefektywny system finansowania pomocy społecznej – Emigracja zarobkowa – Ubożenie społeczeństwa – Zwiększająca się liczba osób niepełnosprawnych – Wysoki poziom bezrobocia

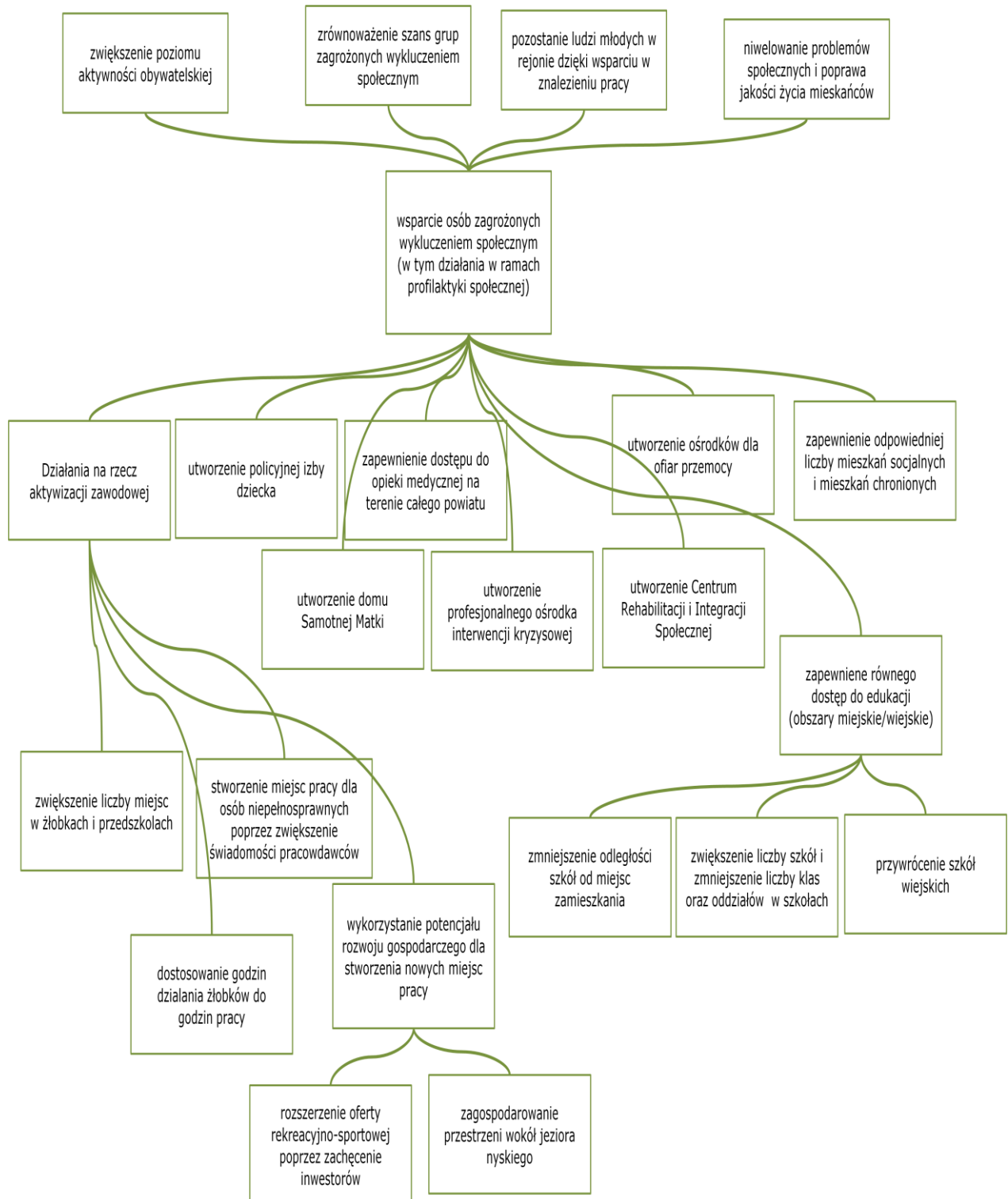
<ul style="list-style-type: none"> - Polityka prorodzinna - Programy aktywizujące seniorów - Dostosowanie szkolnictwa do potrzeb rynku pracy - MDM i inne programy rządowe - Pozyskiwanie środków zewnętrznych - Racjonalne wydawanie środków pomocy społecznej - Możliwości angażowania bezrobotnych, promocja idei wolontariatu - Zwiększająca się liczba turystów 	<ul style="list-style-type: none"> - Duża konkurencja na rynku turystycznym
--	--

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 11 Drzewo problemów dla p. nyskiego

Rysunek 12 Drzewo celów dla p. nyskiego

11.1.2. Powiat prudnicki

Tabela 46 Mocne i słabe strony dla rozwoju społecznego powiatu prudnickiego

Czynniki wewnętrzne	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - Położenie geograficzne (ukształtowanie terenu, klimat, bliskość granicy z Czechami) - Dobrze rozwinięta infrastruktura edukacyjna - Dobrze rozwinięte rolnictwo - dobra jakość gleb z wysokim poziomem efektywności - Duży zasób terenów pod inwestycje - Przynależność do OF PN2020 - Położenie przygraniczne, dwujęzyczność części mieszkańców - Bogactwo historyczno-kulturowe - Baza obiektów sportowych i rekreacyjnych - Wysoka kultura organizacyjna i efektywność działań istniejących podmiotów pomocy społecznej - Instytucje Otoczenia Biznesu - Dobre warunki do rozwijania produktów lokalnych - Aktywne organizacje pozarządowe działające w obszarze socjalno-społecznym - Rozwijające się podmioty ekonomii społecznej - Fundusz pożyczkowy oraz system regrantingu dla podmiotów działających w obszarze pożytku publicznego 	<ul style="list-style-type: none"> - Słaba infrastruktura służby zdrowia - Zbyt małe fundusze na programy aktywizujące bezrobotnych - Niewystarczająca infrastruktura pomocy społecznej - Mała liczba miejsc pracy - Duża liczba osób korzystająca z pomocy społecznej - Słaba komunikacja pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego - Konieczność modernizacji niektórych obiektów sportowo-rekreacyjnych - Zły stan techniczny niektórych budynków oświaty - Zbyt mało inwestorów - Mała liczba zakładów produkcyjnych - Za mała liczba miejsc w żłobkach i przedszkolach - Znaczące nasilenie emigracji, głównie o charakterze zarobkowym - Niedostateczny rozwój sieci ciepłowniczej, gazowej i kanalizacyjnej, szczególnie na terenach wiejskich - Niedostateczna komunikacja w zakresie łączności (sieci komórkowe, Internet szerokopasmowy) - Zbyt mało mieszkań komunalnych

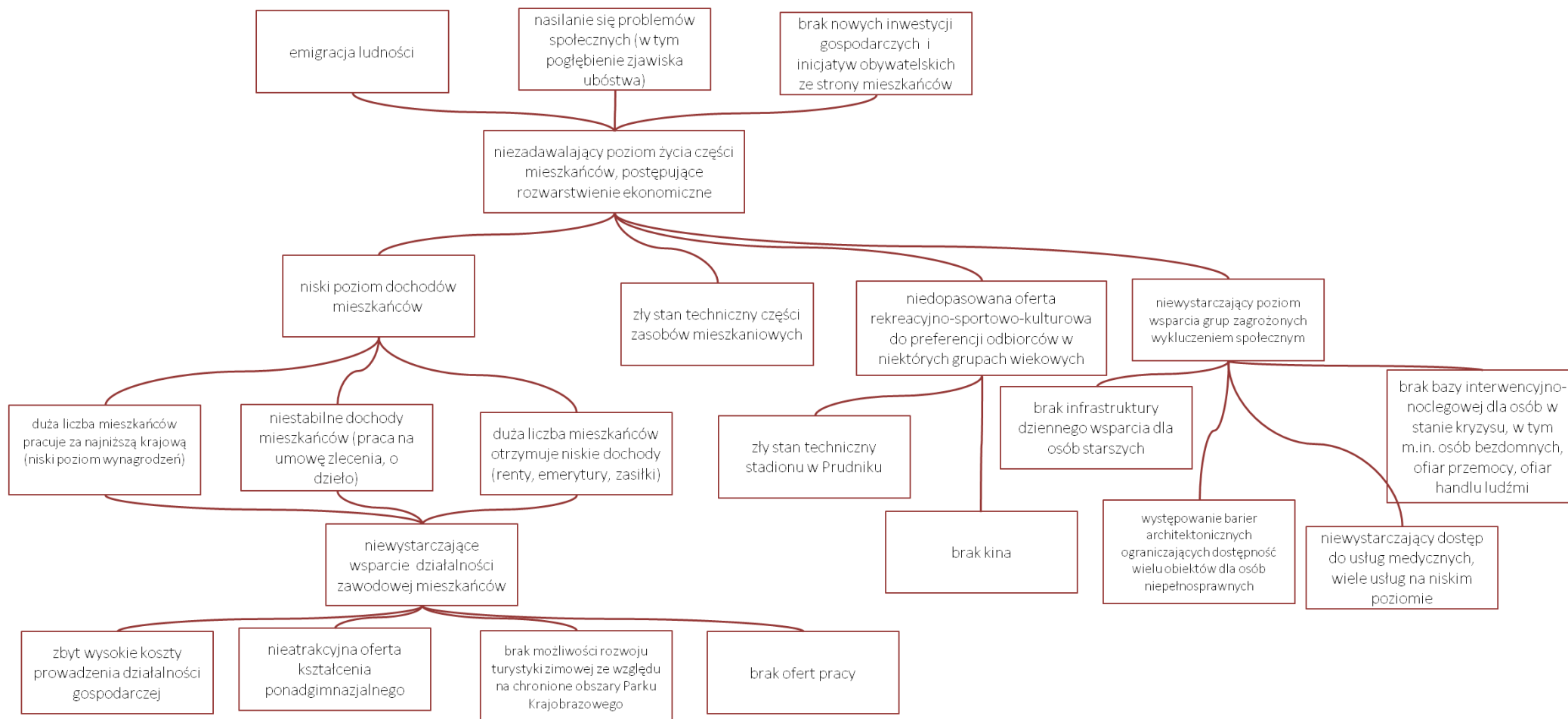
Źródło: Opracowanie własne

Tabela 47 Szanse i zagrożenia dla rozwoju społecznego powiatu prudnickiego

Czynniki zewnętrzne	
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - Rozwój turystyki przy wykorzystaniu środków unijnych i krajowych - Rozwój szkolnictwa zawodowego - Rozwój przetwórstwa rolno- spożywczego - Możliwość pozyskania inwestorów zagranicznych i krajowych - Potencjał współpracy z Partnerami z zagranicy - Powstanie nowych przedsiębiorstw - Aktywizacja seniorów - Możliwość pozyskania środków dotacyjnych unijnych i krajowych - Rozwój rolnictwa ekologicznego - Rozwój społeczeństwa obywatelskiego - Powstawanie nowych, rozwój i profesjonalizacja istniejących organizacji pozarządowych działających lokalnie - Tworzenie nowych oraz rozwój istniejących podmiotów ekonomii społecznej - Wprowadzenie mechanizmów rozwoju lokalnego kierowanego społecznie 	<ul style="list-style-type: none"> - Dalszy postępujący proces emigracji zarobkowej - Mniejsza liczba kontraktów z NFZ oraz niski poziom dostępności do lekarzy specjalistów - Brak współpracy między gminami OF PN2020 - Słaba infrastruktura komunikacyjna pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego - Wzrost liczby rodzin zastępczych - Wzrost liczby osób niepełnosprawnych - Brak wystarczającego wsparcia, w tym wystarczających narzędzi do aktywizacji osób niepełnosprawnych, wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem, przy tendencji wzrostowej ich liczby - Niestabilne prawo na poziomie wojewódzkim i krajowym - Wysoka konkurencyjność podmiotów spoza OF PN2020

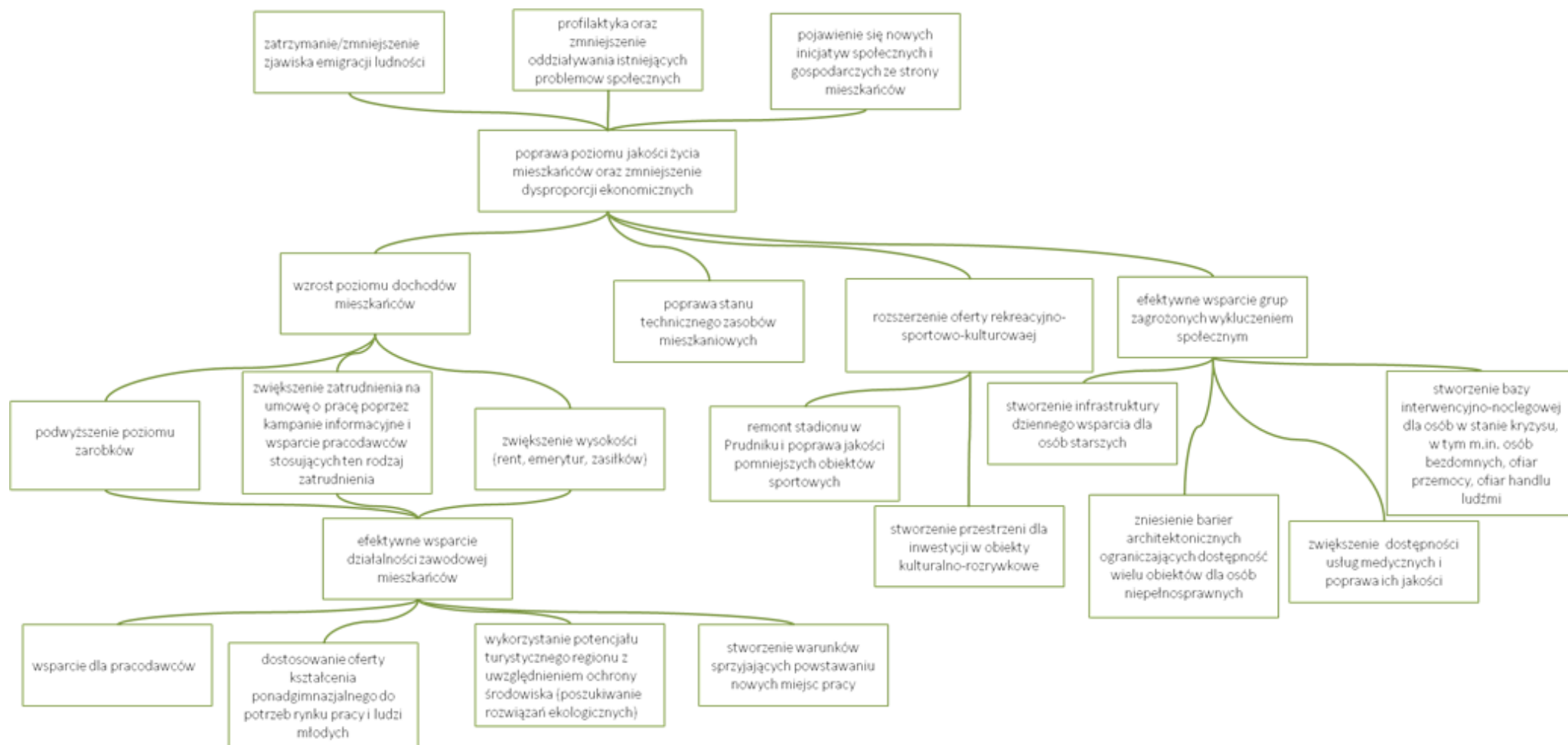
Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 13 Drzewo problemów dla p. prudnickiego

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 14 Drzewo celów dla p. prudnickiego

Źródło: Opracowanie własne

11.1.3. Powiat głubczycki

Tabela 48 Mocne i słabe strony dla rozwoju społecznego powiatu głubczyckiego

Czynniki wewnętrzne	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - Kapitał ludzki w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym - Wielonarodowościowość - Atrakcyjność turystyczna regionu - Rozwinięta infrastruktura pomocy społecznej - Przynależność do OF PN2020 - Tereny atrakcyjne rolniczo 	<ul style="list-style-type: none"> - Niska aktywność społeczna - Brak liderów społecznych - Niewielka liczba organizacji pozarządowych - Mała liczba inwestycji o charakterze gospodarczym - Mała liczba miejsc pracy - Niska efektywność aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych

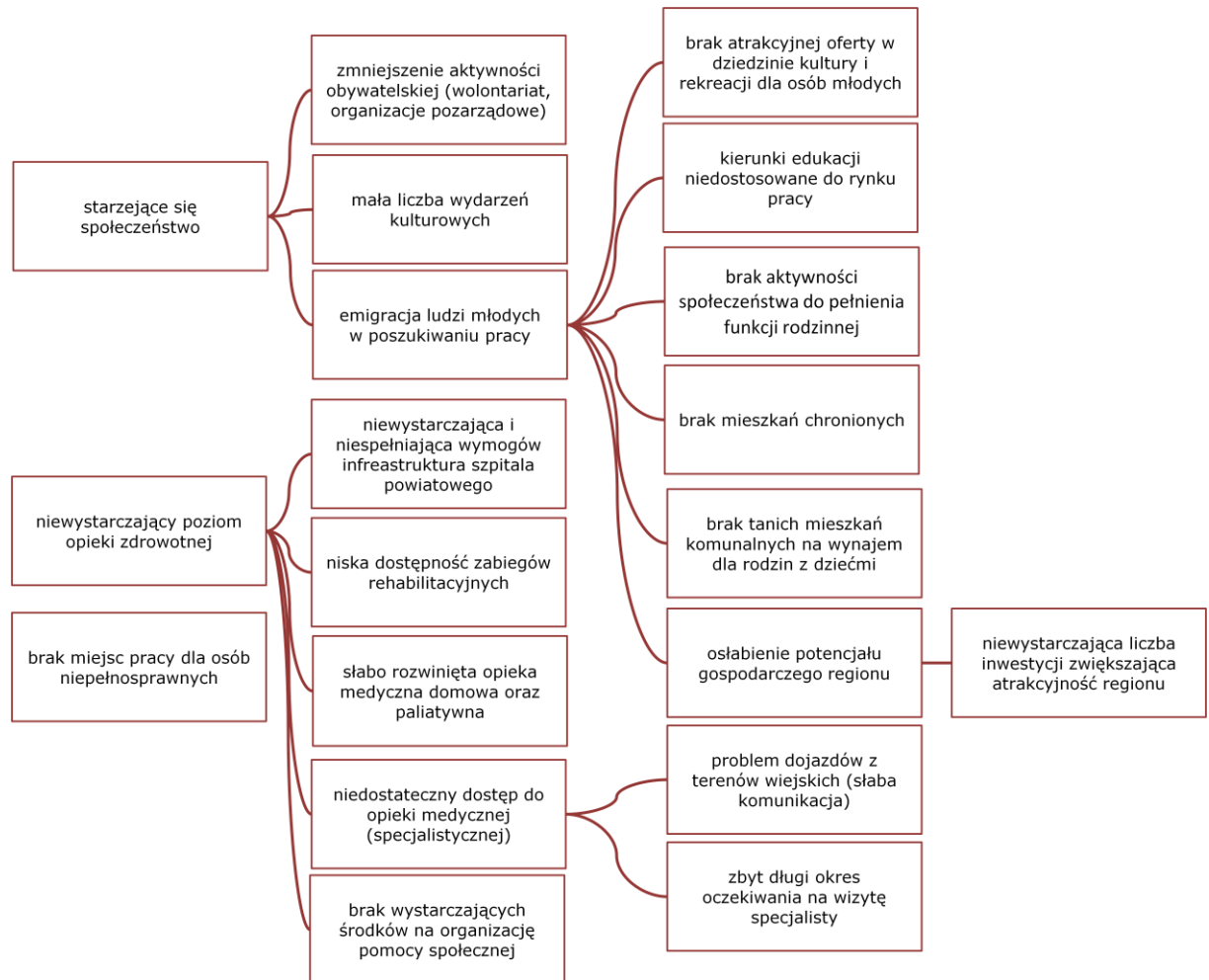
Źródło: Opracowanie własne

Tabela 49 Szanse i zagrożenia dla rozwoju społecznego powiatu głubczyckiego

Czynniki zewnętrzne	
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - Pozyskiwanie zewnętrznych środków rozwojowych, w tym funduszy z Unii Europejskiej - Rozwój rolnictwa - Partnerstwo ponadlokalne stwarzające nowe możliwości w zakresie wytyczania kierunków i realizacji celów strategicznych - Nowe inwestycje gospodarcze - Rozwój turystyki 	<ul style="list-style-type: none"> - Nieefektywna polityka państwa w zakresie pomocy społecznej i służby zdrowia - Zmienność celów i priorytetów polityki rozwoju - Starzejące się społeczeństwo - Emigracja ludności w wieku produkcyjnym

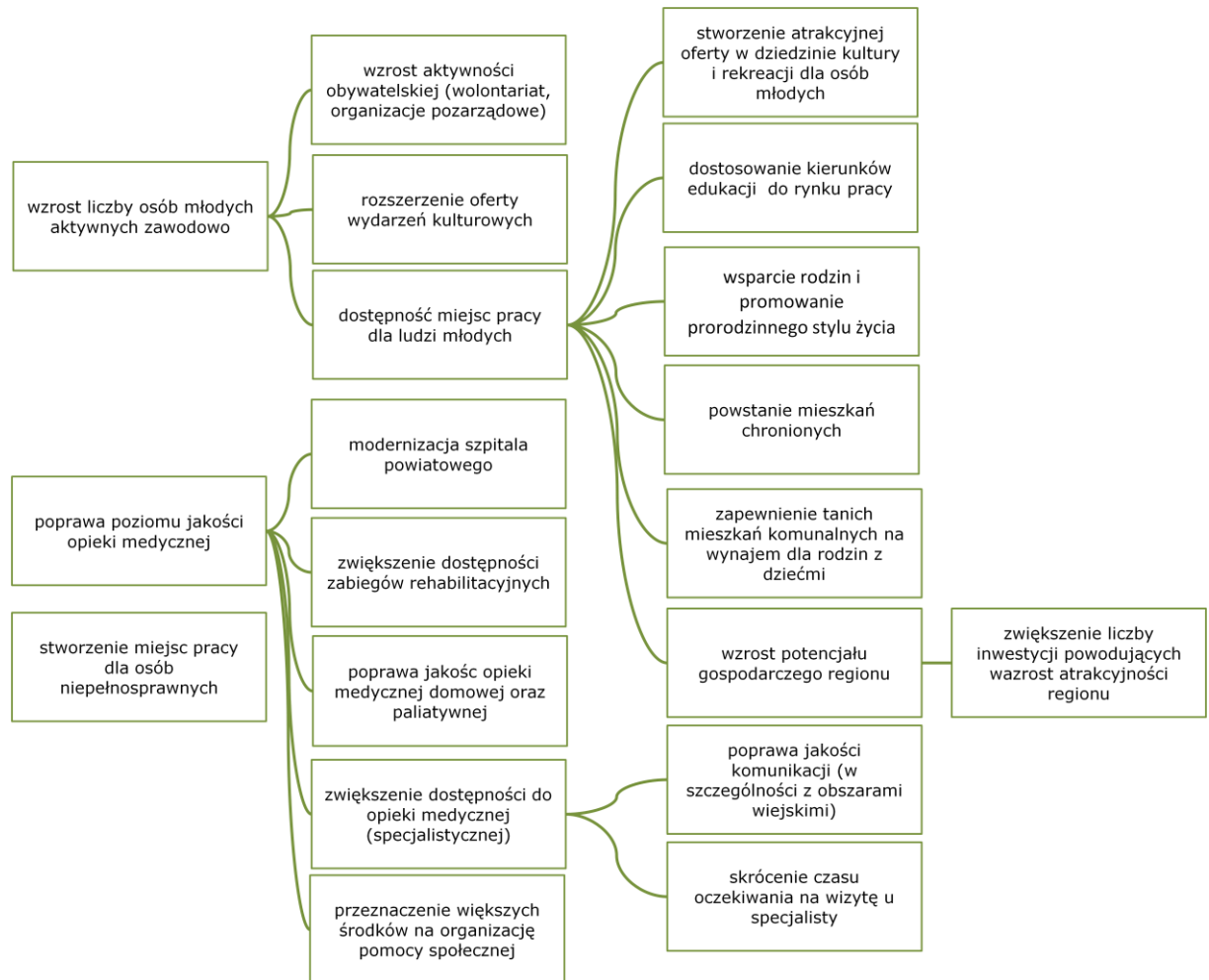
Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 15 Drzewo problemów dla p. głubczyckiego

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 16 Drzewo celów dla p. Głubczyckiego

Źródło: Opracowanie własne

11.2. Analiza gmin OF PN2020

11.2.1. Gmina Biała

Tabela 50 Mocne i słabe strony dla rozwoju społecznego gminy Biała

Czynniki wewnętrzne	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - Wysoko rozwinięte rolnictwo - Atrakcyjne położenie geograficzne - Członkostwo w OF PN2020 - Potencjał turystyczny - Różnorodność narodowościowa mieszkańców - Obecność drobnych zakładów przemysłowych - Dziedzictwo kulturowo-historyczne (np. renesansowy zamek) 	<ul style="list-style-type: none"> - Zły stan dróg - Brak przemysłu przetwórczego - Niski poziom przedsiębiorczości mieszkańców - Brak nowych inwestycji - Zmniejszenie dostępu do opieki medycznej - Brak miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych - Niedostosowane do potrzeb rynku szkolnictwo zawodowe

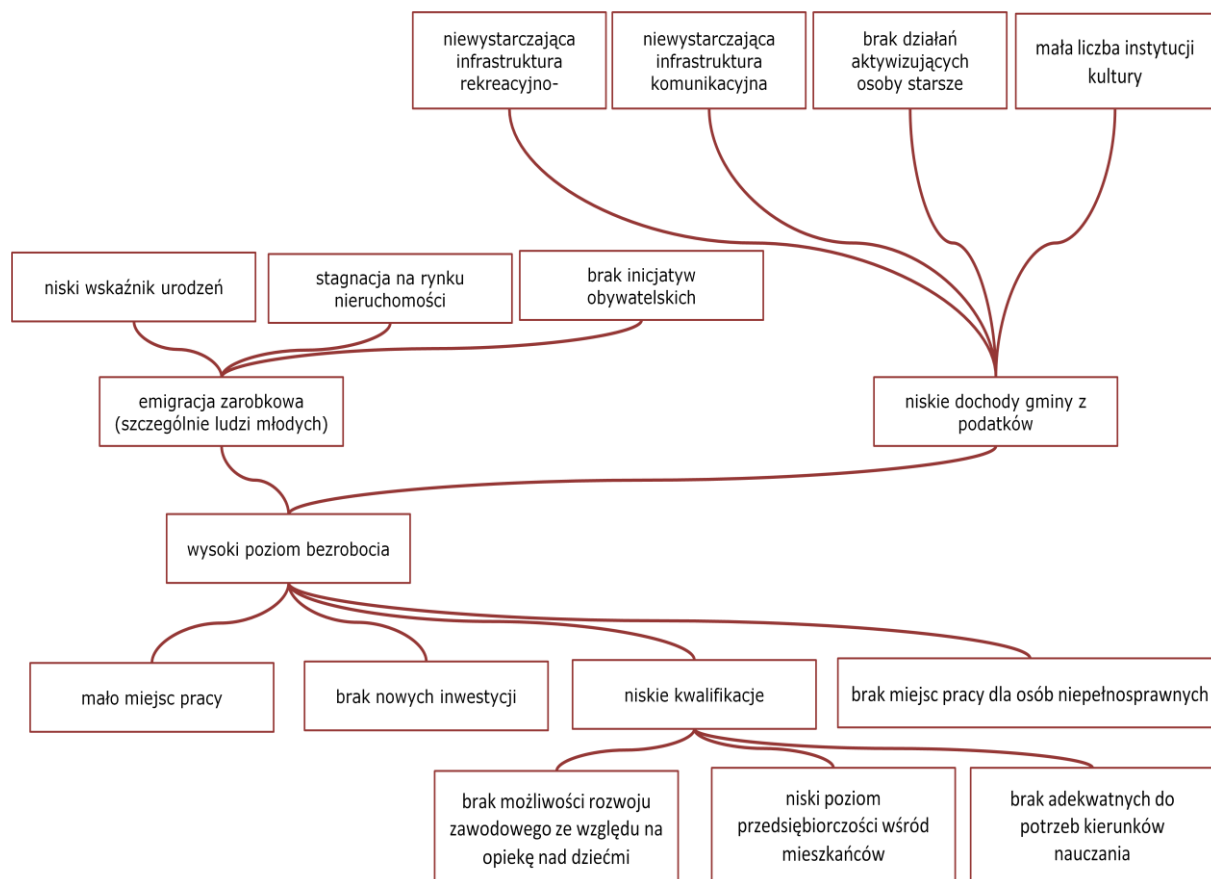
Źródło: Opracowanie własne

Tabela 51 Szanse i zagrożenia dla rozwoju społecznego gminy Biała

Czynniki zewnętrzne	
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - Możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych w nowej perspektywie finansowej 2014-2020 - Umiejętne wykorzystanie istniejących Partnerstw i nawiązywanie nowych - Rozwój przemysłu rolno-przetwórczego - Rozwój współpracy transgranicznej 	<ul style="list-style-type: none"> - Wysokie bezrobocie - Postępujący proces emigracji ludności (w celach zarobkowych) - Częste zmiany w przepisach prawa - Ograniczenie możliwości rozwoju na obszarach chronionych - Zmniejszenie dynamiki budownictwa mieszkalnego, coraz mniejsza liczba inwestycji deweloperskich

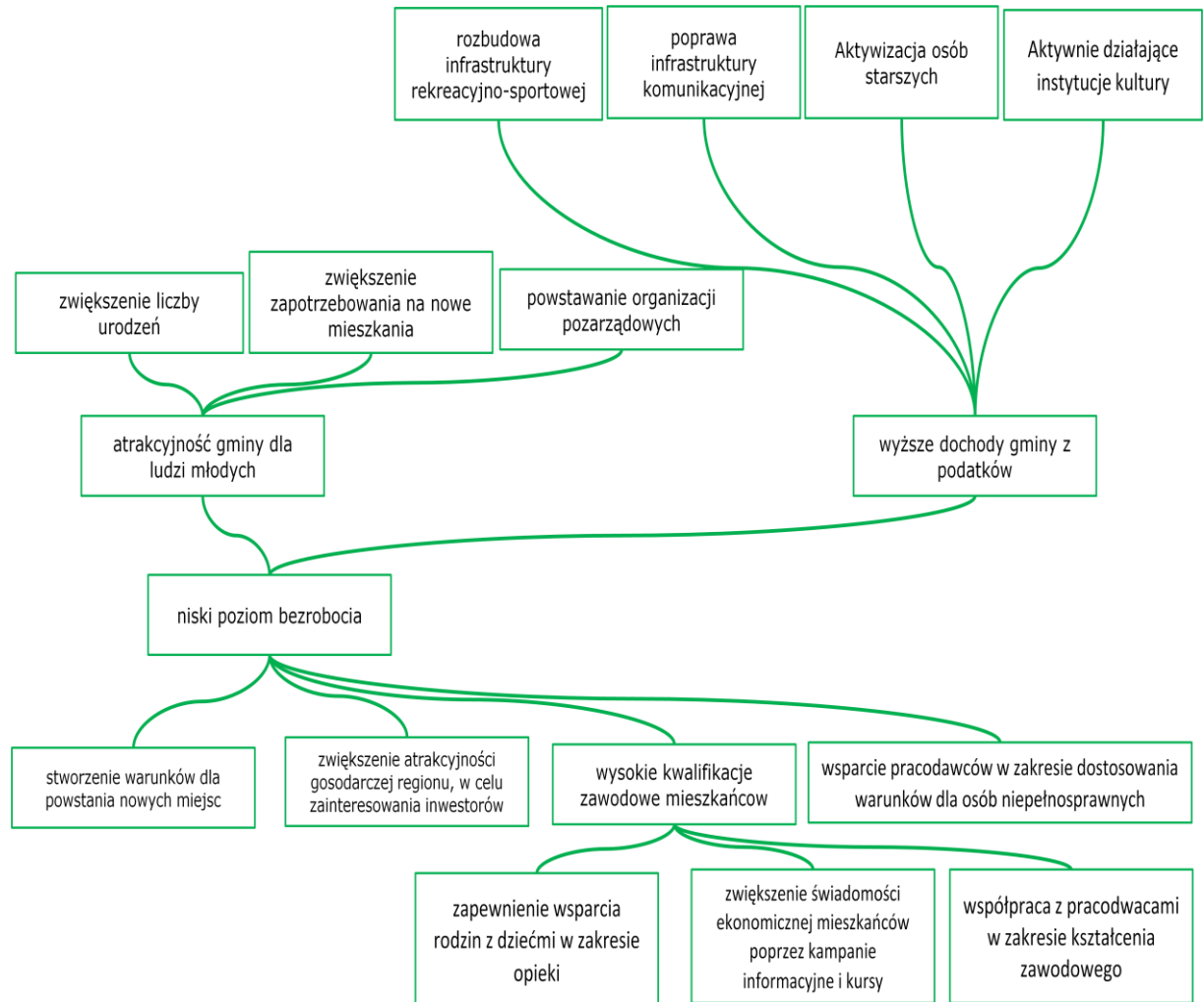
Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 17 Drzewo problemów dla gminy Biała

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 18 Drzewo celów dla gminy Biała

Źródło: Opracowanie własne

11.2.2. Gmina Branice

Tabela 52 Mocne i słabe strony dla rozwoju społecznego gminy Branice

Czynniki wewnętrzne	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> – Dobrze rozwinięta baza domów pomocy społecznej – Czysty i zdrowy klimat – Duża liczba żłobków, przedszkoli – Rozwój agroturystyki – Możliwość wykorzystania zalewu, w celach turystycznych 	<ul style="list-style-type: none"> – Brak miejsc pracy – Brak mieszkań socjalnych – Brak ośrodków kultury – Położenie geograficzne – daleko od miast – Brak specjalistycznej opieki zdrowotnej – Brak miejsc noclegowych – Transport publiczny – Zły stan dróg – Brak ścieżek rowerowych

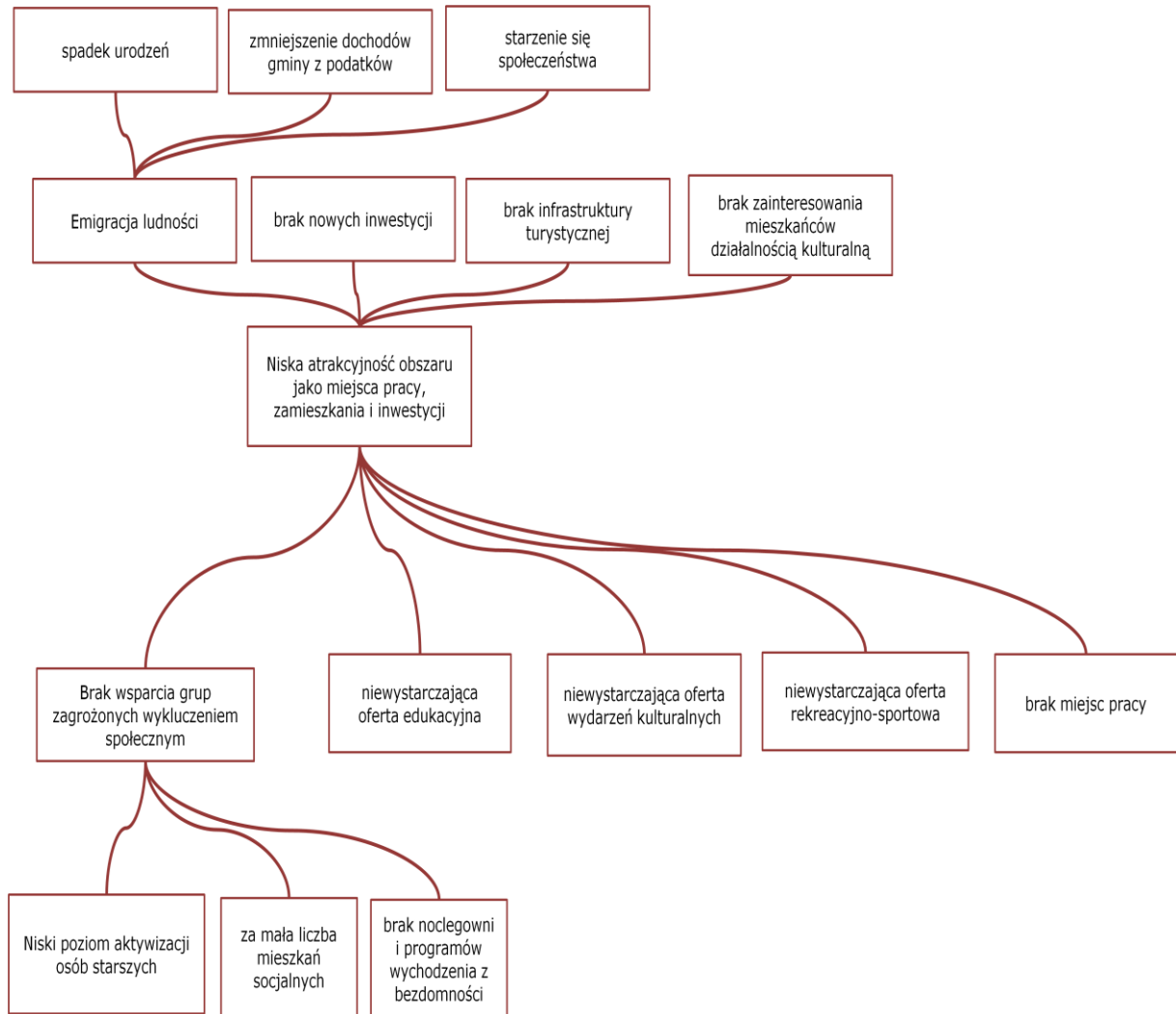
Źródło: Opracowanie własne

Tabela 53 Szanse i zagrożenia dla rozwoju społecznego gminy Branice

Czynniki zewnętrzne	
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> – Zwiększająca się popularność agroturystyki – Pozyskiwanie środków zewnętrznych – Położenie geograficzne blisko Czech – Zainteresowanie obszarem przez inwestorów zagranicznych 	<ul style="list-style-type: none"> – Migracje osób w wieku produkcyjnym do dużych miast i za granicę – Wykup ziemi przez obcokrajowców – Starzenie się społeczeństwa – Brak turystyki

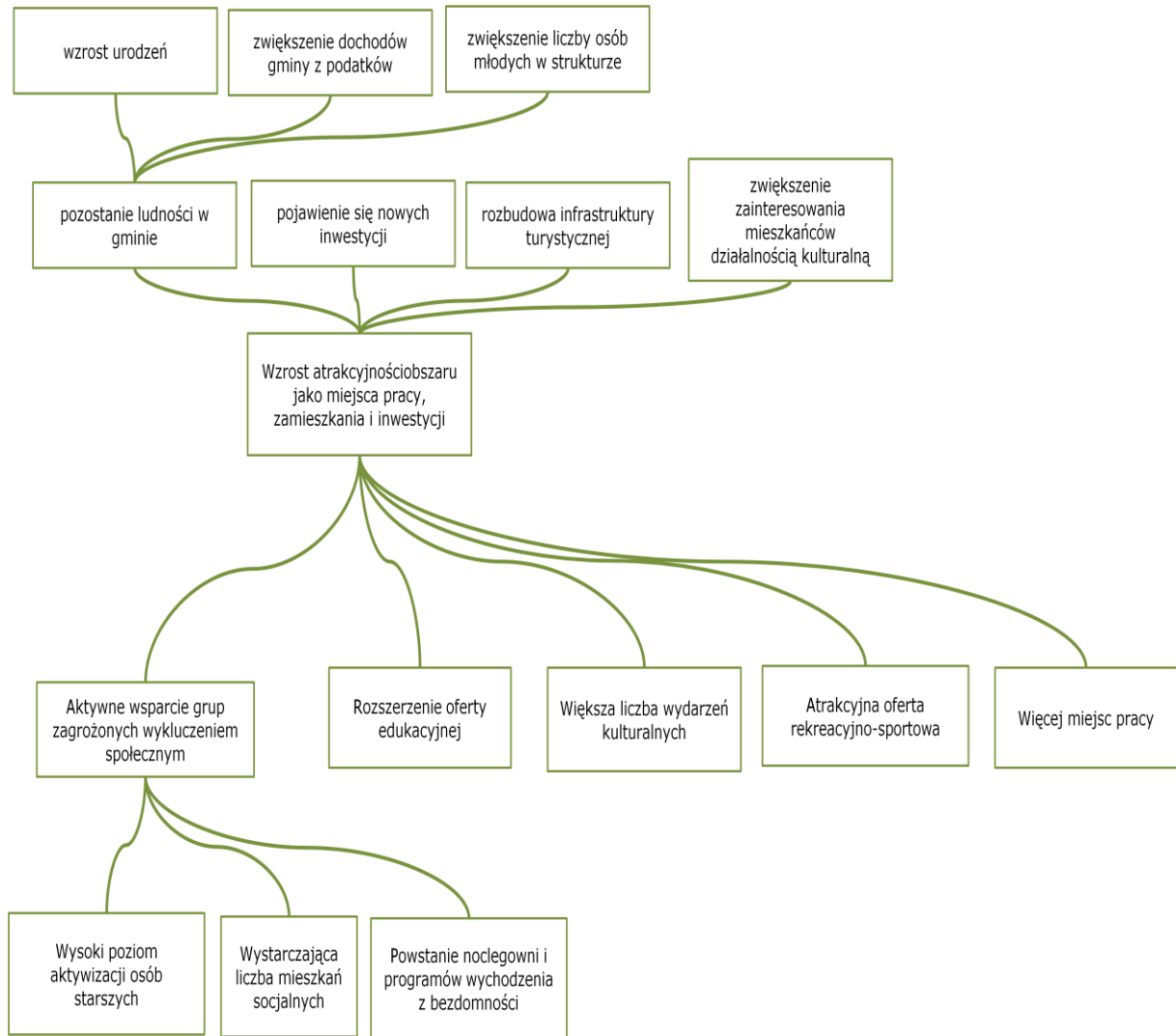
Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 19 Drzewo problemów dla gminy Branice

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 20 Drzewo celów dla gminy Branice

Źródło: Opracowanie własne

11.2.3. Gmina Głubczyce

Tabela 54 Mocne i słabe strony dla rozwoju społecznego gminy Głubczyce

Czynniki wewnętrzne	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - Funkcjonujące na terenie gminy przedsiębiorstwa - Przynależność do OF PN2020 - Tereny korzystne dla rolnictwa - Położenie blisko granicy czeskiej - Czyste środowisko - Rozwinięta infrastruktura sportowa 	<ul style="list-style-type: none"> - Brak komunikacji publicznej - Brak pasażerskich połączeń kolejowych - Malejąca liczba ludności - Duże zróżnicowanie poziomu jakości życia pomiędzy miastem a mniejszymi miejscowościami - Brak opieki instytucjonalnej dla dorosłych osób niepełnosprawnych - Słabo rozwinięta infrastruktura pomocy społecznej (poza miastem Głubczyce) - Nieatrakcyjna infrastruktura szkolna (budynki wymagające remontu, zła jakość wyposażenia) - Słabo rozwinięta opieka medyczna

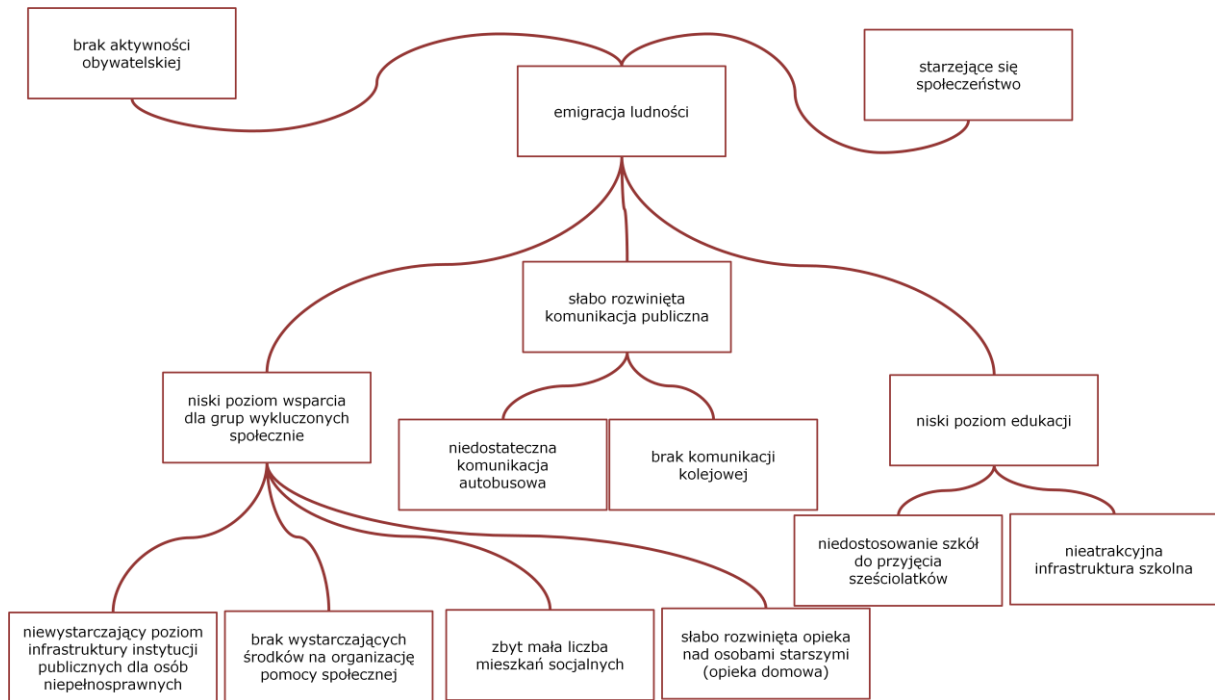
Źródło: Opracowanie własne

Tabela 55 Szanse i zagrożenia dla rozwoju społecznego gminy Głubczyce

Czynniki zewnętrzne	
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - Bogata historia i dziedzictwo kulturowe regionu - Atrakcyjność turystyczna regionu - Pozyskiwanie zewnętrznych środków rozwojowych, w tym funduszy z Unii Europejskiej - Rozwój agroturystyki 	<ul style="list-style-type: none"> - Starzejące się społeczeństwo - Odległość od większych aglomeracji miejskich - Emigracja ludności w wieku produkcyjnym - Zmiany prawne związane z edukacją i konieczność dostosowania obiektów do nowych przepisów

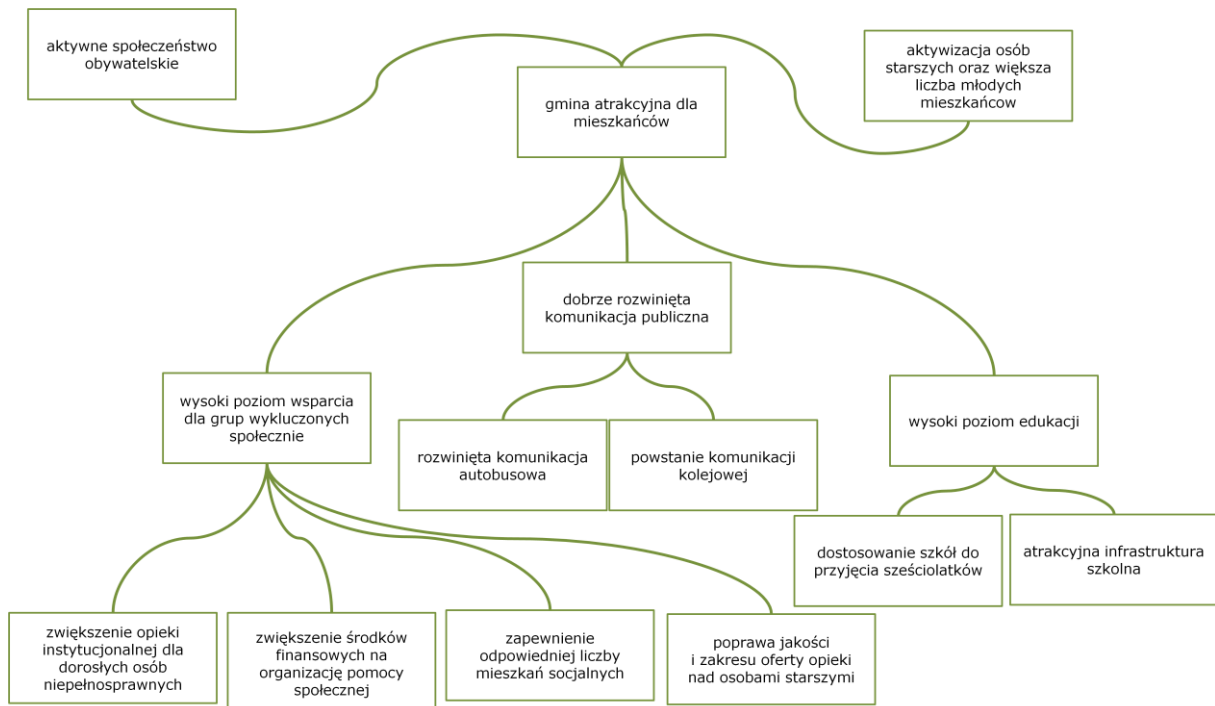
Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 21 Drzewo problemów dla gminy Głubczyce

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 22 Drzewo celów dla gminy Głubczyce

Źródło: Opracowanie własne

11.2.4. Gmina Głuchołazy

Tabela 56 Mocne i słabe strony dla rozwoju społecznego gminy Głuchołazy

Czynniki wewnętrzne	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - Tereny atrakcyjne turystycznie - Dziedzictwo kulturalno-historyczne - Występowanie licznych przedsiębiorstw o charakterze usługowym - Kapitał ludzki, duża motywacja mieszkańców do aktywności zawodowej - Rozwój usług dla osób starszych 	<ul style="list-style-type: none"> - Brak pracy - Brak specjalistycznego wykształcenia, niskie kwalifikacje potencjalnych kadr - Utrudniony dostęp do PUP (np. dojazd) - Nasilanie się problemów społecznych w związku z emigracją zarobkową („euro sieroty”) - Mało ofert pracy i niskie zarobki

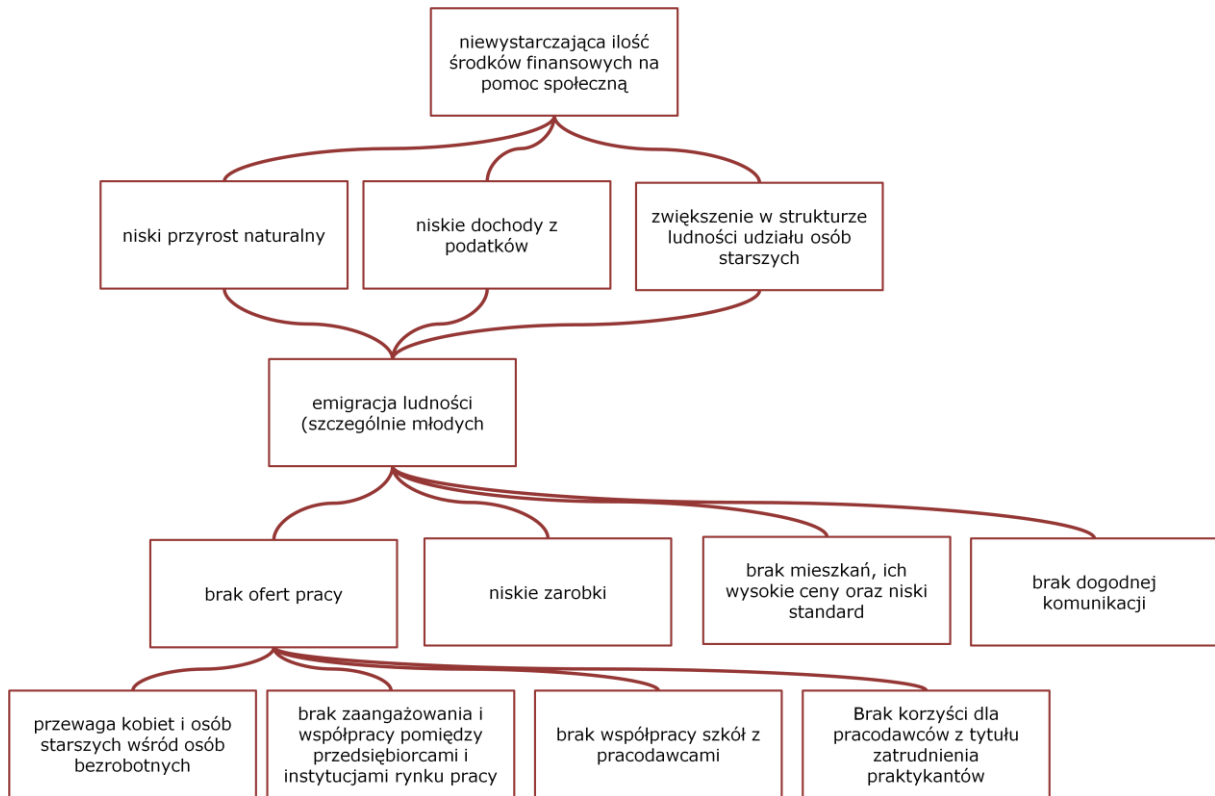
Źródło: Opracowanie własne

Tabela 57 Szanse i zagrożenia dla rozwoju społecznego gminy Głuchołazy

Czynniki zewnętrzne	
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - Współpraca trans graniczna - Przynależność do OF PN2020 - Współpraca z Czechami - Aktywizacja osób starszych (np. programy wyrównywania szans dla grup 45+/50+) 	<ul style="list-style-type: none"> - Starzenie się społeczeństwa - Niski przyrost naturalny - Pogłębianie ubóstwa - Starzenie się społeczeństwa - Ceny mieszkań i zastój na rynku nieruchomości

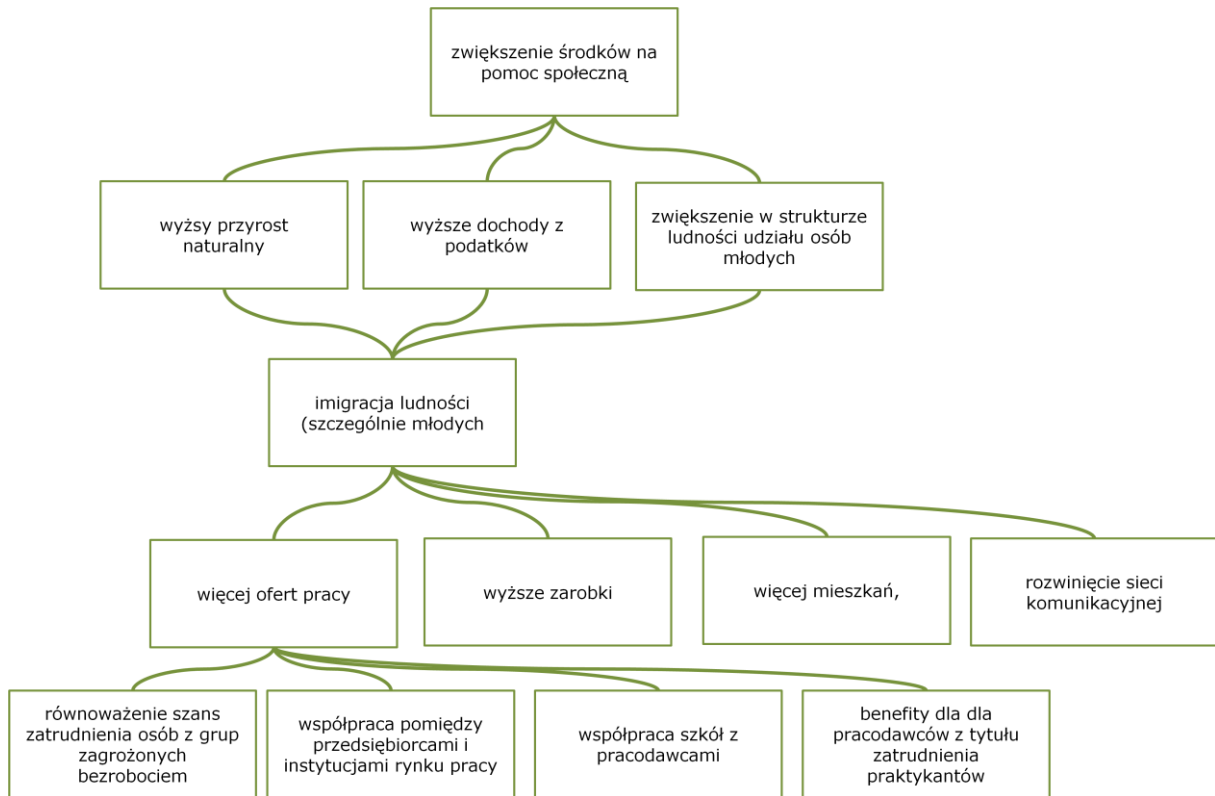
Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 23 Drzewo problemów dla gminy Głuchołazy

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 24 Drzewo celów dla gminy Głuchołazy

Źródło: Opracowanie własne

11.2.5. Gmina Grodków

Tabela 58 Mocne i słabe strony dla rozwoju społecznego gminy Grodków

Czynniki wewnętrzne	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - Dobra infrastruktura: tereny inwestycyjne, dostępność komunikacyjna - Rozwinięta baza sportowo-rekreacyjna - Chęć współpracy z innymi regionami - Wysoko rozwinięte rolnictwo - Aktywne grupy społeczne (koła gospodyń wiejskich, kluby sportowe) - Położenie geograficzne – bliskość granicy z Czechami - Atrakcje turystyczne 	<ul style="list-style-type: none"> - Spadek liczby miejsc pracy związany z likwidacją dużych zakładów przemysłowych i produkcyjnych - Niskie kwalifikacje zawodowe mieszkańców - Przewaga osób starszych nad osobami w wieku przedprodukcyjnym - Niezidentyfikowane potrzeby rynku pracy i kierunku kształcenia - Brak współpracy między organizacjami społecznymi - Bariera technologiczna – brak umiejętności posługiwania się komputerem pokolenia 45+ - Stagnacja i brak chęci zmiany wśród mieszkańców

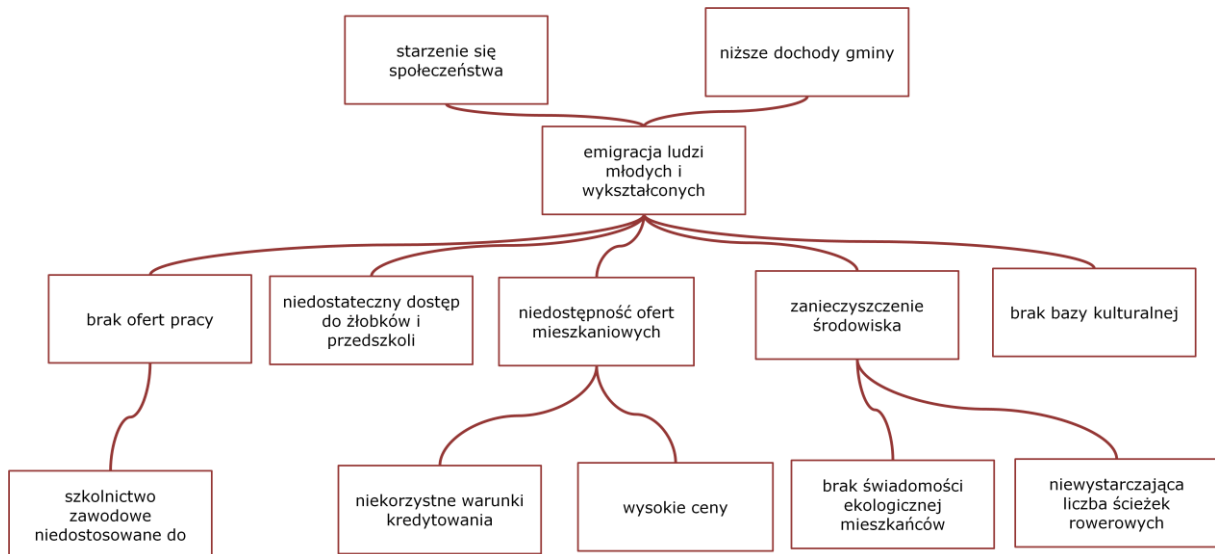
Źródło: Opracowanie własne

Tabela 59 Szanse i zagrożenia dla rozwoju społecznego gminy Grodków

Czynniki zewnętrzne	
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - Nowi inwestorzy - Nowy okres programowania środków unijnych - Korzystne zmiany ustawodawstwa - Rozwój szkolnictwa zawodowego - Prowadzenie diagnoz i badań nad możliwymi obszarami rozwoju 	<ul style="list-style-type: none"> - Niedostosowanie systemu edukacji do potrzeb rynku pracy - Starzenie się społeczeństwa będące efektem braku polityki prorodzinnej - Brak zaangażowania w poprawę służby zdrowia i pomocy społecznej - Kadencyjność władz samorządowych - Pogłębiająca się mała atrakcyjność gospodarcza OF PN2020

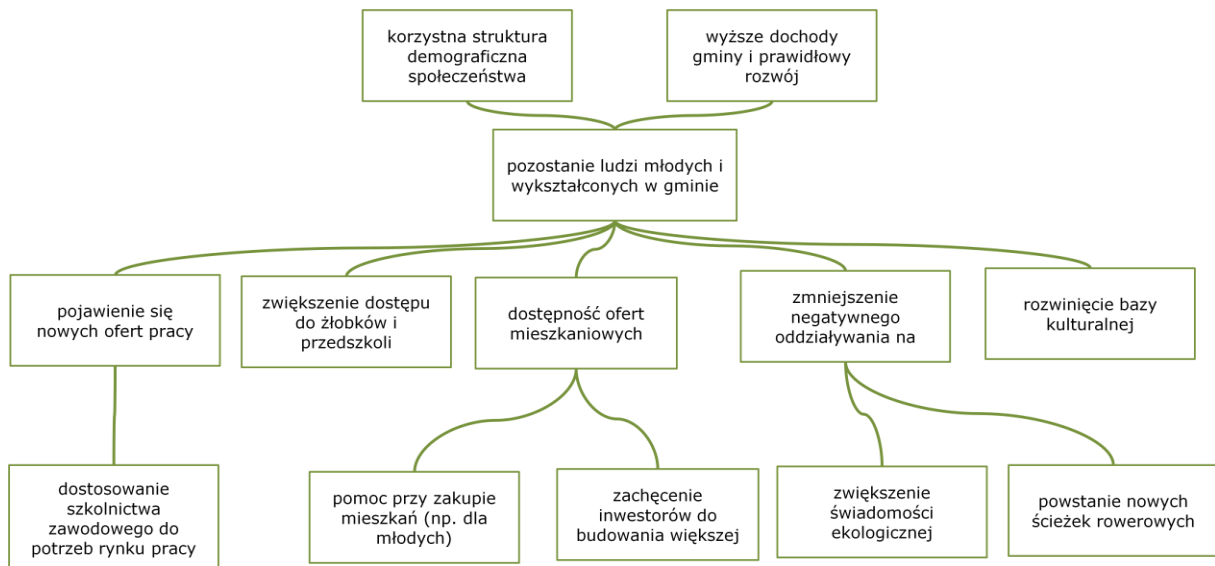
Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 25 Drzewo problemów dla gminy Grodków

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 26 Drzewo celów dla gminy Grodków

Źródło: Opracowanie własne

11.2.6. Gmina Kietrz

Tabela 60 Mocne i słabe strony dla rozwoju społecznego gminy Kietrz

Czynniki wewnętrzne	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - Walory turystyczne/krajobrazowe (np. rezerваты przyrody) - Teren atrakcyjny dla rolnictwa - Położenie przygraniczne - Spójność narodowościowa - Przynależność do OF PN2020) 	<ul style="list-style-type: none"> - Słabo rozwinięta komunikacja publiczna - Likwidacja przedsiębiorstw i zakładów produkcyjnych - Brak miejsc pracy - Duża liczba osób korzystających z pomocy społecznej i wymagających aktywizacji zawodowej - Wysokie wydatki gminy na pomoc społeczną

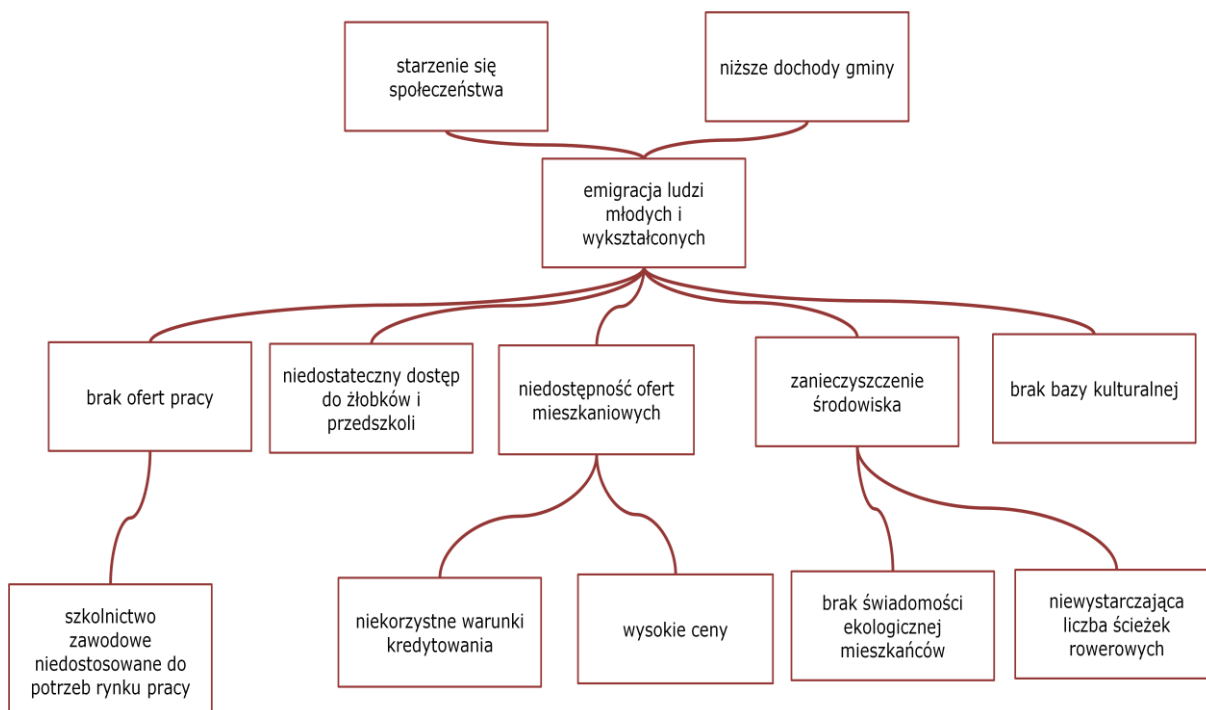
Źródło: Opracowanie własne

Tabela 61 Szanse i zagrożenia dla rozwoju społecznego gminy Kietrz

Czynniki zewnętrzne	
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - Osoby powracające z migracji mogą wnieść nową jakość - Położenie przygraniczne - rozwój współpracy - Nowe inwestycje - Rozwój rolnictwa (np. poprzez dotacje unijne) 	<ul style="list-style-type: none"> - Emigracja w celach zarobkowych - Starzenie się społeczeństwa - Ustawodawstwo określające system finansowania pomocy społecznej

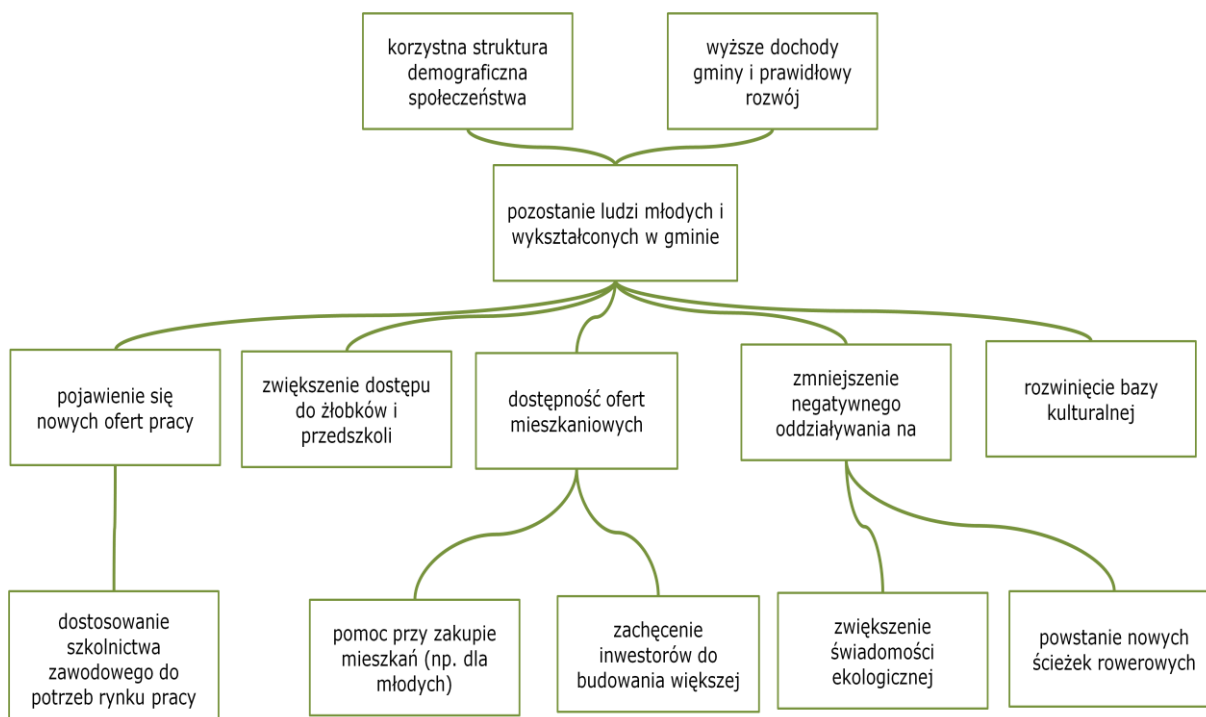
Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 27 Drzewo problemów dla gminy Kietrz

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 28 Drzewo celów dla gminy Kietrz

Źródło: Opracowanie własne

11.2.7. Gmina Korfantów

Tabela 62 Mocne i słabe strony dla rozwoju społecznego gminy Korfantów

Czynniki wewnętrzne	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - Dobra infrastruktura kulturalna - Rozwinięta infrastruktura sportowa - Wysokiej jakości i odpowiednia ilość placówek oświaty, ochrony zdrowia oraz pomocy społecznej - Działalność organizacji pozarządowych - Poczucie wspólnotowości i tożsamości lokalnej, przejawiająca się np. integracją społeczeństwa w sytuacji zagrożeń i kryzysów 	<ul style="list-style-type: none"> - Brak sprawnej komunikacji publicznej - Niski poziom rozwinięcia infrastruktury inwestycyjnej - Bierność społeczna osób korzystających z pomocy społecznej - Niska efektywność aktywizacji grup zagrożonych wykluczeniem społecznym - Niski poziom aktywności i inicjatyw ze strony całej społeczności lokalnej - Zły stan wałów przeciwpowodziowych powodujący zagrożenie bezpieczeństwa mieszkańców - Niedostateczna liczba mieszkań socjalnych i komunalnych

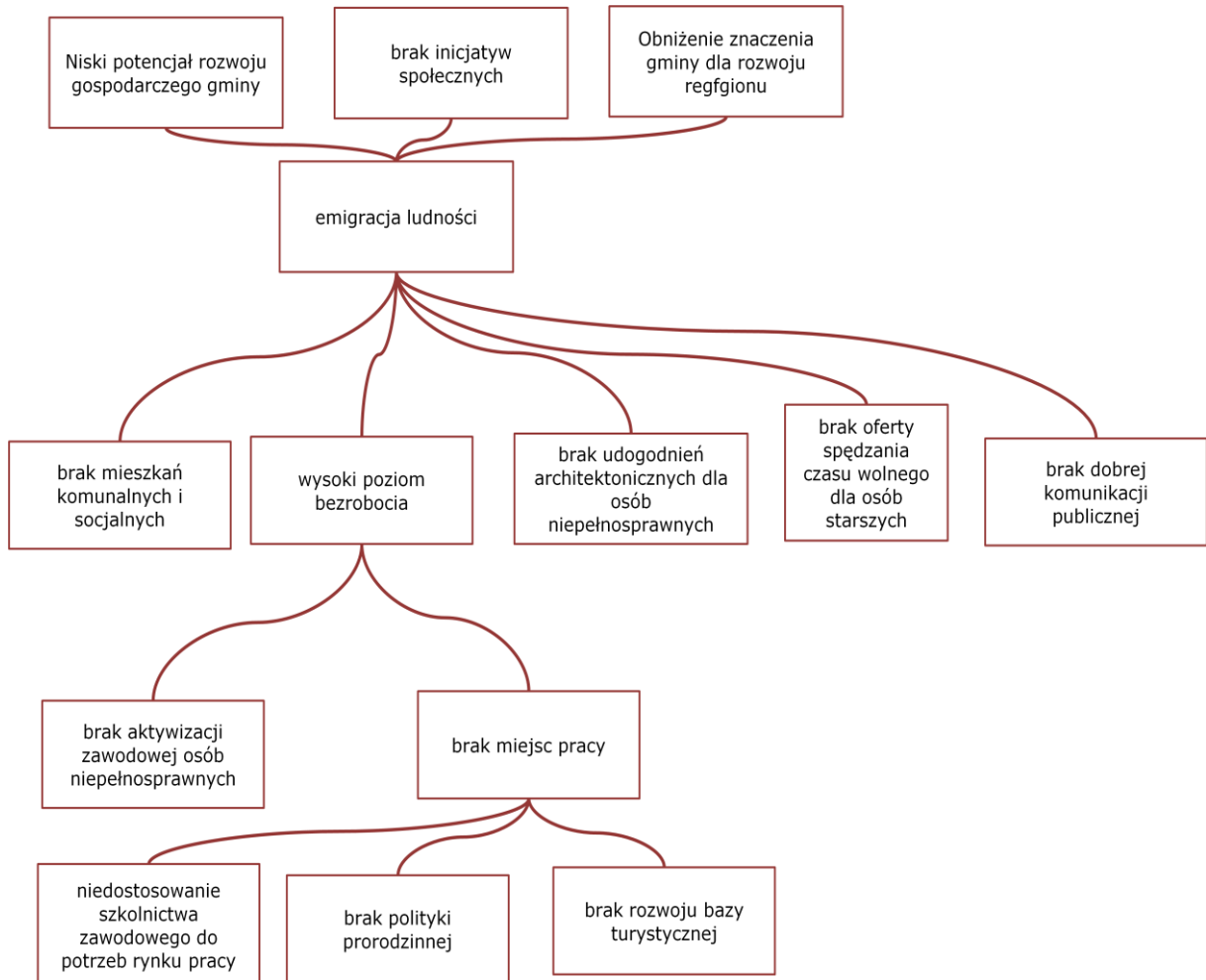
Źródło: Opracowanie własne

Tabela 63 Szanse i zagrożenia dla rozwoju społecznego gminy Korfantów

Czynniki zewnętrzne	
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - Rozwój Eko-rolnictwa - Fundusze unijne na rozwój regionalny - Pojawienie się silnego Partnera do współpracy - Rozwój Opolskiego Centrum Rehabilitacji 	<ul style="list-style-type: none"> - Biurokracja blokująca lokalne inicjatywy - Brak stabilizacji gospodarczej - Szybciej rozwijające się województwa ościennie i konkurencja z ich strony - Niewłaściwe decyzje społeczno-polityczne na wyższym szczeblu - Wyższy poziom atrakcyjności turystycznej sąsiednich gmin - Zaniedbania z przeszłości (zły stan wałów przeciwpowodziowych)

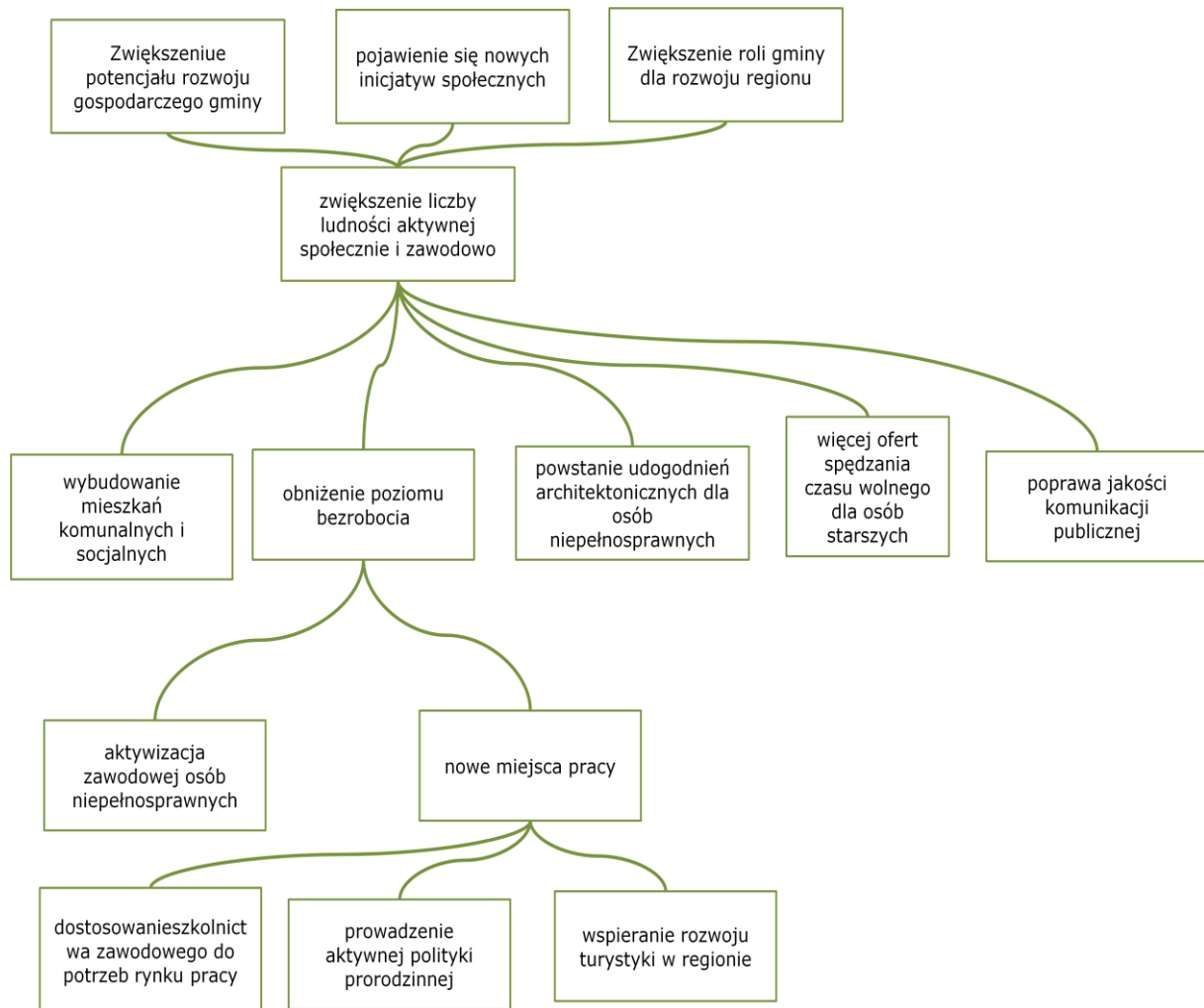
Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 29 Drzewo problemów dla gminy Korfantów

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 30 Drzewo celów dla gminy Korfantów

Źródło: Opracowanie własne

11.2.8. Gmina Lubrza

Tabela 64 Mocne i słabe strony dla rozwoju społecznego gminy Lubrza

Czynniki wewnętrzne	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - Atrakcyjne warunki klimatyczne i turystyczne - Powstanie specjalnej strefy ekonomicznej - Bliskość granicy z Czechami - Włączenie części terenów gminy do programu Natura 2000 - Bliskie położenie dróg o znaczeniu tranzytowym (35 km do autostrady A4) - Bliskość przejść granicznych - Dobrze rozwinięta infrastruktura turystyczno-rekreacyjna (np. ścieżki rowerowe) - Szlaki PTTK 	<ul style="list-style-type: none"> - Słaba współpraca między samorządami - Zły stan infrastruktury drogowej - Niedostateczna promocja walorów turystycznych i krajobrazowych - Brak inicjatyw obywatelskich, niski poziom aktywności społecznej - Brak stacji kolejowej

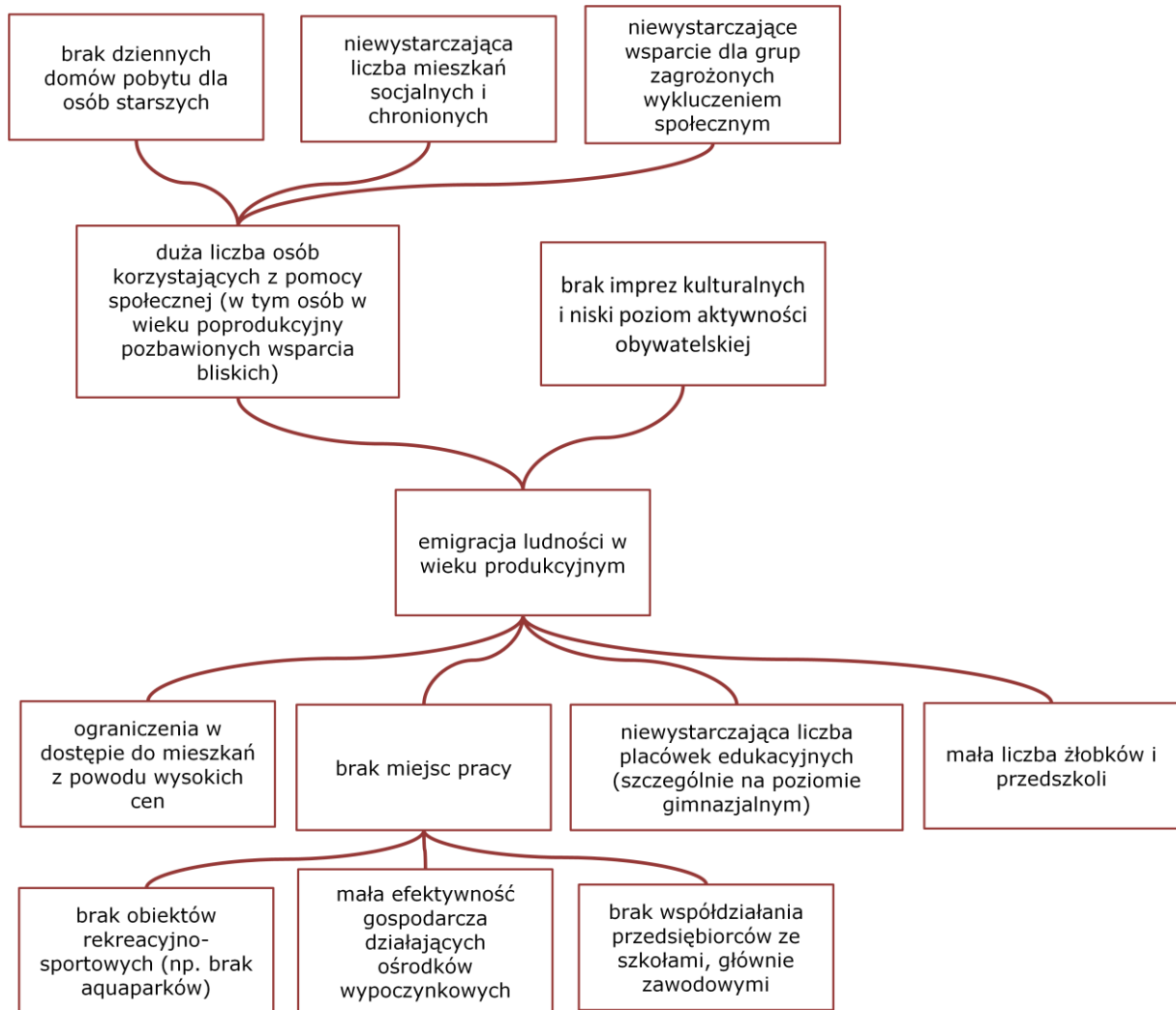
Źródło: Opracowanie własne

Tabela 65 Szanse i zagrożenia dla rozwoju społecznego gminy Lubrza

Czynniki zewnętrzne	
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - Współpraca w różnych obszarach z Partnerami zagranicznymi (Czechy) i sąsiednimi regionami (dolny i górny Śląsk) - Wykorzystanie środków unijnych - Stworzenie tras i baz przewozowych północ-południe - Rozwój turystyki - Większa liczba turystów zagranicznych przyjeżdżających do Polski - Inwestorzy zagraniczni i krajowi 	<ul style="list-style-type: none"> - Ograniczenie środków finansowych na rzecz gmin - Częste zmiany przepisów prawnych - Niedostosowana do potrzeb polityka prorodzinna - Wysokie podatki/opłaty zniechęcające do inwestycji - Duże obciążenie budżetu gminy poprzez przekazywanie zadań, które do tej pory wykonywały instytucje państwowe, samorządom

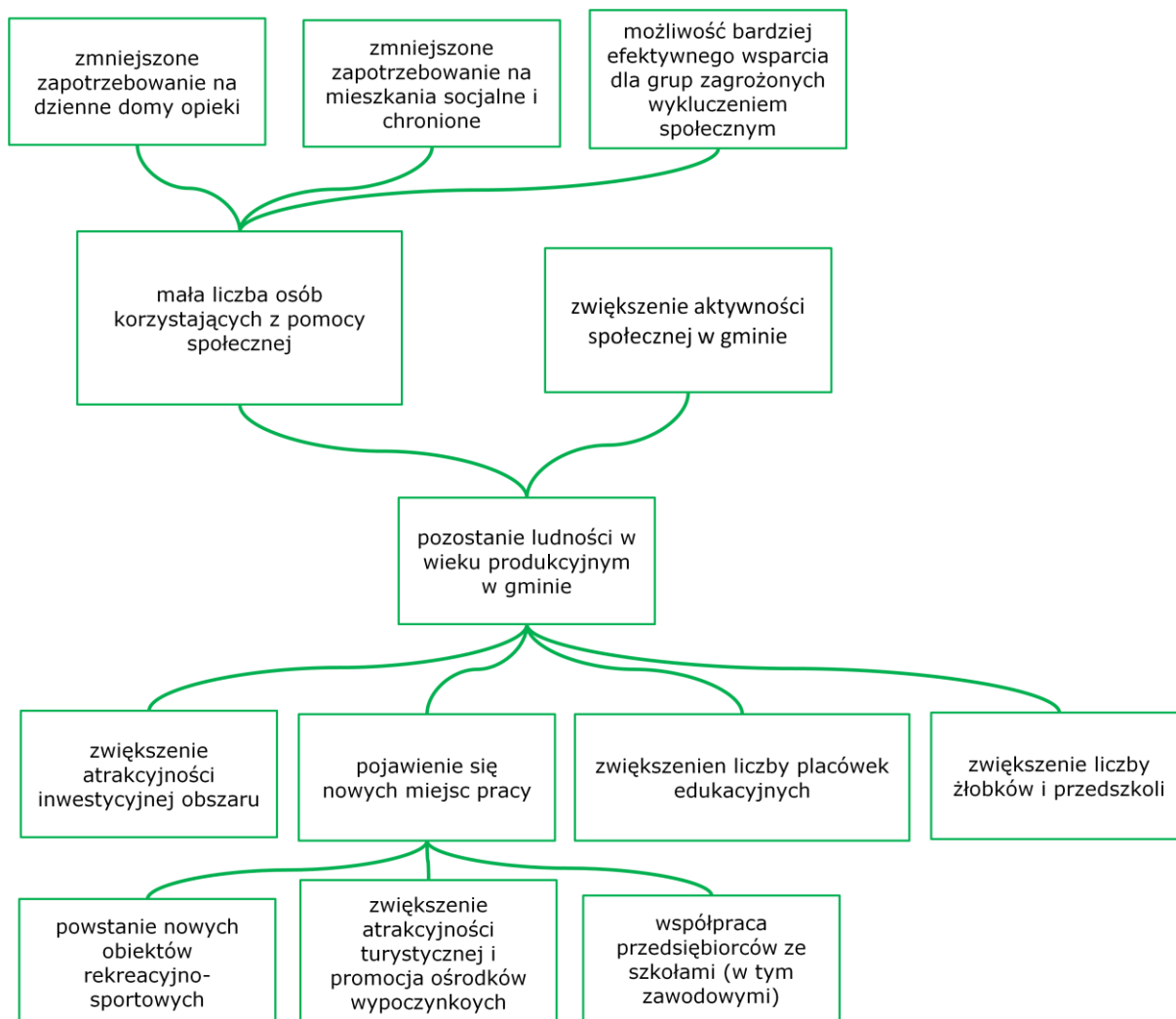
Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 31 Drzewo problemów dla gminy Lubrza

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 32 Drzewo celów dla gminy Lubrza

Źródło: Opracowanie własne

11.2.9. Gmina Łambinowice

Tabela 66 Mocne i słabe strony dla rozwoju społecznego gminy Łambinowice

Czynniki wewnętrzne	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - Rozbudowana baza rekreacyjno-sportowa i kulturalna (świetlice, boiska z szatniami, GOKSiR, CMJW, Orlik, biblioteki, tereny rekreacyjne itp.) - Warunki naturalne odpowiednie dla rozwoju rekreacji, aktywnego trybu życia (brak uciążliwego przemysłu, lasy, rzeka, czyste środowisko) - Dobrze wyposażone placówki oświatowe - Podstawowe usługi w pobliżu miejsc zamieszkania (maks. 10 km) - Duża ilość różnego rodzaju organizacji pozarządowych (formalnych i nieformalnych) - Stosunkowo duża liczba szkół i przedszkoli w tym szkoła zawodowa - Aktywni liderzy lokalni - Fundusze do dyspozycji mieszkańców: Fundusz sołecki, Odnowa Wsi - Tereny inwestycyjne i działki budowlane do zagospodarowanie (tereny po-poligonowe, wyrobiska itp.) - Stosunkowo dobre skomunikowanie (sieć dróg, połączenie PKP, dobry dostęp) - Schronisko dla bezdomnych mężczyzn w Bielicach - Aktywizująca się grupa seniorów - Dziedzictwo historyczno- kulturalne jako baza do budowania tożsamości lokalnej 	<ul style="list-style-type: none"> - Duża liczba rozproszonych miejscowości – ograniczenia komunikacyjne, szczególnie w zakresie komunikacji publicznej autobusowej (PKS) - Niski odsetek osób udzielających się aktywnie w organizacjach pozarządowych i podejmujących inicjatywy obywatelskie - Ograniczone możliwości rozwoju zawodowego (bezrobocie, małe zróżnicowanie ofert pracy) - Brak komunikacji społecznej i niewystarczająco rozwinięte więzi społeczne - Ograniczona liczba nowych obiektów infrastruktury, w których można by otworzyć działalność gospodarczą - Małe zainteresowanie większości mieszkańców życiem gminy - Niski poziom przedsiębiorczości większości mieszkańców, problem aktywizacji zawodowej - Niewystarczająca promocja gminy, niewystarczające środki finansowe na promocję - Brak środków własnych NGO - Znikome wykorzystanie odnawialnych źródeł energii - Ubóstwo społeczeństwa - Izolacja grup wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym, w szczególności osób starszych oraz osób bezrobotnych, spowodowana niewystarczającymi nakładami finansowymi na aktywizację społeczną i działania z nią związane.

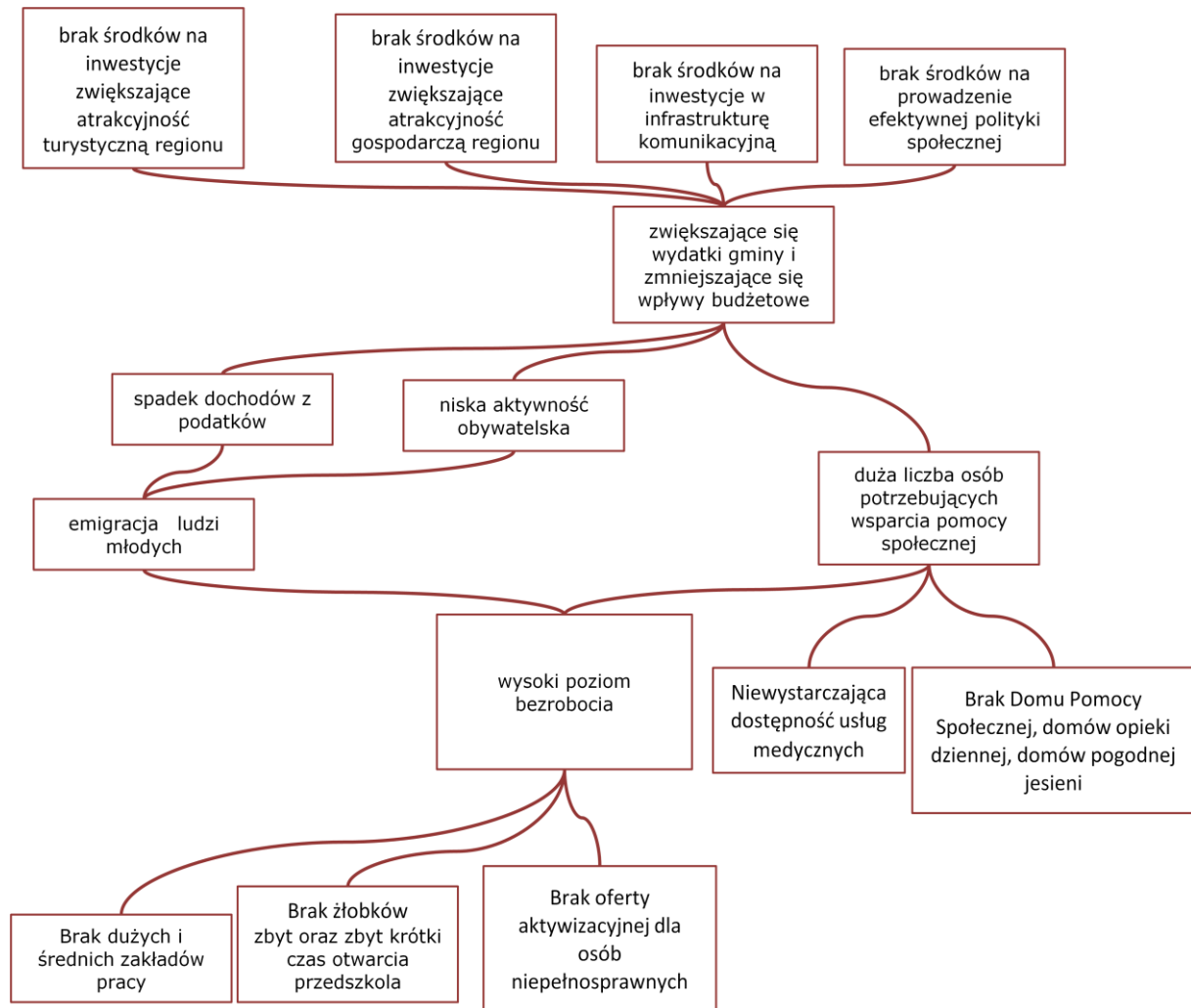
Źródło: Opracowanie własne

Tabela 67 Szanse i zagrożenia dla rozwoju społecznego gminy Łambinowice

Czynniki zewnętrzne	
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - Potencjalny napływ inwestorów - tworzenie nowych miejsc pracy, wykorzystanie terenów inwestycyjnych - Pozyskiwanie środków zewnętrznych - Powrót mieszkańców na teren gminy (tendencja do przenoszenia się na obszary wiejskie) - Możliwości prawne udzielenia zniżek i ulg podatkowych dla inwestorów - Dodatkowe becikowe ze środków gminnych - Zaangażowanie przedsiębiorców lokalnych w OKRiS - Rozwój odnawialnych źródeł energii i wykorzystanie surowców naturalnych - Rozwój infrastruktury rekreacji i sportu (basen, hala sportowa, orliki itp.) - Polityka gospodarcza państwa, w coraz większym stopniu wspierająca przedsiębiorców 	<ul style="list-style-type: none"> - Niespójne przepisy prawne, nadmiar regulacji - Niż demograficzny - Emigracja (szczególnie ludzi w wieku produkcyjnym w celach zawodowych) - Brak funduszy na inwestycje - Niepewna sytuacja polityczna kraju - Zmiany klimatyczne - Układy polityczne na poziomie regionu przekładające się np. na kształt RPO dla województwa

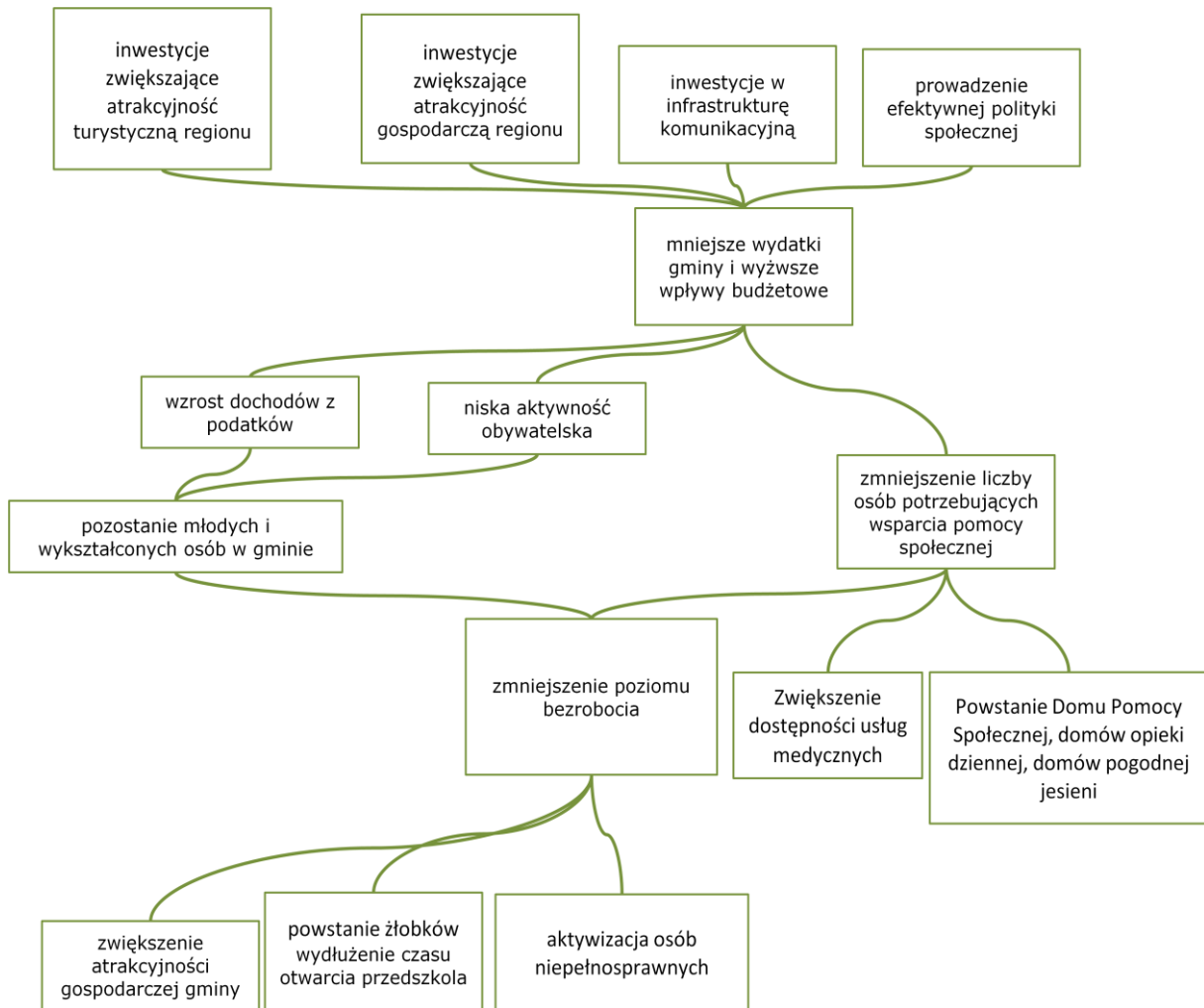
Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 33 Drzewo problemów dla gminy Łambinowice

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 34 Drzewo celów dla gminy Łambinowice

Źródło: Opracowanie własne

11.2.10. Gmina Nysa

Tabela 68 Mocne i słabe strony dla rozwoju społecznego gminy Nysa

Czynniki wewnętrzne	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - Istnienie Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej - Tereny ciekawe przyrodniczo (Jezioro Nyskie, Góry Opawskie) - Teren przygraniczny - Istnienie terenów inwestycyjnych - Obiekty jeszcze niezagospodarowane, czekające na potencjalnych inwestorów - Sieć szlaków turystycznych - Bogata historia, ciekawe zabytki („Śląski Rzym”) - Dostępna oferta rekreacyjna i liczne ośrodki kultury - Szpital specjalistyczny, dysponujący nowoczesnym wyposażeniem i lądowiskiem dla śmigłowców ratowniczych - Budowa obwodnicy Nysy - Promocja transportu publicznego: kierowcy z dowodem rejestracyjnym, pozostawiający samochód w domu mogą podróżować MZK za darmo 	<ul style="list-style-type: none"> - Niedostosowanie oferty edukacyjnej PWSZ do potrzeb rynku pracy (przesycenie zawodem ratownika medycznego) - Przystarzała infrastruktura wokół jeziora i fortów - Brak ścieżek rowerowych prowadzących za granicę Polski - Brak zagospodarowania przyrzecza - Zły stan sanitarny bazy turystycznej - Niski poziom wiedzy o programach pilotażowych - Zbyt mała liczba mostów - Zróżnicowanie estetyczne Nysy, źle wpływające na jej całościowy obraz (np. różne mosty) - Słabo rozwinięta komunikacja publiczna - Brak lokalnej produkcji żywności ekologicznej - Brak mieszkań socjalnych, komunalnych i mieszkań chronionych

Źródło: Opracowanie własne

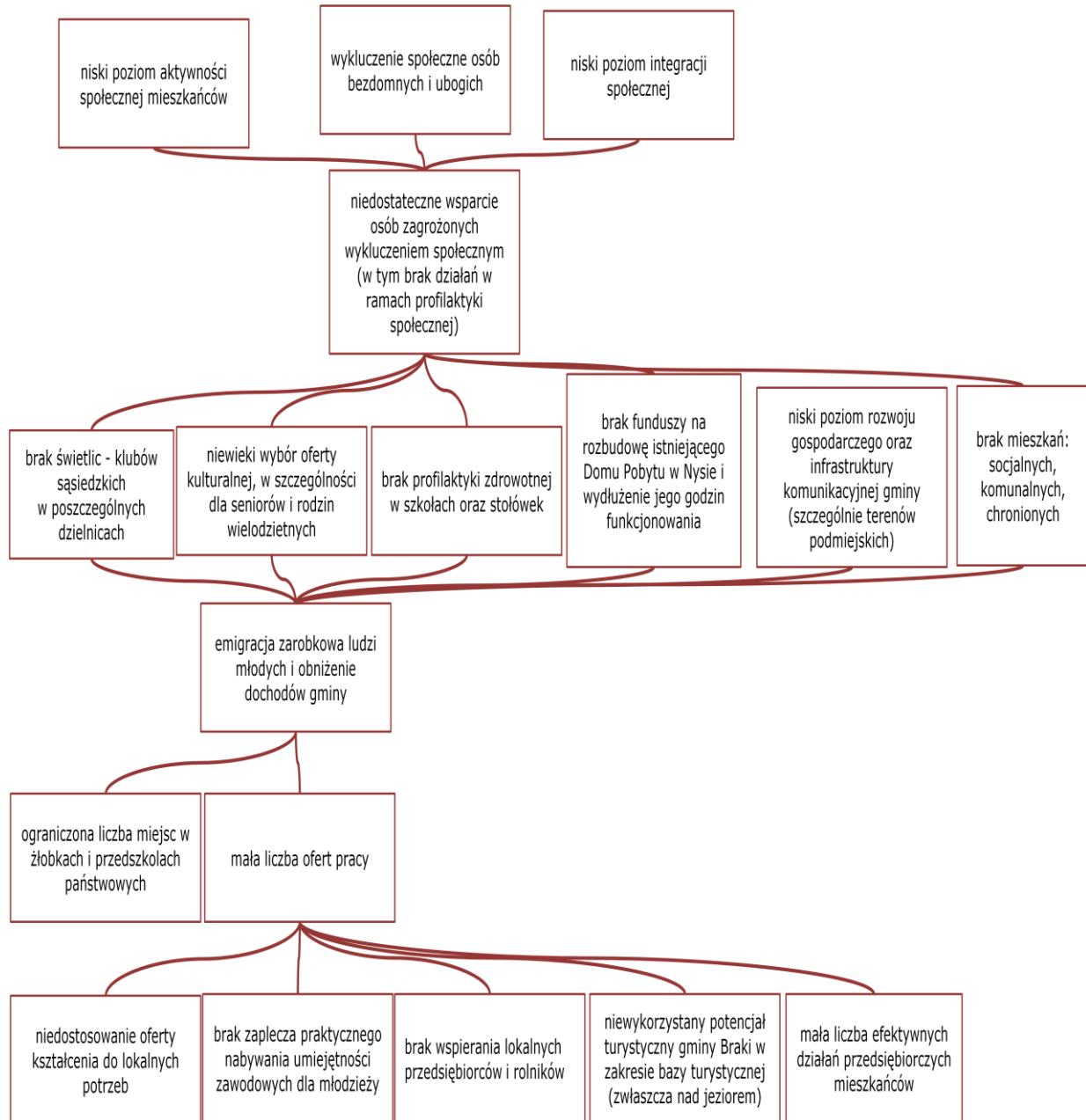
Tabela 69 Szanse i zagrożenia dla rozwoju społecznego gminy Nysa

Czynniki zewnętrzne	
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - Położenie geograficzne (teren przygraniczny) - Produkty turystyczne (Nysa-Śląski Rzym, Twierdza Nysa, Jezioro Nyskie) – na których można budować, rozwój turystyki w powiecie nyskim - Lepsza komunikacja na zewnątrz – rozwój turystyki w całym powiecie - Dobre i celowe wykorzystanie środków unijnych - Strefa wolnocłowa - Wykorzystanie i zagospodarowanie istniejących terenów w gminie – ZUP Nysa, FSD, rzeźnia (możliwość utworzenia nowych) 	<ul style="list-style-type: none"> - Demografia - pogarszające się wskaźniki urodzeń i zgonów - Konkurencja dla lokalnych firm ze strony podmiotów spoza powiatu i zza granicy, czeski kapitał wchodzi do OF PN2020 - Rozwój infrastruktury turystycznej po stronie czeskiej (zwłaszcza sporty zimowe) - Wysokie bezrobocie - Migracja osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym - Chemizacja rolnictwa i związana z nią degradacja środowiska (np. zarastanie jeziora) - Za mała baza transportu sanitarnego,

<p>miejsc pracy)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wspieranie lokalnej przedsiębiorczości (Herbapol, piekarnictwo cukiernicze, Cukry Nyskie) - Rozwój PWSZ i szkolnictwa zawodowego, tworzenie nowych kierunków - Połączenie NDK i PWSZ – kierunki studiów i oferta kulturalna - Hala sportowa - Promocja gminy – internet, prasa, radio, targi turystyczne - Wykorzystanie terenów parku miejskiego, wykonanie jego rewitalizacji, stworzenie ścieżek rowerowych i oświetlenie, poprawa czystości, - Roboty publiczne, jako sposób zaangażowania bezrobotnych i zachęcenia do aktywności - Rozwój i promocja produktów lokalnych oraz tradycji (pierniki z Kopernik i nalewki z Niwnicy, pasztet z Regulic, strój nyski) - Przyszakładowe przedszkola - Wspieranie grup samopomocowych (przedszkola mam) - Programy pilotażowe: karta seniora, pudełko życia, bon wychowawczy - Fundusze transgraniczne 	<ul style="list-style-type: none"> - korzystanie wymuszone ustawami z centrali w Opolu - Budowa obwodnicy może skutkować omijaniem miasta przez turystów - Utrudniona przeprawa przez Nysę - Mało intensywne pozyskiwanie funduszy - Złe gospodarowanie pieniędzmi publicznymi - Słaba promocja gminy w telewizji, radio i Internecie (brak Jeziora Nyskiego w spocie województwa opolskiego) - Brak odpowiedniej polityki państwa w zakresie wspierania średnich, małych i mikroprzedsiębiorstw - Nieefektywny system pomocy społecznej
---	--

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 35 Drzewo problemów dla gminy Nysa

Źródło: Opracowanie własne

11.2.11. Gmina Otmuchów

Tabela 70 Mocne i słabe strony dla rozwoju społecznego gminy Otmuchów

Czynniki wewnętrzne	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - Położenie gminy, istniejące tereny wypoczynkowe - walory turystyczne - Bardzo dobrze rozwinięta baza sportowo-rekreacyjna - Utrzymanie wystarczającej bazy żłobków i przedszkoli - Organizacja wydarzeń o znaczeniu ponadregionalnym - Dobra jakość gleb - Dobra kondycja dużych gospodarstw rolnych - Istnienie Specjalnej Strefy Ekonomicznej oraz wolnych terenów inwestycyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> - Brak miejsc pracy - Niewykorzystanie potencjału Jeziora Otmuchowskiego - Zamknięcie osobowych przewozów kolejowych - Niska aktywność społeczna mieszkańców - Problem ubożenia społeczeństwa - Zły stan techniczny budynków oświaty

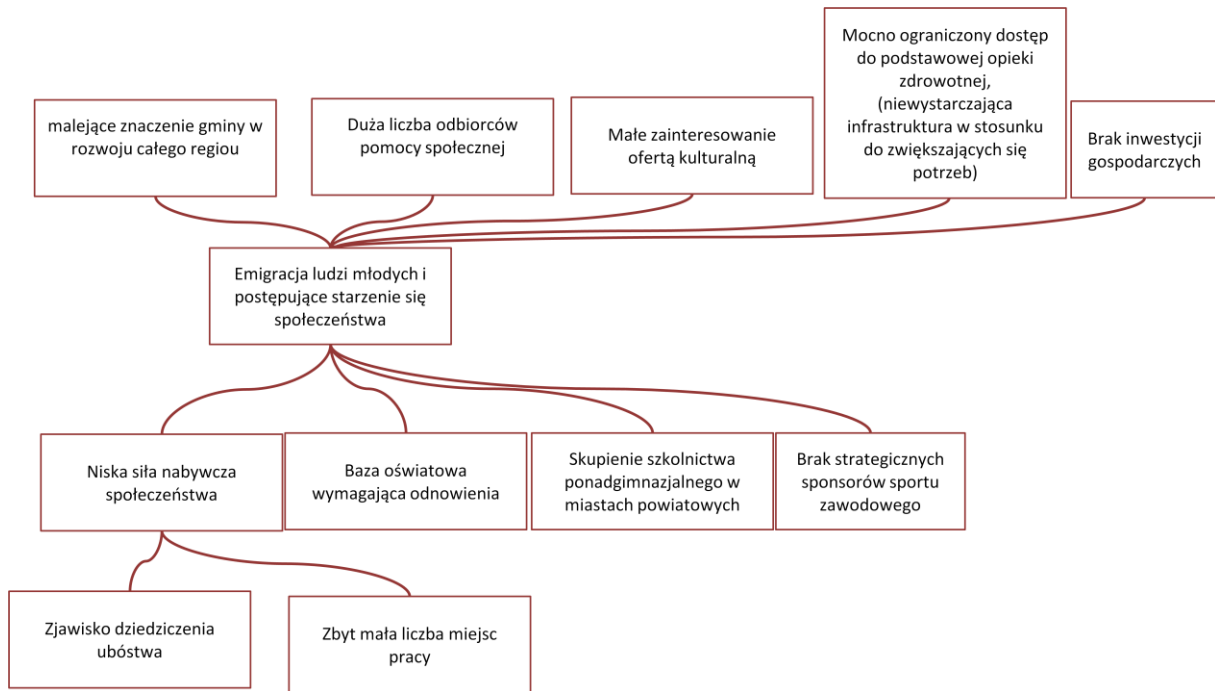
Źródło: Opracowanie własne

Tabela 71 Szanse i zagrożenia dla rozwoju społecznego gminy Otmuchów

Czynniki zewnętrzne	
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - Dostępność środków zewnętrznych (w tym środków unijnych) - Nowe inwestycje krajowe i zagraniczne - Rozwój rolnictwa - Wzrost liczby turystów zagranicznych odwiedzających Polskę - Rozwój turystyki krajowej - Polityka gospodarcza wspierająca inwestycje i przedsiębiorczość 	<ul style="list-style-type: none"> - Polityka społeczna ukierunkowana na zwalczanie skutków a nie przyczyn ubóstwa - Brak współpracy między samorządem, a Regionalnym Zarządem Gospodarki Wodnej - Polityka wsparcia szkół ponadgimnazjalnych, których organem prowadzącym jest powiat - Skrócenie okresu nauczania dzieci o jeden rok („zerówka”) - Obciążenie pomocy społecznej zadaniami biurokratycznymi

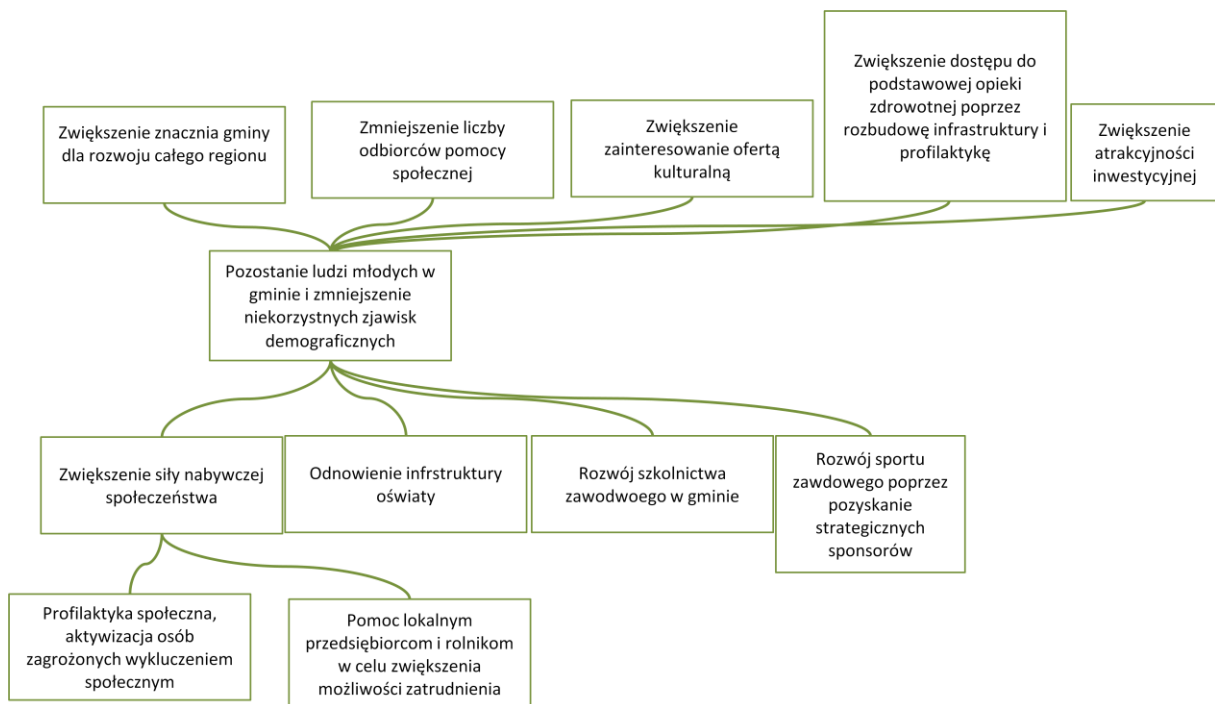
Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 37 Drzewo problemów dla gminy Otmuchów

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 38 Drzewo celów dla gminy Otmuchów

Źródło: Opracowanie własne

11.2.12. Gmina Paczków

Tabela 72 Mocne i słabe strony dla rozwoju społecznego gminy Paczków

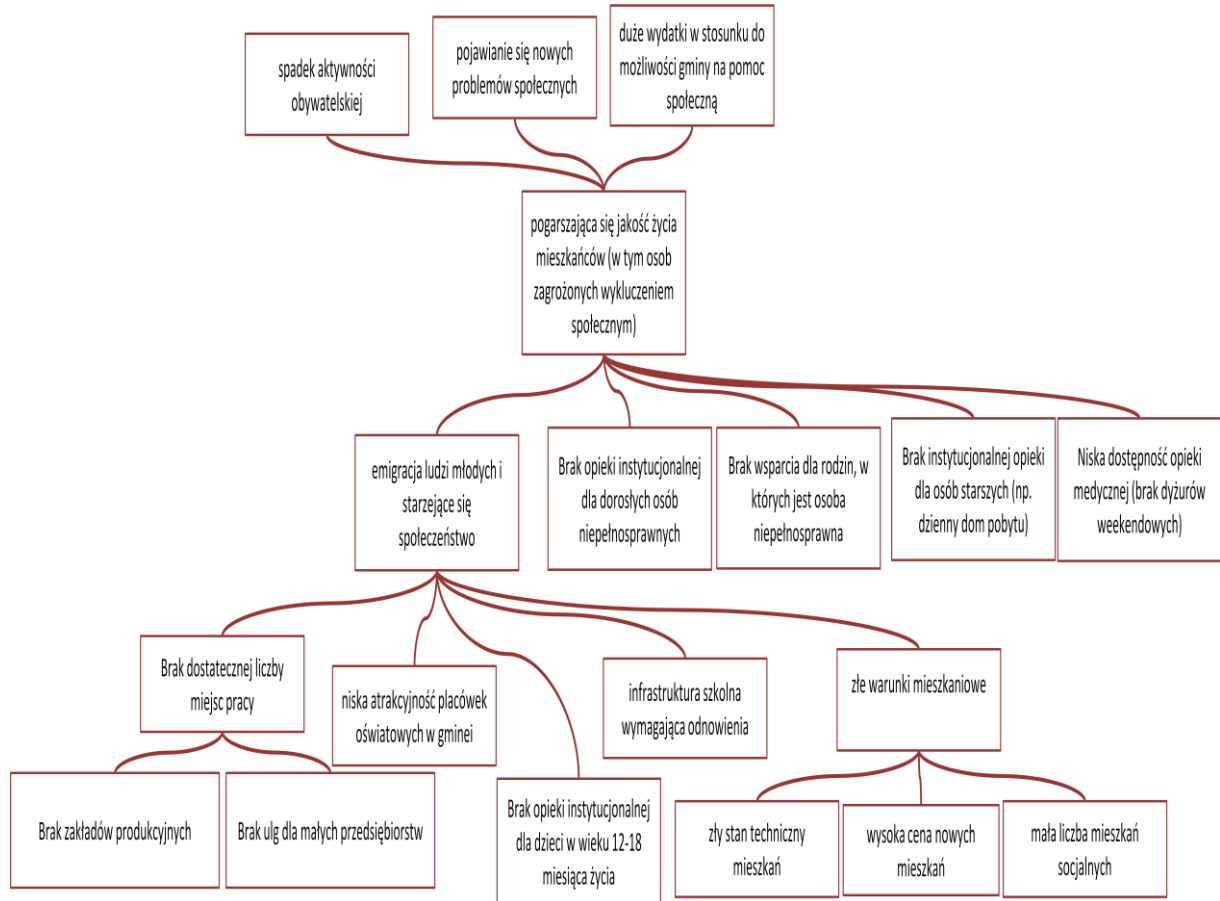
Czynniki wewnętrzne	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - Wysoki poziom kwalifikacji kadr placówek oświatowych - Atrakcyjność turystyczna terenów przyrodniczych i duża liczba zabytków - Aktywna działalność mieszkańców na rzecz społeczności lokalnej - Współpraca urzędu miasta ze społecznością lokalną - Duży wybór i dostępność placówek oświatowych - Zapewniona baza lokalowa do zagospodarowania przez szpital - Dobrze wykwalifikowana kadra w OPS, dobra znajomość problemów społecznych przez pracowników OPS - Duża aktywność jednostek kultury i ich dostępność - Duża aktywność instytucji i stowarzyszeń sportowych - Ogólna dostępność nowoczesnych obiektów sportowych - Stale rosnąca ilość placów zabaw i obiektów rekreacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> - Położenie gminy (oddalenie od dużych aglomeracji), co powoduje ograniczoną liczbę miejsc pracy czy niepełną opiekę zdrowotną) - Brak zakładów pracy i ograniczona liczba ofert - Brak punktów doradczych dla mieszkańców - Brak integracji społecznej (instytucje działają oddzielnie) - Brak środków finansowych na zaspokajanie wszystkich potrzeb związanych z funkcjonowaniem gminy - Zły stan budownictwa mieszkalnego - Brak opieki instytucjonalnej dla dzieci pomiędzy 12 i 18 miesiącem życia. - Zły stan techniczny placówek oświatowych w gminie - Brak opieki instytucjonalnej dla dorosłych osób niepełnosprawnych - Problem z dostępnością do usług medycznych (szczególnie w dni wolne od pracy)

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 73 Szanse i zagrożenia dla rozwoju społecznego gminy Paczków

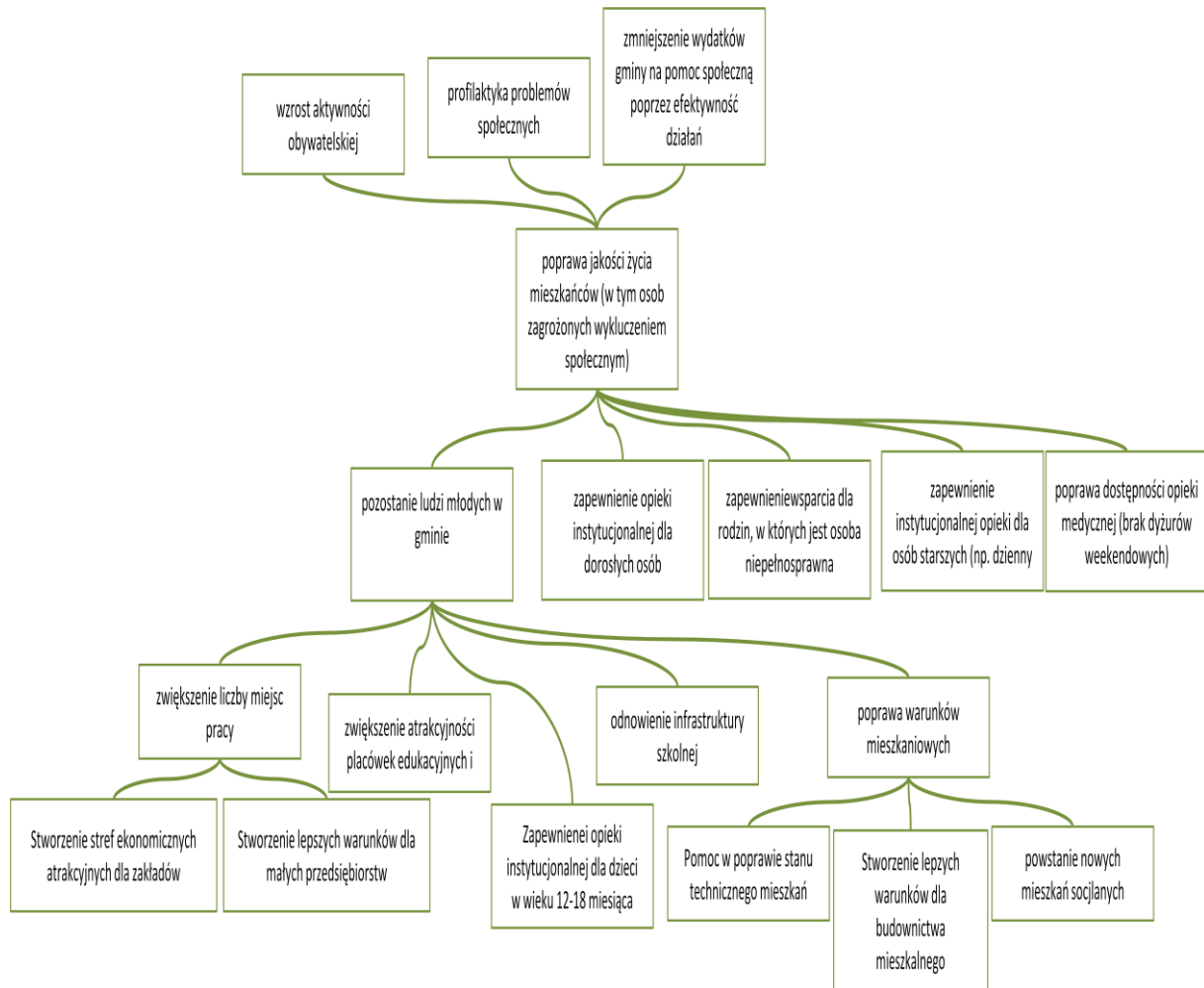
Czynniki zewnętrzne	
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - Rozwój turystyki krajowej i zagranicznej - Sprzyjająca polityka władz centralnych i wojewódzkich w stosunku do gminy - Nowe inwestycje - Możliwość pozyskania środków unijnych w nowej perspektywie budżetowej - Rządowe programy wsparcia aktywizacji zawodowej osób 45+/50+ - Polityka gospodarcza państwa wspierająca przedsiębiorców 	<ul style="list-style-type: none"> - Brak środków finansowych na wkłady własne przy projektach - Biurokracja blokująca inicjatywy samorządowe i obywatelskie - Stale rosnąca emigracja zarobkowa - Niekorzystne tendencje demograficzne - starzenie się społeczeństwa - Nieefektywny system finansowania pomocy społecznej

Rysunek 39 Drzewo problemów dla gminy Paczków

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 40 Drzewo celów dla gminy Paczków

Źródło: Opracowanie własne

11.2.13. Gmina Prudnik

Tabela 74 Mocne i słabe strony dla rozwoju społecznego gminy Prudnik

Czynniki wewnętrzne	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - Położenie geograficzne, występowanie terenów atrakcyjnych krajobrazowo - Wydarzenia o charakterze kulturalno-rozrywkowym (np. rajd maluchów) - Atrakcyjność turystyczna, liczne obiekty zabytkowe na terenie gminy - Działalność PTTK - Przynależność do OF PN2020 	<ul style="list-style-type: none"> - Słaby potencjał gospodarczy - Słaby potencjał społeczny - Niska aktywność mieszkańców, mała liczba organizacji pozarządowych i brak inicjatyw obywatelskich - Szkolnictwo zawodowe niedostosowane do potrzeb lokalnego rynku pracy - Stan powietrza (problem pyłów zawieszonych) - Słabo rozwinięta infrastruktura rekreacyjno-sportowa - Niska dostępność usług medycznych - Zbyt mała liczba miejsc w żłobkach

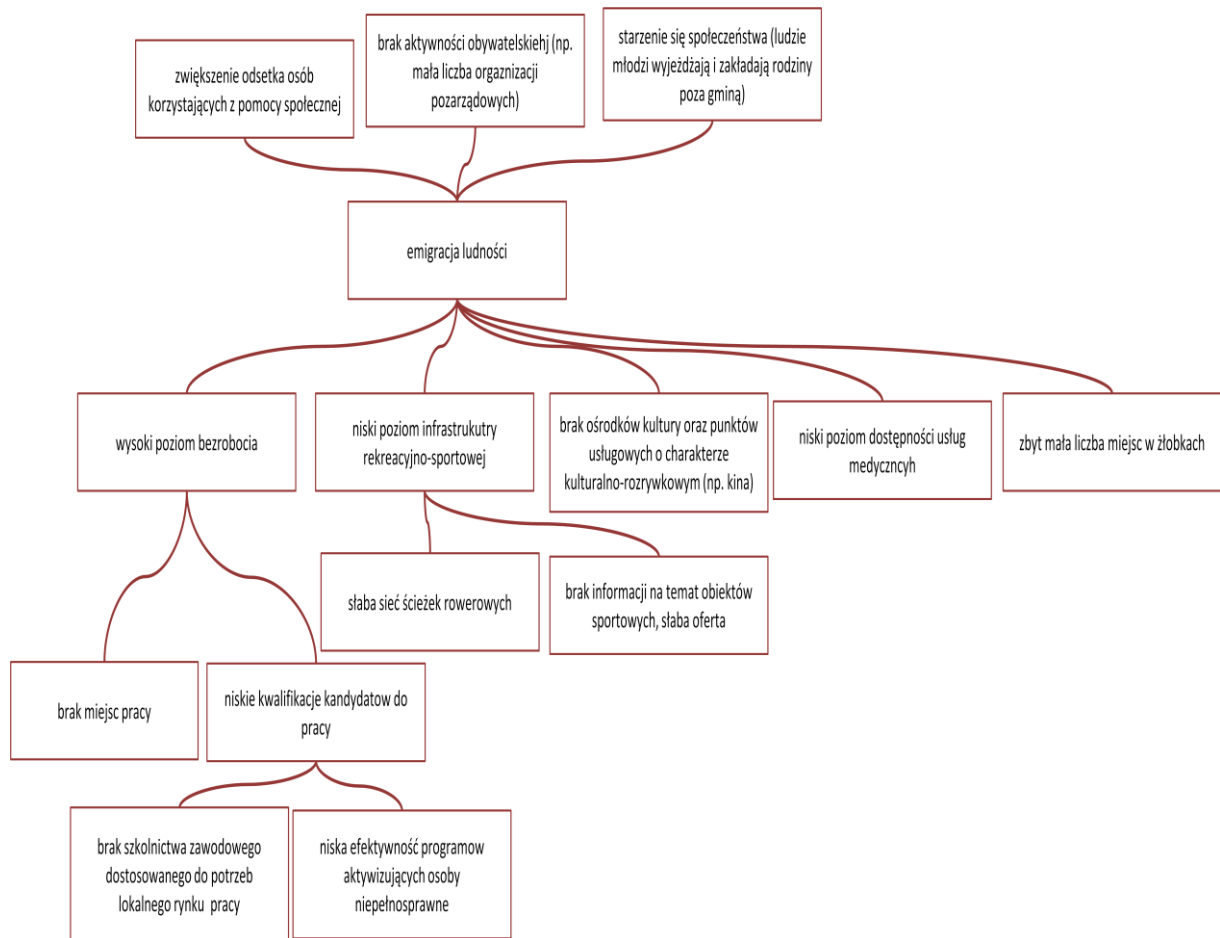
Źródło: Opracowanie własne

Tabela 75 Szanse i zagrożenia dla rozwoju społecznego gminy Prudnik

Czynniki zewnętrzne	
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - Rozwój turystyki - Stwarzanie nowych miejsc pracy w strefach ekonomicznych na terenie OF PN2020 - Nowe inwestycje - Pozyskanie środków unijnych 	<ul style="list-style-type: none"> - Zwiększanie liczby zadań gmin bez zapewnienia finansowania - Nieefektywna polityka państwa w zakresie służby zdrowia - Zmiany klimatyczne i rosnące zanieczyszczenie środowiska - Konkurencyjność sąsiednich gmin - Emigracja zarobkowa ludzi w wieku produkcyjnym

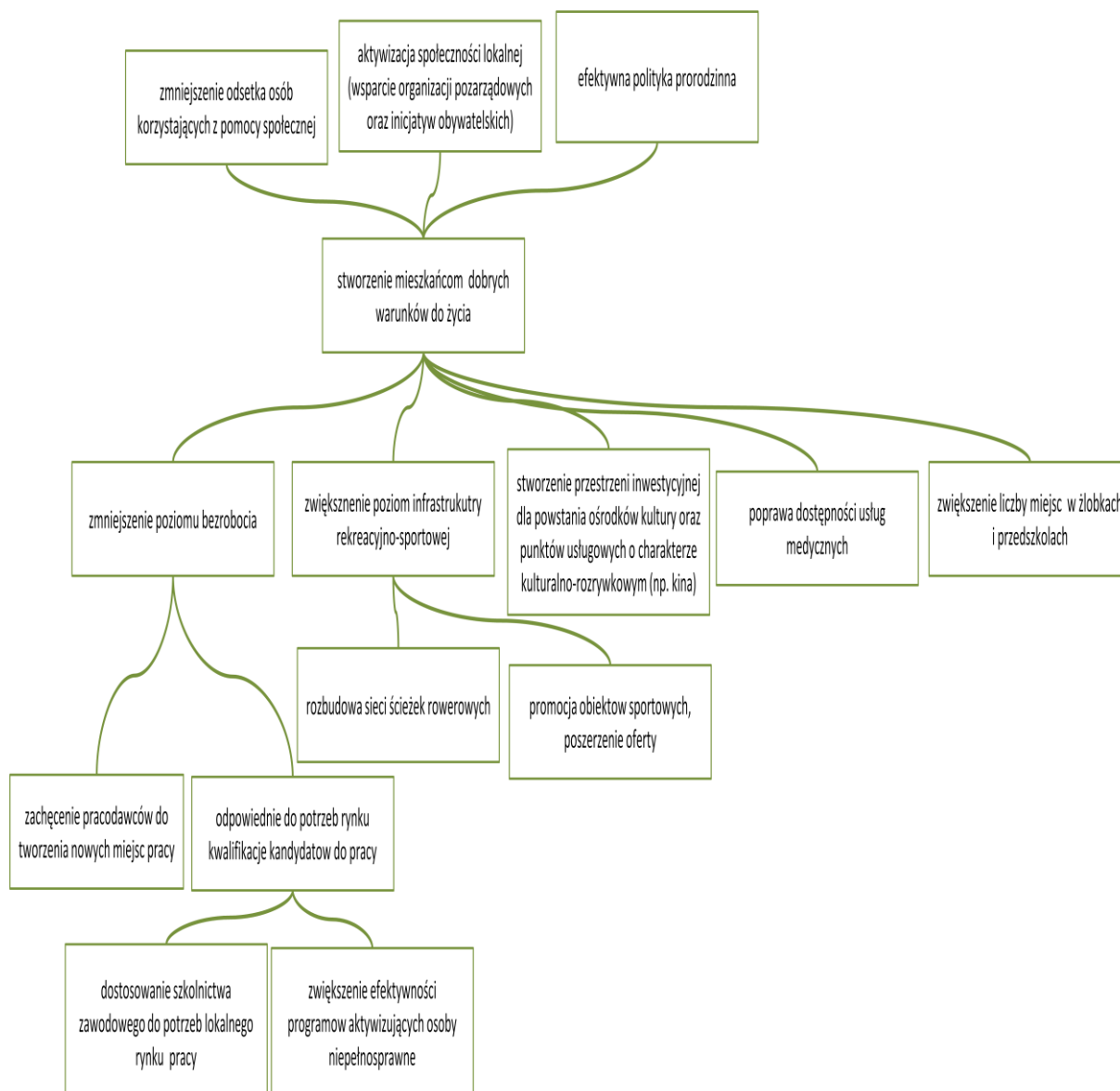
Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 41 Drzewo problemów dla gminy Prudnik

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 42 Drzewo celów dla gminy Prudnik

Źródło: Opracowanie własne

11.2.14. Gmina Skoroszyce

Tabela 76 Mocne i słabe strony dla rozwoju społecznego gminy Skoroszyce

Czynniki wewnętrzne	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - Wysoki stopień zaangażowania urzędników w sprawy mieszkańców - Modernizacja obiektów gminnych (np. świetlice) - Fundusze sołeckie - Organizacja imprez kulturalnych, wyjazdów oraz różnego rodzaju spotkań dla mieszkańców - Działalność ośrodka kultury (m.in. organizacja czasu wolnego dla młodzieży) - Sala sportowa w Skoroszycach 	<ul style="list-style-type: none"> - Brak miejsc pracy - Zbyt mała liczba liderów społecznych (szczególnie młodych) - Dziedziczenie ubóstwa - Brak środków na pomoc społeczną - Zła kondycja zdrowotna części mieszkańców - Niedostępność usług medycznych - Mała liczba żłobków i niedostateczna liczba miejsc w przedszkolach - Nieatrakcyjne oferty pracy, niskie wynagrodzenia, ubożenie społeczeństwa

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 77 Szanse i zagrożenia dla rozwoju społecznego gminy Skoroszyce

Czynniki zewnętrzne	
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - Wykorzystanie środków unijnych - Nowe środki unijne na lata 2014-2020 - Karty rodziny i seniora na korzystanie z rekreacji i kultury - Zmiana polityki prorodzinnej państwa (ulgi podatkowe, stypendia socjalne) - Zmiana regulacji prawnych (uproszczenia dla mikroprzedsiębiorstw i samozatrudnionych) - Umożliwienie producentom rolnym sprzedaży produktów na rynek lokalny (żywność ekologiczna, legalna sprzedaż płodów rolnych) - Rozwój budownictwa mieszkaniowego i użyteczności publicznej (żłobki, przedszkola) 	<ul style="list-style-type: none"> - Emigracja zarobkowa - Starzenie się społeczeństwa - Wzrost bezrobocia - Choroby cywilizacyjne - Nasilenie ruchu drogowego - Zjawisko „eurosieroctwa” - Zanieczyszczenie środowiska

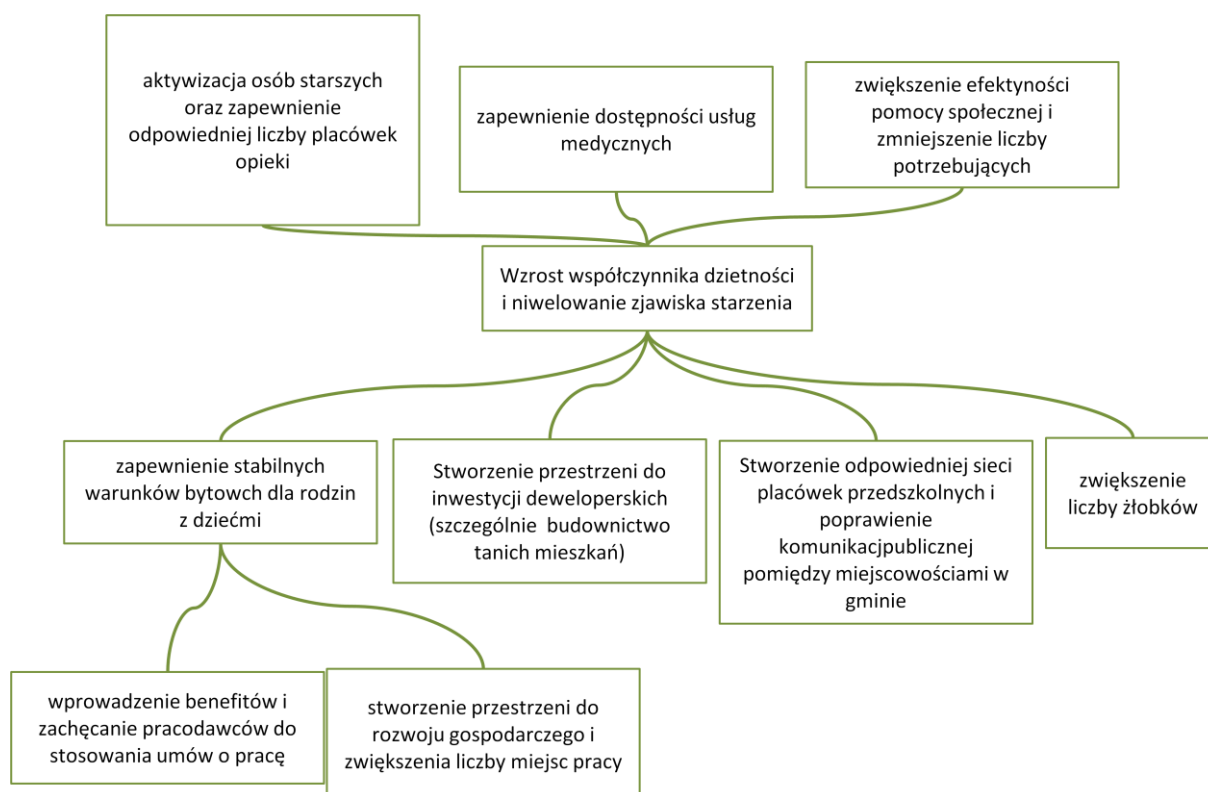
Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 43 Drzewo problemów dla gminy Skoroszyce

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 44 Drzewo celów dla gminy Skoroszyce

Źródło: Opracowanie własne

12. Załącznik nr 3 – Raport z konsultacji społecznych

W ramach konsultacji społecznych przeprowadzono 17 spotkań z lokalnymi liderami opinii, przedsiębiorcami, organizacjami społecznymi oraz mieszkańcami:

- 19.10.2015 – Głuchołazy, Paczków, powiat głubczycki, powiat prudnicki,
- 20.10.2015 – Głubczyce, Łambinowice, Nysa, Prudnik
- 21.10.2015 – Branice, Korfantów, Lubrza, Skoroszyce
- 22.10.2015 – Biała, Kietrz, Otmuchów, powiat nyski
- 28.10.2015 – Grodków

Konsultacje prowadzone były także w formie online za pośrednictwem platformy cyfrowa demokracja.

Celem spotkań było uzyskanie opinii i uwag dot. projektu Strategii Rozwoju Społecznego Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020. Na spotkaniu zostały zaprezentowane elementy składowe dokumentu Strategii oraz szczegółowo została przedstawiona wizja i misja oraz cele strategiczne i operacyjne. Uczestnikom zostały również rozdane merytoryczne materiały pomocnicze w postaci zadań priorytetowych.

Uczestnicy spotkania mogli zgłaszać swoje uwagi podczas prezentacji poszczególnych elementów Strategii. Na koniec spotkania został również przewidziany czas na dyskusję. Osoby, które wolały zgłosić uwagę podczas spotkania w formie pisemnej miały także taką możliwość, dzięki przygotowanym papierowym formularzom zgłaszania uwag.

Spotkania odbyły się zgodnie z zaplanowanym scenariuszem, który znajduje się poniżej.

Tabela 78 Agenda spotkań w ramach konsultacji społecznych

Czas	Działanie
35'	1. Informacje nt. projektu i Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020 2. Metody konsultacji 3. Konsultacje dokumentu cz. 1 – Przebieg prac nad strategią – Części składowe dokumentu
10'	Przerwa kawowa
35'	Konsultacje dokumentu cz. 2 – Misja, wizja – Cele strategiczne i operacyjne – <i>Dyskusja</i>
10'	Podsumowanie i zakończenie spotkania

Wszystkie uwagi oraz sugestie (52) zgłoszone przez uczestników spotkań zostały zebrane w postaci zbiorczego raportu i uwzględnione w treści dokumentu Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020.

Tabela 79 Uwagi i sugestie odnośnie do treści Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020

Lp.	Zapis Strategii	Treść uwagi	Propozycja zmiany
Głuchołazy			
1	1.2. Wsparcie na	Propozycja dodania dodatkowych	1.2.4. Zwiększenie nadzoru

Lp.	Zapis Strategii	Treść uwagi	Propozycja zmiany
	ryнку pracy osób kończących edukację, w tym promowanie zachowań przedsiębiorczych i prowadzenia własnej działalności gospodarczej	zadań priorytetowych	urzędów pracy nad pracodawcami w zakresie prowadzenia staży (w zakresie prowadzenia odpowiedniego programu stażu) oraz zatrudniania po odbytym stażu. 1.2.5. Zwiększenie weryfikacji osób przyjmowanych na staż w celu sprawdzenia ich motywacji, intencji, wymagań co do stażu.
2	Aktywizacja społeczna osób starszych, niepełnosprawnych oraz bezrobotnych	Propozycja dodania zadania priorytetowego	4.1.19. Zapewnienie dostosowanego transportu przeznaczonego dla osób niepełnosprawnych (np. bus, autobus).
3	Poprawa jakości komunikacji publicznej	Propozycja uzupełnienia zadania o zapewnienie odpowiednich warunków transportowych dla osób niepełnosprawnych	Poprawa jakości komunikacji publicznej i dostosowanie taboru do osób niepełnosprawnych
4	4.2. Wysoki poziom zachowania i wykorzystania zasobów przyrodniczych.		4.2. Wysoki poziom zachowania i wykorzystania zasobów przyrodniczych i dziedzictwa kulturowego. działania: ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego i jego promocja rewitalizacja, modernizacja, adaptacja zabytków do nowych funkcji
5	5.2. Zwiększony poziom wykorzystania zasobów lokalnych do rozwoju gospodarki, w tym rolnictwa i przetwórstwa.		5.2. Zwiększony poziom wykorzystania zasobów lokalnych do rozwoju gospodarki, w tym rolnictwa i przetwórstwa oraz turystyki.
Paczków			
6	0.1.5 Wsparcie lokalnych przedsiębiorstw w zakresie prowadzonych działalności	Umieścić powyżej jako 0.1.1	
7	Cel strategiczny nr 3. Przeciwdziałanie niekorzystnym zjawiskom demograficznym	Przy celach i priorytetach nr 3 brakuje treści związanych z działalnością ośrodków pomocy społecznej (działań pomocowych, prewencyjnych)	

Lp.	Zapis Strategii	Treść uwagi	Propozycja zmiany
	poprzez wsparcie rodzin w procesie wychowania i socjalizacji		
8	4.2.4 Rozwój ekonomii	O jaki rozwój ekonomii chodzi? Czy o ekonomię ogólną czy ekonomię społeczną? Prośba o doprecyzowanie zapisu.	
9	4.1.10 Organizacja zajęć dla osób niepełnosprawnych 4.1.9 Organizacja zajęć dla osób bezrobotnych	O jakiego rodzaju zajęciach jest tutaj mowa? Prośba o doprecyzowanie zapisu.	
10	4.2. Aktywizacja zawodowa osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób w wieku 45+/50+ oraz osób niepełnosprawnych	Potrzeby muszą odpowiadać realiom. To, że aktywizacja jest nie spowoduje że te osoby uzyskają pracę. Aktywizacja jako skutek potrzeb. Pod konkretne potrzeby powinna następować aktywizacja.	
Uwagi/wnioski			
W części strategicznej brakuje odniesienia do mieszkań chronionych (np. cel 4)			
Powiat głubczycki			
Uczestnicy spotkania w powiecie głubczyckim, nie zgłosili żadnych uwag z propozycją wprowadzenia zmian do dokumentu Strategii.			
Powiat prudnicki			
11	Cele strategiczne i operacyjne	Brakuje podkreślenie w celach strategicznych i operacyjnych spraw dotyczących seniorów (np. cała sfera silver economy). Należy kwestie dotyczące osób starszych podnieść do rangi celu strategicznego, ponieważ jest to jeden z najważniejszych problemów województwa opolskiego	Ująć kwestie dotyczące osób starszych na poziomie celu strategicznego. Ująć całą sferę silver economy w celach operacyjnych odnoszących się do osób starszych Uwzględnić kwestie dotyczące opieki/zaopiekowania i usług medycznych dedykowanych osobom starszym
12	Cel strategiczny 3 oraz cel operacyjny 3.1.	Cel operacyjny 3.1. ma identyczną treść jak cel strategiczny 3.	Należy dokonać takiej zmiany treści celu operacyjnego 3.1., aby nie powielał on zapisów celu strategicznego 3.
Głubczyce			
Uczestnicy spotkania w Głubczycach, nie zgłosili żadnych uwag z propozycją wprowadzenia zmian do dokumentu Strategii.			
Łambinowice			
13	cel strategiczny 2. Rozwój atrakcyjności	Zastąpić słowo zwiększenie bardziej „ludzkim” słowem	Myśleliśmy o wzmocnieniu, podniesieniu

Lp.	Zapis Strategii	Treść uwagi	Propozycja zmiany
	społeczno-kulturowej oraz gospodarczej regionu poprzez zwiększanie kapitału społecznego		
14	1.1.1. Rozwój ekonomii społecznej	Uszczegółowić o który aspekt ekonomii społecznej chodzi.	Spółdzielnie socjalne
15	4.1.2 Rozwój ekonomii	Uszczegółowić o jaką ekonomię chodzi	
16	4.2.4 Rozwój ekonomii	Ta sama uwaga co powyżej	
17	3.1.1. Modernizacja i budowa nowych placówek zapewniających instytucjonalną opiekę nad dziećmi do lat 3 3.1.2. Modernizacja i budowa nowych placówek zapewniających instytucjonalną opiekę nad dziećmi między 4 a 6 rokiem życia	Powinno być między 3 a 6 r.ż.	
Nysa			
18	Cel operacyjny 1.3	Zagadnienia związane z tym celem powinny być mocno zaakcentowane w dokumencie Strategii. To są priorytety, największa przyszłość. Ważne jest prowadzenie ciągłego dialogu z przedsiębiorcami	
19	2.3.2	Powinno być segregowanie odpadów a nie śmieci	
20	2.3.8	Powinno być: utylizacji odpadów niebezpiecznych, zużyty sprzęt RTV-AGD	
21	3.3.1	Opieka perinatalna? Co to jest? Chyba powinno być opieka pediatryczna	
22	3.1.1	Tutaj warto dodać o utworzeniu terenów rekreacyjnych/oferty dla dzieci i młodzieży w celu ich rozwoju psycho-fizycznego, ze zwróceniem uwagi na ich bezpieczeństwo	
23	3.1.1.	Dodać: stworzenie kompleksowego planu oferty dla dzieci i młodzieży opracowanej we współpracy z publicznymi	

Lp.	Zapis Strategii	Treść uwagi	Propozycja zmiany
		jednostkami i NGOsmi	
24	4.3	Należy dodać o dostosowaniu infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych, szczególnie dzieci	
25	4.2.1, 4.2.2.	Wniosek o rozszerzenie grup wiekowych	
26	4.2.2.	Kursy pod kątem zapotrzebowania rynku pracy – prowadzone przez dobre szkoły zawodowe. w ten sposób zwracamy też uwagę na jakość kształcenia zawodowego	
27	4.1.6.	Promocja zdrowego stylu życia poprzez udostępnienie odpowiedniej infrastruktury	
28	2.2.	Należy zwrócić uwagę na działalność obecnych NGO i umożliwienie im dalszej pracy, rozwoju.	
<p>Pytania:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Co ma wspólnego zdrowe żywienie z ekologią (pkt. 2.3.7)? <p>Uwagi/wnioski:</p> <ul style="list-style-type: none"> – W celu strategicznym nr 3 nie wzięto pod uwagę rozwoju psycho-fizycznego dzieci i młodzieży. Istnieją miejsca w Nysie, które nadają się na utworzenie atrakcyjnych terenów rekreacyjno-wypoczynkowych, – Potrzebna jest szeroka opieka dla dzieci w godzinach popołudniowych, szczególnie w kontekście mowy o elastycznym czasie pracy, który teraz jest taki modny. – Istotne jest aby system ścieżek i tras rowerowych był ciągły, połączony. Obecnie są to fragmenty tras niepołączone ze sobą, co sprawia zagrożenie dla użytkowników. Oprócz budowy ścieżek rowerowych potrzebna jest informacja nt. temat – mapy tras. – Stawianie na turystykę nie służy jedynie przyjeżdżającym. z takiej infrastruktury będą korzystać też mieszkańcy: dzieci, młodzież, seniorzy (np. ścieżki rowerowe) – Brakuje punktu: rozwój infrastruktury dla dzieci niepełnosprawnych i poradnictwa/wsparcia dla rodzin z osobami niepełnosprawnymi 			
Prudnik			
29	Cel operacyjny 3.1.	brzmi tak samo, jak cel strategiczny 3. Należy to zmienić.	
<p>Uwagi/wnioski:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Wizja jest zbyt rozbudowana – czy nie można jej jakoś skrócić? – Misję można zaakceptować. 			
Branice			
Uczestnicy spotkania w Branicach, nie zgłosili żadnych uwag z propozycją wprowadzenia zmian do dokumentu Strategii.			
Korfantów			
Uczestnicy spotkania w Korfantowie, nie zgłosili żadnych uwag z propozycją wprowadzenia zmian			

Lp.	Zapis Strategii	Treść uwagi	Propozycja zmiany
do dokumentu Strategii.			
Lubrza			
<p>Uwagi/wnioski:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wizja jest zbyt rozbudowana, należy pomyśleć o jej skróceniu, - należy pomyśleć o uwzględnieniu na poziomie celów operacyjnych zagadnień związanych z aktywizacją osób zajmujących się/opiekujących się osobami niepełnosprawnymi, niesamodzielnymi (np. przewlekle chorymi), starszymi 			
Skoroszyce			
30	Wizja rozwoju społecznego- mieszkańcy aktywnie partycypują ... zwiększają skuteczność działania władz samorządowych w zakresie m.in. pomocy społecznej...	Niejasność zapisu. Jaki wpływ mieszkańcy mają na pomoc społeczną. Doprecyzować zapis.	
31	2.2.2	Aktywizacja wszystkich grup społecznych: seniorów, dorosłych, dzieci oraz młodzieży - organizacja czasu wolnego poprzez atrakcyjną ofertę (zachęcić młodzież i dorosłych do udziału w zajęciach kulturalnych).	
32.	2.2.1	Dodać „zaangażowanie w szkołach”.	
33	3.2.1	Dodać również dostępność infrastruktury i dostosowanie oferty do odbiorców (koszty biletów dla rodziny)	
34	3.3.	Wsparcie rodzin planujących założenie rodziny (finansowe) ale też promować wartości rodzinne wśród osób, które nie planują zakładania rodziny.	
35	3.1.8	W czasie wakacji w małych gminach powinno działać jedno przedszkole – dostępność przedszkoli i dowozu do placówki przedszkolnej w okresie wakacji.	
36	3.1.	Półkolonie- organizacja półkolonii w czasie wakacji (zajęcia dla dzieci i młodzieży, wypełnienie czasu wolnego w czasie wakacji)	
37	4.1	Dodać „osoby zagrożone wykluczeniem społecznym”	
38	4.1.3	Dodać „aktywizacja osób starszych (klub seniora)”, organizacja transportu na takie spotkania	
39	4.1	Zbadanie potrzeb seniorów i na bazie uzyskanych wyników	

Lp.	Zapis Strategii	Treść uwagi	Propozycja zmiany
		dostosować ofertę zgodnie z potrzebami i zainteresowaniami seniorów.	
40	4.3.2	Zapewnienie bezpłatnego wsparcia...	
41	4.3.1	Zapewnienie bezpłatnego dostępu...	
42	4.3	Dodać warsztaty dla rodzin mających problemy opiekuńczo-wychowawcze.	
<p>Uwagi/wnioski:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Eurosieroctwo- zweryfikować czy zostało uwzględnione w zapisach Strategii. - Uwzględnić aspekt braku mieszkań socjalnych. 			
Biała			
43	cel operacyjny 3.1.	brzmi identycznie, jak cel strategiczny 3 - należy to poprawić	
<p>Uwagi/wnioski:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wizja rozbudowana, ale ogólnie może być. - do misji i celów nie było uwag 			
Kietrz			
<p>Uczestnicy spotkań w miejscowości Kietrz, nie zgłosili żadnych uwag z propozycją wprowadzenia zmian do dokumentu Strategii.</p>			
Otmuchów			
44	Cel operacyjny 2.4: Wspieranie integracji społecznej i różnorodności kulturowej z uwzględnieniem interesów mniejszości narodowych	Nie u wszystkich Partnerów występują mniejszości narodowe.	Cel operacyjny 2.4: Wspieranie integracji społecznej i różnorodności kulturowej z uwzględnieniem interesów mniejszości narodowych na terenach ich występowania
45	Cel operacyjny 3.4: Rozwój infrastruktury oświaty i poprawa jakości kształcenia ogólnego oraz przedszkolnego	Kształcenie występuje w przedszkolach tylko częściowo (np. lekcje angielskiego w pięciolatkach)	Cel operacyjny 3.4: Rozwój infrastruktury oświaty i poprawa jakości kształcenia ogólnego oraz opieki przedszkolnej
46	Cel operacyjny 4.3: Rozwój infrastruktury pomocy społecznej, w tym dostęp do usług pomocy psychologicznej, pomocy prawnej	Dopełniacz „dostępu”	Cel operacyjny 4.3: Rozwój infrastruktury pomocy społecznej, w tym dostępu do usług pomocy psychologicznej, pomocy prawnej oraz terapeutycznej

Lp.	Zapis Strategii	Treść uwagi	Propozycja zmiany
	oraz terapeutycznej		
Powiat nyski			
47	1.3.1 Utworzenie nowych kierunków kształcenia zawodowego	Dodać utworzenie nowych i wspieranie dotychczas dobrze działających/prosperujących kierunków kształcenia zawodowego	
48	1.2.1 Wsparcie dla tworzenia nowych przedsiębiorstw	Dodać wsparcie dla tworzenia nowych i istniejących, dobrze prosperujących przedsiębiorstw	
49	2.3.3 Wsparcie dla modernizacji ogrzewania mieszkań i wykorzystania do tego celu energii odnawialnej	Zamiana słowa "mieszkań" na „lokali”	
50	4.1. Aktywizacja społeczna osób starszych, niepełnosprawnych oraz bezrobotnych	Zamienić „bezrobotnych” na zagrożonych „wykluczeniem”.	
51	4.1.14. Rozbudowa infrastruktury ułatwiającej poruszanie się osobom niepełnosprawnym ruchowo	Dodać „poruszanie się osobom starszym i niepełnosprawnym ” (usunąć „ruchowo”)	
52	4.1. Aktywizacja społeczna osób starszych, niepełnosprawnych oraz bezrobotnych	Dodać zadanie: organizacja zajęć dla osób zagrożonych wykluczeniem	
Grodków			
<p>Uwagi/wnioski:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojawiły się CZTERY IDENTYCZNE uwagi na formularzu zgłaszania uwag. Uwagi dotyczą celu strategicznego 4, cel operacyjny 4.3. Treść uwagi odnosi się do dodania zadania, które będzie miało na celu powstanie Domu Dziennego Pobytu w każdej gminie, która takiego domu nie posiada. - brakuje większego zaakcentowania działań na rzecz osób starszych (np. Domy Dziennego Pobytu, aktywizowanie kulturalne osób starszych, imprezy dedykowane osobom starszym) 			

Tabela 80 Zmiany i modyfikacje wprowadzone w efekcie konsultacji społecznych

Lp.	Modyfikacja dokumentu
Głuchołazy	
1	Nowe zadanie priorytetowe zostały dodane.
2	Nowe zadanie priorytetowe zostało dodane
3	Zadanie priorytetowe zostało uszczegółowione
4	Cel operacyjny został uszczegółowiony
5	Cel operacyjny został uszczegółowiony
Paczków	
6	Kolejność priorytetów została zmieniona zgodnie z sugestią
7	Cele i priorytety w ramach celu strategicznego nr 3 zostały uzupełnione o zakres związany z działalnością ośrodków pomocy społecznej
8	Zadanie priorytetowe zostało uszczegółowione
9	Zadania priorytetowe zostały uszczegółowione
10	Cel operacyjny został przeredagowany
Uwagi/wnioski	Zapisy dotyczące mieszkań chronionych zostały dodane
Powiat głubczycki	
-	
Powiat prudnicki	
11	Treść strategii została rozszerzona o nowy cel operacyjny 4.2, który uwzględnia potrzebę wyróżnienia obszaru silver economy w Strategii Rozwoju Społecznego OF PN2020
12	Cel operacyjny 3.1 został przeredagowany
Głubczyce	
-	
Łambinowice	
13	Zapis został zmodyfikowany zgodnie z sugestią
14	Zapis został zmodyfikowany zgodnie z sugestią
15	Zadanie priorytetowe zostało uszczegółowione
16	Zadanie priorytetowe zostało uszczegółowione
17	Zapis został zmodyfikowany zgodnie z sugestią
Nysa	
18	Zapis został zmodyfikowany zgodnie z sugestią
19	Zapis został zmodyfikowany zgodnie z sugestią
20	Zapis został zmodyfikowany zgodnie z sugestią
21	Zadanie priorytetowe zostało uszczegółowione
22	Zostało dodane nowe zadanie priorytetowe
23	Zostało dodane nowe zadanie priorytetowe
24	Zostało dodane nowe zadanie priorytetowe
25	Priorytety zostały przeredagowane zgodnie z sugestią
26	Priorytet został przeredagowany zgodnie z sugestią
27	Priorytet został dodany zgodnie z sugestią
28	Priorytety w ramach wskazanego celu operacyjnego zostały przeredagowane zgodnie z sugestią
Uwagi/wnioski	Priorytety zostały przeredagowane zgodnie z sugestiami oraz dodano nowe priorytety
Prudnik	
29	Cel operacyjny 3.1 został przeredagowany
Uwagi/wnioski	Wizja została przeredagowana
Branice	
Uczestnicy spotkania w Branicach, nie zgłosili żadnych uwag z propozycją wprowadzenia zmian do dokumentu Strategii.	

Lp.	Modyfikacja dokumentu
Korfantów	
Uczestnicy spotkania w Korfantowie, nie zgłosili żadnych uwag z propozycją wprowadzenia zmian do dokumentu Strategii.	
Lubrza	
Uwagi/wnioski	Wizja została przeredagowana
	Sugestia została uwzględniona na poziomie zadań priorytetowych
Skoroszyce	
30	Wizja została przeredagowana
31	Priorytet został dodany zgodnie z sugestią Zamawiającego
32.	Priorytet został przeredagowany zgodnie z sugestią Zamawiającego
33	Priorytet został przeredagowany zgodnie z sugestią Zamawiającego
34	Priorytet został dodany zgodnie z sugestią Zamawiającego
35	Priorytet został dodany zgodnie z sugestią Zamawiającego
36	Priorytet został dodany zgodnie z sugestią Zamawiającego
37	Priorytet został przeredagowany zgodnie z sugestią Zamawiającego
38	Priorytet został dodany zgodnie z sugestią Zamawiającego
39	Priorytet został dodany zgodnie z sugestią Zamawiającego
40	Priorytet został przeredagowany zgodnie z sugestią Zamawiającego
41	Priorytet został przeredagowany zgodnie z sugestią Zamawiającego
42	Priorytet został dodany zgodnie z sugestią Zamawiającego
Uwagi/wnioski	Wskazane problemy zostały uwzględnione na poziomie zadań priorytetowych
Biała	
43	Cel operacyjny 3.1 został przeredagowany
Uwagi/wnioski	Wizja została przeredagowana
Kietrz	
-	
Otmuchów	
44	Cel operacyjny został przeredagowany zgodnie z sugestią
45	Cel operacyjny został przeredagowany zgodnie z sugestią
46	Cel operacyjny został przeredagowany zgodnie z sugestią
Powiat nyski	
47	Priorytet został dodany zgodnie z sugestią
48	Priorytet został przeredagowany zgodnie z sugestią
49	Priorytet został przeredagowany zgodnie z sugestią
50	Cel operacyjny przeredagowany zgodnie z sugestią
51	Priorytet został przeredagowany zgodnie z sugestią
52	Nowy priorytet został dodany zgodnie z sugestią
Grodków	
Uwagi/wnioski	Nowy priorytet został dodany zgodnie z sugestią
	Został utworzony nowy cel operacyjny 4.2 w całości odnoszący się do polityki senioralnej

13. Załącznik nr 4 – Raport dotyczący oceny oddziaływania na środowisko